

PATRICIA D. CORNWELL

CORPUS DELICTI

Drugi slučaj doktorice Kay Scarpetta

ALGORITAM

CORNVVELL, Patricia D.

Corpus delicti :

drugi slučaj doktorice Kay Scarpetta

Prolog

13. kolovoza

KeyWest

Dragi J.,

Već trideset dana promatram skladne nijanse boja obasjanih suncem i osluškujem promjene vjetra. Previše razmišljam i uopće ne sanjam.

Većinu popodneva provodim kod Louieja na trijemu, pišem i promatram more. Dok se prelijeva preko mozaika pješćanih sprudova, voda je pjegavo smaragdno zelenilo, a stoje dublja, sve više podsjeća na akvamarin. Nebo se proteže unedogled, a bijele mrlje oblaka, poput dima, neprekidno su u pokretu. Povjetarac što neprestano puše ispire glasove ljudi koji se kupaju i zvukove jedrilica usidrenih odmah iza grebena. Trijem je natkriven tako da kad se podigne iznenadna oluja, kao što se često događa u kasno poslijepodne, ja ostanem za svojim stolom, udišem miris kiše i promatram kako se more mreška poput krzna kad ga se miluje uz dlaku. Ponekad u isto vrijeme pljušti kiša i sija sunce.

Nitko mi ne dosađuje. Sad sam već postala dijelom obitelji u ovom restoranu, poput Zulua, crnog labradora koji jurca za frizbijima, i mačaka lutalica što znaju nečujno dolutati kako bi pričekale otpatke. Louievi četveronožni šticeci jedu bolje od bilo kojeg čovjeka. Utješno je gledati kako svijet dobrostivo postupa sa svojim stvorenjima. Ne mogu se požaliti na to kako mi prolaze dani.

Beryl

6

Noći Su ono čega se užasavam.

U trenucima kad mi se misli ponovno zavuku u mračne pukotine i kad stanu plesti svoje stravične mreže, ja krenem u osvajanje pretrpanih ulica Staroga grada, a bučni me barovi privlače kao što moljca privlači svjetlost. Walt i P. J.

moje su noćne navike

podigli na razinu umjetnosti. Prvi se u paviljon vraća Walt, u sumrak, jer prodaja srebrnog nakita na trgu Mallorv prestaje kad padne mrak. Tada otvorimo svaki po bocu piva i čekamo P.J.-a. A onda izlazimo. Onda idemo od lokala do lokala; obično završimo kod Nemarnog Joea. Postali smo nerazdvojni. Nadam se da će njih dvojica zauvijek ostati nerazdvojni. Njihova mi ljubav više uopće ne izgleda neobična. Ništa mi više ne izgleda neobično. Osim smrti koju vidim.

Ljudi su mršavi i beskrvni, a oči su im poput prozora kroz koje vidim izmučene duše. SIDA je holokaust što proždire sve ono što nudi ovaj maleni otok. Čudno da se osjećam kao kod kuće s izgnanima i umirućima. Možda me svi oni nadžive. Dok noću ležim budna i osluškujem okretanje ventilatora uhvatim se da zamišljam kako će se to dogoditi.

Svaki put kad čujem da zvoni telefon, sjetim se. Svaki put kad čujem da netko hoda iza mene, okrenem se. Uvečer pogledam u ormar, iza zavjese i pod krevet, a zatim podmetnem stolicu pod kvaku.

Bože mili, ne želim doći kući.

Beryl

•

30. rujna

KeyWest

Dragi J.,

Jučer je Kod Louieja Brent izašao na trijem i rekao da me netko traži na telefon. Srce mi je luđački lupalo kako sam ušla unutra i podigla slušalicu iz koje je dopirao samo šum kakav prati međugradske pozive i zatim tišina kad je linija prekinuta.

Kako sam se osjećala! Stalno si govorim da sam previše paranoična. Zsigurno bi nešto rekao i uživao u mom strahu. Nemoguće je da zna gdje sam, nemoguće je da me otkrio ovdje. Jedan od konobara se zove Stu. Nedavno je prekinuo s dečkom gore na sjeveru i preselio se ovamo. Možda ga je taj prijatelj nazvao, a veza je bila slaba. Zvučalo je kao da je tražio Straw umjesto Stu, a onda kad sam se ja javila, poklopio je slušalicu.

Da barem nikada nikome nisam rekla svoj nadimak. Ja sam

Beryl. Ja sam Straw. Bojim se.

Knjiga još nije gotova. No ponestaje mi novaca, a i vrijeme se mijenja. Jutros je mračno i puše oštar vjetar. Ostala sam u svojoj sobi jer da sam pokušala raditi Kod Louieja papiri bi bili odletjeli u more. Upalila se ulična rasvjeta. Palme se bore s vjetrom, krošnje im izgledaju poput izvrnutih kišobrana. Svijet pred mojim prozorom stenje poput ranjenog stvorenja, a kad se kiša obruši na okno, zvuči kao da je došla neka mračna vojska i da je Key West pod opsadom.

Uskoro moram otići. Nedostajat će mi ovaj otok. Nedostajat će mi P. J. i Walt. Oni su učinili da se osjećam voljenom i sigurnom. Ne znam što ću kad se vratim u Richmond. Možda bih se trebala odmah odseliti, ali ne znam kamo ću poći.

Beryl

8

Poglavlje 1

Vrativši pisma s Key Westa natrag u njihovu omotnicu od smeđeg papira, izvukla sam paket kirurških rukavica, gurnula ih u svoju crnu liječničku torbu i spustila se liftom jedan kat niže do mrtvačnice.

Popločeni hodnik bio je vlažan od pranja, a odjel za obdukcije zaključan i zatvoren jer je radno vrijeme prošlo. Na suprotnoj strani, dijagonalno od dizala nalazio se hladnjak od nehrdajućeg čelika i kako sam otvorila njegova masivna vrata, zapahnuo me poznati hladni, smrdljivi zrak. Unutra sam pronašla kolica koja sam tražila, a da se nisam potrudila pogledati ceduljice obješene na nožne palce, prepoznavši sitno stopalo što je virilo ispod bijele plahte. Poznavala sam svaki centimetar Beryl Madison.

Sivoplave oči tupo su zurile kroz prorezane kapke, a lice joj je bilo mlitavo i nagrđeno blijedim otvorenim razrezotinama od kojih se većina nalazila na lijevoj strani. Vrat joj je bio presječen sve do kralježnice, a mišići prekinuti. Na lijevoj strani njenih prsiju, blizu jedan drugom bilo je devet uboda, rastvorenih poput velikih crvenih rupica za dugmad i gotovo savršeno okomitih. Zadani su u brzom slijedu, jedan odmah iza drugoga, takvom žestinom da su joj na koži ostali tragovi drška. Duljina razrezotina na rukama, podlakticama varirala je od šest milimetara do jedanaest i pol

centimetara. Uzimajući u obzir dvije na leđima, i ne računajući ubode na prsima, i prerezano grlo, imala je dvadeset i sedam razrezotina, a sve su bile nanesene dok se pokušavala obraniti od zamaha široke, oštre oštrice.

Nisu mi trebale fotografije ili grafički prikazi tijela. Kad bih zatvorila oči mogla sam vidjeti lice Beryl Madison. Mogla sam do

10 najstrašnijih detalja vidjeti nasilje kojem je bilo izloženo njeno tijelo. Lijevo plućno krilo bilo joj je probijeno četiri puta. Karotide su bile gotovo presječene. Aortin luk, plućna arterija, srce i perikardijalna vrećica bili su probijeni. Kad joj je taj luđak gotovo odsjekao glavu Beryl je bila već mrtva.

Pokušavala sam pronaći smisao u tome. Netko joj je prijetio smrću. Pobjegla je na Key West. Bila je izvan sebe od straha. Nije željela umrijeti. To se dogodilo one noći kad se vratila u Richmond. ; Zašto si ga pustila u kuću? Zašto zaboga? ?.

Popravivši pokrov vratila sam kolica među ostala što su, svaka s jednim mrtvim tijelom, bila naslagana uz stražnju stijenku hladnjaka. Sutra u ovo vrijeme njeno će tijelo biti kremirano, a njen pepeo na putu za Californiju. Beryl Madison trebala je sljedećeg mjeseca navršiti trideset godina. Nije imala nijednog živućeg rođaka, činilo se da nije imala nikoga na svijetu osim polusestre u Fresnu. Teška su se vrata zatvorila.

Asfalt parkirališta iza zgrade Ureda glavnog sudskog patologa bio je topao i umirujući pod mojim nogama, a do nosnica mi je dopirao miris kreozota¹ s obližnjih željezničkih skela što se pržio na suncu neobično jakom za ovo doba godine. Bila je Noć vještica.

Vrata natkrivenog prilaza bila su širom otvorena, a jedan od pomoćnika što je radio sa mnom u mrtvačnici ispirao je beton gumenim crijevom. Veselo je podigao vodeni luk, a voda je pljusnula dovoljno blizu da osjetim maglicu oko nožnih članaka.

Hej, doktorice Scarpetta, zar sada radite po bankovnom radnom vremenu? povikao je.

Tekućina dobivena suhom destilacijom bukova drveta; sprečava raspadanje organskih tvari.

Večer 31. listopada u kojoj se, prema starom vjerovanju, pojavljuju duše

umrlih. Danas se uz tu večer vežu običaji slični onima koji se u nas pojavljuju u vrijeme maškara, odnosno fašnika.

Bilo je tek prošlo četiri i trideset. Rijetko sam odlazila iz ureda prije šest.

Treba vam prijevoz? dodao je.

Imam. Hvala, odgovorila sam.

Rođena sam u Miamiju. Dio svijeta u kojem se Beryl skrivala cijelo ljeto nije mi bio nepoznat. Kad bih zatvorila oči vidjela sam boje Key Westa. Vidjela sam jarkozelenu i plavu i zalaske sunca tako raskošne da su mogli biti samo božje djelo. Beryl Madison nije se nikada trebala vratiti kući.

Nova novcata LTD Crown Victoria, sjajeći se poput crnog stakla, ušla je u parkiralište. Budući da sam očekivala poznati otrcani Plymouth, zaprepastila sam se kad se uz blagi šum spustio prozor novog Forda. Sta, čekaš autobus il šta? U srebrnim staklima naočala ogledalo se moje iznenađeno lice. Poručnik Pete Marino trudio se izgledati ravnodušno kad su se elektronske brave otvorile uz glasni škljocaj.

Zadivljena sam, rekla sam smještajući se u raskošnu unutrašnjost automobila.

Došo je s promaknućem. On stane turirati motor. Nije loše, a?

Poslije dugih godina što je jahao malaksale tegleće konje, Marino sije napokon pribavio pastuha.

Kad sam izvukla cigarete primijetila sam rupu u komandnoj ploči. Što si gurao unutra - sijalicu ili samo aparat za brijanje?

O, k vragu, požalio se Marino. Neki mi je dripac mazno upaljač. U autopraoni. Hoću reć imo sam auto tek jedan dan, moš vjerovat? I odvedem ga u autopraonu, kužiš? Imo sam previše posla pizdec oko činjenice da su četke bile slomile antenu, viko sam na te seljote sve u šesnajst...

Ponekad me Marino podsjećao na moju majku.

...tek sam kasnije skonto da mi je nesto jebeni upaljač.

Zastao je kopajući po džepovima dok sam ja pretraživala torbu

Pokušavajući pronaći šibice.

Ej, šefice, mislio sam daš prestat pušit, rekao je prilično sarkastično spuštajući mi upaljač u krilo.

I hoću, promrmljala sam. Sutra.

One noći kad je Beryl Madison ubijena ja sam bila vani trpeći prenapuhanu operu iza koje je slijedilo piće u pretjerano cijenjenom engleskom pubu s nekim časnim sucem u mirovini koji je, kako je večer odmicala, postao i nešto manje od časnog. Nisam imala uza se svoj pager. Kako nisu mogli doći do mene policija je na mjesto zločina pozvala Fieldinga, mog zamjenika. Ovo će biti prvi put da ulazim u kuću ubijene spisateljice.

Windsor Farms nije bilo naselje u kojem biste očekivali da se dogodi nešto tako užasno. Kuće su velike i odmaknute od ulice na besprijeckorno uređenim parcelama. Većina ih ima protuprovalne alarmne sustave, a sve do jedne imaju već ugrađene klima uređaje koji isključuju potrebu otvaranja prozora. Novcem se ne može kupiti vječnost, ali se može kupiti određeni stupanj sigurnosti. Nikad do sada nisam imala slučaj ubojstva na Farmsu.

Očito je daje odnekud dobivala novac, primijetila sam kad je Marino stao pred prometnim znakom za zaustavljanje.

Neka žena snježnobijele kose što je šetala svog snježnobijelog maltezera, bacila je pogled na nas, a pasje ponjušio busen trave nakon čega je slijedilo neizbježno.

Kakva beskorisna puhara, reče Marino prezrivo prateći pogledom ženu i psa što su krenuli dalje. Mrzim takve džukce. Laju dozlaboga i samo pišaju posvuda. Ako mislim imat psa, taj bi trebo imat zube.

Nekim ljudima jednostavno treba društvo, rekla sam.

Nego šta. Zastao je, a onda se nadovezao na moju prethodnu rečenicu: Beryl Madison je imala novaca, a većinu je uložila u ovu kuću. Čini se daje svu ušteđevinu, koliko god daje imala, spiskala dolje u Queer Westu.³ Još uvijek sređujemo njene papire. ³ Queer na engleskom znači homić; igra riječi za Key West, koji je stjecište homoseksualaca.

13

Jeste li završili s pregledom barem dijela tih papira?

Ne bi reko, odgovorio je. Ispalo je da joj uopće nije išlo loše ko piscu - šta se tiče love. Izgleda da je koristila nekoliko

pseudonima. Adair Wilds, Emily Stratton, Edith Montague. Srebrnaste su se naočale ponovno okrenule prema meni. Nijedno od imena, osim Stratton, nije mi bilo poznato. Rekla sam: Njeno srednje ime je Stratton.

Možda to objašnjava i nadimak, Straw.

To i plava kosa, primijetila sam.

Bervlina je kosa bila boje meda, od sunca prošarana zlatnim pramenovima. Bila je sitna, skladnih profinjenih crta lica. Mogla je biti dojmljiva dok je bila živa. Bilo je teško reći. Jedina fotografija na kojoj sam je vidjela živu bila je ona iz njene vozačke dozvole.

Kad sam pričo s njenom sestrom, objašnjavao mi je Marino, otkrio sam da su Beryl po nadimku zvali samo ljudi s kojima je bila bliska. Kome god da je pisala dolje s Keysa, ta je osoba znala za njen nadimak. Tako se bar meni čini. Podesio je retrovizor. Nije mi jasno zašto je fotokopirala ta pisma. Puno sam mozgo o tome. Hoću reć, koliko ljudi znaš koji fotokopiraju osobna pisma koja napisu?

Već si ukazao na to da je sve svoje papire držala u besprijekornom redu, podsjetila sam ga.

Točno. I to me isto izjeda. Navodno joj je zvjerka prijetila mjesecima. Šta je radio? Šta je reko? Nemamo pojma jer nije snimila njegove pozive, nit je išta zapisala. Cura radi kopije osobnih pisama, a ne vodi nikakve papire kad joj neko prijeti da će ju koknut. Evo, reci jel to ima smisla.

Ne misle svi poput nas.

E, pa neki ljudi uopće ne misle jer su usred nečeg za šta ne zeće da iko drugi sazna, suprotstavio se.

Skrenuvši na prilaz, parkirao je ispred vrata garaže. Trava je jako visoka i prošarana maslačcima što su se njihali na povjeRiječ straw na engleskom znači slama.

14

tarcu, a u blizini poštanskog sandučića nalazio se natpis: NA PRODAJU. Preko sivih ulaznih vrata još uvijek je bila pričvršćena žuta vrpca za obilježavanje mjesta zločina.

Kolica su joj u garaži, reče Marino kad smo izašli iz automobila. Fina crna Honda Accord EX. Neke sitnice u vezi s njom mogle bi ti bit zanimljive.

Zastali smo na prilazu i osvrnuli se oko sebe. Na ramenima i vratu osjećala sam toplinu nakošenih zraka sunca. Zrak je bio svjež, a sve što se čulo bilo je zujanje jesenjih kukaca koje je prožimalo tišinu. Udahnula sam polako, duboko. Odjednom sam osjetila silan umor.

Njena je kuća bila izgrađena u funkcionalnom stilu Bauhauusa, moderna i potpuno jednostavna s vodoravnim pročeljem širokih prozora, u prizemlju poduprtih stupovima, što je podsjećalo na brod s otvorenom donjom palubom. Izgrađena od neobrađenog kamena i sivo obojanog drveta, bila je to kuća kakvu bi izgradio bogati mladi par - velike sobe, visoki strop, mnogo skupog neiskorištenog prostora. Windham Drive bila je slijepa ulica koja je završavala na njenom posjedu, što je objašnjavalo zašto nitko nije ništa ni čuo ni vidio sve dok nije bilo prekasno. Kuća je s dvije strane bila okružena hrastovima i borovima što su tvorili zavjesu od lišća između Beryl i njenih prvih susjeda. Otraga, dvorište se jednostavno gubilo u klancu šikare i kamenja koji se pretvarao u ravan guste, netaknute šume što se protezala unedogled. Prokletstvo. Kladam se da je imala i jelene, reče Marino dok smo lutali po zemljištu iza kuće. Ludilo, a? Pogledaš kroz prozor i misliš da je cijeli svijet tvoj. Kladam se da je pogled strašan kad pada snijeg. Evo ja, ja bi volio imat ovakvu gajbu. Zimi si naložiš lijepu vaticu, natočiš si malo burbona i samo kroz prozor gledaš šumu. Mora daje lijepo bit bogat.

Pogotovo ako si živ da uživaš u bogatstvu.

Bogami, to si dobro rekla, reče Marino.

Suho je lišće šuštal pod našim nogama dok smo zaobilazili zapadno krilo. Ulazna su vrata bila na istoj razini kao i prilaz. Primijetila sam špijunku na vratima. Gledala je u mene poput sićušnog, praznog oka. Marino odbaci opušak u travu, a onda stane kopati po džepovima svojih blijedoplavih hlača. Nije imao sako, velik mu je trbuh visio preko remena, a bijela košulja kratkih rukava bila je razdrijena pod vratom i zgužvana oko ramene futrole. Izvukao je ključ na koji je bila pričvršćena žuta ceduljica za obilježavanje dokaza i dok sam ga gledala kako otvara sigurnosnu bravu iznova me zapanjila veličina njegovih ruku. Tamne i grube, podsjećale su me na rukavice za bejzbol. Nikada ne bi mogao

biti muzičar ili zubar. Negdje u ranim pedesetima, sa sve rjeđom sijedom kosom i licem jednako pohabanim kao i odijela koja je nosio, još uvijek je izgledao dovoljno opasno da prestraši većinu ljudi. Veliki drotovi poput njega rijetko upadaju u borbe. Uličnim je huliganima dosta jedan pogled da zaborave sve svoje hvalisanje. Stajali smo u pravokutniku sunčane svjetlosti u predvorju i navlačili rukavice. U kući se osjećao ustajali miris prašine, miris kakav kuće dobiju nakon što su duže vrijeme zatvorene. Iako je uviđajna ekipa richmondske policije već bila potanko obradila mjesto zločina, ništa nije bilo pomaknuto. Marino me već bio uvjerio da će kuća izgledati točno onako kako je izgledala kad je prije dva dana pronađeno Bervlino tijelo. Zatvorio je vrata i upalio svjetlo.

aKo šta vidiš, glas mu je odzvanjao, mora daje tipa pustila unutra. Nema tragova nasilnog ulaska, a kuća ima trostruki prvoklasni protuprovalni alarm. Usmjerio mi je pažnju na ploču s tipkama pokraj vrata dodajući: Trenutno je deaktiviran. Ali je radio kad smo stigli, vrišto je sto na sat; zato smo je, u prvom redu, i pronašli tako brzo.

Nastavio me podsjećati daje ubojstvo prijavljeno zato što se čuo alarm. Malo iza jedanaest uvečer jedan od Bervlinih susjeda o krenuo je 911, kad se alarm oglašavao već duže od pola sata. Jedanje patrolni automobil odgovorio na poziv i policajac je pronašao ulazna vrata širom otvorena. Nekoliko minuta kasnije prihvatio se radija i zatražio pojačanje.

16

Dnevna je soba bila sva u neredu, a stakleni stolić za kavu bio je prevrnut. Časopisi, kristalna pepeljara, nekoliko umjetničkih ukrasnih zdjela i vaza s cvijećem bili su rasuti po indijskom sagu. Svijetloplava kožna fotelja visokog naslona bila je prevrnutu, a do nje se nalazio jastuk s kauča iz iste garniture. Obijeljeni zid lijevo od vrata što su vodila u hodnik bio je poštropljen mrljama osušene krvi.

Ima li alarm vremensku odgodu? upitala sam.

O, da. Otvoriš vrata i alarm zuji otprilike petnajst sekundi, dosta dugo da utipkaš svoju šifru prije nego šta počne pištati. Onda mora da je otvorila vrata, deaktivirala alarm, pustila

tu osobu unutra i onda ponovno podesila alarm dok je on još uvijek bio tu. Inače se alarm ne bi ni oglasio, kasnije, kad je otišao.

Zanimljivo.

Aha, odgovori Marino, zanimljivo da ti pamet stane.

Nalazili smo se u dnevnoj sobi, pored prevrnutog stolića za kavu. Bio je čađav od praha za uzimanje otisaka. Časopisi na podu bili su informativne i literarne publikacije i svi su bili stari nekoliko mjeseci.

Jesi li pronašao ikakve novije novine ili časopise? upitala sam. Ako je novine kupovala uvijek na istom mjestu, to bi moglo biti važno. Treba provjeriti sva mjesta na kojima je bila nakon što je sišla s aviona.

Vidjela sam kako su mu se mišići na vilici stegli. Marino je mrzio kad bi pomislio da ga učim njegovu poslu.

Rekao je: Bilo je nekoliko stvari gore u njenoj sobi, tamo gdje su joj bile torbe i aktovka. Jedan Herald iz Miamija i nešto šta se zove Kevnoter a sadrži uglavnom cjenik nekretnina u Keysima. Možda se mislila preselit tamo dolje? Obje su novine izašle u ponedjeljak. Mora da ih je kupila, il ih je možda pokupila na aerodromu kad se vraćala u Richmond.

Zanimalo bi me što nam ima za reći njen posrednik za prodaju nekretnina...

17

Ništa, eto šta nam ima za reć, prekinuo me Marino.

Nema pojma gdje je Beryl bila, a njenu je kuću pokazao samo jednom dok je nije bilo. Nekom mladom paru. Odlučili su da im je cijena previsoka. Beryl je za ovu gajbu tražila tristo milja.

Ogledao se oko sebe, kruta lica. Pretpostavljam da bi sad neko mogo dobro proć.

One noći kad je stigla, Beryl je došla taksijem od aerodroma do kuće. Uporno sam slijedila potankosti.

Marino je izvukao cigaretu i stao mi njome pokazivati. Pronašo sam račun tamo u predvorju, na onom malom stoliću kraj vrata. Već sam provjerio vozača, neki tip šta se zove Woodrow Hunnel. Glup ko vreća puna čekića. Kaže da je čeko u redu s ostalim taksijima na aerodromu. Ona mu je mahnula. To je bilo oko osam, pljuštalo je ko iz kabla. Ostavio ju je tu pred kućom

otprilike četrdeset minuta kasnije, reko je da joj je unio njena dva kofera i onda nesto. Račun je bio dvajst i šest dolara, uključujući i napojnicu. Otprilike pola sata kasnije bio je opet na aerodromu i pokupio sljedeću mušteriju.

Siguran si u to ili je to ono što ti je rekao?

Siguran ko šta sad stojim tu, jebi ga. Otresao je pepeo preko zgloba na prstu, a zatim počeo palcem prelaziti po filteru.

Provjerili smo tu priču. Hunnel je bio iskren. Nije ni tako curu.

Nije imo vremena.

Pratila sam njegov pogled do tamnih mrlja pokraj dovratka.

Ubojičina je odjeća zacijelo bila krvava. Teško da bi vozač taksija u zakrvavljenoj odjeći uzimao mušterije.

Nije dugo bila kod kuće, rekla sam. Stigla je oko devet, a susjedi su prijavili njen alarm oko jedanaest. Zvonio je već pola sata, što znači daje ubojica otišao prije deset i trideset.

Točno, odgovorio je Marino. To je najteže za skužiti. Ako je vjerovat onim pismima, bila je presrana od straha. Znači, do Sulja se natrag u grad, zaključa se u kuću, ima čak i svoj pištolj triosamdeset na radnoj plohi u kuhinji - pokazat ću ti kad dođemo do tamo. I onda bum! Šta, zazvoni zvono il šta? Sljedeće šta znaš
18

je da pušta zvjerku unutra i podesila alarm kad je ušlo. Mora da se radi o nekome koga je poznavala.

Ja ne bih isključila neznance, rekla sam. Ako je tip bio vrlo blag, možda je mislila da mu može vjerovati, možda gaje pustila unutra iz nekog drugog razloga.

U to doba? Njegove me oči osinu dok je prelazio pogledom preko sobe. Šta? Skuplja pretplatu na časopise, prodaje Životinjsko carstvo u deset uvečer?

Nisam odgovorila. Nisam znala.

Zastali smo na otvorenim vratima što su vodila u hodnik.

Ovo je prva krv, rekao je Marino zagledan u osušene mrlje na zidu. Ovdje ju je zasjeko, prvi put. Meni izgleda daje ona trčala ko luda, a on maho nožem.

Pred očima su mi se pojavile posjekotine na Bervilinim rukama, na njenom licu.

Moja je pretpostavka, nastavio je, da ju je tu zasjeko po

lijevoj ruci, po leđima il po licu. Mrlje ovdje na zidu su mrlje od krvi s oštrice. Već ju je zasjeko barem jednom, oštrica je krvava, a kad je ponovno zamahnuo nekoliko je kapljica poletjelo i završilo na zidu.

Mrlje su bile duguljaste, propjera otprilike šest milimetara i postajale su sve izduženije što su se više udaljavale od dovratka. Kapljice su se protezale na površini od barem tri metra u širinu. Napadač je mahao nožem žestinom tenisača koji se svojski trudi. Osjećala sam emocije ovog zločina. Nije to bio bijes. Bilo je to nešto gore. Zašto ga je pustila unutra?

S obzirom na položaj ovih mrlja, čini mi se da je dripac stajao otprilike ovdje, rekao je Marino zauzimajući položaj nekoliko metara od vrata, malo prema lijevoj strani. Zamahuje, ponovno je poreze i kako je završio potez rukom iza sebe, krv je poletjela i dospjela na zid. Raspored mrlja, ko šta moš vidjet, počinje točno tu. Pokazao je na najviše kapi, koje su bile gotovo u razini njegove glave. A onda se proteže prema dolje i završava nekoliko centimetara od poda. Zastao je, a njegove su me oči izazivale. Ti sije pregledala. Šta misliš? Je li dešnjak il ljevak?

19

Murjaci to uvijek žele znati. Bez obzira na to koliko sam im puta rekla da to nitko ne može znati, i dalje su pitali. Nije moguće zaključiti iz ovog rasporeda krvavih mrlja, rekla sam, a usta su mi bila suha i u njima je bio okus prašine. To u potpunosti ovisi o tome gdje je stajao u odnosu na nju. Što se tiče uboda na prsima, lagano su nagnuti slijeva prema desno. To bi moglo značiti daje ljevoruk. Ali opet ovisi o tome gdje je stajao u odnosu na nju.

Meni se samo čini zanimljivo to da su skoro sve ozljede koje je zadobila u samoobrani smještene na lijevoj strani njenog tijela. Znaš ono, ona trči. On je napada s lijeve umjesto s desne strane. Meni to smrdi na ljevaka.

Sve to ovisi o položaju koji su napadač i žrtva zauzimali u odnosu jedan na drugoga, ponovila sam nestrpljivo.

Nego šta, promrmlja on kratko. Sve ovisi o nečem.

S druge strane vrata, pod je bio parketiran. Put kojim je Beryl bježala bio je kredom označen na podu tako da je obuhvaćao

kapljice krvi što su vodile do stubišta, koje se nalazilo neka tri metra ulijevo. Beryl je bježala ovuda i gore uza stube. Šok i užas koje je osjećala bili su veći nego bol. Na zidu s lijeve strane gotovo je nad svakom stubom bila po jedna krvava mrlja koju su ostavili njeni krvavi prsti što ih je pružala kako bi održala ravnotežu i zatim potezala preko oplata.

Crnih je mrlja bilo na podu, na zidovima, na stropu. Beryl je pobjegla do kraja hodnika na katu, gdje se na trenutak našla satjerana u kut. U ovom je dijelu kuće bilo mnogo krvi. Potjera se nastavila kad je ona, kako se činilo, pobjegla s kraja hodnika u svoju spavaću sobu gdje ga je možda izbjegla tako što se popela preko ovećeg kreveta dok ga je on zaobilazio. U tom trenutku, onaje ili bacila svoju aktovku na njega, ili je, stoje bilo vjerojatnije, aktovka ležala na krevetu pa zatim pala s njega. Policija ju je našla na sagu, otvorenu i preokrenutu poput šatora, a uokolo su bili razbacani papiri koji su uključivali i fotokopije pisama koja je Pisala s Key Westa.

20

Kakve ste još papire ovdje pronašli? upitala sam.

Račune, nekoliko turističkih vodiča i neku brošuru s planom grada, odgovori Marino. Iskopirat ću ti ako oš.

Molila bih te, rekla sam.

Našli smo i hrpu tipkanih stranica tamo na komodi. Pokazao mi je prstom. Vjerojatno ono staje pisala na Key Westu. Na marginama je sve puno bilješki načrčkanih olovkom. Nema nikakvih otisaka šta bi nešto vrijedili, samo nekoliko mrlja i nekoliko djelomičnih otisaka koji su njeni.

Na krevetu nije bilo ničega osim madraca jer su krvlju zamrljane plahte i prošiveni prekrivač bili poslani u laboratorij. Bila je sve sporija i sporija, gubila je kontrolu nad motorikom, postajala sve slabijom. Isteturala je natrag u hodnik gdje je pala na istočnjački sag za molitvu kojeg sam se sjećala s fotografija. Na podu je bilo krvavih otisaka ruku i tragova povlačenja. Beryl je otpuzala u gostinjsku sobu pokraj kupaonice i tu je, napokon, umrla.

Evo ja, govorio je Marino, ja mislim da mu ne bi bilo fora daje nije lovio po kući. Mogo ju je zgrabiti i ubiti dolje u dnevnoj sobi, al to bi uništilo zabavu. Vjerojatno se smješko cijelo vrijeme,

dok je ona krvarila, vrištala i preklinjala. Kad se napokon dovukla dovde izgubila je snagu. Šou je gotov. Više nije zabavno. I on okonča cijelu stvar.

Soba je bila hladna, uređena u žutoj boji, svijetloj poput siječanjskog sunca. Drveni je pod pokraj bračnog kreveta bio crn, a crnih je traka i mrlja bilo i na obijeljenom zidu. Na fotografijama s mjesta zločina Beryl je ležala na leđima, raširenih nogu, ruku podignutih iznad glave i savijenih u laktovima, lica okrenutog prema zastrtom prozoru. Bila je gola. Kad sam prvi put pregledavala fotografije nisam mogla razabrati kako je izgledala, čak ni odrediti joj boju kose. Vidjela sam samo crveno. Policija je pronašla krvave sivožute hlače pokraj njenog tijela. Bluze i donjeg rublja nije bilo.

Onaj vozač taksija kojeg si spomenuo - Hunnel ili kako mu je već ime -je li se sjećao što je Beryl imala na sebi kad ju je pokupio na aerodromu? upitala sam.

21

Bio je mrak, odgovorio je Marino. Nije bio siguran al mu se činilo daje nosila hlače i jaknu. Znamo daje nosila hlače kad je napadnuta, sivožute hlače koje smo našli tu unutra. Na stolici u njenoj sobi bila je jakna od istog kompleta. Mislim da se nije presvukla kad je došla kući, samo je prebacila jaknu preko stolice. Šta god da je još imala na sebi - bluzu, donje rublje - ubojica je uzeo sa sobom.

Kao suvenir, razmišljala sam naglas.

Marino je zurio u krvlju zamrljani pod gdje je pronađeno njeno tijelo.

Rekao je: Kako ja to vidim, tu ju je imo na podu, skinuo joj odjeću, silovo ju je, barem je pokušao silovat. Onda ju je izbo i skoro joj odrezao glavu. Prokleta šteta za njen KOMAD, dodao je misleći na komplet za očuvanje materijalnih dokaza čiji su brisovi bili negativni na spermu. Izgleda da se možemo pozdravit s DNA.

Osim ako nešto krvi koju sad analiziramo, nije njegova, odgovorila sam. Inače, da. Zaboravi DNA.

A nema ni vlasi, rekao je.

Ništa osim nekoliko koje su u skladu s njenom kosom.

Kuća je bila tako tiha da su se naši glasovi doimali uznemirujuće glasnim. Kamo god da sam pogledala vidjela sam te ružne mrlje. Pred očima plesale su mi slike: ubodi na njenom tijelu, tragovi drška noža, divljačka rana na njenu vratu stoje zjapila poput razjapljenih crvenih usta. Izašla sam u hodnik. Prašina mi je nadraživala pluća. Bilo mi je teško disati.

Rekla sam: Pokaži mi gdje si pronašao pištolj.

Kad je te noći policija stigla na mjesto zločina pronašli su njenu automatsku tridesetomicu na radnoj plohi u kuhinji, pored mikrovalne pećnice. Pištolj je bio pun i zakočen. Jedini djelomični otisci koje su identificirali u laboratoriju bili su njeni.

Držala je kutiju s mecima u stolu pokraj kreveta, rekao je Marino. Vjerojatno je tamo držala i pištolj. Meni se čini da je o dnijela torbe na kat, raspakirala se i tutnula većinu odjeće u ko22 šaru u kupaonici, a onda stavila kofere natrag u ormar spavaće sobe. Negdje usred svega ovog izvukla je pljucu. Siguran znak da je bila nervozna ko sam vrug. U šta se kladimo da je s pištoljem provjerila svaku prostoriju prije nego šta se smirila?

Znam da bih ja to učinila, primijetila sam.

Marino se obazre po kuhinji. Onda se možda spustila ovamo nešto prigristi.

Možda je razmišljala o tome, ali nije ništa pojela, odgovorila sam. Njen želučani sadržaj sastojao se od oko pedeset mililitara tamnosmeđe tekućine. Sto god da je pojela bilo je potpuno probavljeno do vremena kad je umrla - ili bolje rečeno, do vremena kad je napadnuta. Probava prestaje u vrijeme akutnog stresa ili straha. Ako je bila pojela nešto, upravo prije no što ju je ubojica napao, hrana bi se i dalje nalazila u njenom želucu.

U svakom slučaju tu nema baš puno za prožvakat, rekao je kao daje to važna činjenica, dok je otvarao vrata hladnjaka.

Unutra smo pronašli jedan smežurani limun, dva paketića maslaca, komad pljesnivog Havarti sira, nešto začina i bocu tonika. Duboko smrzavanje obećavalo je, iako ne mnogo. Unutra je bilo nekoliko paketa pilećih prsa, pakej gotove hrane Le Menu i mljevena govedina. Činilo se da kuhanje za Beryl nije predstavljalo užitak, već samo nužnu djelatnost. Znala sam kako izgleda moja kuhinja. Ova ovdje bila je deprimirajuće sterilna. Na blijedom

svjetlu što je dopiralo kroz sive žaluzine na prozoru iznad sudopera lebdjela su zrnca prašine. Sudoper i postolje za sušenje posuđa bili su prazni i suhi. Aparati su bili moderni i doimali su se rijetko korištenima.

Drugo šta mi pada na pamet je daje došla ovamo nešto popit, nagađao je Marino.

Test na alkohol joj je bio negativan, rekla sam.

Ne znači da nije razmišljala o tome.

Otvorio je ormarić iznad sudopera. Sve su tri police bile krcate: Jack Daniels, Chivas Regal, Tanqueray, likeri i još nešto što nije zapelo za oko. Ispred boce konjaka na najgornjoj polici na23 lazila se boca haićanskog Barbancourt ruma, petnaest godina starog i skupog poput nemiješanog škotskog viskija.

Izvukavši je van, postavila sam je na radnu plohu. Nije bilo taksene markice, a pečat oko zlatnog čepa nije bio pokidan.

Mislim da ovo nije kupila tu negdje, rekla sam Marinu.

Meni se čini daje to dobila u Miamiju, na Key Westu.

Znači hoćeš reć daje to donijela s Floride?

Moguće je. Očito je bila poznavalac dobre cuge. Barbancourt je izvanredan.

Sad bi te valjda trebo počet zvat doktor poznavalac, rekao je Marino.

Boca Barbancourta nije bila prašnjava, iako su takve bile mnoge boce pokraj nje.

To bi moglo objasniti zašto je bila u kuhinji, nastavila sam.

Možda je sišla kako bi spremila rum. Možda je razmišljala o čašici prije spavanja kad joj je netko pozvonio na vrata.

Ma da, al ono šta to ne objašnjava je zašto je pucaljku ostavila tu na plohi kad je otišla otvorit vrata. Trebala je biti prestravljena, točno?

To me i dalje navodi na pomisao da je očekivala društvo, daje poznavala zvjerku. Hej, ima svu ovu otmjenu cugu, točno? Šta, to pije sama? Nema smisla. Više smisla ima to da se malkice zabavila s vremena na vrijeme, da joj je dolazio neki tip.

K vragu, možda je on taj J. kojem je pisala dok je bila dolje na Floridi. Možda je njega očekivala one noći kad je koknuta.

Razmišljaš o mogućnosti da je on ubojica, rekla sam.

Šta ti ne bi?

Postajao je ratoboran a njegovo poigravanje nezapaljenom cigaretom počelo mije ići na živce.

Ja bih razmislila o svim mogućnostima, odgovorila sam. Na Primjer, razmislila bih i o mogućnosti da nije očekivala društvo, bila je u kuhinji, sklanjala rum i možda razmišljala o tome da si natoči nešto za popiti. Bila je nervozna, imala je pištolj u blizini, na plohi. Prestrašila se kad je netko pozvonio ili počeo kucati...

24

Točno, prekinuo me. Bila je prestrašena, nervozna. I zašto je onda ostavila pljucu tu u kuhinji kad je išla otvorit jebena vrata?

Je li vježbala?

Vježbala? Rekao je pogledavši me u oči. Vježbala šta?

Pucati.

K vragu ... pojma nemam...

Ako nije, naoružati se za nju nije bio prirodan refleks već svjesna namjerna radnja. Žene nose Mace - sprejeve za obranu u torbicama. Budu napadnute, a Mace im uopće ne padne na pamet sve dok nije već sve gotovo, zato što obrana nije refleks.

Ne znam...

Ja jesam znala. I sama sam imala Ruger .38 napunjen Silvertip mecima što su jedna od najrazornijih vrsta municije koja se novcem može kupiti. Jedini razlog zbog kojeg bi mi palo na pamet naoružati se pištoljem, jest to što sam nekoliko puta mjesečno vježbala gađati u streljani na poslu. Kad sam sama kod kuće ugodnije se osjećam s pištoljem nego bez njega.

Bilo je tu još nečeg. Razmišljala sam o dnevnoj sobi, o oruđu koje je uspravno stajalo u svom mjedenom stalku na kamenom postolju ispred kamina. Beryl se borila sa svojim napadačem u toj sobi, a uopće joj nije palo na pamet oboružati se žaračem ili lopaticom. Obrana joj nije bila refleks. Jedini nagon koji je osjećala bio je pobjeći, bilo uza stube, bilo na Key West.

Objasnila sam: Možda nije znala rukovati pištoljem, Marino. Zazvoni zvono na vratima. Ona je nervozna, zbunjena. Odlazi u dnevnu sobu i proviri kroz rupicu na vratima. Tko god da je pred njima, ona toj osobi vjeruje dovoljno daje pusti unutra. Pištolj je zaboravljen.

Ona je očekivala tog svog posjetioca, ponovio je.
To je sasvim moguće. Pod uvjetom daje netko znao kako se
vratila u grad.

Dobro, možda je on znao, rekao je.

25

A on je možda Jel da, rekla sam ono što je želio čuti dok sam
spremala bocu ruma natrag na policu.

Pogodak. Sad već ima više smisla, je li?

Zatvorila sam vrata ormarića. Netko joj je prijetio, maltretirao je
mjesecima, Marino. Teško mi je povjerovati kako se radi
o bliskom prijatelju, a da Beryl uopće nije posumnjala.

Doimao se ljutitim kad je bacio pogled na sat i iz džepa iskopao još
jedan ključ. Uopće nije imalo smisla da je Beryl otvorila
vrata nekom neznanцу. Ali još je manje smisla imalo da joj je ovo
mogao učiniti netko kome je vjerovala. Zašto ga je pustila unutra?
To me pitanje neprestano izjedalo.

Natkriveni prolaz spajao je kuću i garažu. Sunce se već spustilo iza
drveća.

Odmah ću ti reć, rekao je Marino kad je brava škljocnula,
da sam ja ovdje ušo tek malo prije nego šta sam te nazvo.

Mogo sam razvalit vrata one noći kad je ubijena al nisam vidio
smisla u tome. Slegnuo je svojim masivnim ramenima kao da se
htio uvjeriti da razumijem kako bi zaista mogao srušiti vrata, stablo ili
kontejner za smeće, samo ako mu se prohtije. Ona nije bila
ovdje otkad je otputovala za Floridu. Trebalo nam je neko vrijeme da
pronađemo jebeni ključ.

Bila je to jedina brodskim podom obložena garaža koju sam
ikada vidjela, a pod je bio poput prekrasne zmajeve kože u skupim
crvenim talijanskim pločicama.

Je li ovo zaista predviđeno za garažu? upitala sam.

Ima garažna vrata, je li? Iz džepa je izvlačio još nekoliko
ključeva. Strašno mjesto da si kolica skloniš od kiše, a?

U garaži nije bilo zraka i mirisalo je na prašinu, ali je inače
bila besprijekorna. Osim metle i grablji naslonjenih na zid u kutu,
nije bilo traga uobičajenom alatu, kosilici za travu i ostaloj opremi
koju čovjek očekuje pronaći u garaži. Ova je garaža više podsjećala
na izložbeno-prodajni salon automobila; na sredini pločenog poda

bila je parkirana crna Honda. Bila je tako čista i sjajna da bi mogla proći kao nova, nikad vožena.

26

Marino je otključao i otvorio vozačeva vrata.

Evo. Izvoli, rekao je.

Već sljedećeg trenutka bila sam zavaljena u sjedište od meke kože boje bjelokosti i gledala sam kroz vjetrobran oplatnu na zidu.

Odmaknuvši se od auta, Marino doda: Samo sjedi tu, dobro? Osjeti ga, pogledaj unutrašnjost i reci mi šta ti pada na pamet.

Hoćeš da ga upalim?

Dodao mi je ključ.

Onda, molim te, otvori garažna vrata tako da se ne pogušimo, dodala sam.

Mršteći se dok je gledao oko sebe, on pronađe pravo dugme i odškrine vrata.

Automobil zabrunda kod prvog okretaja nakon čega se motor stišao i sada je promuklo preo. Radio i klima-uređaj bili su

uključeni. Četvrtina rezervoara bila je puna, daljinomjer je pokazivao manje od jedanaest tisuća kilometara, a prozor na krovu

bio je djelomično otvoren. Na ploči s instrumentima nalazila se ceduljica od kemijskog čišćenja s datumom 11. srpnja, što je bio četvrtak, kad je Beryl odnijela na* čišćenje suknju i sako od odijela, koje očito nije nikada podigla. Na suvozačevom sjedištu ležao je račun iz dućana s datumom 12. srpnja otkucan u deset i četrdeset ujutro kada je kupila glavicu salate, rajčice, krastavce, mljevenu govedinu, sir, sok od naranče i paketić osvježavajućih bombona što ju je sve zajedno koštalo devet dolara i trinaest centi od deset dolara koliko je dala blagajnici.

Pokraj računa nalazila se tanka bijela bankovna omotnica koja je bila prazna. Pored nje hrapavi smeđi etui za Ray Ban naočale - također prazan.

Na stražnjem sjedištu ležao je teniski reket marke Wimbledon i zgužvani bijeli ručnik za kojim sam posegnula preko naslona. Uz rub frotirnog ruba malim je plavim slovima bilo ispisano

TENISKI KLUB WESTWOOD, isto ime koje je bilo ispisano na crvenoj plastičnoj torbi što sam je primijetila u Bervlinom ormaru.

CORFUS DELICTI27

Marino je dramu ostavio za kraj. Znala sam da je već bio pregledao sve te stvari i htio je da ih vidim in situ. To nije bio dokazni materijal. Ubojica uopće nije ulazio u garažu. Marino me izazivao. Izazivao me otkada smo nogom kročili u kuću. Bila je to jedna od njegovih navika koja me dozlaboga iritirala.

Ugasila sam motor i izašla iz auta zatvorivši vrata uz prigušeni kruti udarac.

On se zamišljeno zagleda u mene.

Imam nekoliko pitanja, rekla sam.

Pucaj.

Westwood je ekskluzivan klub. Je libila učlanjena?

Kimnuo je glavom.

Provjerio si kad je zadnji put rezervirala teren?

U petak, dvanajstog srpnja u devet ujutro. Imala je sat s nekim profićem. Jednom tjedno je uzimala satove, tolko je otprilike igrala.

Koliko seja sjećam, odletjela je iz Richmonda rano ujutro u subotu, trinaestog srpnja, a u Miamiju je bila malo iza podneva.

Ponovno je kimnuo glavom.

Znači da je nakon sata tenisa otišla ravno u trgovinu. Nakon toga je možda otišla u banku. U svakom slučaju, u neko doba nakon što je obavila kupovinu iznenada je odlučila otići iz grada.

Ako je znala da će napustiti Richmond sljedećeg dana, ne bi se ni potrudila otići u dućan. Nije imala vremena pojesti sve stoje kuPila, a hranu nije ostavila u hladnjaku. Čini se da je bacila sve osim mljevenog mesa, sira i možda bombona.

Zvuči razumno, rekao je Marino ravnodušno.

Ostavila je etui za naočale i još neke stvari na sjedištu, nastavila sam. Osim toga, radio i klima-uređaj ostali su uključeni, a Prozor na krovu djelomično otvoren. Čini se daje uvela auto u garažu i odjurila u kuću sa sunčanim naočalima na očima. Zato se Pitam nije li se što dogodilo dok je bila u autu i vraćala se kući s tenisa obavljajući ove ostale stvari...

28

O, da. Mogo bi se kladit da se nešto dogodilo. Prošetaj oko auta, baci pogled na drugu stranu - posebno na suvozačeva vrata. To sam i učinila.

Ono što sam ugledala rasulo mi je misli poput špekula. Na

sjajnom crnom laku, točno ispod brave, bilo je urezano ime BERYL zatvoreno u srcu.

Skoro da te prođu žmarci, je li? rekao je Marino.

Ako je to učinio dok je auto bio parkiran ispred kluba ili ispred dućana, razmišljala sam, netko bi ga vjerojatno vidio.

Točno. Znači možda je to učinio ranije. Zastao je nemarno promatrajući grafit. Kad si ti zadnji put pogledala svoja suvozačeva vrata?

Moglo je to biti i prije nekoliko dana. I prije tjedan dana.

Išla je u kupovinu. Napokon je zapalio prokletu cigaretu.

Nije puno toga kupila. Željno je, duboko povukao dim.

Vjerojatno sve stane u jednu vrećicu, točno? Kad moja žena ima samo jednu ili dvije vrećice, uvijek ih tutne naprijed, na pod ili na prednje sjedište. Znači da je Beryl možda otišla do suvozačevih vrata da stavi u auto to šta je kupila. I onda je primijetila šta je urezano u farbu. Možda je znala da to mora da je učinjeno toga dana. Možda nije. Nije važno. To ju je izludilo, prelilo je čašu.

Kidnula je kući il možda u banku po lovu. Rezervirala prvi sljedeći let iz Richmonda i utekla na Floridu.

Slijedila sam ga iz garaže natrag do auta. Noć se brzo spuštala, a zrak je bio prohladan. Upalio je motor dok sam ja nijemo zurila kroz prozor promatrajući Bervlinu kuću. Njene oštre linije izobličavale su se u sumraku, prozori su bili mračni. Odjednom se upalilo svjetlo na trijemu i u dnevnoj sobi.

Isuse, promrmlja Marino. Duhovi.

Timer, rekla sam.

Nemoj zezat.

29

Poglavlje 2

Nad Richmondom je sjao pun mjesec dok sam se vozila dugačkom cestom vraćajući se kući. Samo su još najupornije maškare još uvijek kružile uokolo, a njihove su sablasne maske i prijeteći obrisi dječjeg uzrasta bili obasjani mojim farovima. Pitala sam se koliko je puta bez odgovora zazvonilo zvono na mojoj kući. Moja je kuća bila omiljena jer sam velikodušno dijelila slatkiše, budući da nemam vlastitu djecu kojoj bih ugađala. Ujutro ću imati četiri neotvorene vrećice čokoladica za podijeliti zaposlenima u

mom uredu.

Telefon je zazvonio dok sam se uspinjala stubama. Dohvatila sam slušalicu trenutak prije no što se uključila automatska sekretarica. Isprva mi glas nije zvučao poznato, a onda mi val prepoznavanja stegne srce.

Kay? Mark je. Hvala bogu da si kod kuće...

Mark James zvučao je kao da govori iz bačve za ulje, a čula sam i kako u pozadini prolaze automobili.

Gdje si? uspjela sam upitati i znala sam da zvučim uzrujano.

Na autocesti devedeset i pet, oko osamdeset kilometara sjeverno od Richmonda.

Sjela sam na rub kreveta.

U telefonskoj govornici, nastavio je objašnjavati. Trebaju

Mi upute kako da stignem do tebe. Nakon još jednog naleta proStodušnosti, dodao je: Želim te vidjeti, Kay. Bio sam u Washingtonu cijeli dan pokušavam te dobiti od kasnog popodneva, pa sam

napokon odlučio riskirati i unajmiti auto. Je li to u redu?

30

Nisam znala što reći.

Mislio sam da bismo mogli popiti piće, napričati se, rekao je taj čovjek koji mi je jednom bio slomio srce. Imam rezervirano u Radissonu, u centru grada. Sutra rano ujutro ima jedan let iz Richmonda nazad u Chicago. Mislio sam... U stvari, htio bih o nečemu porazgovarati s tobom.

Nisam mogla zamisliti o čemu bismo to Mark i ja trebali razgovarati.

Je li to u redu? upitao je ponovno.

Ne, nije bilo u redu! Rekla sam: Naravno, Mark. Bit će sjajno vidjeti te.

Nakon što sam mu dala upute otišla sam u kupaonicu osvježiti se, uzevši si dovoljno vremena da analiziram svoj izgled. Od naših je zajedničkih dana na pravnom fakultetu prošlo više od petnaest godina. Kosa mi je bila više siva no plava, bilo je to davno kad smo se Mark i ja posljednji put vidjeli. Oči su mi bile mutnije, ne više tako plave kao nekada. Nepristrano ogledalo nastavilo me prilično hladno podsjećati na to da više nikada neću imati trideset i devet i da postoje takve stvari kao stoje lifting. U mom je

sjećanju Mark još uvijek imao jedva dvadeset i četiri godine, u kojima je postao predmetom moje strasti i ovisnosti koja je završila krajnjim očajem. Nakon stoje bilo gotovo, samo sam radila.

Još je uvijek brzo vozio i volio dobre aute. Manje od četrdeset i pet minuta kasnije otvorila sam ulazna vrata i promatrala ga dok je izlazio iz svog iznajmljenog Sterlinga. I dalje je bio onaj Mark kojeg sam se sjećala, imao je isto skladno tijelo i duge noge i još je uvijek hodao jednako samouvjereno. Odrešito se uspinjući stubama malko se nasmiješio. Nakon kratkog zagrljaja, na trenutak smo s nelagodom stajali u predvorju ne mogavši smisliti ništa primjereno što bismo mogli reći.

Još uvijek piješ škotski viski? upitala sam napokon.

To se nije promijenilo, rekao je on slijedeći me u kuhinju. Uzevši iz bara Glenfiddich, automatski sam mu pripremila piće baš onako kako sam to radila i prije tako mnogo puta.

31

dvije čašice viskija, led i malo mineralne vode. Njegov me pogled pratio dok sam se kretala po kuhinji i postavljala nam piće na stol. Popivši gutljaj, zagledao se u čašu i počeo polako vrtjeti led u njoj onako kako je to običavao raditi kad je bio napet. Dobro sam ga pogledala, dugo zadržavši pogled na njegovim profinjenim crtama lica, visokim jagodicama i bistrim sivim očima. Tamna mu je kosa na sljepoočnicama počela sijedjeti.

Usmjerila sam pažnju na led koji se polako okretao u njegovoj čaši. Pretpostavljam da radiš za neku tvrtku u Chicagu?

Naslonivši se unazad na stolici, on podigne pogled i reče:

Uzimam samo žalbe, u sudnici sam tek svako toliko. Tu i tamo naletim na Diesnera. Tako sam i saznao da si u Richmondu.

Diesner je bio glavni sudski patolog u Chicagu. Viđala sam ga na konferencijama, a bili smo zajedno i u nekoliko odbora. Nikada mi nije spomenuo da poznaje Marka Jamesa, a bila je tajna i to kako je znao da ga ja poznajem.

Pogriješio sam rekavši mu da sam te poznavao na faksu, mislim da te svako toliko spomene samo da bi me bockao, objasni Mark čitajući mi misli.

U to sam mogla vjerovati. Diesner je bio osoran poput jarca i nije baš bio naklonjen pravobraniteljima. Neke njegove borbe i

predstave u sudnici ušle su u legendu.

Mark je govorio: Kao i većina forenzičnih patologa, i on je uz tužilaštvo. Ja zastupam osuđene ubojice i ispadam loš momak.

Diesner bi se potrudio potražiti me i kao usput spomenuti zadnji danak koji si objavila u nekom časopisu ili neki jezivi slučaj na kojem radiš. Doktorica Scarpetta. Slavna doktorica Scarpetta. Nasmijao se, ali su mu oči ostale ozbiljne.

Mislim da nije fer reći da smo mi uz tužilaštvo, odgovorila sam.

Tako se čini, jer ako dokazi govore u prilog optuženom slučaju nikada i ne dospije na sud.

Kay, znam kako to ide, rekao je tonom koji je govorio puNo, a kojeg sam se tako dobro sjećala. Znam što morate

znati. I da sam na vašem mjestu i ja bih želio da gadovi gore u tužilaštvu imaju više razumjevanja.

32

Da. Znaš što moram gledati, Mark, počela sam. Bila je to ista stara prepirka. Nisam mogla vjerovati. Bio je tu manje od petnaest minuta i već smo nastavljali tamo gdje smo nekad stali. Neke od naših najgorih svađa vodile su se upravo na ovu temu. Ja sam već bila diplomirala medicinu i upisala se na pravni fakultet u Georgetownu kad sam upoznala Marka. Već sam bila vidjela mračnu stranu, okrutnost, nasumične tragedije. Već sam bila položila svoje ruke u rukavicama na krvave gomile patnje i smrti.

Mark je bio briljantan polaznik fakulteta iz Lige Bršljana³ čiji se pojam o krivičnom djelu svodio na to da mu netko ogrebe njegovog Jaguara. Htio je postati odvjetnik zato što su mu otac i djed bili odvjetnici. Ja sam katolkinja, Mark je protestant. Ja sam Talijanka, a njegovo je porijeklo jednako anglo-saksonsko kao i ono princa Charlesa. Ja sam odrasla u siromaštvu, on u jednom od najbogatijih kvartova Bostona. Nekada sam mislila da će naš brak biti jedan od onih sklopljenih u raju.

Nisi se promijenila, Kay, rekao je. Osim što možda iz tebe zrači određena odlučnost, oštrina. Kladim se da si na sudu sila s kojom treba računati.

Ne bih baš voljela misliti o sebi kao o krutoj osobi.

Ne mislim to kao kritiku. Hoću* reći da izgledaš izvrsno.

Zaokružio je pogledom kuhinju. I uspješno. Si sretna?

Sviđa mi se Virginija, odgovorila sam odvrćući pogled. Jedino na što se mogu požaliti su zime, ali pretpostavljam da se ti na tom polju imaš požaliti na mnogo više toga. Kako uopće podnosiš Chicago šest mjeseci u godini?

Da ti iskreno kažem, nikad se nisam uspio naviknuti na to. Ne bi ti se svidjelo. Cvijet iz staklenika u Floridi kao što si ti ne bi izdržao ni mjesec dana. Otpio je gutljaj pića. Nisi udana. Bila sam.

5 Ivy League - skupina starih i cijenjenih fakulteta u istočnom dijelu sjedinjenih Država; Brown, Columbia, Cornell, Harvard, Princeton, Pennsylvania, Dartmouth College.

33

Hmmmm. Namrštio se dok je razmišljao. Tony nešto... Sjećam se da si se počela viđati s Tonyjem... Benedetti, točno? Na kraju treće godine.

Bila sam iznenađena stoje Mark to bio primijetio, kamoli zapamtio. Razvedeni smo, već dugo, rekla sam.

Žao mi je, rekao je tiho.

Posegnula sam za čašom.

Vidaš se s nekim finim čovjekom? upitao je.

Trenutačno ni s kim, ni finim ni bilo kakvim.

Mark se nije smijao onoliko koliko je to činio ranije. Bezizražajnim mi je glasom sam ispričao o sebi: Ja sam se gotovo oženio prije nekoliko godina, ali nije išlo. Ili bih možda trebao biti dovoljno pošten pa reći da sam se uspaničario u zadnjem trenutku.

Bilo mi je teško povjerovati da nikada nije bio oženjen. Mora dami je opet pročitao misli.

To je bilo nakon stoje Janet umrla. Oklijevao je. Bio sam oženjen.

Janet?

Ponovno je vrtio led u čaši. Sreo sam je u Pittsburghu, nakon Georgetowna. Bila je porezni odvjetnik u tvrtki.

Pomno sam ga promatrala, zbunjena onim što vidim. Mark se promijenio. Ona žestina u njemu koja me nekada privlačila bila je drugačija. Nisam mogla točno odrediti zašto, ali bila je nekako mračnija.

Prometna nesreća, objašnjavao je. Jedne subotnje noći.

Išla je po kokice. Namjeravali smo ostati budni i gledati film kasno navečer. Neki pijani vozač prešao je na njenu stranu ceste. Nije imao čak ni svjetla upaljena.

O, bože, Mark. Žao mi je, rekla sam. Kako užasno.

To je bilo prije osam godina.

Nemaš djece? upitala sam tiho.

Odmahnuo je glavom.

Zavladala je tišina.

34

Moja tvrtka otvara podružnicu u Washingtonu, rekao je kad su nam se pogledi sreli.

Nisam odgovorila.

Moguće je da će me prebaciti u D.C. Širimo se ko ludi, imamo sto i nešto odvjetnika i predstavništva u New Yorku, Atlanti Houstonu.

Kad se seliš? upitala sam vrlo smireno.

Moguće već prije kraja godine.

Ti si se definitivno odlučio na to?

Već mi se gadi Chicago, Kay, treba mi promjena. Htio sam da znaš - zato sam ovdje, to je barem najveći razlog. Nisam htio da ispadne da se preselim u Washington pa da negdje naletimo jedno na drugo. Živjet ću u sjevernoj Virginiji. Ti imaš ured u sjevernoj Virginiji. Imamo sve šanse da jedan od ovih dana naletimo jedno na drugo u nekom restoranu ili u kazalištu. Nisam htio da nam se to dogodi.

Zamišljala sam se kako sjedim u centru Kennedv i spazim

Marka tri reda ispred sebe kako šapće na uho svojoj lijepoj mladoj družici. U meni se opet javila ona stara bol, bol koja je nekada bila tako jaka daje bila fizička. Nije imao konkurencije. Sve su moje emocije bile usmjerene na njega. U početku, jedan je dio mene osjetio da to nije uzajamno. Kasnije sam bila sigurna u to.

To je bio moj glavni razlog, ponovio je, preuzevši sada ulogu odvjetnika koji započinje svoje izlaganje. Ali ima još nešto što u biti nema nikakve veze s nama osobno.

Nisam ništa rekla.

Prije nekoliko dana ovdje u Richmondu ubijena je jedna žena. Beryl Madison...

Izraz zaprepaštenja na mom licu nakratko gaje zaustavio. Berger, jedan od partnera u tvrtki, ispričao mi je o tome kad me nazvao u moj hotel u Washingtonu. Htio bih s tobom razgovarati o tome...

35

Kakve to veze ima s tobom? upitala sam. Jesi li je poznaVao? Slabo. Sreo sam je jednom u New Yorku prošle zime. Naš se ured tamo amaterski bavi autorskim pravima. Beryl je imala problema s izdavaštvom, nekakav spor oko ugovora, pa je unajmila tvrtku Orndorf & Berger da sredi stvari. Dogodilo se da sam ja bio u New Yorku istoga dana kad se sastajala sa Sparacinom, odvjetnikom koji je preuzeo njen slučaj. Završilo je tako da me Sparacino pozvao da im se pridružim na ručku u Algonquinu. Ako postoji i najmanja mogućnost da je taj spor koji si spomenuo povezan s njenim ubojstvom, moraš razgovarati s policijom, ne sa mnom, rekla sam dok se u meni polako budio bijes.

Kay, odgovorio je. Moja tvrtka i ne zna da razgovaram s tobom, dobro? Kad je Berger jučer nazvao, zvao je zbog nečeg drugog, u redu? Slučajno je spomenuo ubojstvo Beryl Madison tijekom razgovora, rekao mi je da provjerim papire o tome, da vidim što mogu saznati.

Nego što. U prijevodu: vidi što možeš saznati od svoje bivše...

Osjetila sam kako mi se crvenilo penje uz vrat. Bivše što?

Uopće nije tako. Odvratio je pogled. Mislio sam na tebe, mislio sam te nazvati i prije no što je Berger nazvao mene, prije no što sam uopće saznao za Beryl. Već dvije proklete noći držim ruku na telefonu, već sam bio saznao tvoj broj od informacija. Ali nisam se mogao natjerati to i učiniti. Možda nikada i ne bih da mi Berger nije rekao što se dogodilo. Možda mi je Beryl samo dobar izgovor. Toliko ću priznati. Ali nije onako kako misliš...

Nisam slušala. Bacalo me u očaj to što sam mu toliko željela vjerovati. Ako se tvoja tvrtka zanima za njeno ubojstvo, reci mi točno što žele znati.

Na trenutak je razmišljao. Nisam siguran da se pravno zanimamo za njeno ubojstvo. Možda se radi samo o osobnom interesu. Vjerojatno, se govori o osjećaju užasa. O šoku za sve nas koji smo je ikada susreli

Dok je bila živa. Reći ću ti i to kako je bila usred prilično žestokog Spora, kako su je svjetski zajebali zbog ugovora koji je potpisala
36

prije osam godina. Sve je tako zamršeno. U vezi je s Cariie Harperom.

S književnikom? upitala sam, zbunjena. S tim Harperom?

Kao što vjerojatno znaš, rekao je Mark, on živi tu u hini, na nekoj plantaži iz osamnaestog stoljeća po imenu

C-Grove. Nalazi se na rijeci James, u Williamsburgu.

Pokušavala sam se sjetiti što sam pročitala o Harperu koji je napisao jedan roman prije nekih dvadesetak godina i taj je osvojio Pulitzerovu nagradu. Legendarni je osamljenik živio sa svojom sestrom. Ili je to bila teta? O Harperovu se privatnom životu mnogo toga nagađalo. Što je on više odbijao intervjuje i izbjegavao novinare, to se više nagađalo.

Zapalila sam cigaretu.

Nadao sam se da si prestala, rekao je Mark.

Za to bi mi trebalo odstraniti čeonu režu.

Reći ću ti ono malo što znam. Beryl je imala nekakvu vezu s Harperom kad je bila još mlada djevojka, u ranim dvadesetim.

Neko je vrijeme i živjela u toj kući s njim i njegovom sestrom.

Beryl je bila spisateljica u usponu, nadarena kći koju Harper nikada nije imao. Njegova štice. Zahvaljujući toj vezi objavila

je svoj prvi roman kad je imala samo dvadeset i dvije godine; bio je to nekakav kvazi-literaran ljubić kojeg je objavila pod imenom

Stratton. Harper je čak pristao napisati komentar na otmotu knjige,

nešto o tome kakvog je uzbuđljivog novog pisca pronašao,

To je mnoge začudilo. Taj je roman bio prije komercijalna knjiga

nego što je bio literarno djelo, a Harper već godinama nije bio izdavao glasa od sebe.

Kakve to veze ima sa sporom oko ugovora koji je vodio.

Mark napravi grimasu i odgovori: Harperu se možda

svidjela ideja o mladoj dami koja će ga obožavati, ali je vidljivo, da je jedan

lukavi gad. Prije nego što joj je objavio knjigu, natjerao ju

je potpisati ugovor koji joj zabranjuje da ikada napiše i jednu riječ o njemu ili bilo čemu u vezi s njim, sve dok su on i

37

Harper je sada tek negdje u pedesetima, a sestra je nešto starija od njega. Sve u svemu, ispada daje Beryl time bila vezana doživotno, što joj onemogućava da napiše svoju biografiju, a da ne spominje Harpera?

Možda bi i mogla, odgovorila sam, ali ta se knjiga ne bi prodavala bez Harpera u njoj.

Točno.

Zašto se služila pseudonimima? Je li i to bio dio njenog ugovora s Harperom?

Mislim da jest. Ja bih rekao daje Harper htio da Beryl ostane njegova tajna. Zajamčio joj je literarni uspjeh, ali ju je htio imati izoliranu od svijeta. Ime Beryl Madison i nije baš ne znam kako poznato, iako su se njeni romani financijski isplatili.

Bih li trebala pretpostaviti daje bila na granici da prekrši taj ugovor, pa daje zato zatražila usluge tvrtke Orndorff & Berger?

Markje pijuckao svoje piće. Moram te podsjetiti da Beryl nije bila moj klijent, tako da ne znam sve potankosti. Ali moj je dojam da je već bila luda od onoga što radi, da je htjela napisati nešto značajno. A ovo je onaj dio za koji vjerojatno već znaš. Čini se daje imala problema, netko joj je prijetio, maltretirao je...

Kada?

Prošle zime, otprilike u ono vrijeme kad sam je sreo za tim ručkom. Mislim da je to bilo krajem veljače.

Nastavi, rekla sam, zaintrigirana.

tko joj to prijeti. Je li to počelo prije nego što je počela pisati, ili poslije, ne mogu ti sa sigurnošću reći.

ako se mislila izvući s kršenjem ugovora?

Odgovori Mark. M

Jesi siguran da bi se bila izvukla?

ne u potpunosti, odgovori.

Put kojim je Sparacino krenuo bio je obavijestiti Harpera i nagoditi se.

Harper Može surađivati, pa će gotovi proizvod dijeliti.

drugim riječima, Harper bi dobio ograničen dio. Ili se može ponašati kao pravi kurvin sin, pa Propjevati novinama ili emisiji Šezdeset minuta.

38 ^

Harper je bio u škripcu. Mogao je, naravno, tužiti Beryl, ali nije imala mnogo novaca, samo kap u moru u usporedbi s njegovim bogatstvom. A parnica bi vjerojatno samo nagnala sve živo na kupovinu Bervline knjige. Harper nikako nije mogao pobijediti. Zar ne bi mogao dobiti sudski nalog da spriječi objavljivanje? upitala sam.

To znači samo još više publiciteta. A zaustaviti tisak stajalo bi ga milijune.

A sad je mrtva. Promatrala sam svoju cigaretu kako se dimi u pepeljari. Pretpostavljam da knjiga nije gotova? Harper više nema nikakvih briga. To je ono na što ciljaš, Mark? Harper bi mogao biti umiješan u njeno ubojstvo?

Samo ti dajem pozadinu, rekao je.

Te su bistre oči bile zagledane u moje. Ponekad su tako nevjerojatno nedodirljive, prisjetila sam se s nelagodom.

Sto ti misliš? upitao je.

Nisam mu rekla ono što sam zaista mislila, odnosno da nalazim vrlo neobičnim to što mi Mark sve ovo govori. Nije bilo važno to što Beryl nije bila njegov klijent. Mark je bio upoznat s normama pravne etike prema kojima se ono što zna jedan član tvrtke pripisuje i svim ostalim članovima iste tvrtke. Bio je na rubu kršenja tih normi, a to je bilo jednako malo nalik na onog savjesnog Marka Jamesa kojeg sam se sjećala kao što bi bilo i to da mi se pojavio pred vratima s tetovažom.

Mislim da bi bolje bilo da razgovaraš s Marinom, on vodi istragu, odgovorila sam. Ili da mu ja kažem ovo što si mi upravo ispričao. U svakom slučaju, provjerit će tvoju tvrtku, postavlja i pitanja.

Dobro. To mi ne predstavlja problem.

Na trenutak je zavladala tišina.

Kakva je bila? upitala sam pročistivši grlo.

Kao što sam već rekao, sreo sam je samo jednom. Ali to pamtim. Bila je dinamična, dosjetljiva, privlačna, odjevena u bez.

fantastičan kostim boje bjelokosti. Također bih je opisao kao povučenu osobu. Imala je mnogo tajni. U njoj je bilo neke dubine koju nitko nikada nije mogao doseći. I puno je pila, barem tog dana za ručkom - popila je tri koktela što mi je upalo u oči kao odlično pretjerano s obzirom da je to bilo usred bijela dana. Ipak, možda joj to nije bila navika. Bila je nervozna, uzrujana, napeta. Razlog zbog kojeg se obratila tvrtki Orndorff & Berger nije bio baš sretan. Ne sumnjam u to da ju je uzrujavalo sve to u vezi s Harperom.

Stoje pila?

Molim?

Ta tri koktela. O čemu se radilo? upitala sam.

Namrštio se zagledavši se na drugi kraj kuhinje. K vragu, ne znam, Kay. Kakve to veze ima?

Nisam sigurna da ima ikakve veze, rekla sam prisjećajući se njenog ormarića s pićem. Je li pričala o tim prijetnjama koje je primala? Mislim, u tvojoj prisutnosti?

Da. A i Sparacino ih je spomenuo. Sve što znam jest da je počela dobivati telefonske pozive vrlo određene prirode. Uvijek isti glas, nitko koga bi poznavala, ili je barem tako rekla. Bilo je još čudnih događaja. Ne mogu se sjetiti detalja - bilo je to davno. Je li vodila dnevnik o tim događajima? upitala sam.

Ne znam.

I nije imala pojma tko joj to radi i zašto?

Takav je dojam odavala. Odmaknuo je stolicu od stola. Bliz»a se ponoć.

Dok sam ga vodila prema ulaznim vratima nešto mi je izneda palo na pamet. Sparacino, rekla sam. Kako mu je ime?

Robert, odgovorio je.

Ne može proći pod inicijal J., zar ne?

Ne, rekao je Mark promatrajući me sa zanimanjem,

^slijedila je napeta stanka.

pazi kako voziš.

Laku noć, Kay, rekao je s oklijevanjem.

Možda je to bila samo moja mašta, ali na trenutak sam pomislila da

će me poljubiti. Zatim se odrješito spustio stubama, a ja sam već bila ponovno u kući kad sam ga čula kako odlazi. Sljedeće je jutro bilo mahnito kao i obično. Na sastanku osoblja Fielding nas je obavijestio da imamo pet obdukcija, uključujući i olupinu, to jest tijelo u raspadanju pronađeno u rijeci, nešto što je uvijek izazivalo uzdahe nevoljkosti. Iz Richmonda su stigle dvije nove žrtve ubojstava od kojih sam na jednoj uspjela obaviti obdukciju, prije no što sam odjurila u sudnicu John Marshall gdje sam svjedočila u još jednom slučaju ubojstva, a zatim na medicinski fakultet kako bih ručala s jednim od studenata kojem sam bila mentor. Čitavo sam se vrijeme svojski trudila izbaciti iz glave Markovu posjetu. Sto sam se više trudila ne misliti na njega, to sam više mislila. Bio je oprezan. Bio je tvrdoglav. Nije bilo nalik na njega javiti mi se nakon više od deset godina šutnje. Tek sam se u rano poslijepodne predala i nazvala Marina. Baš sam te htio nazvat, uletio je prije nego što sam uspjela izgovoriti dvije riječi. Na vratima sam. Možeš doć u Bentonov ured za sat, sat i pol?

U vezi s čim? Nisam mu čak ni rekla zašto zovem.

Dočepo sam se Bervlinih izvješća. Mislio sam da bi htjela bit tamo.

Sklopio je slušalicu bez pozdrava, kao i uvijek.

U ugovoreno vrijeme dovezla sam se do East Gracea i parkirala na prvom mjestu koje je imalo sat za parkiranje, a nalazilo se na razumnoj udaljenosti od mog cilja. Moderna poslovna deseterokatnica nalikovala je na svjetionik što se izdiže nad deprimirajućom obalom raznih dućana sa svim i svačim što su nastojali

odavati dojam antikvarijata, i malih etničkih restorana čiji specijaliteti uopće nisu bili etnički. Popucalim nogostupima lutali su beskućnici.

41

Nakon što sam stražaru u predvorju rekla tko sam, popela

Sam se dizalom na peti kat. Na kraju hodnika nalazila su se neobilježena drvena vrata. Smještaj terenskog ureda FBI-a u Richmoudubio je jedna od najbolje čuvanih tajni u gradu, a njegova je

prisutnost bila jednako nenajavljena i nenametljiva kao i prisutnost FBI-evih agenata u civilu. Mladić koji je telefonirao sjedeći za šalterom što se protezao do polovice stražnjeg zida baci pogled prema meni. Prekrivši rukom slušalicu podigao je obrve kao da pita: Mogu li vam pomoći?. Objasnila sam mu zašto sam ovdje, a on mi ponudi da sjednem.

Predvorje je bilo malo i bez greške muško, s namještajem presvučenim u čvrstu tamnoplavu kožu i stolicem pretrpanim raznim sportskim časopisima. Na zidovima obloženim oplatom nalazila se galerija prošlih direktora FBI-a, nagrade za službu i mjedena ploča u koju su bila urezana imena agenata poginulih u akciji. Vanjska bi se vrata s vremena na vrijeme otvorila i visoki, pristali muškarci u tamnim odijelima i s naočalama za sunce prošli bi pokraj mene ne uputivši mi i jedan jedini pogled.

Benton Wesley imao je možda jednako prusko držanje, ali je s godinama zadobio moje poštovanje. Ispod njegova oklopa FBI-a krilo se ljudsko biće koje je bilo vrijedno poznavati. Bio je žustar i energičan čak i kada bi sjedio, dotjeran kao uvijek, u tamnim hlačama od odijela i uštirkanoj bijeloj košulji. Kravata mu je bila upravo one širine kakva je bila u modi, i savršeno pritom svezana, a na pojasu je imao pričvršćenu futrolu za svoj desetmilimetarski pištolj kojeg gotovo nikada nije nosio u svom uredu. Nisam bila vidjela Wesleya već neko vrijeme, i nije se nimalo promijenio. Bio je pristao i zgodan na neki grubi način, s kosom koja je prerano Postala srebrnosiva, što me uvijek iznenađivalo.

Oprosti što si čekala, Kay, rekao je smješkajući se.

Stisak njegove ruke bio je ohrabrujuće čvrst, bez ikakvog navještaja macho ponašanja. Rukovanje s nekim murjacima i odvjetnicima koje sam poznavala nalikuje pritisku od trinaest kila rukama na okidač kojem je dosta tri; to mi zna gotovo polomiti košćice.

42

Marino je tu, doda Wesley. Morao sam s njim proći neko liko stvari prije no što te uvedem.

Pridržao mi je vrata i ja krenuh za njim praznim hodnikom Nakon što me uveo u svoj mali ured, otišao je po kavu. Kompjutor je sinoć napokon završio, reče Marino. Bio je

ugodno zavaljen u stolicu i pregledavao pištolj .357 koji se doimao potpuno novim.

Kompjutor? Kakav kompjutor? Zar sam zaboravila cigarete? Ne. Ponovno su na dnu torbice.

Onaj u sjedištu. Treba mu vremena u vražju mater. U svakom slučaju, imam kopije onih prekršajnih izvješća. Zanimljivi su. Bar ja mislim.

Bervlinih? upitala sam.

Točno. Položio je pištolj na Wesleyev stol dodavši: Fina pucaljka. Srećković ju je dobio ko nagradu na zboru policijskih zapovjednika u Tampi prošli tjedan. A ja, ja ne mogu dobit ni dva dolara na lutriji.

Pažnja mije odlutala. Wesleyev je stol bio pretrpan telefonskim porukama, izvješćima, videokasetama i debelim tamnim omotnicama što su, pretpostavljala sam, sadržavale detalje i fotografije raznih zločina za koje je policija zatražila da im posveti pažnju. U staklenoj vitrini što je prekrivala jedan zid nalazilo se sumorno oružje - mač, mjedeni bokseri, ZIP GUN, afričko koplje - lovački trofeji, darovi zahvalnih štićenika. Zastarjela fotografija prikazivala je Williama Webstera kako se rukuje s Wesleyem, a iza njih se vidio helikopter američkih marinaca u Quanticu. Nije bilo ni najmanjeg znaka da Wesley ima ženu i troje djece.

FBI-a, kao i većina policajaca, ljubomorno čuvaju svoje osobne živote od očiju svijeta, pogotovo ako su se dovoljno približili zlu da osjete užas što iz njega proizlazi. Wesley je izrađivao profil zločinaca. Znao je kako to izgleda pregledavati fotografije nezamislivog pokolja, a zatim obilaziti zatvore i gledati ravno u oči razne Charlese Mansone i Tedije Bundije.

43

Wesley se vratio noseći dvije plastične šalice kave, jednu za Marina, jednu za mene. Wesley bi se uvijek sjetio da pijem kavu bez mlijeka i trebam pepeljaru na dohvat ruke.

Marino je podigao nekoliko fotokopiranih policijskih izvješća s krila i stao ih pregledavati.

Ko prvo, rekao je, imamo samo tri. Tri izvješća koja su zavedena u policiji. Prvi je od jedanaestog ožujka, devet i trideset, ponedjeljak ujutro. Beryl Madison nazvala je 911 večer prije i

zatražila da netko dođe knjoi i uzme prijavu. Tom je pozivu, staje bilo i za očekivat, dano nisko mjesto po važnosti jer je vani bila ludnica. Policajac se nije pojavio do drugog jutra, hm, Jim Reed, u murji je oko pet godina. Podigao je pogled prema meni.

Odmahnula sam glavom. Nisam poznavala Reeda.

Marino preleti očima po izvješću. Reed je izvijestio daje tužiteljica, Beryl Madison, bila vrlo uzbuđena i da je tvrdila kako je primila telefonski poziv prijeteće prirode večer prije u osam i petnajst - dakle u nedjelju navečer. U tom je pozivu glas, za koji je rekla daje muški i daje moguće da pripada bijelcu, rekao sljedeće: Kladam se da ti nedostajem, Beryl. Ali ja te stalno promatram iako me ti ne možeš vidjeti. Ja tebe vidim. Možeš bježati, ali se ne možeš sakriti. Tužiteljica je, nadalje, prijavila daje muškarac na telefonu reko da je promatro gospođicu Madison kako kupuje novine ispred Seven-Elevena6 tog jutra. Opisao je kako je bila obučena: u crvenu trenirku bez grudnjaka. Beryl je potvrdila da se u nedjelju ujutro oko deset sati odvezla do Seven-Elevena na aveniji Rosemount i daje bila odjevena onako kako je muškarac opisao. Parkirala je ispred dućana i kupila Washington Post na aparatu za novine, al nije ulazila u trgovinu nit je primijetila njega u blizini. Bila je uzrujana šta je tip znao te sitnice i izjavila ako ju je zasigurno slijedio. Kad ju je policajac upito je 1 primijetila da je neko slijedi, rekla je da nije.

44

Marino je okrenuo drugu stranicu, povjerljivi dio izvješća i nastavio: Ovdje Reed kaže da je gospođica Madison oklijevala otkrit točne detalje koji se odnose na samu prijetnju. Kad ju je is pito na dugo i na široko napokon je rekla kako je muškarac posto vulgaran i reko da kad je zamišlja kako izgleda bez odjeće, poželi je ubiti. U tom je trenutku gospođica Madison spustila slušalicu, rekla je.

Marino položi fotokopiju na rub Wesleyevog stola.

Kakav joj je savjet Reed dao? upitala sam.

Ko i obično, odgovori Marino. Savjetovo ju je da počne vodit dnevnik. Kad dobije takav poziv, da zapiše datum, vrijeme i šta se dogodilo. Također joj je preporučio da zaključava vrata, prozore i čak da nabavi protuprovalni alarm. I ako primijeti bilo

kakvo nepoznato vozilo, da zapiše brojeve tablica i nazove policiju. Sjetila sam se što mi je Mark rekao o svom ručku s Beryl prošle veljače. Je li rekla daje ta prijetnja, ta što ju je prijavila jedanaestog ožujka, prva koju je primila?

Odgovorio je Wesley posežući za izvješćem: Izgleda da nije. Okrenuo je stranicu. Reed spominje kako je tvrdila da dobiva takve pozive od početka godine, ali da do sada nije obavijestila policiju. Čini se da raniji pozivi nisu bili česti niti tako određeni kao onaj koji je primila u nedjelju navečer, desetog ožujka.

Je li bila sigurna da ju je i ranije nazivao isti čovjek? upitala sam Marina.

Rekla je Reedu da glas zvuči isto, odgovorio je. Bijeli muškarac za kojeg je rekla da ima blagi glas i da govori razgovijetno. Taj glas nije pripadao nikomu koga je poznavala - bar je tako tvrdila.

Marino nastavi, držeći u ruci drugo izvješće: Beryl je nazvala broj Reedovog bipera jednog utorka navečer u sedam i sedamnaest. Rekla je da ga mora vidjet, pa je on svratio do nje manje

od sata kasnije, malo iza osam. I opet je, sudeći po njegovom izvješću, bila jako uzrujana rekavši da je primila još jedan prijeteći poziv malo prije no šta je nazvala Reeda. Radilo se o istom glasu 45

istom čovjeku koji je i prije nazivo, rekla je. I u ovom je slučaju poruka bila slična onoj od desetog ožujka.

Marino stane čitati izvješće: Znam da ti nedostajem, Beryl.

Uskoro ću doći po tebe. Znam gdje stanuješ, znam sve o tebi.

Možeš bježati, ali se ne možeš sakriti. Nastavio je govoriti kako zna da ima novi auto, crnu Hondu, i da joj je bio potrgao antenu noć prije dok je auto bio parkiran na prilazu. Tužiteljica je potvrdila daje automobil noć ranije bio parkiran na prilazu i daje, kad je izašla tog istog utorka ujutro, primijetila da joj je antena potrgana. Još se uvijek držala auta, ali je bila jako savijena i previše oštećena da bi radila. Policajac je izašao pogledati vozilo i zatekao je antenu u stanju koje je tužiteljica opisala.

Stoje policajac Reed poduzeo? zapitala sam.

Marino okrene drugu stranicu i reče: Posavjetovo ju je da

počne parkirat auto u garažu. Ona je izjavila kako nikad ne koristi garažu jer ju namjerava pretvorit u radnu sobu. Onda joj je savjetovo da zamoli susjede nek pripaze na bilo kakva neuobičajena vozila u okolici ili na bilo koga ko bi se zateko na njenom zemljištu u bilo koje vrijeme. U ovom izvješću Reed je zabilježio da se Beryl raspitivala bi li trebala nabaviti pištolj.

I to je sve? upitala sam. Što je s dnevnikom za koji joj je Reed rekao da ga počne voditi? Je li to spomenuto?

Ne. U povjerljivom dijelu izvješća Reed je također zapisao:

Reakcija tužiteljice na oštećenu antenu čini se pretjeranom. Postala je izuzetno uzrujana i u jednom trenutku čak i pogrdna prema policajcu. Marino podigne pogled. Drugim riječima, Reed će reć da joj nije povjerovo. Možda je sama slomila antenu i •zmishla sve to sranje o prijetećim pozivima.

O, bože, promrmljala sam s gađenjem.

Hej. Imaš ti pojma kolko prolupalih ljudi redovno prijavjuJe ovakvo sranje? Gospođe zovu cijelo vrijeme, sve su izrezane, imaJu ogrebotine, urlaju da su silovane. Neke izmišljaju. Fali im a daska u glavi, pa moraju privlačit pažnju...

46

Znala sam sve o umišljenim bolestima i ozljedama, o raznim Munchhausenima⁷ i neprilagodbama i manijama koje tjeraju lju de da požele trpjeti užasne bolesti ili nasilje, a ponekad u torturi uspijevaju. Nije mi trebala Marinova lekcija.

Nastavi, rekla sam. Što se zatim dogodilo?

Marino odloži drugo izvješće na Wesleyev stol i počne čitati treće. Beryl je ponovno nazvala Reeda, ovog puta šestog srpnja subota ujutro, jedanaest i petnajst. On je svratio do nje u četiri popodne i zateko tužiteljicu neprijateljski raspoloženu i uzrujanu... Mogu misliti, rekla sam kratko. Čekala gaje prokletih pet sati.

Ovom prilikom - Marino nije obraćao pažnju na mene, već je nastavio čitati od riječi do riječi - gospođica Madison je izjavila kako je isti muškarac ponovno nazvao u jedanaest ujutro i izgovorio sljedeće riječi: Još uvijek ti nedostajem? Uskoro, Beryl, uskoro. Došao sam po tebe sinoć. Nisi bila kod kuće. Bojaš li kosu, Beryl? Nadam se da ne. Gospođica Madison, koja je

plavokosa, izjavila je da je u tom trenutku pokušala razgovarati s njim. Molila ga je da je ostavi na miru, upitala ga je tko je i zašto joj to čini. Rekla je da nije odgovorio, već je poklopio slušalicu. Potvrdila je da je bila vani večer prije, u vrijeme kad je muškarac tvrdio da je bio svratio. Kad ju je policajac upitao gdje je bila pokušala je izbjeći odgovor, rekavši samo da nije bila u gradu. I što je policajac Reed ovoga puta učinio kako bi pomogao dami u nevolji? upitala sam.

Marino mi uputi umiljat pogled. Savjetovo ju je da kupi psa, a ona je izjavila daje alergična na pse.

Wesley otvori mapu za spise. Kay, ti gledaš na to unazad, kada je taj užasan zločin već počinjen. Ali Reed je tome prilazio 7 Karl Friedrich Hieronymus Miinchhausen - njemački barun u ruskoj

službi; o svojim je podvizima pripovijedao upravo nevjerojatne izmišljotine

tako da je postao sinonim simpatičnog lažljivca.

47

od kraja. Sagledaj to njegovim očima. Imaš tu mladu ženu a živi sama. Postaje histerična. Reed se trudi koliko god može dao joj je čak i broj svog bipera. Brzo se javlja na njene pozive, barem prvo vrijeme. Ali ona izbjegava odgovor kad je upita određena pitanja. Nema nikakvih dokaza. Svaki bi policajac bio skeptičan. Da se radilo o meni, složi se Marino, ja znam šta bi ja mislio. Sumnja bi daje cura usamljena, da joj treba pažnje, da hoće osjetiti kako je nekom stalo do nje malo više nego ko do lanjskog snijega. U možda da ju je nogiro neki njen tip pa da mu sad smješta da mu se osveti.

Nego što, rekla sam prije no što sam se mogla zaustaviti.

A daje to zaista i bio njen muž ili dečko, taj što joj se prijetio, ti bi i dalje mislio istu stvar. A Beryl bi svejedno završila prerezana grla.

Možda, reče Marino mrzovoljno. AF daje to bio njen muž - pod pretpostavkom da ga je imala - barem bi imo osumnjičenog, pa bi mogo dobit jebeni nalog, pa bi mu sudac mogo opalit šamar jednom zabranom približavanja.

Zabrane približavanja nisu vrijedne ni papira na kojem su

ispisane, odgovorila sam, dok me bijes gurkao sve bliže i bliže granici samokontrole. Nijedna godina ne bi prošla a da nisam obavila obdukcije na pola tuceta zlostavljanih žena čijim je muževima ili dečkima bio opaljen šamar zabranom približavanja. Nakon duge šutnje upitala sam Wesleya: Je li Reed ikada Predložio da stavi lovca na telefon?

Ne bi pomoglo i da jest, odgovorio je. Lovca nije lako dobiti i To • košta traži dugačak popis poziva, čvrste dokaze da zaista dolazi do maltretiranja.

A ona nije imala čvrste dokaze?

Wesley polako odmahne glavom. Trebalo bi više poziva Prema ovim nekoliko, Kay. Mnogo njih. Obrazac po kojem se ponavljaju i pouzdani zapisnik o njima. Bez svega toga, možeš zaboraviti lovca.

48

Po svemu sudeći, dodaje Marino, Beryl je dobivala samo jedan ili dva poziva mjesečno. I nije vodila prokleti dnevnik ko i što joj je reko. I ako je, nismo ga našli. Isto tako izgleda da nije snimila nijedan poziv.

Dobri bože, promrmljala sam. Netko ti prijeti smrću, a ništa manje od Kongresnog zakona ne može natjerati nikoga da te shvati ozbiljno.

Wesley nije odgovorio.

Marino otpuhne. To ti je ko kod tebe, doktorice. Nema preventivne medicine. Mi nismo ništa do jebenog tima čistača. Ne možemo napraviti ništa prije nego šta je već sve gotovo, kad postoje čvrsti dokazi. Ko stoji les.

Bervlino je ponašanje trebao biti dovoljan dokaz, odgovorila sam. Pogledaj ova izvješća. Učinila je sve što joj je Reed savjetovao da učini. Rekao joj je da nabavi alarmni sustav i nabavila ga je. Rekao joj je da počne ostavljati auto u garaži i to je učinila, iako je planirala pretvoriti garažu u radnu sobu. Upitala gaje za pištolj, a onda je otišla i kupila ga. I kad god je nazvala Reeda bilo je to neposredno nakon što je ubojica nazvao nju i prijetio joj. Drugim riječima, nije čekala satima, ili danima da nazove policiju. Wesley stane raspoređivati po stolu fotokopije Bervlinih pisama s Key Westa, skice i izvješće s mjesta zločina, niz fotografija

njenog dvorišta i unutrašnjosti kuće, te napokon fotografije njenog tijela u spavaćoj sobi na katu. Pregledavao je sve to u tišini, krutog izraza lica. Bio je to jasan znak kako je vrijeme da se krene dalje, da smo se dovoljno svađali i prigovarali jedni drugima. Ni je bilo važno ono što je policija učinila ili nije učinila. Bilo je važno pronaći ubojicu.

Ono što me muči, započne Wesley, nedosljednost je u modusu operandi. To što joj se prijetio u skladu je s psihopatski umom. To je netko tko je pratio Beryl i prijetio joj mjesecima. netko tko ju je poznao samo iz daljine. Bez daljnjega, za njega je najveći izvor užitka bila mašta, faza predviđanja. Zato je to razvlačio. Možda je napokon napao jer ga je isfrustriralo to što

49
je otišla iz grada. Možda se bojavao da će se sasvim odseliti, pa ju je ubio čim se vratila.

Napokon gaje raspizdila do krajnjih granica, ubaci Marino.

Wesley nastavi promatrati fotografije. Ono što ja vidim je strašan bijes, i to je ono što je nedosljedno. Čini se da je taj bijes usmjeren na nju osobno. Točnije, radi se o tome što joj je unakazio lice. On lupne nekoliko puta kažiprstom po jednoj od fotografija. Lice je osoba. Kod običnog ubojstva koje počinu seksualni sadisti, lice ostaje netaknuto. Žrtva je lišena osobnosti, ona je simbol. Na neki način, ona za ubojicu i nema lica jer je ona za njega nitko i ništa. Dijelovi tijela koje sakati, ako uopće dođe do sakaćenja, su grudi, genitalije... On zastane zbunjenog izraza u očima. U Berylinom ubojstvu ima osobnih elemenata. Izrezivanje njenog lica, to što ju je dokrajčio kad je već bila mrtva, sve to ukazuje na to da je ubojica netko koga je poznavala, možda čak i dobro poznavala. Netko kome je Beryl bila osobna, jaka opsesija. Ali to što ju je promatrao iz daljine, što ju je pratio, to se ne uklapa sa svim ostalim. To je ponašanje koje je više u skladu s nepoznatim ubojicom.

Marino se ponovno igrao s Wesleyevim pištoljem. Nehajno okrećući bubanj, on reče: Oćete moje mišljenje? Ja mislim da tip pati od kompleksa boga. Znaš ono, dokle god ti igraš po njegovim pravilima neće te koknut. Beryl je otišla iz grada i zabola natpis NA PRODAJU u dvorište i tako prekršila pravila. E, sad

više nije fora. Prekršiš pravila, moraš bit kažnjen. Kakvim ga procjenjuješ? upitala sam Wesleya. Bijelac, između dvadeset pet i trideset pet godina. Bistar, dolazi iz propale obitelji u kojoj mu je nedostajala figura oca. možda je čak bio zlostavljan kao dijete, fizički, psihički ili oboje. usamljenik je. To ipak ne znači da živi sam. Mogao bi biti oženjen vrlo Je vješt u održavanju javne osobe. Vodi dvostruki život. Postoji Čovjek kojeg svijet vidi, a postoji i ova tamna strana. Opsesivan ie voajer.

Nego šta; promrmlja Marino podrugljivo. Zvuči ko pola dripaca s kojima ja radim.

50

Wesley slegne ramenima. Možda pucam u prazno, Pete. ja još nisam sredio dojmove u glavi. Mogao bi biti i kakav gubitnik koji još uvijek stanuje s majkom, mogao bi imati dosje, biti neko liko puta smještan u mentalne institucije, u zatvore. K vragu možda radi u centru grada u nekakvoj velikoj tvrtki što se bavi vri jednosnim papirima i uopće nema dosje niti u policiji, niti na psihijatriji. Čini se da je obično nazivao Beryl navečer. Onaj jedan poziv za koji znamo da ga je uputio po danu, bio je u subotu. Ona je radila kod kuće, provodila je tamo većinu vremena. Nazivao ju je kad je njemu bilo zgodno, a ne kad je bilo vjerojatno da će je zateći kod kuće. Sklon sam pomisliti kako je imao redovan posao od devet do pet i da je bio slobodan vikendima.

Osim ako ju je zvao s posla, reče Marino.

Uvijek postoji i ta mogućnost, dozvoli Wesley.

Što je s godinama? upitala sam. Misliš da nije moguće da je stariji nego što si upravo natuknuo?

To bi bilo neobično, reče Wesley. Ali sve je moguće.

Pijuckajući kavu koja se dosad već bila ohladila, konačno sam im ispričala što mi je Mark rekao o Berylinom sporu oko ugovora i o njenoj zagonetnoj vezi s Carijem Harperom. Kad sam završila, Wesley i Marino promatrali su me sa zanimanjem. Kao prvo, ta nenajavljena posjeta odvjetnika iz Chicaga jest zvučala pomalo neobično. A kao drugo, dala sam im misliti. Ni Marinu ni Wesleyu, a do sinoć svakako ni meni, nije palo na pamet da bi u Bervlinom ubojstvu mogao postojati motiv. Najčešće kod seksualnih

umorstava uopće nema motiva. Počinitelji takvih zločina ubijaju jer uživaju u tome i jer im se ukaže prilika.

Jedan moj prijatelj je murjak u Williamsburgu, primijeti Marino. Kaže mi daje Harper velika zvjerka, pustinjač. Vozika se okolo u starom Rolls-Royceu i nikad s nikim ne razgovara. Živi u onoj ogromnoj kućerini kraj rijeke, nikad mu niko ne dolazi. I taj tip je star, doktorice.

Nije tako star, suprotstavila sam se. Nešto preko pedesetAli da, usamljenik je. Mislim da živi sa sestrom.

51

Teško da će što biti od toga, reče Wesley koji se doimao ? vrlo napetim. Ali vidi do kuda možeš dogurati, Pete. Ako ništa drugo, možda će Harper imati nekog pojma o tom. kojem je Beryl pisala. To je očito netko koga je dobro poznavala; prijatelj, ljubavnik. Netko tamo vani mora znati tko je to. Kad to saznamo, nešto smo napravili.

Marinu se ideja nije dopala. Ja znam šta sam ja čuo, reče on. Harper neće htjet razgovarat sa mnom, a ja nemam dovoljno dobar razlog da ga na to natjeram. Isto tako ne mislim daje on sredio Beryl, čak ako je možda i imao motiv. Meni se čini da bi on to napravio i svršio s tim jednom za svagda. Zašto otezati devet, deset mjeseci? A i prepoznala bi mu glas da ju je on zivko.

Možda je Harper unajmio nekoga, reče Wesley.

Nego šta. Onda bi je našli nakon tjedan dana s finom čistom prostrijelnom ranom na potiljku, odgovori Marino. Većina plaćenih ubojica ne prate svoje žrtve, ne nazivaju ih, ne koriste nož i ne siluju ih.

Većina ne, složi se Wesley. Ali ne možemo biti sigurni da je uopće bila silovana. Nije bilo sjemene tekućine. Bacio je pogled prema meni i ja klimnem glavom. Tip je možda impotentan. A opet, zločin bi mogao biti namješten, tijelo je moglo biti postavljeno u takav položaj da izgleda kao da se dogodio seksualni napad, a u stvari nije. Sve ovisi o tome tko je bio unajmljen, ako Je to u pitanju, i kakav je bio plan. Na primjer, ako Beryl jednog jutra osvane mrtva dok je usred spora s Harperom, murja ga stavlja na prvo mjesto. Ali ako njeno ubojstvo izgleda kao djelo nekog seksualnog sadista, Harper nikom ne pada na pamet.

Marino je bio zagledan u vitrinu s knjigama, a mesnato mu se lice zacrvenjelo. Polako skrećući svoj zabrinuti pogled prema meni, reče: Šta još znaš o toj knjizi koju je pisala?

Samo ono što sam već rekla, daje bila autobiografska i da je mogla ugroziti Harperov dobar glas, odgovorila sam.

Da li je na tome radila dolje na Key Westu?

Rekla bih daje. Ali ne mogu reći sa sigurnošću, rekla sam.

52

Oklijevao je. E, pa žao mi je da ti moram reć, al mi nismo pronašli ništa takvog u njenoj kući.

Čak se i Wesley doimao iznenađenim. A rukopis u spavaćoj sobi?

Ah, to. Marino posegne za cigaretama. Bacio sam pogled na to. Još jedan ljubavni roman sa svim onim sranjem o građanskom ratu. Ne izgleda baš ko ova druga stvar šta ju je doktorica opisivala.

Je li negdje zapisan datum ili naslov? upitala sam.

Ne. Čini se ko da i nije čitav, kad smo već kod toga. Otprilike ovako debel. Marino prstima odmjeri oko dva i pol centimetra. S puno bilježaka na marginama i još otprilike deset stranica koje nisu tipkane.

Najbolje da još jednom pregledamo sve njene papire, diskete i uvjerimo se da tog autobiografskog rukopisa zaista nema, reče Wesley. Isto tako moramo otkriti tko joj je literarni agent ili urednik. Možda je taj rukopis poslala nekome prije nego što je otišla s Key Westa. Moramo se uvjeriti da se vratila u Richmond bez njega. Ako gaje donijela sa sobom, a sad ga nema, to je u najmanju ruku znakovito.

Bacivši pogled na sat Wesley odgurne stolicu i objavi opravdavajući se: Za pet minuta imam drugi sastanak. Ispratio nas je do predvorja.

Nisam se mogla riješiti Marina. Ustrajao je u tome da me otprati do auta.

Moraš držati oči otvorene. Opet je počinjao, davao mi Je jednu od svojih lekcija ulične mudrosti, kakvu mi je održao vec nebrojeno mnogo puta do sada. Mnoge žene, evo, one uopće ne razmišljaju o tome. Puno puta ih vidim kako šeću okolo i nemaju

nikakvog pojma o tome ko ih promatra, ko ih možda prati. A kad dođeš do auta, nek su ti ključevi već u ruci i pogledaj ispod auta, dobro? Iznenadilo bi te kako puno žena ne razmišlja o tome. Ako se voziš i skužiš da te neko prati, šta ćeš napraviti? Nisam obraćala pažnju na njega.

53

Krenut ćeš prema najbližoj vatrogasnoj postaji, jelda? Zato šta tamo uvijek nekog ima. Čak i u dva ujutro na Božić.

Dok smo čekali da prijeđemo cestu počela sam kopati po torbi tražeći ključeve. Bacivši pogled na drugu stranu, opazila sam zloslutni bijeli pravokutnik zataknut pod jednim od brisača. Imala sam povlasticu posjedovanja službenog automobila. Zar nisam ubacila dovoljno kovanica? Prokletstvo.

Ima ih posvuda, nastavi Marino. Samo ih potraži kad se voziš kući il kad trčiš okolo i obavljaš kupovinu.

Prostrijelila sam ga jednim od mojih pogleda, a onda požurila preko ceste.

Hej, reče on kad smo stigli do auta, nemoj se ljutiti na mene, dobro? Možda bi trebala biti sretna šta lebdiš nad tobom ko anđeo čuvar.

Vrijeme mi je isteklo prije petnaest minuta. Strgnuvši ceduljicu s vjetrobrana, presavila sam je i zataknula u džep njegove košulje.

Kad odlebdiš natrag do sjedišta, rekla sam, pobrini se za ovo, molim te.

Mrštio se za mnom dok sam odlazila.

55

Poglavlje 3

Deset ulica dalje parkirala sam na sljedećem mjestu sa satom za parkiranje u koji sam ubacila posljednje dvije kovanice od dvadeset i pet centi. Držala sam crvenu tablicu s natpisom SUDSKI PATOLOG na vozačkoj ploči, tako da se dobro vidi. Prometnici, izgleda, nikada nisu gledali. Prije nekoliko mjeseci jedan je od njih bio dovoljno bezobrazan zapisati me dok sam obrađivala mjesto zločina na koje me policija pozvala usred bijela dana.

Žureći se cementnim stubama, gurnula sam staklena vrata i

ušla u glavnu gradsku knjižnicu gdje su se ljudi kretali nečujno, a drveni stolovi bili zatrpani knjigama. Tišina u knjižnici izazivala je u meni isto strahopoštovanje kao i kada sam bila dijete. Opazivši katalog s mikrofilmovima na polovici prostorije, stala sam izvlačiti indeks knjiga objavljenih pod raznim Bervlinim pseudonimima i zapisivati naslove. Najnovije djelo, povijesni roman smješten u vrijeme građanskog rata i objavljen pod imenom Edith Montague, izašao je prije godinu i pol dana. To vjerojatno nije bilo važno, a Mark je bio u pravu, pomislila sam. U proteklih deset godina Beryl objavila šest romana. Ja nikada nisam čula ni tjednog od njih.

Zatim sam počela pretraživati časopise. Ništa. Beryl je pisala knjige. Očito nije objavljivala u časopisima, niti je tamo bilo rePortaža o njoj. Isječci iz novina morali bi dati bolje rezultate. Bilo je nekoliko recenzija njenih knjiga što ih je u zadnjih nekoliko godina objavio richmondski Times. No bile su beskorisne jer se u njima koristio autoričin pseudonim. Bervlin je ubojica svoju žrtvu po znao pod pravim imenom.

56

Jedan ekran mutne bijele trake smjenjivao je drugi. yja berly, Macon, i napokon Madison. U Timesu je prošlog studenog bio objavljen jedan jako kratak članak:

SPISATELJICA ODRŽAVA PREDAVANJE

Spisateljica Beryl Stratton Madison održat će ove srijede predavanje društvu Kćeri američke revolucije u hotelu Jefferson, na uglu ulica Main i Adams. Gospođica Madison, štićenica je dobitnika Pulitzerove nagrade Carvja Harpera, poznata je po povijesnim romanima smještenima u vrijeme američke revolucije i građanskog rata. Tema njenog predavanja bit će Legenda kao put do činjenice.

Zapisavši informacije koje su se odnosile na taj događaj, zadržala sam se u knjižnici dovoljno dugo da pronađem nekoliko Bervlinih knjiga i pregledam ih. Kad sam se vratila u ured, zakopala sam se u papirologiju, no pažnja mi je neprestano bježala prema telefonu. To te se ne tiče. Bila sam jako svjesna granice koja je razdvajala ono što je bilo u mojoj nadležnosti od onoga stoje bilo u nadležnosti policije.

Na kraju hodnika otvorila su se vrata dizala i čuvari stanu glasno razgovarati dok su hodali prema svojoj prostoriji koja se nalazila nekoliko vrata niz hodnik. Uvijek su dolazili oko šest i trideset. Gospođa McTigue, koja je bila navedena u novinama kao osoba zadužena za rezervacije, ionako se neće javiti. Broj koji sam prepisala je vjerojatno broj ureda društva, a taj se zacijelo zatvara u pet.

Nakon stoje telefon dva puta zazvonio, netko je podigao slušalicu.

Nakon stanke, upitala sam: Je li to gospoda J. R. Tigve?

Daughters of the American Revolution (DAR) - društvo žena čije su obitelji nastanjene u Americi od vremena američke ^ (1775-1783). Društvo tradicionalno zastupa nacionalističke i desno orijentirane ideje.

57

Svakako. Ja sam gospođa McTigue.

Sad je već bilo prekasno. Morala sam biti direktna. Ništa ovo nije imalo smisla. Gospođo McTigue, ovdje doktorica Scarpetta...

Koja doktorica?

Scarpetta, ponovila sam. Ja sam sudski patolog koji istražuje smrt Beryl Madison...

O, bože! Da, čitala sam o tome. O, bože, bože. Bila je tako krasna mlada žena. Jednostavno nisam mogla vjerovati kad sam čula...

Ako se ne varam, održala je predavanje na sastanku društva Kćeri američke revolucije prošlog studenog, rekla sam.

Bili smo tako uzbuđeni kad je pristala doći. Znate, nije često radila takve stvari.

Gospođa McTigue zvučala je kao postarija osoba i već sam sada imala onaj razočaravajući osjećaj daje ovaj poziv bio pogrešan korak. A onda me iznenadila.

Vidite, Beryl je to učinila kao uslugu. To je jedini razlog što je do toga došlo. Moj pokojni suprug bio je prijatelj Caryja Harpera, pisca. Sigurna sam da ste čuli za njega. Joe je to sredio, u

stvari. Znao je da mi to puno znači. Uvijek su mi se jako sviđale Bervline knjige.

Gdje stanujete, gospođo McTigue?

Chamberlavne Gardens.

Bio je to dom za starije ljude nedaleko od centra grada. Bio

Je to još jedan sumoran znamen mog profesionalnog života. U
Proteklih nekoliko godina imala sam više slučajeva i iz Gardensa
12 doslovno svih drugih umirovljeničkih domova u gradu.

Pitam se, smijem li svratiti do vas na nekoliko minuta na
povratku kući, rekla sam. Je li to moguće?

Rekla bih da jest. Ovaj, da. Mislim da će to biti u redu. Vi
Ste doktorica...

olako sam joj ponovila svoje ime.

58

Ja sam u stanu 378. Kad uđete u predvorje popnite se diz
alom na treći kat.

Već zbog toga što sam znala gdje živi, znala sam mnogo o
gospođi McTigue. U Chamberlavne Gardens bili su smješteni
stariji ljudi koji se nisu morali oslanjati na socijalno kako bi prežj.
vjeli. Polozi za stanove bili su pozamašni, a mjesečna stanarina
viša no što su hipoteke većine ljudi. No i ovo naselje, kao i ostala
takve vrste, bilo je zlatni kavez. Bez obzira na to kako je bilo lijepo,
nitko nije tamo želio živjeti.

Na zapadnom rubu grada, visoka moderna građevina od
opeke doimala se poput mješavine hotela i bolnice. Parkiravši na
mjestu za posjetioce uputila sam se prema osvjetljenom trijemu
koji je izgledao kao glavni ulaz. Predvorje je bliještalo od
reprodukcija williamsburškog namještaja, a na mnogim komadima
nalazili su se buketi svilenog cvijeća u teškim vazama od brušenog
kristala. Po crvenom sagu što se protezao od zida do zida bile su
razmještene industrijski proizvedene istočnjačke prostirke, a sa
stropa je visio mjedeni luster u obliku svijećnjaka. Najednom od
kaučeva sjedio je neki starac sa štapom u ruci čije su se oči ispod
oboda engleske kape od tvida doimale praznima. Neka oronula
žena vukla se predvorjem u hodnici.

Mladi čovjek što je sjedio na mjestu portira djelomično sakriven
listovima neke biljke izgledao je kao da se dosađuje i nije

uopće obraćao pažnju na mene dok sam hodala prema liftu. Vrata su se napokon otvorila, a trebala im je čitava vječnost da se zatvore, kao što je uobičajeno na mjestima gdje ljudima treba mnogo vremena za ulazak i izlazak. Vozeći se sama tri kata odsutno sam promatrala oglase zalijepljene na stijenke dizala koji su podsjećali stanare na izlete u lokalne muzeje i plantaže, oglašava bridge-klubove, razne umjetničke radionice ili svračali pozornost na rok do kojeg treba predati ispletene odjevne predmete koje je zatražila Židovska zajednica. Mnogi su oglasi već zastarjeli. Starački domovi sa svojim samrtnim imenima kao

59
su Sunnyland, Sheltering Pines⁹ ili Chamberlyne Gardens oduvijek su u meni budili osjećaj nelagode. Nisam znala što ću niti kad moja majka više ne bude mogla živjeti sama. Zadnji put kad sam je nazvala spominjala je plastični kuk.

Stan gospođe McTigue nalazio se na polovici lijeve strane hodnika, a čim sam zakucala vrata je otvorila suha žena rijetke, kovrčave kose boje požutjelog papira. Na licu je imala tanak sloj rumenila, a bila je umotana u preveliki bijeli pleteni džemper. U nosnicama sam osjetila kolonjsku vodu sa cvjetnom notom i miris sira koji se peče.

Ja sam Kay Scarpetta, rekla sam.

O, tako je lijepo od vas što ste došli, reče ona, blago potapšavši moju ispruženu ruku. Jeste li za čaj ili za nešto jače? Sto god poželite, imam svega. Ja pijem porto.

Izgovorila je sve to dok me vodila u malu dnevnu sobu i ponudila mi da sjednem u fotelju visoka naslona. Isključivši televiziju upalila je još jednu lampu. Soba je bila velebna poput pozornice za operu Aida. Na svaki slobodni komadić izbljedjelog perzijskog saga bio je položen dio teškog namještaja od mahagonija: stolice, okrugli stolići, jedan stolić sa suvenirima, pretrpana polica s knjigama, kutne komode pune porculanskih i kristalnih servisa. Načičkane na zidovima visjele su tamne slike, uzice od zvona i nekoliko mjedenih reljefa.

Vratila se s malim srebrnim pladnjem na kojem se nalazila kristalna boca iz Waterforda¹⁰ puna porta, dvije odgovarajuće čaše tanjurić na kojem su bili složeni domaći kolači sa sirom.

Napunivši čaše ponudila mi je tanjurić i čipkaste platnene salvete
Je su se doimale starima i svježije ispeglanima. Bio je to ritual
Sunnyland - sunčana zemlja.

Sheltering Pines - sklonište pod borovima.

^aterford - grad u Irskoj, poznat po izradi skupocjenog kristala
60

koji je trajao neko vrijeme. Zatim je gospođa McTigue sjela
na pohabani rub kauča gdje je, pretpostavljala sam, sjedila veći dio
dana, čitajući ili gledajući televiziju. Bila je zadovoljna što ^
je imala društvo iako povod posjeti nije bila želja za druženjem.
Pitala

sam se dolazi li je itko ikada obići.

Kao što sam već rekla, ja sam sudski patolog i radim na
slučaju Beryl Madison, rekla sam. U ovom trenutku mi što
istražujemo njenu smrt znamo jako malo o njoj i ljudima koji su je
poznavali.

Gospođa McTigue pijuckala je svoj porto bezizražajnog lica.

Bila sam tako naviknuta odmah prijeći na stvar s policijom i
odvjetnicima da sam ponekad zaboravljala kako ostatak svijeta treba
malo uvodnog podmazivanja. Kolač je bio mekan poput maslaca i
zaista jako fin. To sam joj i rekla.

O, hvala vam. Nasmiješila se. Molim vas, uzmite. Ima ih
još.

Gospođo McTigue, pokušala sam ponovno, jeste li poznavali Beryl
Madison i prije no što ste je prošle jeseni pozvali da
održim predavanje u vašem društvu?

O, da, odgovorila je. Barem posredno, budući da sam godinama bila
njena obožavateljica. Vidite, te njene knjige. Povijesni romani su mi
najmiliji.

Kako ste znali da ih je ona napisala? upitala sam. Njene
su knjige bile pisane pod pseudonimima, njeno se pravo ime ne
spominje ni na omotu, ni u bilješci autora. Bila sam bacila pogled na
nekolicinu Bervlinih knjiga kad sam odlazila iz knjižnice.

Upravo tako. Mislim da sam ja jedna od rijetkih koji su
znali tko je ona - radi Joea.

Vašeg muža?

On i gospodin Harper su bili prijatelji, odgovori ona.

mislim, koliko je uopće bilo moguće biti prijatelj gospodina Harpera. Spajao ih je Joev posao. Tako je započelo.

Čime se bavio vaš muž? upitala sam zaključivši da je domaćica daleko manje zbunjena no što sam ja to pretpostavljala.

61

Građevinarstvom. Kad je gospodin Harper kupio Cutler grove, kuća je vapila za renoviranjem. Joe je proveo dobre dvije godine nadgledajući radove.

Trebala sam odmah povezati stvari. McTigue Contractors i McTigue Lumber Company bila su dva najveća građevinska poduzeća u Richmondu, s podružnicama po cijelom Commonwealthu.

To je bilo prije dobrih petnaest godina, nastavila je gospođa McTigue. I baš je u to vrijeme dok je radio na Cutler Groveu Joe upoznao Beryl. Ona je nekoliko puta došla na gradilište s gospodinom Harperom, a ubrzo se i uselila u kuću. Bila je vrlo mlada. Ona zastane. Sjećam se da mi je Joe u to doba govorio kako je gospodin Harper usvojio jednu prekrasnu mladu djevojku koja je vrlo nadarena spisateljica. Mislim daje bila siročić. Nešto tako, tužno. O svemu tome se nije pričalo, naravno. Pažljivo je spustila čašu na stol i polako se uputila prema radnom stolu na drugom kraju sobe. Otvorivši ladicu izvukla je iz nje bež omotnicu formata A-4.

Evo, rekla je. Ruke su joj se tresle dok mi ju je pružala. To je jedina njihova slika koju imam.

U omotnici se nalazio prazan list teškog kvalitetnog papira za pisma presavijen napola, a u sredini je ležala stara, ponešto previše osvijetljena crno-bijela fotografija. Prikazivala je mladu plavu djevojku profinjene ljepote što je stajala između dva mušica koji su ulijevali poštovanje, a bili su preplanuli i odjeveni za izlazak. Tri su pojave stajale blizu jedna drugoj, žmirkajući na blještavom suncu.

Ovo je Joe, reče gospođa McTigue pokazujući prstom na čovjeka koji je stajao s lijeve strane djevojke za koju sam bila sigurna da je mlada Beryl Madison. Rukavi njegove sivožute košubili su zavrnuti do laktova, tako da su otkrivali njegove mišićave ruke, a oči su mu bile zaklonjene obodom šešira. S Bervline

strane stajao je velik čovjek sijede kose za kojeg je gospođa mc. Tigve rekla da je gospodin Harper.

62

To je slikano pokraj rijeke, rekla je. U doba kad je JOe radio na kući. Gospodin Harper je već tada bio sijed. Vjerujem da ste čuli te priče. Kažu da mu je kosa posijedjela dok je pisao. Slika kraj zaobljenog ugla je slikana, kad mu je bila jedva trideset i koja.

Ovo je slikano kod Cutler Grovea?

Da, kod Cutler Grovea, odgovorila je.

Mučilo me Bervlino lice. Bilo je previše mudro i iskusno

Za nekoga tko je bio tako mlad, sjetno lice puno čežnje i tuge koje me asociralo na ostavljenu djecu s kojom se loše postupalo.

Beryl je tada bila još dijete, reče gospođa McTigue.

Pretpostavljam da joj je bilo šesnaest, možda sedamnaest godina?

Pa, da. Toliko otprilike, odgovorila je promatrajući me kako presavijam list papira oko fotografije i spremam oboje natrag u omotnicu. To sam pronašla tek kad je Joe preminuo. Pretpostavljam da ju je snimio jedan od njegovih radnika.

Spremila je omotnicu natrag u ladicu i kad je ponovno sjela dodala je: Mislim da je jedan od razloga zbog kojih se Joe tako dobro slagao s gospodinom Harperom taj što je Joe bio šutljiv poput ribe kad se radilo o tuđim poslovima. Puno toga mi, sigurna sam, nikada nije rekao. Slabo se osmjehujući ona se zagleda u zid.

Očito je gospodin Harper rekao vašem mužu za Berylme knjige kad su se počele objavljivati, primijetila sam.

Ponovno je usmjerila pažnju na mene doimajući se iznenađenom. Znae, nisam sasvim sigurna da mi je Joe ikada rekao kako je znao za to, doktorice Scarpetta - imate tako krasno ime Španjolsko?

Talijansko.

Oh! Onda se kladim da ste izuzetna kuharica.

Kuhanje je nešto u čemu uživam, rekla sam pijuckaj

Ući porto. Dakle, izgleda daje gospodin Harper rekao vašem mužu za Bervline knjige.

63

bože. Namrštila se. Kako čudno da ste to spomenuli, o tome nikada nisam razmišljala. No mora da mu je gospodin Harper rekao za njih. Pa, da; ne znam kako bi drugačije Joe znao. Kad je izašao roman Stijeg časti poklonio mi ga je za Božić.

Ponovno je ustala. Pregledavši nekoliko polica s knjigama i pronašla debeli roman i pružila mi ga. Potpisan je, dodala je ponosno.

Otvorila sam knjigu i stala promatrati raskošan potpis Emily Stratton, potpisan u prosincu prije deset godina. Njena prva knjiga, rekla sam.

Vjerojatno jedna od rijetkih koje je ikada potpisala. Gospođa McTigue je zračila. Vjerujem da ju je Joe dobio preko gospodina Harpera. Naravno, nema drugog načina na koji ju je mogao dobiti. Imate li još koje potpisano izdanje?

Ne njeno. Ali imam sve njene knjige, pročitala sam ih sve do jedne, većinu čak dva ili tri puta. Oklijevala je, a oči su joj se raširile. Je li se to dogodilo onako kako je pisalo u novinama?

Da. Nisam joj govorila potpunu istinu. Bervlina je smrt bila mnogo nasilnija od onoga stoje objavljeno u novinama. Posegnula je za još jednim kolačićem od sira, i na trenutak se činilo daje na rubu suza.

Pričajte mi o prošlom studenom, rekla sam. Održala je Predavanje u vašem društvu prije gotovo godinu dana, gospođo Za Kćeri američke revolucije, zar ne?

Bio je to naš godišnji svečani skup. Vrhunac godine, kad Imamo posebnog predavača, pisca - obično je to bio netko prilično Popularan. Bio je moj red da predsjedavam odborom, da sve organiziram i pronađem predavača. Od početka sam znala kako će Biti Beryl, no odmah sam se našla pred zaprekama. NiSam znala, kako je pronaći. Njenog telefonskog broja nije bilo u Imeniku. Nisam imala pojma gdje živi, nije mi bilo ni na kraj Pameti da je tu u Richmondu! Napokon sam zamolila Joea da mi

64

pomogne. Oklijevala je trenutak nasmijavši se s nelagodom. Znate, valjda sam htjela vidjeti mogu li se za to pobrinuti sama.

Joe je imao tako mnogo posla. U svakom slučaju, jedne je večeri nazvao gospodina Harpera i odmah sljedećeg jutra zazvonio je moj telefon. Nikada neću zaboraviti to iznenađenje. Bože, onda sam ostala bez riječi kada se predstavila.

Na Telefon. Do tada mi nije bilo palo na pamet da Berylinog broja nema u imeniku. U izvješćima policajca Reeda nije bilo spomena o tome. Zna li Marino?

Na moje veliko veselje, prihvatila je poziv za predavanje, a zatim je postavila uobičajena pitanja, rekla je gospođa McTigue. Koliko ljudi očekujemo na predavanju. Rekla sam joj između dvije i tri stotine. Vrijeme, koliko dugo bi trebala govoriti, te stvari. Bila je vrlo ljubazna, dražesna. Iako ne baš razgovorljiva. I to je bilo neobično. Nije htjela donijeti knjige. Pisci uvijek žele donijeti knjige, znate. Kasnije ih prodaju, potpisuju. Beryl je rekla da to nije njen običaj, a odbila je i honorar. Bilo je to prilično neuobičajeno. Pomislila sam kako je slatka i skromna.

Jesu li u vašoj grupi bile samo žene? upitala sam.

Pokušala se prisjetiti. Mislim daje nekoliko članica dovelo i svoje muževe, ali većina prisutnih bile su žene. Tako je gotovo uvijek.

To sam i očekivala. Nije bilo vjerojatno da je Bervlin ubojica bio među njenim obožavateljima toga jesenskog dana.

Je li često prihvaćala pozive poput tog vašeg? upitala sam. O, ne, brzo odgovori gospođa McTigue. Znam da nije barem ne tu u blizini. Ja bih bila čula za takvo što i odmah bih s bila predbilježila. Nju sam doživjela kao vrlo zatvorenu mladu ženu, nekoga tko piše zato što uživa u tome i ne mari mnogo za popularnost. To objašnjava zašto se uvijek koristila pseudoni mima. Pisci koji skrivaju svoj identitet kao što gaje ona skrivala jetko istupaju u javnosti. A sigurna sam da ni u mom slučaju ne bi bila učinila iznimku, da nije bilo Joeove veze s gospodinom Harperom.

65

Čini se da bi bila učinila gotovo sve za gospodina Harpera, primijetila sam.

pa, da, pretpostavljam da bi.

Jeste li ga ikada upoznali?

Da.

Kakav je dojam ostavio na vas?

Pa, pretpostavljam daje bio sramežljiv, rekla je. Ali ponekad mi se činilo daje nesretan i da se smatrao malčice boljim od ostalih. Mogu vam reći da je bio osoba koja ostavlja dubok dojam. Pogled joj je ponovno odlutao, a iz očiju joj je nestalo sjaja.

Jedno je sigurno: moj muž mu je bio odan.

Kada ste zadnji put vidjeli gospodina Harpera? upitala sam.

Joe je preminuo prošlog proljeća.

Niste vidjeli gospodina Harpera otkad vam je muž umro?

Odmahnula je glavom i odvratila pažnju od mene zaronivši u neki gorčinom ispunjeni kutak svoje duše, neki privatni kutak o kojem ja nisam znala ništa. Pitala sam se što se zaista događalo između Carvja Harpera i gospodina McTiguea. Loše poslovne transakcije? Neki utjecaj na gospodina McTiguea zbog kojeg je postao lošiji čovjek od onog kojeg je njegova žena voljela? Možda se radilo samo o tome daje Harper bio egoističan i bezobrazan. Koliko znam on ima i sestru. Cary Harper živi sa sestrom, reklasam.

Bila sam zaprepaštena reakcijom gospode McTigue koja je čvrsto stisla usne dok su joj se oči napunile suzama.

Odloživši čašu na stol što se nalazio pokraj kauča, posegnula sam za svojom torbicom.

Otpratila me do vrata.

Oprezno sam nastavila. Je li Beryl ikada pisala vama ili vašem mužu?

Odmahnula je glavom.

66

Znate li za kakve prijatelje koje je imala? Je li vaš muž možda ikoga spominjao?

Ponovno je odmahнула glavom.

Znate li za koga kome se obraćala sa pomoć.

Gospođa McTigue tužno je zurila niz prazan hodnik, s jednom rukom na vratima. Kad me pogledala, oči su joj bile suzne pogled rastresen.

O, bože. Nisam sigurna da sam isključila

pećnicu. Trepnula je nekoliko puta kao da gleda u sunce. Nadam se da ćete me doći posjetiti još koji put.

To bi bilo lijepo. Ljubazno joj dodirnuvši ruku, zahvalila sam se i otišla.

Čim sam stigla kući nazvala sam majku i ovoga puta bila sam zadovoljna što čujem njene uobičajene prodike i savjete, njen snažan glas, kako me voli na svoj strogi način.

Cijeli je tjedan bilo preko dvadeset, a sad sam na vijestima čula da je u Richmondu temperatura pala na samo četiri i pol, rekla je. To je na granici smrzavanja. Je li već pao snijeg?

Ne, majko. Još nema snijega. Kako tvoj kuk?

Dobro koliko može biti. Heklam ti prekrivač za koljena, mislila sam da bi si mogla njime pokriti noge dok radiš u uredu.

Lucy je pitala za tebe.

Već tjednima nisam razgovarala sa svojom nećakinjom. Sad baš radi na nekom znanstvenom projektu u školi, na stavila je majka. Nekakav robot koji govori, i takve stvari. Navečer ga je donijela kući i prestrašila jadnog Sinbada tako da ^ se skrio pod krevet...

Sinbad je bio grešan, zločest, zao, odvratn mačak, sa crnim i sivim prugama koji je u stopu stao pratiti moju majku dok je jednog jutra kupovala u Miami Beachu. Kad god bih odala u posjetu, Sinbadova se gostoljubivost svodila na to da se popne na hladnjak poput lešinara i promatra me iskosa.

67

Nikada nećeš pogoditi koga sam vidjela neki dan, započeponešto preživahno. Potreba da to nekome ispričam bila je čaromna. Moja je majka poznavala moju prošlost, barem njen dio. Sjećaš li se Marka Jamesa?

Tišina.

Bio je u Washingtonu pa je navratio do mene.

Naravno da ga se sjećam.

Svratio je da porazgovaramo o jednom slučaju. Sjećaš se, on je pravnik. Ovaj, u Chicagu. Rapidno sam se povlačila. Bio je u Washingtonu poslovno. Što sam više govorila, to se više njena šutnja puna neodobravanja stezala oko mene.

Uh. Ono čega se ja sjećam jest da te skoro ubio, Katie.

Kad god bi me zvala Katie osjećala bih se kao da mi je ponovno deset godina.

69

Poglavlje 4

OČIGLEDNA PREDNOST ČINJENICE DA SAM IMALA FORENZIČNE

znanstvene laboratorije u svojoj zgradi bila je ta što nisam morala čekati pismena izvješća. Kao i ja, i znanstvenici su često znali podosta toga davno i prije nego što bi počeli bilo što zapisivati. Bila sam predala dokazni materijal iz slučaja Beryl Madison prije točno tjedan dana. Vjerojatno će proći još nekoliko tjedana prije no što izvješće bude na mom stolu, ali Joni Hamm već će sada imati neka svoja mišljenja i osobna nagađanja. Budući da sam završila jutarnje slučajeve, a bila sam raspoložena za razgovor, popela sam se liftom na četvrti kat sa šalicom kave u ruci.

Jonin ured bio je tek nešto veći od niše, na kraju hodnika, zbijen između laboratorija za analizu dokaznog materijala i laboratorija za analizu lijekova. Kad sam ušla Joni je sjedila na crnoj radnoj plohi vireći kroz okular stereoskopskog mikroskopa, a bilježnica pored njenog lakta bila je ispunjena uredno ispisanim bilješkama.

Nezgodno vrijeme? zanimala sam se.

Ništa nezgodnije od bilo kojeg drugog, rekla je, rastreseno se obazirući oko sebe.

Privukla sam stolicu.

Joni je bila sitna mlada žena kratke crne kose i velikih tanih očiju. Radila je na doktoratu i pohađala večernje satove, a bila je majka dvoje male djece; gotovo je uvijek izgledala premoreno i u žurbi, Ali većina zaposlenih u laboratorijima izgledala je tako, a isto se često govorilo i za mene.

70

Došla sam provjeriti slučaj Beryl Madison, rekla sam.

si pronašla nešto?

Više nego što si se nadala, imam osjećaj. Okrenula je nekoliko listova u bilježnici. Dokazni materijal iz slučaja Beryl Madison je noćna mora.

To me nije iznenadilo. Predala sam gomilu omotnica i kutiji

ca za dokazni materijal. Bervlino je tijelo bilo tako krvavo da je skupljalo sve i svašta, poput lovilice za muhe. Posebno je vlakna bilo teško ispitati jer ih je trebalo očistiti prije no što ih je Joni mogla staviti pod mikroskop. To je iziskivalo da se svako pojedino vlakno stavi u posudu s otopinom sapuna, a sve je to zajedno bilo podvrgnuto čišćenju ultrazvukom. Nakon što su nježno odstranjeni krv i prljavština, otopina je procijeđena kroz sterilni filterpapir i svako je vlakno postavljeno na posebno objektno stakalce.

Joni je prelazila pogledom preko svojih bilježaka. Da ne znam, nastavila je, pomislila bih da je Beryl Madison ubijena negdje drugdje, ne u svojoj kući.

Nemoguće, odgovorila sam. Ubijena je na katu i nije bila dugo mrtva kad je policija stigla.

To mi je jasno. Počet ćemo s vlaknima koja potječu iz njene kuće. Tri si takva vlakna pokupila s krvavih dijelova njenih koljena i dlanova. Vunena su. Dva su tamnocrvena, jedno je zlatno.

Podudaraju se s istočnjačkim sagom za molitvu iz gornjeg hodnika? prisjećala sam se fotografija s mjesta zločina.

Da, rekla je. Sasvim se poklapaju s uzorcima koje je policija donijela. Ako se Beryl nalazila na sagu na rukama i koljenima, to bi objasnilo i vlakna koja si sakupila, i mjesto na kojem si ih pronašla. To je onaj lakši dio.

Joni posegne prema gomili čvrstih kartonskih mapa za stakalca i stane prekapati po njima dok nije pronašla onu koju je tražila.

Prelistavajući je, prelazila je pogledom preko nizova objektnih stakalaca govoreći: Osim vunениh, pronašla sam i nekoliko bijelih pamučnih vlakana. Potpuno su beskorisna, mogu potjecati bilo od kuda, a možda su prenijeta i s bijele plahte kojom je tijelo bilo pokriveno. Pregledala sam također i deset drugih

71

sj pronašla u kosi, na krvavim dijelovima vrata i prsiju, te ispod noktiju. Sintetika. Bacila je pogled prema meni. I ne podudaraju se ni s jednim od uzoraka koje je policija donijela.

Ne odgovaraju njenoj odjeći ili posteljini? upitala sam.

Joni odmahne glavom i reče: Ma kakvi. Izgledaju kao da ne potieču s mjesta zločina, a budući da su se uhvatila za krvave dijelove velika je vjerojatnost da su posljedica pasivnog prenošenja s

ubojice na nju.

Ovo je bila neočekivana nagrada. Kad je, u noći Berylina ubojstva, zamjenik Fielding napokon uspio doći do mene, bila sam mu rekla da me čeka u mrtvačnici. Ja sam stigla nešto malo prije jedan u noći, pa smo nas dvoje proveli sljedećih nekoliko sati pretražujući njeno tijelo laserom, skupljajući svaku česticu ili vlakance koje se pokazalo. Bila sam pretpostavila da će se većina onog što smo pronašli pokazati bezvrijednim vlaknima što potječu s Bervline odjeće i iz njene kuće. Pomisao na to da smo pronašli deset vlakana koje je ostavio napadač, bila je zapanjujuća. U većini slučajeva bila sam sretna kad bih uspjela pronaći jedno nepoznato vlakno, a kad bih pronašla dva ili tri smatrala sam to božjim blagoslovom. Često sam imala slučajeve u kojima ne bih pronašla nijedno. Vlakna su teško vidljiva čak i pod povećalom, a i najmanji pomak tijela ili čak vrlo blago strujanje zraka dovoljni su da ih pomaknu, daleko prije no što sudski patolog uopće stigne na mjesto zločina i tijelo bude prebačeno u mrtvačnicu.

Koja vrsta sintetike? upitala sam.

Olefin, akril, najlon, polietilen i dinel, s tim da ih je većina najlonskih, odgovori Joni. Boje su različite: crvena, plava, zelena zlatna, narančasta. Mikroskopski gledano, ne podudaraju se jedno s drugim.

Jedno za drugim počela ih je stavljati pod stereoskop i nagnuti se nad okular.

72

Objašnjavala je: Uzdužno, neka su izbrazdana, a neka nisu.

Većina ih sadrži titanov dioksid u različitim gustoćama, što znači da su neka prigušeno sjajna, neka su zagasita, a nekoliko ih je svjetlucavih. Svi su promjeri prilično uobičajeni, podsjećaju na tip vlakana iz sagova, ali kod presjeka oblici variraju.

Deset različitih mjesta podrijetla? upitala sam.

Za sada tako izgleda, rekla je. Bez daljnjega su atipična

Ako ta vlakna potječu s ubojice, onda je taj na sebi nosio neobičnu zbirku. Očito je da ova grublja nisu s njegove odjeće jer su to vlakna od kojih se izrađuju sagovi. A ne potječu ni s jednog saga u njenoj kući. A to da je na sebi imao takav broj različitih vlakana neobično je iz još jednog razloga. Čovjek čitav dan po sebi skuplja

razna vlakna, no ona obično ne ostaju na njemu dugo. Sjedneš negdje i pokupiš ih, ali malo kasnije otreseš ih sa sebe kad sjedneš negdje drugdje. Ili otpadnu zbog strujanja zraka.

Bila sam sve više i više zbunjena. Joni okrene još jednu stranicu u svojoj bilježnici i reče: Stavila sam pod mikroskop i ono što je policija sakupila usisavanjem, doktorice Scarpetta. Posebno su vlakna što ih je Marino vakuumom pokupio sa saga za molitvu prava zbrka. Prelazila je pogledom preko popisa. Duhanski pepeo, ružičaste papirnate čestice koje se slažu s biljegom na kutijama cigareta, komadići stakla, nekoliko staklenih krhotina koje se podudaraju s pivskom bocom i staklom s farova automobila. I kao i obično, ima komadića buba, vlakana povrća i jedna okrugla metalna kuglica. I puno soli.

Kuhinjske soli?

Da, rekla je.

I sve je to bilo na njenom sagu za molitvu? upitala sam.

Tamo i na onom dijelu poda gdje je pronađena, odgovori ona. A mnogo istih takvih vlakana bilo joj je na tijelu, pod noktima i u kosi.

Beryl nije pušila. Nije bilo razloga da u njenoj kući bude nađen duhanski pepeo ili čestice biljega s kutije cigareta. Sol se obično povezuje s hranom; nije imalo smisla da sol bude nađena na sagu ili na njenom tijelu.

73

Marino je napravio šest različitih usisavanja. Svi su sakupljeni sa sagova ili s dijelova poda na kojima je bilo krvi, reče Još k tome, pregledala sam kontrolne uzorke usisavanja, Što su uzeti s dijelova kuće ili sa sagova na kojima nije bilo ni tragova borbe - s dijelova kamo policija misli da se ubojica kretao. Ti se sadržaji značajno razlikuju. Vlakna koja sam upravo spominjala pronađena su samo na onim dijelovima na kojima misli daje ubojica bio, što ukazuje na to daje većina ovog materijala prešla s njega na mjesto zločina i na tijelo. Možda su mu vlakna bila na cipelama, na odjeći ili na kosi. Kamo god je išao, on je ostavio trag. U što god da se očešao, svuda su pronađena neka od ovih vlakana.

Mora daj pravi pravcati prljavac, rekla sam.

Sve je to prostim okom gotovo nevidljivo, podsjeti me uvijek ozbiljna Joni. On sam vjerojatno nema pojma da na sebi nosi toliko dokaznog materijala.

Proučavala sam njene rukom pisane popise. Samo su dvije vrste slučaja s kojima sam se do sada susrela mogle objasniti ovakvo obilje vlakana. Prvo, kada je tijelo bačeno na smetlište ili neko drugo prljavo mjesto kao što je rub ceste ili pošljunčano parkiralište; drugo, kad se prebacuje s jednog mjesta na drugo u prljavom prtljažniku ili na prljavom podu automobila. Nijedno od ova dva rješenja nije se moglo primijeniti na Beryl.

Objasni mi ih prema boji, rekla sam. Koja od ovih su vjerojatnije vlakna iz saga nasuprot vlaknima iz odjeće?

Šest najlonskih vlakana su: crveno, tamnocrveno, plavo, zeleno zelenkastožuto i tamnozeleno. Ova zelena bi u stvari mogla biti i crna, dodala je. Crno ne izgleda crno pod mikroskopom.

Dva su gruba, u skladu s tipom vlakana za izradu sagova, a za neka Imam osjećaj da bi mogla dolaziti iz sagova automobila, a ne onih avionskih.

Zašto?

Zbog prljavštine koju sam našla. Na primjer, čestice stakla se povezuju s reflektirajućom bojom, kakva se koristi za ukrasne znakove. A metalne kuglice često se pronalaze u sadržajima

usisanima iz automobila. To su kuglice legure za lemlje74 nje, ostaci montaže trapa. Ne vide se, ali su tamo. Krhotine ostaci krhotina stakla ima posvuda, pogotovo uz rub ceste i na parkiralištima. Prilijepe ti se na cipele i tako dopiju u auto. Isto tako ostaci cigareta. I na kraju nam ostaje sol, i zbog toga najviše su mnjam na to da dokazni materijal iz Bervlinog slučaja potječe iz automobila. Ljudi idu u McDonalds. Jedupommes-frites u autima U ovom gradu, vjerojatno u svakom autu ima soli.

Recimo da si u pravu, rekla sam. Recimo da ova vlakna dolaze sa sagova automobila. To još uvijek ne objašnjava zašto imamo šest različitih najlonskih vlakana. Teško da tip ima šest različitih vrsta sagova u autu.

Ne, to nije baš vjerojatno, reče Joni. Ali vlakna su mogla

biti prenesena u njegov auto. Možda radi neki posao povezan sa sagovima. Možda se bavi nečim zbog čega mora čitav dan ulaziti i izlaziti iz različitih automobila.

Autopraonica? upitala sam zamišljajući Bervlin auto. Bio je besprijekorno čist i izvana i iznutra.

Joni je razmišljala o ovome, a mlado joj je lice bilo napeto.

Lako bi moglo biti takvo što. Ako radi u jednoj od onih autopraonica gdje radnici čiste i unutrašnjost i prtljažnike, onda je čitav dan izložen raznoraznim vrstama vlakana. Neizbježno mora pokupiti barem neka. Druga je mogućnost da radi kao automehaničar.

Posegnula sam rukom prema svojoj kavi. Dobro. Hajdemo na druga četiri vlakna. Što mi možeš reći o njima?

Bacila je pogled na bilješke. Jedno je akril, drugo je olefin, treće je polietilen, i zadnje dinel. I opet se prva tri slažu s tipom vlakana za izradu sagova. Dinel je zanimljivo vlakno jer se s takvima rijetko susrećem. Općenito se povezuje s kaputima od umjetnog krzna, čupavim tepisima i perikama. Ali ovo je vlakno prilično fino, više bi se slagalo s materijalima za izradu odjeće.

To je jedino vlakno koje povezuješ s odjećom?

Naginjem tome, odgovorila je.

Misli se daje Beryl na sebi imala sivožuto odijelo...

75

To nije dinel, reče Joni. Barem hlače i jakna nisu. Oni su Od pamuka i poliestera. Moguće je da joj je bluza bila od Lana, ali to ne možemo sa sigurnošću tvrditi budući da nije pronađena. Izvukla je iz mape još jedno stakalce i stavila ga pod mikroskop. A sto se tiče narančastog vlakna koje sam spomenula, jedinog akrilnog, ono u presjeku ima oblik kakav još nisam vidjela.

Nacrtala mi je dijagram kako bi mi pokazala što misli, tri kruga spojena u središtu tako daje crtež podsjećao na djetelinu s tri lista bez peteljke. Vlakna se proizvode tako što se rastaljeni ili rastopljeni polimer provlači kroz rešetku sa sitnim rupicama. U presjeku, dobivena vlakna imaju isti oblik kao i rupe na rešetki, kao što i istisnuta pasta za zube ima isti oblik kao i presjek otvora tube iz koje je izašla. Ni ja nikada prije nisam vidjela oblik trolisne djeteline. Većina akrilnih vlakana ima u presjeku oblik kikirikija,

pseće kosti, utega, gljive ili kruga.

Evo. Joni se pomakne u stranu, praveći mjesta za mene.

Zavirila sam kroz okular. Vlakno je izgledalo poput zamrljane izobličene vrpce, razne nijanse sjajnonarančaste boje bile su poprskane crnim česticama titan dioksida.

Kao što vidiš, objasnila je, i boja je ponešto čudna. Ta narančasta. Neujednačena je i optički ne pretjerano gusta, posuta česticama koje zatamljuju sjaj. Bez obzira na to, vlakno je kričavo, prava karnevalska narančasta, što mi je neobično i za odjeću i za sagove. Po promjeru, rekla bih daje relativno gruba.

Što je čini konzistentnom s vlaknima iz sagova, odlučila sam se reći. Bez obzira na neobičnu boju.

Počela sam razmišljati o materijalima s kojima sam se susrela, koji su bili žarkonarančaste boje. Što je s prometničkim odijelima, upitala sam. Onasujarkonarančasta, a takvo bi se vlakno moglo pronaći u sadržaju usisavanja.

koji misliš da potječe iz uniformi, Većina prometničkih odora koje sam Vidjela su najlonske, a ne akrilne, i obično vrlo gruba mješa76 vina s koje vlakna teško ispadaju. K tome, vjetrovke

vjerojatno povezuješ s posadama za pomoć na cesti i prometnima • koje su glatke, isto tako teško gube vlakna i obično su najlonske

Zastala je a onda zamišljeno dodala: A meni se, osim toga ?

Čini, da ćeš na takvim odijelima teško, ako i uopće, pronaći

Vlakna, koja zatamljuju sjaj - prometnička odora ne smije biti zagasita

Odmakla sam se od stereoskopa. Što god da je u pitanju •

ovo je vlakno tako posebno da mislim daje patentirano.

Netko bi ga morao prepoznati, iako nemamo poznati materijal s kojim

bismo ga usporedili.

Sretno.

Znam. Vlasnička ljubomora, rekla sam. Tekstilna je industrija jednako tajnovita kad se radi o patentima kao što su ljudi

kad se radi o njihovim ljubavnim sastancima.

On istegne ruke i protrlja si vrat. Činilo mi se da se dogodilo čudo kad je FBI uspio ostvariti takvu suradnju s njima kad je

bio u pitanju slučaj Waynea Williamsa, rekla je misleći na užasnu

aferu u Atlanti koja je trajala godinu i deset mjeseci i u kojoj je, kako se vjeruje, isti serijski ubojica ubio čak tridesetoro crnačke djece. Vlaknasti sadržaj sakupljen s dvanaestoro žrtava povezo ih je sa stanom i automobilima koje je koristio Williams.

Možda bismo trebali dovesti Hanowella da malo pogleda ta vlakna, osobito ovo narančasto, rekla sam.

Roy Hanowell bio je specijalni agent FBI-a u Jedinici za mikroskopsku analizu u Quanticu. On je ispitivao vlakna u slučaju Williamsa i od onda su ga opsjedale razne istraživačke agencije Iz svih krajeva svijeta moleći ga da pregleda sve - od kašmira Do obične paučine.

Sretno, reče Joni ponovno, s jednako šaljivim prizvukom.

Nazvat ćeš ga? upitala sam.

Sumnjam da će biti spreman ispitati.

no, reče ona dodajući: Znaš kakvi su federalci.

Obje ćemo ga nazvati, zaključila sam.

77

i Tada sam se vratila u svoj ured tamo me već čekalo nekoliko telefonskih poruka. Jedna mi je upala u oči. Na njoj je pozivni brojpočinjao s njujorškim pozivnim i poruka: Mark. nazovi što prije. Mogla sam se sjetiti samo jednog razloga zbog kojeg bi Mark mogao biti u New Yorku. Sastajao se sa , Berylinim odvjetnikom. Zašto je tvrtka Orndorff & berger tako zainteresirana za ubojstvo Beryl Madison? Broj telefona bio je očito broj Markove izravne linije jer se javio odmah nakon što je telefon zazvonio.

Kad si zadnji put bila u New Yorku? upitao me nemarno.

Molim?

Ima jedan let iz Richmonda za točno četiri sata. Izravan je.

Možeš li biti u tom zrakoplovu ?

O čemu se radi? upitala sam tiho dok mi se puls ubrzavao.

Mislim da nam nije pametno razgovarati o potankostima preko telefona, Kay, rekao je.

Ja mislim da meni nije pametno doći u New York, Mark, odgovorila sam.

Molim te. Važno je. Znaš da te ne bih zvao da nije.

Nije moguće...

Upravo sam proveo jutro sa Sparacinom, prekinuo me Dok su se u meni dugo potiskivane emocije borile s odlukom. Na Vidjelo su izašle neke nove činjenice u vezi s Beryl Madison i tvoJm uredom.

Mojim uredom? Više nisam zvučala nezainteresirano. O molim te, vi ste imali raspravljati, a da se tiče mog ureda. Molim te, reče on još jednom. Molim te dođi.

Oklijevala sam.

čekat ću te na La Guardiji. Hitnost u Markovu glasu spriječio Je moj Pokušaj povlačenja. Pronaći ćemo neko mirno mjesto za razgovor. Karta ti je rezervirana. Sve što moraš učiniti je uzeti kartu koja je na šalteru. Rezervirao sam ti i sobu, sve je sređeno.

78

O, bože, pomislila sam kad sam spustila slušalicu, a Tada sam ušla u Rosein ured.

Moram otputovati u New York danas po podne, rekla sam joj tonom koji nije dopuštao pitanja. Nešto u vezi sa Beryl Madison; neće me biti na poslu barem cijeli sutrašnji dan. Izbjegavala sam njen pogled. Iako moja tajnica nije bila ljubopitljiva.

tko je Mark, bojala sam se da mi se pravi razlog odlaska jasno čita na čelu.

Hoćete li ostaviti broj na koji vas se može dobiti? upitala je Rose.

Ne.

Otvorivši kalendar odmah je počela pregledavati sastanke koje će morati otkazati, govoreći: Zvali su iz Timesa, nešto u vezi sa člancima o životu poznatih, radili bi vaš profil.

Zaboravi, odgovorila sam ljutito. Samo me žele stjerati u kut zbog slučaja Beryl Madison. Uvijek isto. Kad god se pojavi kakav brutalni slučaj o kojem odbijam govoriti, odjednom svaki novinar u gradu želi znati koju sam školu pohađala, imam li psa, dvoumim li se po pitanju smrtne kazne i koju boju, film ili način smrti najviše volim.

Otkazat ću, promuća ona posegnuvši za telefonom.

Otišla sam iz ureda na vrijeme da stignem skočiti do kuće,

ubaciti nekoliko stvari u torbu i izbjeći najgušći promet. Kao sto je Mark i obećao, karta me čekala na aerodromu. Rezervirao je prvi razred, tako da sam se za sat vremena udobno smjestila u redu stolica u kojem nije bilo nikoga osim mene. Sljedećih sat vremena pijuckala sam Chivas s ledom i pokušavala čitati dok su mi se misli komešale poput oblaka na tamnom nebu, koje sam vidjela kroz ovalni prozor zrakoplova.

Željela sam vidjeti Marka. Shvatila sam da se ne radi o profesionalnom porivu, već o slabosti za koju sam vjerovala da sam je potpuno nadvladala. Čas sam bila oduševljena, a čas sam se zgražala nad samom sobom. Nisam mu vjerovala, ali sam to samrtnički željela. To nije Mark kakvog si nekad poznavala, a baš da

79

ti je nešto i učinio. No bez obzira na to što mi je govorio razum, Jecaji nisu htjeli slušati.

Prošla sam dvadeset stranica romana koji je Beryl Madison ? izdala pod pseudonimom Adair Wilds, a da nisam imala blage što sam pročitala. Povijesni romani nisu moj omiljeni žanr, a • istinu govoreći, nije baš bio za nagradu. Beryl je lijepo pisala, proza joj se s vremena na vrijeme pretakala u poeziju, ali zaplet je nezanimljiv. Bila je to ona vrsta šunda koja se piše gotovo po formuli,

i

pitala sam se bi li Beryl, da je poživjela, uspjela u literaturi čijem je stvaranju težila.

Iznenadio me pilotov glas koji je najavljivao da ćemo sletjeti za nekoliko minuta. Ispod nas, grad je izgledao poput blještave komandne ploče sa sićušnim svjetlima koja su se kretala cestama ižmirkavim crvenim svjetlima na vrhovima nebodera.

Nekoliko minuta kasnije izvukla sam torbu iz odjeljka za prtljagu i kroz tunel izašla u ludnicu La Guardije. Okrenula sam se, prilično se trgnuvši, kad me netko uhvatio za lakat. Mark je bio iza mene, nasmiješen.

Hvala bogu, rekla sam s olakšanjem.

Sto? Mislila si da sam kradljivac torbica? upita on suho.

Da jesi, više ne bi bio na nogama, odgovorila sam.

U to ne sumnjam. Stao me voditi terminalom. To ti je jedina torba?

Da.

Super.

Ispred zgrade zračne luke uzeli smo taksi kojeg je vozio neki Sikh sa smeđim turbanom na glavi, čije je ime bilo Murajarti Prema kartici koja je visjela na retrovizoru. On i Mark vikali su jedan na drugog sve dok nije shvatio kamo nas treba voziti, Nadam se da nisi jela, reče Mark.

Pala sam mu na rame dok smo skretali Uz škripanje guma iz ulice u ulicu.

80

?Nedaleko od hotela ima jedan dobar restoran, reče Mark glasno. Mislio sam da tamo nešto pojedemo, budući da se ne snalazim baš najbolje u ovom gradu.

Bit će dobro ako stignemo do hotela, pomislila sam kad Je sam od sebe započeo monolog o tome kako je došao u da bi se oženio i kako ima zakazano vjenčanje u prosincu. iako u ovom trenutku još uvijek nema nikakvu ženu u vidu stavio nas je izvješćivati o tome kako je počeo voziti taksi pri, samo tri tjedna, a da je voziti naučio u Pundjabu gdje je počeo voziti traktor kad mu je bilo samo sedam godina.

Promet je bio tako gust da su se branici automobila u koloni skoro dodirivali, a žuti taksiji doimali su se u mraku poput poludjelih derviša. Kad smo stigli u centar prošli smo pokraj rijeke ljudi odjevenih u večernja odijela koji su stajali u redu ispred Carnegie Halla.¹² Sjajna svjetla i ljudi u krznu i večernjim odijelima uzburkali su stare uspomene. Mark i ja nekada smo obožavali odlaziti u kazalište, na koncerte, u operu.

Taksi se zaustavio pokraj Omni Park Centrala, dojmljivog svijetlećeg tornja u blizini kazališnog kvarta, na uglu Pedeseti i pete ulice i Sedme avenije. Mark mi je ponio torbu, a ja sam pošla za njim u elegantno predvorje gdje me prijavio i poslao mi torbu u sobu. Nekoliko minuta kasnije šetali smo po svježem noćnom zraku. Bilo mi je drago što sam ponijela ogrtač. Bilo je dovoljno hladno da padne snijeg. Nakon što smo prošli tri bloka, našli smo se pred restoranom Kod Gallaghera, koji je bio noćna mora svakog goveda i svake koronarne arterije i san svakog obožavaoca mesa. Iza stakla na izlogu nalazila se prava hladnjača, nevjerojatna izložba svakog mogućeg komada mesa. Unutrašnjost

je bila hram podignut poznatim ljudima čije su potpisane fotografije prekrivale zidove.

Unutra je bilo prilično bučno, a barmen nam je smiješao jaka pića. Zapalila sam cigaretu i obazrela se oko sebe. Stolovi 81

su bili raspoređeni vrlo blizu jedan drugome, što je bilo tipično za Newyorške restorane. S naše lijeve strane sjedila su dva poslovna čovjeka udubljena u razgovor, stol s desne strane bio je prazan, a na onome iza njega sjedio je izrazito zgodan mladić čitajući New tjimes i pijuckajući pivo. Zagledala sam se u Marka pokušavajući odgonetnuti izraz na njegovu licu. Mišići oko očiju bili su mu napeti i poigravao se sa svojim Scotchem.

Zašto sam ja ovdje, Mark? upitala sam.

Možda sam te samo htio izvesti na večeru, reče on.

Ozbiljno te pitam.

Pa ozbiljan sam. Zar ti nije lijepo?

Kako mi može biti lijepo kad samo čekam da padne bomba? rekla sam.

Otkopčao je dugme sakoa. Prvo ćemo naručiti, a onda ćemo razgovarati.

Uvijek mi je to radio. Nabrusio bi me, a onda bi me pustio da čekam. Možda je to iz njega progovarao pravnik. Nekad me to dovodilo do ludila. Ni sada nije bilo drugačije.

Najtoplije preporučuju goveđi odrezak, reče Mark dok smo pregledavali jelovnik. Naručit ću to i salatu od špinata. Ništa otmjeno. Ali kažu da su ovdje najbolji odresci u gradu.

Nikada prije nisi bio ovdje? upitala sam.

Ne. Sparacino je bio, odgovori on.

On ti je preporučio ovaj restoran? I hotel, pretpostavljam?

Upitala sam osjećajući sve veću paranoju.

Naravno, odgovori Mark, sada pomno proučavajući vinSKU kartu. To je standardna procedura. Klijenti dolete u grad i sjednu u Omniju jer to odgovara mojoj firmi.

Znači i tvoji klijenti jedu ovdje?

Recimo, ja sam bio tu obično poslije kazališnih predstava.

i Sparacino zna za ovo mjesto, reče Mark.

a sto još Sparacino zna? upitala sam. Rekao si mu da

ćeš Sse naći sa mnom?

82

On me pogleda u oči i reče: Ne.

Kako je to moguće ako mi tvoja tvrtka plaća smještaj, a

Sparacino ti je preporučio hotel i restoran?

Preporučio je hotel meni, Kay. I ja moram negdje odsjedstii

ja moram jesti. Sparacino me pozvao da večeras izađem s njim i •

s još nekoliko odvjetnika. Odbio sam, rekao sam da moram pregledati neke papire i da ću vjerojatno samo otići na brzu večeru.

Počela sam shvaćati neke stvari i nisam bila sigurna osjećam

li neugodu ili nervozu. Vjerojatno oboje. Ovaj put nisu platili Orndorff

& Berger. Mark je platio. Njegova tvrtka nije znala ništa o

tome.

Konobar se vratio i Mark naruči jelo. Rapidno sam gubila

apetit.

Sinoć sam stigao ovamo, nastavi Mark. Sparacino me

uhvatio u Chicagu jučer ujutro i rekao da me mora odmah vidjeti.

Kao što si mogla pretpostaviti, radi se o Beryl Madison. Činilo

se da mu je neugodno.

I? ponukala sam ga osjećajući sve veću napetost.

On duboko udahne i reče: Sparacino zna za moju vezu,

ovaj, za nas dvoje. Našu prošlost...

Moj ga je pogled prekinuo.

Kay...

Gade jedan. Odgurnula sam stolicu i bacila salvetu na stol.

Kay!

Mark me zgrabi za ruku- primoravši me da sjednem. Ljutito

sam otresla njegovu ruku sa svoje, ali sam ostala ukočeno sjediti

zapljenjena u njega. Prije mnogo godina, u jednom restoranu u

Georgetovvnu strgnula sam s ruke tešku zlatnu narukvicu koju mi Je

bio poklonio i bacila je u njegovu juhu od školjaka. Bilo je to

djetinjasto od mene. Bio je to jedan od rijetkih trenutaka u životu

kada sam potpuno izgubila kontrolu nad sobom i napravila scenu.

83

Gledaj, reče on snizivši glas, ne krivim te zbog onoga što

Ali nisi u pravu. Nije da iskorištavam našu prošlost. Samo

slušai trenutak, molim te. Jako je zapleteno, ima veze sa stvarima o

kojima ti ništa ne znaš. Želim ti pomoći, kunem se. Ne bih htio razgovarati s tobom. Da Sparacino i Berger znaju, pribili bi me na najbliže stablo.

Nisam ništa rekla. Bila sam tako uzrujana da nisam mogla razmišljati. On se nagne naprijed. Kreni s ovom mišlju. Berger hoće Sparacina, a u ovom trenutku Sparacino hoće tebe.

Mene? ispalila sam. Čovjeka nisam u životu vidjela. Zašto, zaboga, hoće mene?

I opet ima veze s Beryl, ponovi Mark. Stvar je u tome da joj je bio odvjetnik od početka njene karijere. Zaposlio se u našoj tvrtki tek kad smo otvorili ured tu u New Yorku. Prije toga imao je privatnu praksu. Nama je trebao pravnik koji je specijaliziran za rad s autorskim pravima. Sparacino je u New Yorku već tridesetak godina. Ima dobre veze. Doveo nam je svoje klijente, puno posla. Sjećaš se kad sam ti pričao o tome kako sam prvi put sreo Beryl, na ručku u Algonquinu?

Klimnula sam glavom, polako se smirujući.

To je bila namještaljka, Kay. Nisam se tamo našao slučajno.

Berger me poslao.

Zašto? .. , ??..??

Obazrevši se oko sebe on odgovori: Zato što je Berger zabrinut. Tvrtka je u New Yorku tek na početku, a moraš biti svjesna da se u ovom gradu jako teško probiti, izgraditi stabilnu klijentelu, stvoriti dobru reputaciju. Posljednje što nam treba jest da neKakvo smeće kao što je Sparacino upropasti ime tvrtke.

Zašutio je kad se pojavio konobar i donio nam salate, te svečano otvorio bocu Cabernet Sauvignona. Mark je otpio obavezan gutljaj i čaše su ponovo bile pune.

Kad je zaposlio Sparacina Berger je znao da ima posla s tiPom, koji je nepouzdan, koji igra brzo i raspušteno, nastavio je.

84

Misliš, pa dobro, to mu je stil. Neki su pravници konzervativni, ?

A neki podižu mnogo galame. Problem je u tome što smo nekolicina nas tek prije nekoliko mjeseci shvatili koliko daleko Sparacino je spreman ići. Sjećaš li se Christie Riggs?

Trebalo mi je nekoliko sekundi da mi se upali lampica, glumica što se udala za igrača ragbija?

Klimajući glavom Mark reče: To ti je smislio Sparacino od početka do kraja. Christie je bila model i pokušavala se probiti snimila je nekoliko televizijskih reklama tu u gradu. To je bilo prije otprilike dvije godine, u isto vrijeme kad se Leon Jones pojavljivao na naslovnim stranicama svih časopisa. Njih dvoje sreću se na nekakvom primanju, a nekakav fotograf ih snima kako odlaze zajedno i kako ulaze u Jonesov Maserati. I onda vidiš Christie Riggs kako sjedi u predvorju tvrtke Orndorff & Berger. Ima zakazano kod Sparacina.

Hoćeš reći da je Sparacino stajao iza svega što se dogodilo? upitala sam s nevjericom.

Christie Riggs i Leon Jones vjenčali su se prošle godine i razveli nekih šest mjeseci kasnije. Njihova burna veza i prijavi razvod zabavljali su svijet na vijestima iz večeri u večer.

Da. Mark otpije gutljaj vina.

Objasni.

Sparacino izabire Christie, reče. Ona je prekrasna, pametna, ambiciozna. Ali ono što je trenutačno gura naprijed je to što se viđa s Jonesom. Sparacino joj izlaže plan akcije. Ona želi biti poznata. Želi biti bogata. Sve što mora napraviti jest uhvatiti Jonesa u mrežu i kasnije se rasplakati pred kamerama o tome kako izgleda njihov život iza zatvorenih vrata. Optužuje ga da ju tuče, kaže da pije, da je psihopat, muti s kokainom i drugo. I onda slijedi razvod, a Christie dobiva ugovor za film vrijedan milijun dolara.

Od ovoga mi nekako dođe žao Jonesa, promrmljala sam

I Najgore je što mislim da ju je zaista volio i da nije

Znao što mu se sprema. Počeo je loše igrati, završio je u klinici

85

a Onda ga nigdje nema. Jedan od najboljih američkih branitelja u ragbiju je uništen, propao, a posredno za to možeš zahvaliti Sparacinu. Ova vrsta povlačenja po blatu i klevetanja nije naš profil i tvrtka Orndorff & Berger su stara, ugledna tvrtka, Kay. Kad je Berger nanjušio što radi njegov odvjetnik zadužen za rad s autorskim pravima, nije bio baš presretan.

Zašto ga se tvoja tvrtka jednostavno ne riješi? upitala sam nabadajući salatu.

Zato što ništa ne možemo dokazati, barem ne još. Sparacino zna kako se provući bez poteškoća. Utjecajan je, pogotovo u New Yorku. To ti je kao da pokušavaš uloviti zmiju. Kako se, do vraga, možeš izvući a da te ne ugrize? A popis se nastavlja. U očima mu se vidio bijes. Kad pogledaš Sparacinovu karijeru i preispitaš neke slučajeve koje je vodio dok je još bio sam, stvarno se moraš zapitati.

Koje slučajeve, na primjer? Gotovo da mi je bilo mrsko upitati.

Puno parnica. Neki šund pisac odluči objaviti neautoriziranu biografiju Elvise, Johna Lennona, Sinatre, a kad postane gusto, dotična poznata osoba ili rodbina tuže pisca i čitava stvar dospije na televiziju, u časopis People. Knjiga svejedno izađe, s time daje dobila izvanrednu besplatnu reklamu. Svi se otimlju za nju ako je izazvala takvu frku, mora dajе sočna. Sumnjamo na to a Sparacino radi tako da predstavlja pisca, a onda iza kulisa podmeće žrtvi ili žrtvama novac da podignu prašinu. Sve je namješteno i funkcionira poput satnog mehanizma.

Zapitaš se čemu da vjeruješ. To sam se, u stvari, i pitala čitavo vrijeme.

Stigli su odresci. Kad se konobar udaljio upitala sam: Kako zaboga, kako se Beryl uopće spetljala s njim?

Preko poznanstva Carvja Harpera, reče Mark. U tome je ironija. Sparacino Je godinama zastupao Harpera. Kad se Beryl pojavila, On Ju Je poslao k njemu. Sparacino ju je usmjeravao od samog početka. On Je igrao višestruku ulogu agenta, odvjetnika i kuma. Beryl je bila slaba na starije i utjecajne muškarce, a ka86 rijera joj je bila prilično blijeda sve dok nije odlučila napisati autobiografsko djelo. Pretpostavljam da je zamisao bila nova. Kako god bilo, Harper nije objavio ništa otkada je objavio svoj Veliki američki roman. On je prošlost, zanimljiv je nekome kao što je Sparacino ako postoji mogućnost da ga se koristi.

Razmišljala sam. Je li moguće da je Sparacino igrao igru i s njima? Drugim riječima, Beryl odluči prekinuti šutnju -• pogaziti ugovor s Harperom - a Sparacino igra na obje strane Odlazi iza kulisa i potiče Harpera da joj stvori probleme.

Mark nam ponovno napuni čaše i odgovori: Da, mislim da im je smještao borbu pasa, a da ni Beryl ni Harper nisu toga bili svjesni. Kao što sam već rekao, to je Sparacinov stil. Nekoliko smo trenutaka jeli u tišini. Restoran Kod Gallaghera zaslužio je reputaciju koju je imao. Odrezak se mogao rezati vilicom. Napokon Mark reče: Ono što je grozno, barem meni, Kay - pogledao me napetog izraza lica - jest što onaj dan kad smo ručali u Algonquinu, kad je Beryl spomenula da joj netko prijeti da će je ubiti... Oklijevao je. Da ti iskreno kažem, znajući to što sam znao o Sparacinu...

Nisi joj vjerovao. Dopršla sam rečenicu umjesto njega. Ne, priznao je. Nisam. Iskreno, učinilo mi se da se radi samo o još jednoj reklamnoj senzaciji. Sumnjao sam da ju je sparacino nagovorio na to, natjerati ju da odglumi čitavu stvar kako bi se knjiga što bolje prodavala. Ne samo da se spori s Harperom nego joj sad netko i prijeti da će je ubiti. Nisam imao baš puno povjerenja u to što je govorila. Zastao je. I nisam bio u pravu. Sparacino ne bi išao tako daleko, usudila sam se reci. misliš valjda...

Zaista mislim daje vjerojatnije daje napalio Harpera do mjere daje ovaj poludio, daje bio tako bijesan daje možda išao porazgovarati s njom i izgubio kontrolu nad sobom. Ili je Harper unajmio nekog drugog.

87

Ako je to u pitanju, rekla sam tiho, zacijelo ima mnogo za skrivanje iz vremena kad je Beryl živjela s njim.

Možda, rekao je Mark ponovno se posvetivši jelu. Čak i nema, poznaje Sparacina, zna kako radi. Istina ili ne, nije neupućen, Kad Sparacino želi podići buku, on je podigne, i nitko se poslije ne sjeća ishoda, samo optužbi.

A sada hoće mene? upitala sam sumnjičavo. Ne razumijem. Kako se Ja uklapa u priču?

Jednostavno. Sparacino želi Bervlin rukopis, Kay. Sada knjiga vrijedi više no ikada zbog onoga što se dogodilo autorici. Podigao je pogled. On vjeruje da je rukopis predan u tvoj ured kao dokazni materijal. A sada ga nema.

Posegnula sam za kiselim vrhnjem i vrlo mirno upitala: Zašto misliš

da ga nema?

Sparacino se nekako dokopao policijskog izvješća, reče Mark. Pretpostavljam da si ga vidjela?

Samo sam ga rutinski pogledala, odgovorila sam.

Osvježio mi je pamćenje. Na zadnjem listu nalazi se popis svih stvari koje su sakupljene kao dokazi - uključujući papire koji su pronađeni na podu spavaće sobe i rukopis s toaletnog stolića. O, bože, pomislim. Marino jest pronašao rukopis. Samo ne onaj pravi.

Jutros je razgovarao s istražiteljem, reče Mark. Neki poručnik po imenu Marino. Rekao je Sparacinu da murja nema ruko pis, da je sav dokazni materijal predan u laboratorije tvoje zgrade. Predložio mu je da nazove sudskog patologa - drugim riječima, tebe.

To je samopro-forma, rekla sam. Murja ih šalje k meni, a Ja ih šaljem natrag murji.

Probaj to reći Sparacinu. On tvrdi daje rukopis predan tebi, gdje je stigao zajedno s Bervlinim tijelom. A sada ga nema. Smatra je ured odgovoran.

To je smiješno!

88

Je li? Mark me pogleda ispitivački. Osjetila sam se kao Da se nalazim na klupi za svjedoke kad je rekao: Nije li istina Da neki dokazni materijal stiže zajedno s tijelom i da ga ti osobno nosiš u laboratorije ili ga pohranjuješ u prostoriju za dokazni materijal?

Naravno daje bila istina.

Jesi li ti dio lanca kojim je prošao dokazni materijal u slučaju Beryl Madison? upitao je.

Ne kad se radi o onome što je pronađeno na mjestu ubojstva, kao što su u ovom slučaju bilo kakvi osobni papiri, rekla sam napeto. Takve stvari u laboratorije nose policajci, ne ja. U stvari, većina onoga što je sakupljeno u njenoj kući vjerojatno se i nalazi u sobi za osobne stvari, u policijskoj postaji.

On ponovi: Probaj to reći Sparacinu.

Nikada nisam vidjela rukopis, rekla sam odrješito. Nije u mom uredu, nikada nije ni bio. Koliko ja znam, nije ni pronađen.

Nije ni pronađen? Misliš, nije bio u njenoj kući? Murja ga nije našla?

Ne. Pronađeni rukopis nije onaj o kojem ti pričaš. Ovo je neki stari, moguće iz neke knjige koja je objavljena prije mnogo godina, i nije potpun, ima najviše dvjestotinjak stranica. Nalazio se na komodi u njenoj spavaćoj sobi. Marino gaje uzeo i dao ga daktiloskopima da ga pregledaju, za slučaj da gaje ubojica dodirnuo. Mark se nasloni natrag u svojoj stolici.

Ako ga niste pronašli, upita tiho, gdje je onda?

Nemam pojma, odgovorila sam. Pretpostavljam da Bi mogao biti bilo gdje. Možda gaje nekomu poslala.

Ona ima kompjutor?

Da.

Jesi li provjerila hard disk?

89

kompjutor nema diska, samo dva čitača za diskete, Marino provjerava sve diskete. Ja ne znam što je na Njima. To nema smisla, nastavi on. Čak i da je poslala rukopis nekome, još uvijek nema smisla da nije prvo napravila kopiju, da u njenoj kući niste pronašli kopiju.

Nema smisla ni to da njen kum Sparacino nema kopiju, rekla sam zajedljivo. Ne mogu vjerovati da nije vidio knjigu. U stvari, ne mogu vjerovati da negdje nema nacrt te knjige, možda čak i posljednju verziju.

On kaže da nema, a ja sam mu spreman povjerovati iz jednog dobrog razloga. Iz onoga što sam uspio zaključiti o Beryl, bila je vrlo tajnovita kad se radilo o pisanju, nije dopuštala nikomu uključujući i Sparacina - da vidi što radi sve dok nije bila gotova. Izvještavala bi ga o tome kako napreduje ili telefonom ili pismima.

On tvrdi da mu se posljednji put javila prije otprilike mjesec dana.

Navodno mu je rekla kako ima puno posla oko revizije teksta i kako će knjiga biti spremna za objavljivanje do prvog siječnja.

Prije mjesec dana? upitala sam oprezno. Pisala mu je?

Zvala gaje.

Odakle?

K vragu, ne znam. Iz Richmonda, pretpostavljam.

On ti je to rekao?

Mark se zamisli na trenutak. Ne, nije spominjao odakle ga
Je zvala, Zastaoje. Zašto?

Neko vrijeme nije bila u gradu, odgovorila sam kao da je to
vazno. Samo se pitam je li Sparacino znao gdje je bila.

Murja ne zna gdje je bila?

Puno toga murja ne zna, rekla sam.

To nije odgovor.

Pravi odgovor bio bi da nas dvoje zaista ne bismo smjeli razgovarati
o ovom slučaju, Mark. Već sam ionako rekla previše, a i
Nisam sigurna zašto tebe to tako zanima.

90

I nisi sigurna da su mi motivi čisti, reče on. Nisi sigurna
Da te ne pokušavam zabaviti samo kako bih se dokopao nekog
podatka.

Pa, da budem iskrena, da, odgovorila sam kad su nam

Se pogledi sreli.

Zabrinut sam, Kay. Mogla sam to i sama vidjeti po
njegovu licu - licu koje je još uvijek imalo moć nadamnom.

Jedva da sam mogla odvratiti pogled od njega.

Sparacino nešto smjera, rekao je. Ne želim da te

Prestrašim, Ulio je ostatak vina u čaše.

Što će učiniti, Mark? upitala sam. Nazvati me i zatražiti
rukopis kojeg nemam? Pa što?

Imam osjećaj da zna kako ti nemaš rukopis, reče on. Problem je u
tome što to nije važno. Da, on želi rukopis. I na kraju će
ga i dobiti, mora ga dobiti ako nije izgubljen. On je izvršilac njene
oporuke.

To je zgodno, rekla sam.

Jednostavno znam da nešto smjera. Izgledalo je kao da
Mark govori sam sa sobom.

Još jedan od njegovih planova za stjecanje publiciteta? natuknula
sam malo preživahnim tonom.

On otpije gutljaj vina.

Točno mogu zamisliti, reče ozbiljno.

Onda, molim te, reci, rekla sam.

I rekao je: Naslov: Glavni sudski patolog odbija predati
kontroverzni rukopis.

Nasmijala sam se. Ali to je smiješno!
Nije se ni nasmiješio. Razmisli o tome. Kontroverzna.
biografija povučene žene koja je završila mučki ubijena.
rukopis nestaje i sudski patolog je optužen za krađu.
papiri su nestali iz mrtvačnice. Kriste. Kad knjiga napokon iza-
đe, imat će nevjerojatan publicitet, a za taj bestseler u Hollywoodu
će se tući za pravljenje
filma.

91

Ne brine me to, rekla sam neuvjerljivo. Sve skupa je tako
nategnuto da ne mogu ni zamisliti.
Sparacino je stručnjak u tome da ni iz čega napravi nešto,
upozorio me. Samo ne želim da završiš kao Leon Jones.
Obazreo se oko sebe tražeći konobara, a oči mu ostanu prikovaNa
za vrata. Na brzinu spustivši pogled na svoj napola pojedena
odrezak, promrmlja: Sranje.
Trebala mi je sva samokontrola koju sam imala da se ne
okrenem. Nisam podigla pogled, niti sam se ponašala imalo svjesna
situacije sve dok se neki veliki čovjek nije približio našem
stolu.

Hej, bok, Mark. I mislio sam da ću te ovdje naći.

Bio je to čovjek blaga glasa u kasnim pedesetim ili ranim šezdesetim
godinama, mesnatoga lica čije su se crte doimale grubljima zbog
malih očiju koje su bile toliko plave koliko im je nedostajalo topline.
Zajapuren, teško je disao, kao da mu samo to što
mora nositi svoje ogromno tijelo iscrpljuje svaku stanicu u
organizmu.

Slučajno sam odlučio svratiti i platiti ti piće, momče. Otkopčavajući
svoj kaput od kašmira, okrenuo se prema meni, pruživši mi ruku i
osmjehnuvši se. Ne vjerujem da se poznajemo.

RobertSparacino.

Kay Scarpetta, rekla sam, uz iznenađujuće ledeno držanje.

93

Poglavlje 5

Nekako smo izdržali sat vremena uz piće sa Sparacinom.
Bilo je užasno. Ponašao se kao da sam stranac. A znao je tko sam
i bila sam uvjerena kako ovaj susret nije slučajna. U gradu velikom

kao New York, kako je mogao biti slučajan?

Siguran si da nije mogao saznati da dolazim? upitala sam.

Ne vidim kako, reče Mark.

Osjećala sam napetost na vršcima njegovih prstiju dok me izvodio na Pedeset i petu ulicu. Carnegie Hall bio je prazan, na ulici je bilo tek nekoliko ljudi. Približavao se jedan sat iza ponoći. Misli su mi lebdjele u alkoholu, a živci su mi bili napeti.

Sparacino je postajao sve vedriji i servilniji sa svakim Grand Marnierom kojeg je popio sve dok mu se na kraju nije počeo plesti jezik.

Premazan je svim mastima. Ti misliš da je skroz drven i da se ujutro neće sjećati ničega. K vragu, on je na oprezu čak i kad spava najtvrdim snom.

Nisi me baš umirio, rekla sam.

Uputili smo se ravno prema dizalu i popeli se gore svjesni tišine koja nas je okruživala, pogleda uprtih u lampicu koja se palila

Od kata do kata. Koraci su nam bili prigušeni sagom u hodniku.

Pretvarajući se da mi je torba u sobi, laknulo mi je kad sam je, ušavši,

ugledala na krevetu.

Ti si u blizini? upitala sam.

Samo nekoliko vrata niz hodnik. Pogled mu je lutao sobom.

Ponudit ćeš me pićem prije spavanja?

94

Nisam ništa donijela...

Tu je dobro opskrbljeni bar. Vjeruj mi kad ti kažem

Mark.

Još jedno piće trebalo nam je kao i rupa u glavi.

Što će Sparacino učiniti? upitala sam.

Bar je u stvari bio mali hladnjak napunjen pivom, vinom i reklamnim bočicama žestokih pića.

Vidio nas je zajedno, dodala sam. Što će se sada dogoditi?

Ovisi o tome što ću mu reći, odgovori Mark.

Dodala sam mu plastičnu čašicu viskija. Preformulirat ću pitanje. Što mu planiraš reći, Mark?

Laž.

Sjela sam na rub kreveta.

On privuče stolicu bliže meni i stane vrtjeti čašu s tekućinom boje jantara. Koljena su nam se gotovo dodirivala.

Reći ću mu da sam pokušavao izvući iz tebe što se može, reče, da sam mu pokušavao pomoći.

Da si me iskorištavao, rekla sam dok su mi se misli prekidale poput loše radioveze. Da si to mogao učiniti. Zbog naše prošlosti.

Da.

I to je laž? Povichla sam ton.

On se nasmije, a ja se sjetim koliko sam nekada voljela zvuk tog smijeha.

Ne vidim što je tu smiješno, pobunila sam se. U sobi je vruće. Osjećala sam da sam crvena od viskija. Ako je to tako Mark, što je istina?

Kay, reče on još uvijek nasmiješen, ne skidajući pogled sa mene. Već sam ti rekao istinu. Na trenutak je zašutio.

Tada se nagnuo naprijed i dodirnuo mi obraz, a ono čega sam se ja bojala

bila je moja vlastita želja da me poljubi.

95

Onda se je nagnuo natrag. Zašto ne ostaneš ovdje, barem do podne? Možda bismo ujutro oboje trebali otići porazgovarati sa Sparacinom

Ne, rekla sam. To je baš ono što bi on volio.

Kako hoćeš.

Nekoliko sati kasnije, kad je Mark otišao, ležala sam budna Buljeći u tamu, svjesna hladne praznine na drugoj strani kreveta. I starim danima, Mark nikada nije ostajao prespavati, a ja bih sljedećeg jutra obilazila stan skupljajući razne dijelove odjeće, prazne čaše i boce, prljavo posuđe i prazneći pepeljare. Onda smo oboje pušili. Ostajali bismo budni do jedan, dva, tri ujutro, razgovarali bismo, smijali se, milovali, pili, pušili. I svađali se.

Mrzila sam te rasprave koje su se prečesto pretvarale u zlobna prepucavanja, udarac na udarac, ja tebi, ti meni, zakonik ovo, filozofski ono. Uvijek sam čekala da ga čujem reći kako je zaljubljen u mene. Nisam dočekala. Ujutro sam uvijek osjećala istu onu prazninu koje se sjećam još kao dijete, kad bih jutro nakon Božića s

majkom skupljala poderani ukrasni papir ostavljen ispod bora.
Nisam znala što želim. Možda to nikada nisam znala. Emocionalna udaljenost nikada nije bila vrijedna zajedništva između nas dvoje, a ja opet nisam naučila lekciju. Ništa se nije promijenilo.
Kad god bi posegnuo za mnom, zaboravila bih ponašati se razumno-
Zelja ne sluša razum, a težnju za prisnošću nisam nikada
Prestala osjećati. Godinama se nisam prisjećala tih prizora, njezin usana na mojima, njegovih ruku, nezasićenosti naše želje.
Onda su me mučile uspomene.
Bila sam zaboravila naručiti buđenje, a nisam se htjela zezati
Satom pokraj kreveta. Namjestivši svoju mentalnu budilicu na
Točno vrijeme, probudila sam se točno. Sjela sam u krevetu
osjećala sam se Jednako loše kao što sam izgledala. Topao tuš i
pažljivo
Nanesena šminka nisu sakrili tamne otečene podočnjake ni bljeDilo
na licu. Svjetlo u kupaonici okrutno je razotkrivalo sve.
Koristila sam prijevoz United Airlines i u sedam sam kucala na
Markova vrata.

96-97

Bok, rekao je ujutro kad smo se sreli. Izgledao je odvratno svjež i živahan .

domislila si se?

Da, rekla sam. Od poznatog mirisa njegove kolonjske vode misli su mi se presložile poput svjetlucavih komadića u kaleidoskopu.

Znao sam, reče on.

A kako si znao, molim te? upitala sam.

Nikada nisi izbjegavala borbu, rekao je, gledajući

Moj odraz u ogledalu na stoliću, dok je nastavljao vezati kravatu

Dogovorili smo se da ćemo se naći u uredu tvrtke Orndorff

& Berger rano poslije podne. Predvorje je bilo bezlično i hladno.

Na podu je bio crni sag, a ispod halogenih reflektorki zasjenjenih uglačanom mjedi dizao se masivni crni šalter na koji je bio pričvršćen težak komad mjedi koji je služio kao stol između dvije stolice presvučene crnom sintetikom. Kao što je bilo za očekivati, to je bio jedini namještaj, nije bilo biljaka ili slika, ničega osim nekoliko izobličanih kipova razbacanih poput djelića eksplodirane bombe kako bi razbili ogromnu prazninu prostorije.

Mogu li vam pomoći? Recepcionerka mi uputi izvježbani osmijeh iz dubine svoje utvrde.

Prije no što sam stigla odgovoriti, otvore se vrata koja se nisu razlikovala od tamnih zidova i Mark je već uzimao moju torbu i vodio me dugačkim, širokim hodnikom. Prolazili smo pokraj vrata koja su vodila u prostrane urede sa zatamnjenim prozorima s kojih se pružao sivi pogled na Manhattan. U njima nije bilo ni žive duše. Pretpostavila sam da su svi na ručku.

Tko je, zaboga, uređivao predvorje? prošaptala sam Upravo idemo k njemu, reče Mark.

Sparacinov je ured bio dvostruko veći od svih pokraj

Kojih smo prošli. Po stolu od prekrasne teške ebanovine bili su razmješteni

držači papira od uglačanog poludragog kamenja, a uokolo

dizale gomile knjiga. Nimalo pristupačniji nego sinoć, ovaj

odvjetnik prosvijećenih i pismenih bio je odjeven u skupo

odjelo s maramicom u džepu na prsima koja se ukusno isticala

tamnocrvenom bojom. Nije se trgnuo iz svog ležernog ponašanja kad smo ušli i sjeli. Nekoliko neugodnih sekundi nije nas ni gledao.

Toliko sam shvatio, upravo ste krenuli na ručak, rekao je kad je upravio prema nama svoje hladne plave oči i debelim prstima zatvorio mapu za dokumente. Obećajem da vas neću dugo zadržati, doktorice Scarpetta. Mark i ja baš smo pregledavali neke pojedinosti iz slučaja moje klijentice, Beryl Madison, i Kao njen odvjetnik i izvršilac njene oporuke, imam nekoliko

jasnih zahtjeva, i uvjeren sam da mi vi možete pomoći u tome da postupim prema njenim željama.

Nisam ništa rekla, uzalud tražeći pepeljaru.

Robertu trebaju njeni papiri, reče Mark bezlično. Točnije rečeno, rukopis knjige koju je ona pisala, Kay. Prije no što si došla objašnjavao sam mu kako ured sudskog patologa ne posjeduje te osobne stvari, barem ne u ovom času.

Bili smo vježbali ovaj sastanak za doručkom. Mark je trebao obraditi Sparacina prije no što ja stignem. Već sam se sada počela osjećati kao da sam jedino ja ta koja je obrađena.

Pogledala sam Sparacina ravno u oči i rekla: Sve stvari koje su primljene u moj ured imaju karakter dokaznog materijala i ne polučuju nikakve papire koje biste vi mogli trebati.

Hoćete mi reći da nemate taj rukopis, reče on.

Točno.

I ne znate gdje je, nastavio je.

Nemam pojma.

sad, nešto mi nije jasno u ovome što govorite.

- Lice mu je bilo bezizražajno dok je otvarao mapu iz koje je Kao fotokopiju koju sam prepoznala kao policijsko izvješće iz Slučaja Beryl Madison.

Prema policijskom izvješću, na mjestu ubojstva pronađen je Njen rukopis, reče Sparacino. Sada mi vi kažete da rukopisa Nema, Možete li mi pomoći iz toga izvući neki smisao?

98

Pronađene su stranice jednog rukopisa, odgovorila

Sam, Ali ne vjerujem daje to ono što tražite, gospodine Sparacino.

izgledaju kao da su dio njenog posljednjeg djela i, što je još bitno, nisu predane meni.

Koliko stranica? upitao je.

Ja ih nisam vidjela, rekla sam.

Tko ih je vidio?

Poručnik Marino. Vi biste, u stvari, trebali razgovarat

S njim, rekla sam.

Već jesam, i on mi kaže da je taj rukopis on osobno predao vama.

Nisam povjerovala da je Marino uistinu rekao takvo što Nesorazum, odgovorila sam. Mislim da je Marino mislio na to da je predao taj nepotpuni rukopis u forenzični laboratorij, a stranice tog rukopisa mogle bi biti neko njeno ranije djelo. Biro forenzičnih znanosti je poseban odjel. Samo je smješten u mojoj zgradi.

Bacila sam pogled na Marka. Lice mu je bilo napeto i znojio se.

Koža je zaškripila kad se Sparacino pomaknuo na stolici.

Bit ću iskren s vama, doktorice Scarpetta, reče on. Ne vjeruj em vam. ?:

Ja ne mogu utjecati na to što vi vjerujete, a što ne, odgovorila sam vrlo mirno.

Puno sam razmišljao o cijeloj stvari, reče on jednako sabrano,

No, Činjenica je daje taj rukopis samo brdo bezvrijednog

Papira, sve dok ne uvidite koliko je on važan nekim strankama.

Znam

barem dvoje ljudi, ne uključivši nakladnike, koji bi platili visoku cijenu da se domognu knjige na kojoj je radila kad je ubijena.

Sve to nije moja briga, odgovorila sam. Rukopis koji

spominjete nije u mom uredu. Štoviše, nikada nije ni bio.

Kod nekoga jest. Bio je zagledan kroz prozor.

Poznavao sam Beryl bolje od bilo kog drugog, znao sam njene navike,

doktorice Scarpetta. Prilično je dugo izbivala iz grada, ubijena

99

je nakon nekoliko sati nakon što se vratila kući. Držim da je nemoguća pOmisao da nije imala svoj rukopis u blizini. U radnoj sobi, u

kući, u koferu. Male plave oči zaustavile su se na meni. Beryl je imala pretinac u banci, nije ga mogla držati nigdje drugdje iskreno sumnjam da bi ga stavila tamo. Imala gaje sa sobom dok je nije bilo u gradu,

radilaje na njemu. Očito je daje po povratku u Richmond morala imati rukopis pokraj sebe.

Prilično je dugo izbivala iz grada, ponovila sam. Sigurni ste u to?

Mark me nije htio pogledati u oči.

Sparacino se nagne unazad na stolici i ispreplete prste na svom velikom trbuhu.

Onda mi se obrati: Znao sam da Beryl nije kod kuće. Tjednima sam je pokušavao nazvati. A onda je ona nazvala mene, prije otprilike mjesec dana. Nije mi htjela reći gdje je, ali mi je rekla da je, citiram, na sigurnom i onda mi je nastavila pričati o tome kako napreduje s knjigom, rekla je da neprestano radi na njoj. Da skratim, nisam zabadao nos. Beryl je bila u strahu od tog psihopata koji joj je prijetio. Nije mi, uistinu, bilo važno gdje je, samo to da je dobro i da radi kako bi završila u roku. Možda vam zvuči bezosjećajno, ali ja moram biti praktičan.

Ne znamo gdje je Beryl bila, obavijesti me Mark. Izgleda da Marino nije htio reći.

Prvo lice množine koje je upotrijebio žacnulo me. Mi kao on i Sparacino.

Ako tražite od mene da odgovorim na to pitanje...

To je upravo ono što tražim, ubaci se Sparacino. Ionako će izaći na vidjelo da je prošlih nekoliko mjeseci provela U Sjevernoj Karolini, u Washingtonu, u Texasu - gdje god to, do Švraga, bilo. Ja to moram znati sada. Kažete da vaš ured ne posjeduje rukopis. Policija mi kaže da ga nemaju ni oni. Jedan jedini način da dosegнем dno čitave ove stvari jest da saznam gdje je zadnje bila, da počnem tako tražiti rukopis. Možda ju je on odveo do zračne luke. Možda se sprijateljila s nekim, gdje je bila. Možda mi netko može dati naslutiti što se dogodilo

100

s njenom knjigom. Na primjer, je li ju imala u ruci kad se ukrcavala na avion?

Taj ćete podatak morati dobiti od poručnika Marina govoreći sam. Ja nisam ovlaštena s vama razgovarati o pojedinačnim slučajevima njenog slučaja.

Nisam ni mislio da jeste, reče Sparacino. Vjerojatno što znate da je taj rukopis imala sa sobom kad se ukrcala u zrakoplov kako bi se vratila kući, u Richmond. Vjerojatno zato što je došao u vaš ured zajedno s tijelom, a sada ga nema. Zastao je hladna pogleda uprtog u mene. Koliko su vam Cary Harper i njegova sestra platili da im predate taj rukopis?

Mark je šutio, bezizražajnog lica.

Koliko? Deset, dvadeset, pedeset tisuća?

Mislom daje ovo kraj našeg razgovora, gospodine Sparacino, rekla sam posegnuvši za torbicom.

Ne. Ne vjerujem daje tako, doktorice Scarpetta, odgovori Sparacino.

Nemarno je prelistavao papire u mapi za dokumente. Jedna Tako nemarno bacio je nekoliko listova na stol prema meni.

Osjećala sam kako mi lice ostaje bez krvi dok sam podizala papire u kojima sam prepoznala fotokopije članaka koji su se pojavili u richmondskim novinama prije više od godine dana.

na vrhu stranice bila je deprimirajuće poznata:

SUDSKI PATOLOG OPTUŽEN ZA OKRADANJE TIJELA

Kad je Timothy Smathers prošlog mjeseca ubijen ispred svog stana, nosio je na ruci zlatni sat, zlatni prsten, a u džepovima imao je 83 dolara gotovine, kaže njegova žena. Ona je i svjedokom ubojstva koje je navodno počinio neki nezadovoljni zaposlenik njenog muža. Policija i članovi medicinskog osoblja koji su došli na mjesto zločina nakon ubojstva, tvrde da su te skupocjene stvari poslane u Ured glavnog sudskog patologa za sa Smathersovim tijelom nad kojim je morala biti obavljena obdukcija...

101

Bilo je toga još, a nisam morala čitati da bih saznala što piše U svakom izresku. Slučaj Timothy Smathersa pribavio je mom Uredu najgori publicitet koji je ikada imao.

Gurnula sam fotokopije u Markovu ispruženu ruku. Sparacino me uhvatio na udicu, ali ja sam odlučila ne bacati se na njoj.

Kao što ćete primijetiti ako ste pročitali članke, rekla sam, Ta situacija je bila pod oštrom istragom i moj ured je oslobođen svake krivnje.

Da, zaista, reče Sparacino. Vi ste osobno sve te vrijedne stvari predali u pogrebni ured. Tek su nakon toga nestale. Problem je to dokazati. Gospođa Smathers još uvijek je mišljenja da je UGSP ukrao nakit i novac njenog muža. Razgovarao sam s njom.

Njen je ured oslobođen krivnje, Roberte, reče Mark monotonim glasom dok je pregledavao članke. A ovdje piše da je gospođi Smathers izdan ček u visini vrijednosti nestalih stvari. Točno tako, rekla sam hladno.

Sentimentalna vrijednost nema cijenu, primijeti Sparacino. Mogli ste joj izdati ček na svotu deset puta veću, a ona bi i dalje bila nesretna.

Ovo je zasigurno bila šala. Gospođa Smathers, za koju je postojala još uvijek sumnja da stoji iza muževljeva ubojstva, udala se za nekog bogatog udovca prije no što je na grobu njenog muža UoPće izrasla trava.

A kao što ističu članci iz novina, nastavi Sparacino, vaš Ured nije bio u stanju pokazati priznanicu koja bi dokazala da ste vrijedne stvari gospodina Smathersa zaista predali u pogrebni Ured. Ja znam detalje. Priznanicu je, navodno, izgubila vaša Administratorica, koja odonda više ne radi kod vas. Sve se svelo na riječi pogrebnog ureda, i ako čitava stvar nije ništa bolje otkrivena ne onako kako bi mene zadovoljilo, sada se više nitko ne sjeća, niti je koga briga.

Sto hoćeš reći? upita Mark istim ravnodušnim tonom.

102

Sparacino baci pogled na njega, a onda ponovno obrati pažnju na mene. Situacija sa Smathersovima, na žalost, nije jednostavna.

kad smo kod ove vrste optužbi. Prošlog srpnja u vaš je ured primijeno tijelo starijeg čovjeka po imenu Henry Jackson On je umro prirodnom smrću. Tijelo je stiglo s pedeset i dva dolara ? U džepu hlača. Čini se da je novac još jednom nestao, pa ste bili prisiljeni izdati ček njegovu sinu. Sin se požalio lokalnoj televiziji

ili postaji. Imam videosnimku onoga što se događalo pred kamerama, za slučaj da želite vidjeti.

Jackson jest došao u ured s pedeset i dva dolara gotovine u džepovima, odgovorila sam, nastojeći sačuvati kontrolu nad sobom.

Tijelo je bilo jako raspadnuto, a novac tako smrdljiv da ga ni najočajniiji lopov ne bi dotakao. Ne znam što se dogodilo s njim, ali mi se čini vjerojatnim da je nehотиčno spaljen zajedno s Jacksonovom jednako smrdljivom i crvljivom odjećom.

Isuse, promrmlja Mark ispod glasa.

Vaš ured ima problema, doktorice Scarpetta. Sparacino se smiješio.

Svaki ured ima svojih problema, otrešla sam se na njega ustajući. Ako želite doći do stvari Beryl Madison, obratite se policiji.

Žao mi je, rekao je Mark dok smo se spuštali liftom. Nisam imao pojma da će se taj gad nabacivati ovakvim sranjem.

Mogla si mi reći, Kay...

Reći? S nevjericom sam zurila u njega. Reći ti što?

O tim nestalim stvarima, o lošem glasu. To je baš onakva vrsta gnoja u kojoj Sparacino uživa. A ja nisam znao i odveo sam nas oboje u zasjedu. Prokletstvo!

Nisam ti rekla, rekla sam povišivši ton, zato što to nema veze s Bervlinim slučajem. Oko situacija koje je naveo dignuo je mnogo buke ni za što, to su zbrke koje se neminovno događaju kad ti tijela dolaze u svakakvom stanju i kad pogrebni poduzetnici i murja neprestano ulaze i izlaze iz zgrade skupljajući stvari...

103

Nemoj se sad, molim te, ljutiti na mene.

Ne ljutim se na tebe!

Gledaj, upozorio sam te na Sparacina. Pokušavam te zaštititi. Možda više nisam sigurna što točno pokušavaš učiniti,

Nastavili smo žučno raspravljati dok se on trudio dozvati taksi.

Svi Automobili na cesti jedva da su se micali. Odasvud se čuo zvuk automobilskih truba, zvuk upaljenih motora, a ja sam bila na rubu živaca. Napokon se pojavio taksi i Mark je otvorio stražnja vrata, spustivši moju torbu na pod. Kad je vozaču, nakon što sam ja već sjela, dao nekoliko novčanica, shvatila sam što se

dogođa. Mark neće sa mnom. Šalje me natrag u zračnu luku samu i bez ručka. Prije no što sam uspjela spustiti prozor i reći mu nešto, taksije krenuo i uključio se nazad u promet.

U tišini sam se dovezla do La Guardije i još uvijek sam imala tri sata do polaska zrakoplova. Bila sam ljuta, povrijeđena i zbunjena. Nisam mogla podnijeti ovakav rastanak. Pronašla sam slobodnu stolicu u baru, naručila piće i zapalila cigaretu. Promatrala sam plavičasti dim kako se spiralno uzdiže i polako nestaje u izmaglici. Nekoliko minuta kasnije ubacivala sam kovanicu od dvadeset i pet centi u javni telefon.

Orndorff & Berger, javio se poslovni ženski glas.

Dok sam govorila, zamišljala sam crni šalter. Marka Jamesa, Molim vas gospodina Marka Jamesa.

Nakon stanke, žena mi odgovori: Žao mi je, vjerojatno imate Pogrešan broj.

To je broj ureda u Chicagu. Sada je u posjeti. U stvari, sada predmalo sam se s njim sastala u vašem uredu, rekla sam. Možete li pričekati?

Sigurno sam dvije minute bila prepuštena nasnimljenoj Muzici iz Baker Streeta, Jerrija Raffertija.

Žao mi je, obavijesti me recepcionerka kad se vratila, Mi nemamo nikoga s tim imenom, gospođo.

104

On i ja našli smo se u vašem predvorju prije manje od sata, uzviknula sam nestrpljivo.

Provjerila sam, gospođo. Žao mi je, možda ste nas zamijenili s nekom drugom tvrtkom. !

Psujući ispod glasa zalupila sam slušalicu. Nazvala sam informacije i nakon što sam dobila broj čikaške podružnice Orndorff & Bergera, utipkala sam broj svoje kreditne kartice. Ostavit ću Marku poruku da me nazove što prije.

Krv mi se sledila u žilama kad mi je recepcionerka u Chicagu rekla: Žao mi je, gospođo. U ovoj firmi nema nikakvog Marka Jamesa.

105

Poglavlje 6

Markova broja nije bilo u čikaškom imeniku. Bilo je navedeno pet

brojeva pod imenom Mark James i tri broja pod M.

James, i nakon što sam došla kući pokušala sam nazvati svaki od njih, no ili mi se javila žena ili nepoznati muški glas. Bila sam tako zbunjena da nisam mogla spavati.

Tek mi je sljedećeg jutra palo na pamet da nazovem Diesnera, glavnog sudskog patologa u Chicagu za kojeg je Mark tvrdio da gaje sreo.

Bila sam odlučila da je najbolje biti izravan, pa sam izmijenivši s Diesnerom uobičajene pristojne fraze, rekla: Pokušavam pronaći Marka Jamesa, odvjetnika iz Chicaga za kojeg vjerujem da ga poznaješ.

James... Ponovio je Diesner zamišljeno. Bojim se da mi ime nije poznato, Kay. Kažeš daje odvjetnik u Chicagu?

Da. Hvatao me očaj. U tvrtki Orndorff & Berger.

Da, za Orndorffa & Bergera znam. Vrlo cijenjena tvrtka.

A ne mogu se sjetiti, ovaj... Mark James... Začula sam zvuk otvaranja ladice i prelistavanja papira. Nakon dugog trenutka Diesner reče: Ne. Nema ga ni u žutim stranicama.

Nakon što sam sklopila slušalicu natočila sam si još jednu šalicu crne kave i zagledala se kroz kuhinjski prozor u praznu hranicu za ptice. Sivo je jutro obećavalo kišu. Dolje u centru vrta čekao me kup za kojeg mi je, da bih ga raščistila, trebao buldožer. Bila je subota. Ponedjeljak je državni praznik. Ured će biti pust, sve je osoblje vjerojatno već uživa u trodnevnom vikendu. Trebala sam se otputiti tamo i iskoristiti mir i tišinu. Ali nije mi bilo do
106

toga. Sve o čemu sam mogla razmišljati bio je Mark. Izgledao je kao da taj čovjek ne postoji, kao daje plod moje mašte, što sam više nastojala srediti misli, to su one postajale sve zamršenije. Što se, do vraga, događa?

Već na rubu očaja pokušala sam od informacija doznati broj Roberta Sparacina, i potajno mije laknulo kad su mi rekli da taj broj nemaju. Bilo bi samoubilački za mene da ga pokušam nazvati. Mark mi je lagao. Rekao mi je da radi za Orndorffa & Brendgera, rekao mi je da živi u Chicagu i da poznaje Diesnera. Ništa

od toga nije bilo istina. Neprestano sam se nadala da će telefon

zazvoniti, da će Mark nazvati. Pospremila sam kuću, oprala i opeglala rublje, stavila kuhati lonac umaka od rajčice, napravila mesne

kuglice i pregledala poštu.

Telefon je zazvonio tek u pet po podne.

Hej, doktorice? Ovdje Marino, pozdravio me poznati glas

Ne bi te htio smetat za vikend, al pokušavam te pronać već dva prokleta dana. Htio sam samo vidjet je li sve u redu.

Marino se opet igrao anđela čuvara.

Imam jednu videosnimku koju bi volio da vidiš, rekao je.

Mislio sam, ako si doma, samo je ostaviti kod tebe. Imaš video?

Znao je da imam. I ranije fe znao ostavljat videokasete.

Kakva je to snimka? upitala sam.

Ovaj jedan dripac s kojim sam proveo cjelo jutro. Ispitiv o sam ga o Beryl Madison. Zastao je. Osjećala sam daje pun sebe.

Što sam duže poznavala Marina, sve mi je češće donosio po kazati stvari o kojima bi mi onda pričao. Ovaj sam fenomen dječje priče pripisivala tome što mi je Marino bio spasio život; bio je užasan doživljaj koji je od nas napravio neobičan par.

Jesi li na dužnosti? upitala sam.

Ja sam, jebi ga, uvijek na dužnosti, promrmljao je.

Ozbiljno te pitam.

Službeno nisam, dobro? Odjavio sam se u četiri, al

Mijenjam ženu koja je otišla u Jersev, u posjetu majci, a ja imam za pohvatat

Nekih konac,a nego onaj šta radi proklete tepihe.

107

Marinu se nije dalo otići u praznu kuću. Ni ja nisam sretna i zadovoljna u svojoj praznoj kući. Zurila sam u lonac s umakom koji se krčkao na štednjaku.

»Ne idem nikuda, rekla sam. Svрати s tom svojom videokasetom pa ćemo je zajedno pogledati. Voliš špagete?

Oklijevao je. Pa...

S kuglicama od mesa. A ja se upravo spremam napraviti tjesteninu. Pridružiti ćeš mi se u jelu?

Aha, rekao je Marino. Baš bi i mogo.

Kad je Beryl Madison htjela oprati auto odlazila je u autopraonicu

Mastenvash u južnom dijelu grada.

Marino je to saznao idući od jedne do druge skupe autopraonice, i to po čitavom gradu. Nije ih bilo tako puno, najviše desetak i sve su nudile da vam automatski, bez vozača, provuku automobil kroz niz rotirajućih četki što vrteći se peru nasapunanu površinu, dok je raspršivači oblijevaju poput igle tankim mlazovima vode. Nakon brzog sušenja toplim zrakom, u auto ulazi ljudsko biće i odvozi ga u garažu gdje ga radnici usisavaju, poliraju, uređuju mu branike i sve ostalo. Jedno super-deluxe pranje 11 Mastenvashu, kako me Marino izvijestio, koštalo je petnaest dolara.

učinio sam prokletu sreću, reče Marino namotavajući špagete na vilicu uz pomoć žlice za juhu. Kako pronać tako nešto,

- U seriji operu, kolko, sedamdeset, sto kolica dnevno? I mislim, da će se iko sjećat crne Honde? Bogami, neće.

Trebao sam se okomiti na sve auto-praonice i radionice za po Pravak automobila, te limarije u gradu. Ono što je bilo specifično za Marina Ako u Pustinji postoji samo jedan grm, on mora zaviriti iza njega.

Jucer mi je pala sjekira u med, nastavio je. Uletio sam u srž.

- On je bio skoro pa zadnji na mojoj listi zbog pozicije

108

na kojoj se nalazi. Evo ja, ja sam mislio da će Beryl svoj auto odvest na kupanje negdje u zapadnom dijelu grada. Al odvezla ju je u južni dio grada, a jedini razlog koji meni pada na pamet je to šta ta autopraonica ima radionicu za popravke. Ispada da je odvela auto na

Čišćenje malo nakon šta ga je kupila u prosincu prošle godine i dala Na njemu napraviti jedan od onih tretmana od sto dolara da namažu trap i zaštite farbu. I onda, otvara tamo račun, učlanjuje se tako da na svako pranje dobije popust od dva dolara. I tako si doznao za to? upitala sam. Zbog ugovora o članstvu?

Aha, reče on. Nemaju kompjutor. Moro sam kopat po svim njihovim prokletim povrdama. Al našo sam kopiju priznanice da je platila članarinu, a s obzirom na stanje u kojem smo auto našli u njevoj garaži, mislio sam da gaje dala oprat nedugo

prije nego šta je pobjegla na Key West. A prekopao sam i njene papire, pregledao sam račune koje je platila karticom. Samo jedan je od Mastenvasha, za onaj posao od sto dolara o kojem sam ti priču. Očito je nakon toga, kad bi dala kolica oprati, plaćala gotovinom.

Radnici u autopraonici, rekla sam. Što imaju na sebi?

Ništa narančasto šta bi odgovaralo onom čudnovatom vlaknu koje si našla. Većina ih nosi traperice i tenisice - i svi nose one plave košulje s bijelim natpisom Mastenvash izvezenim na džepu. Pregledao sam sve kad sam bio tamo. Ništa mi nije upalo u oči. Od tog vlaknastog sranja, jedino šta sam još uočio bile su par bijelih ručnika koje koriste za brisanje auta.

Ne zvuči baš obećavajuće, primijetila sam odgurnuvši tanjur. Ako ništa drugo, Marino je imao apetit. Moj je želudac svezan u čvor još od New Yorka i promišljala sam se da mu kažem što se dogodilo.

Možda i ne, reče on. jedan tip s kojim sam razgovarao aktivno mi je senzore.

Čekala sam.

109

•Zove se Al Hunt, dvajset osam godina, bijelac. Odmah sam njušio. Vidio sam ga kako stoji i nadgleda šljakere. Nešto mi zazvonilo u glavi. Odudarao je od ostalih. Uredno ošišan, elegantan ko da bi trebao nositi odijelo i aktovku. Počeo sam se pitati, šta li tip radi u ovakvoj zabiti? Zastao je kako bi kruhom od češnjaka pomazao svoj tanjur. I tako sam odlučio do njega i počeo blebetati. Pitalo sam ga za Beryl, pokazao sam mu sliku i njene vozačke. Pitalo sam ga, da li se možda sjeća djevojke dolazila bum! Počeo se vrpeljiti.

Nisam mogla ne pomisliti kako bih se i sama počela vrpeljiti kad bi Marino dolazio do mene. Vjerojatno je jednog čovjeka pregazio poput Mackova kamiona.

onda? upitala sam.

Onda smo ušli unutra, nabavili kavu, i dali se na ozbiljan posao, odgovori Marino. Taj Al Hunt je zvjerka prve vrste. Ko prvo, tip je završio faks. Magistrirao je psihologiju i otišao nekoliko godina raditi kao bolničar u bolnicu Metropolitan, moš

vjerovat? A kad sam ga pito zašto je otišo iz bolnice da bi došo u Mastenvash, skužio sam da mu je stari ovdje jebeni vlasnik. Stari Hunt ima svoje prste u svemu i svačemu, po cijelom gradu. Mastenvash je samo jedna od njegovih investicija. Ima još nekoliko parkirališta i pola sjevernog, sirotinjskog dijela grada. I ja bi sad trebo automatski zaključit kako mladog Ala pripremaju da uskoči u tatine cipele, točno?

Počelo me zanimati.

Ali, mali Al ne nosi odijelo mada izgleda ko da bi ga trebo nosit, točno? Drugim riječima, Al je gubitnik. Stari nema dovoljno POvJerenja u njega da ga obuče u odijelo i posjedne za radni ? Mislim, tip stoji tamo vani i govori onim dripcima kako da iskraju aute i ulašte branike. Odmah sam skužio da mu fali nešto gore. Masnim prstom dodirne čelo.

Da li bi to trebao pitati njegovog oca, rekla sam.

Uh, Nego šta. I on će mi reć kako je njegova velika svijetla nada Glupi muljavac.

Sto namjeravaš učiniti?

110

Već sam nešto učinio, odgovori Marino. Pogledaj Kkasetu koju sam donio, doktorice. Proveo sam cijelo jutro s Alom Huntom dolje u postaji. Taj će tip prodat pijesak Arapu, a nešto ga zanima šta se to dogodilo s Beryl, kaže da je čito o toj smrti u novinama...

Kako je znao tko je Beryl? prekinula sam ga. Novine

Ni televizija nisu imali nijednu njezinu sliku. Zar je prepoznao ime?

Kaže da nije, nije imo pojma da se radi o plavuši koju

Je viđo u praonici sve dok mu nisam pokazo sliku s njene vozačke

A onda je napravio čitavu predstavu o tome kako je šokiran

stvarno je pilio po tome. Hvato se za svaku moju riječ, htio je razgovarat o njoj, bio je jako uporan za nekoga ko navodno nije

imo pojma ko je ona. Marino položi zgužvanu salvetu na stol

A ono najbolje moš vidit i sama.

Pristavila sam kavu, pokupila prljavo posuđe, a zatim

Smo se uputili u dnevnu sobu i ubacili kasetu u video. Mjesto radnje bilo

mi je poznato. Vidjela sam ga već bezbroj puta. Soba za ispitivanja u

policijskoj postaji bila je mala, drvom obložena prostorija čiji je pod bio prekriven sagom i u kojoj nije bilo ničega osim običnog praznog stola na sredini. U blizini vrata nalazio se prekidač za svjetlo u kojem je nedostajao gornji vijak, no to bi mogao primijetiti samo stručnjak ili netko upućen. S druge strane te male crne rupe nalazila se prostorija za snimanje opremljena posebnom kamerom širokog ugla.

Na prvi pogled Al Hunt nije izgledao zastrašujuće. Bio je svijetle puti i imao je rijetku plavu kosu. Doimao bi se privlačnim da nije bilo uvučene brade zbog koje se činilo da mu se lice stapa s vratom. Na sebi je imao smeđu kožnu jaknu i traperice, i prstima je nervozno lupkao po limenci.

Marino je sjedio točno nasuprot njemu.

Šta je to točno Beryl Madison imala? upitao je Marino.

Zašto si je primijetio? Kroz tvoju autopraonicu dnevno prodje puno automobila. Nije valjda da pamtiš sve mušterije?

Pamtim ih više nego što mislite, odgovorio je Hunt.

Posebno redovite mušterije. Možda ih ne pamtim po imenima, a

111

žaru njihovih lica jer većina ljudi obično stoji vani na parkiralištu kad im radnici peru auto. Puno njih nadgleda posao, ako znate na što mislim. - Paze na svoje automobile, paze da sve bude uređeno. čak uzmu u ruke jednu od krpa i pomognu, pogotovo ako im ili ako su od one vrste ljudi koji ne mogu mirovati, koji moraju nešto raditi.

Je li Beryl bila takva osoba? Je li ona kontrolirala posao?

Tamo vani ima nekoliko klupica. Njezina je navika bila da sjedi na klupi. Ponekad bi čitala novine ili neku knjigu. Nije baš obraćala pažnju na radnike i nije bila ono što bih ja nazvao prijateljski nastrojenom osobom. Možda sam je upravo zato primijetio.

Kako to misliš? upitao je Marino.

Mislim na to daje odašiljala te neke signale. Osjetio sam ih.

Signale?

Ljudi odašilju svakakve signale, objasnio je Hunt. Ja sam prijemčljiv, osjećam ih. Mogu vam reći puno o osobi samo na osnovi signala koje odašilje.

i ja odašiljem signale, Al?

Aha. Svi ih odašilju.

Kakve ja signale šaljem?

Huntovo je lice bilo vrlo ozbiljno kad je odgovorio: Svijetlocrvene. , ,

Ha? Marino se doimao zbunjenim.

Signale osjećam u formi boja. Vama se to može činiti čudnim? ali Ja nisam jedini. Ima ljudi koji mogu osjetiti zračenje

i razlikovati je od drugih. To su ti signali o kojima govorim. To su •

Signali koji mi stižu od vas su svijetlocrveni. Malo topline, ali

Ponesto bijesa. Poput signala upozorenja. Privlače čovjeka,

ali istovremeno ukazuju na nekakvu opasnost...

Marino zaustavi traku i podmuklo mi se nasmiješi,

a šta nije ovaj tip zvjerčica?

112

Da ti iskreno kažem, mislim da je prilično čudan.

Sranje, doktorice. Tip je lud. Kad čuješ sta

Govori. Ovo ispada da je čitava jebena populacija u stvari hodajuća duga.

Postoji određena psihološka podloga za to.

odgovorila sam odrješito. Razne se emocije povezuju s bojama. §

To je priznata osnova po kojoj se biraju boje za

prostorije, za hotelske sobe, za razne institucije

jer neke boje se povezuje s depresijom. I nećeš naći puno soba u

bolnicama uređenih u plavo. Crvena boja je

strastvena. Crna je morbidna, zlokobna, i tako dalje

sjećam se , rekao si mi da je Hunt magistrirao psihologiju

Na Marinovu licu pojavi se izraz iznerviranosti i on ponovno

pokrene traku.

...Pretpostavljam da to ima veze s ulogom koju igrate. Vi ste

detektiv, govorio je Hunt. Trenutačno vam treba moja suradnja, ali mi

isto tako ne vjerujete i mogli biste biti opasni za mene

ako nešto skrivam. To je ono upozorenje u toj svijetlocrvenojboji

koju osjećam. Toplina se odnosi na vašu dobrohotnu narav. Želite

da ljudi osjećaju kako ste im bliski. Možda vi želite biti bliski sljudima.

Ponašate se grubo, ali želite da vas ljudi vole...

U redu, prekinuo gaje Marino. Staje s Beryl Madison? I

od nje ste primali signale u boji?

O, da. To sam odmah uočio kod nje. Bila je drugačija. zaista drugačija.

Kako to - bila je drugačija? Marino se nagnuo nad stolić

A stolica je zaškripala kad se nagnuo unazad i prekrižio ruke.

Bila je Vrlo osamljena, odgovorio je Hunt. Od nje sam dobivao Signal polarne boje. Svjetloplavu, blijedožutu poput slatka poput svjetlosti, i bijelu, i to tako hladnu bijelu da je bila kao da biste se opekli da je dotaknete.

Ona je različita od drugih. Pastelne nijanse sam osjetio

Te nijanse kod žena. Ženstvene nijanse koje se slažu s s bojama vode.

hladne, krhke. Ponekad sretnem i ženu koja

113

ima boju lave ili bordo ili crvene. Ta je jači tip žene. Obično

možda odvjetnica ili liječnica ili poslovna žena, i

odijela u bojama koje sam upravo opisao. To je tip

žena koje stoje pokraj svog automobila s rukama na bokovima i nadgledaju što radnici rade. I ne oklijevaju uprijeti prstom prema vjetrobranu ili bilo kakvoj mrvici prljavštine.

Voliš li ti takav tip žene? upitao je Marino.

Oklijevao je. Pa da budem iskren, ne.

Marino se nasmijao, nagnuo se prema naprijed i rekao mu:

?? i ja, ni ja ne volim takav tip. Više volim ove pastelne

Uputila sam Marinu jedan od svojih pogleda.

Ignorirao me dok je na ekranu govorio Huntu: Pričaj mi još

Beni o tome stasi osjetio.

Hunt se namrštiio duboko razmišljajući. Te pastelne nijanse

Koje je odašiljala nisu bile tako neobične, osim što ih nisam protumačio kao znak krhkosti. Niti pasivnosti. Te su nijanse bile

polarne, kao što sam već rekao, a ne cvjetne. Kao da je

?Izgovorila da je se klonim., da joj ostavi mnogo prostora.

Kao ono, možda je bila frigidna?

•?., nt se Ponovno počeo igrati sa svojom limenkom

to ne bi mogao reći. U stvari, ne mislim da sam osjetio to.

Ono što mi je Palo na Pamet bila je udaljenost. Ogromna udaljenost,

koju je čovjek morao proputovati da joj se približi. Ali ako

vam se pruži prilika, da joj se dopusti da joj se ikada približite, spalila

bi vas

To je ono što znače ti vrući bijeli signali, to je

To je ono po čemu je bila posebna. Bila je žestoka, jako žestoka,

Vidjelo se da je jako inteligentna, jako kompleksna. Čak i

Onda kad je sijedila na svojoj klupici ne poklanjajući nikome nikaKav pogled, Primjećivala je sve oko sebe. Bila je

Zrela poput zvijezde.

Reko si da nije udana?

114

Nije nosila vjenčani prsten, odgovorio je Hunt bez stanke,

Pa nisam želio slutiti suprotno o njenom statusu.

Zaključio sam daje neudana. Ništa na njenom autu nije dalo

Naslutiti da je drugačije.

Ne kužim. Marino se doimao zbunjenim. Kako si to mogao zaključiti

Po osnovi njenog auta?

Mislim da je to bilo kad je drugi put došla. Promatrao

Sam jednog od momaka kako čisti unutrašnjost. Unutra nije bilo

Ništa muškog. Kišobran, na primjer - bio je na podu ispred zadnjeg si

jedišta; bio je to jedan od onih tankih plavih kišobrana kakve obič

no nose žene, nasuprot onim crnim s velikim drvenim drškama

kakve nose muškarci. Otraga su se nalazile i torbe s odjećom koju

je podigla iz kemijske čistionice i izgledalo je da nema muških

odjevnih predmeta, samo ženskih. Većina udanih žena zajedno sa

svojom podigne i odjeću svoga muža. Pa onda prtljažnik. Nije

bilo alata, žica za akumulator. Ničeg muškog. Zanimljivo je to, ali

kad po cijeli dan gledaš automobile čovjek počne zapažati te sitnice i

stvarati zaključke o vozačima, a da zapravo uopće ne razmišlja o

njima.

Zvuči kao da u njenom slučaju ipak jesi razmišljo, rekao je

Marino. Je li ti ikad palo na pamet da je izvedeš van, Al? Si siguran

da nisi znao kako se zove, da nisi primijetio njeno ime na priznanici

od kemijskog, il možcila na nekom pismu il računu koji je

imala u autu?

Hunt je odmahnuo glavom. Nisam znao kako se zove. Možda nisam

želio znati.

Zašto ne?

Ne znam... Postalo mu je nelagodno, zbunio se.

Ma, daj, Al. Meni možeš reć. Hej, pa možda bi je i ja
Htio pozvat van da sam bio na tvom mjestu, znaš? Cura je zgodna,
zanimljiva. Hej, pa ja bi razmišljao o tome, vjerojatno bi kradom
nabavio njeno ime, možda bi je čak probo nazvat.
E, ja nisam. Hunt je bio zagledan u vlastite ruke,
pokušao ništa od toga.

Zašto ne?

115

Tišina Marino reče: Možda zato šta si jednom imo ženu koja te je
spalila?

Tišina.

Hej, Pa to se događa svakom od nas, Al.

Na fakultetu, odgovorio je Hunt gotovo nečujno. Izlazio
Sam s jednom djevojkom. Dvije godine. Završila je s nekim tipom
S medicine. Takve žene... one traže određenu vrstu muškaraca.
znate, kad počnu razmišljati o tome da se skrase.

Traže frajere. Marinov je glas na rubovima postajao oštar.

Odvjetnike, doktore, bankare. Ne traže tipove koji rade u
autopraonicama.

Hunt naglo podigne glavu. Tada još nisam radio u autopraonici.

Nema veze, Al. Fine ribe ko šta je bila Beryl Madison vjerojatno ti ne
bi rekle ni koliko je sati, točno? Kladim se da Beryl
nije znala ni da postojiš, točno? Kladim se da te ne bi bila
prepoznala ni da si se negdje na ulici zapuco u njen prokleti auto...

Nemojte tako... ;

Točno ili ne?

Hunt nije skidao pogleda sa svojih stisnutih šaka.

Pa dobro, možda si se zaljubio u Beryl, ha? Nastavio je

Marino bezdušno. Možda si razmišljao o toj vrućoj bijeloj ženskoj
cijelo vrijeme, mašto, pito se kako bi bilo nać se s njom,
izlaziti s njom, spavati s njom. Možda samo nisi imo muda izravno joj
se obratiti jer si se boio da će te smatrat smećem, manje
Vrijednim...

Prestanite! Namjerno ovo radite! Prestanite! Prestanite!

Rekao je Hunt. Ostavite me na miru!

Marino gaje bezosjećajno promatrao preko stola.

Zvučim baš kao tvoj stari Jel da, Al? Marino je zapalio cigareTu i

mahao njome dok je govorio: Stari Hunt koji misli da je Jedini njegov sin pederko samo zato šta nisi zlobni kurvin sin ko116

jem se živo jebe za tuđe osjećaje. Ispuhnuo je dim, a onda je nastavio. Znam sve o svemoćnom starom Huntu da je kad si počeo radit ko bolničar reko svim svojim kompanjonima, ?

da si peder, da ga je sram šta tvojim žilama teče njegova krv. U stvari, došo si u tu prokletu autopraonicu zato šta ti je rekao da će te razbaštinit ako ne dođeš.

Znate za to? Kako znate za to? promucao je Hunt.

Znam ja puno toga. U biti, znam i to da su ljudi u Metrolitanu rekli da si sjajan, da si jako nježan s pacijentima. Bilo im je žao ko psima kad si otišo. Mislim da su koristili riječ osjetljiv možda preosjetljiv za vlastito dobro, ha, Al? To objašnjava zašto ne izlaziš, zašto nemaš curu. Bojiš se. Beryl te nasmrtno prestrašila je Ida?

Hunt duboko udahne.

Je 1 zato nisi htio znat kako se zove? Tako da ne dođeš u iskušenje daje nazoveš, da nešto pokušaš?

Samo sam je primijetio, odgovorio je Hunt nervozno.

Stvarno, nije u tome bilo ničeg više od toga. Nisam razmišljao o njoj na način koji ste spomenuli. Bio sam samo, ovaj, svjestan njene prisutnosti. Ali nisam taj osjećaj pretvorio u nešto vise.

Nikada nisam ni razgovarao s njom sve do zadnjeg puta kad je došla...

Marino ponovno zaustavi traku. Reče: Ovo je važan dio Zastao je i pomno me promotrio. Hej, si dobro?

Je li zaista bilo potrebno da budeš tako okrutan? odgovorila sam pogođeno.

Nisi se puno družila sa mnom ako misliš da je okrutno, reče Marino.

Pardon. Zaboravila sam da mi u dnevnom boravku je Atila Bič Božji.

To je sve gluma, reče on, povrijeđen.

Podsjeti me da te nominiram za Oscara.

Ma, daj, prestani, doktorice.

potpuno si ga obeshrabrio, rekla sam.

To je sredstvo, dobro? Znaš, način da se stvari malo opuste, i- di kažu ono čega se inače ne bi sjetili. Ponovno se okrenuo prema televiziji i, stišćući play dodao: Čitav se razgovor isplatio Kad je to bilo? upitao je Marino Hunta. Zadnji put kad je došla, kad je to bilo?

Ne sjećam se točnog datuma, odgovorio je Hunt. Prije dva mjeseca, ali sjećam se daje bio petak, ovaj, kasno prijepodne. Sjećam se jer sam taj dan trebao ručati s ocem. Uvijek petkom ručam s njim tako da možemo razgovarati o poslu. Posegnuo je za limenkom. Petkom se uvijek malo bolje odjenem. Tog dana sam imao kravatu.

Znači tog petka kasno prije podne Beryl dolazi oprati auto, ponukao gaje Marino. I tom si prilikom razgovarao s njom?

U stvari je ona počela razgovarati sa mnom, odgovorio je Hunt kao daje to bilo važno. Auto joj je upravo izlazio iz prolaza kad mije prišla i rekla daje prolila nešto po sagu u prtljažniku, pa je htjela znati možemo li to oprati. Odvela me do auta, otvorila Prtljažnik i vidio sam da je sag natopljen tekućinom. Rekla je da Je otraga imala namirnice i da joj se razbila dvolitrena boca soka od naranče. Pretpostavljam daje zato i odlučila dovesti auto kako bi se to odmah opralo.

Kad je dovela auto, su namirnice još bile unutra?

Ne, odgovorio je Hunt.

Se sjećaš staje taj dan imala na sebi?

Hunt je oklijevao. Odjeću za tenis, naočale za sunce. Ovaj, Prisjećaš li se dal dolazi s partije tenisa. Toga se sjećam jer je nikad nisam vidio da je došla tako odjevena. Inače je uvijek bila odjev ena kao za posao. Sjećam se također i njenog teniskog reketa nekolicine stvari koje su bile u prtljažniku jer ih je izvadila kada Smo počeli s pranjem. Sjećam se da ih je brisala i stavila na zadnje sjedište.

118

Marino je iz džepa na prsima izvukao rokovnik. Otvorio

Ga i prelistao nekoliko stranica, a onda rekao: moguće je da je to bilo u drugom tjednu srpnja? U petak, dvanajstog?

Da li je to Moguće?

Da li Se sjećaš još čega? Da li Je još šta rekla?

Bila je skoro prijateljski raspoložena, odgovorio je

Toga se dobro sjećam. Pretpostavljam daje to bilo zato što sam joj pomagao, što sam se pobrinuo da joj sredimo prtljažnik, a baš nisam morao. Mogao sam joj reći da će morati odvesti automobil na detaljno pranje i platiti trideset dolara da joj operu prtljažnik sapunicom. Ali ja sam joj želio pomoći. I muvao sam se uokolo dok su dečki radili kad sam slučajno primijetio suvozačeva vrata na njenom autu. Vrata su bila oštećena. I to na neobičan način. Činilo se kao da je netko uzeo ključ i urezao srce i neka slova na vratima točno ispod brave. Kad sam je upitao kako se to dogodilo zaobišla je auto i pogledala štetu. Samo je stajala tamo, zagledana u to. Kunem se, problijedjela je ko plahta. Očito to nije bila primijetila prije no što sam je ja upozorio. Pokušao sam je smiriti, rekao sam joj da je ne krivim što se uzrujala. Honda je bila potpuno nova, na njoj nije bilo ni ogrebotine, a taj auto košta oko dvadeset tisuća dolara. I onda neki kreten napravi takvo što. Vjerojatno neki klinac koji nije imao pametnijeg posla.

Šta je još rekla, Al? upitao je Marino. Je li ikako objasnila tu štetu? Nije. Nije ništa puno rekla. Kao da se prestrašila, gledala je oko sebe, stvarno je bila uzrujana. Onda me upitala gdje je najbliža telefonska govornica, pa sam joj rekao da ima jedan telefon unutra. Kad je izašla

auto joj je bio gotov i onda je otišla...

Marino zaustavi traku i izvadi je iz videorekordera. Ja sam Se sjetila kave, pa sam otišla u kuhinju i natočila nam dvije šalice. ? Čini se daje ovo odgovor na jedno od tvojih pitanja , Rekla sam kad sam se vratila.

Nego šta!, reče Marino posegnuvši za šlagom i kavom.

Kako ja to zamišljam, Beryl je s tog javnog telefona nazvala Kući, možda čak zračnu luku da si rezervira kartu. To srce

119

koje je urezano u vratima bila je kap koja je prelila čašu.

Ona Iz autopraonice juri ravno u banku. Provjerio sam gdje je Platila račun. Dvanajstog srpnja u dvanajst i pedeset digla je skoro pedeset tisuća dolara, to jest očistila si je račun. Bila je ugledna

mušterija. Nisu joj stvarali probleme.

Je li uzela putničke čekove?

Neš mi vjerovat, ali nije, reče Marino. Šta mi govori da se više bojala daju neko ne nađe, nego šta se bojala daju opljačkaju. Dolje na Key Westu sve je plaćala gotovinom. Ako se ne korjsti kreditnim karticama ili putničkim čekovima, niko ne mora znati njeno ime.

Mora da se užasno bojala, rekla sam tiho. Ne mogu ni zamisliti imati sa sobom toliko gotovine. Morala bih biti ili luda ili prestrašena do granice potpunog očaja.

Marino zapali cigaretu. Ja učinim isto.

Gaseći šibicu upitala sam: Misliš daje moguće daje to srce urezano u vrata za vrijeme pranja auta?

I ja sam isto pitanje postavio Huntu da vidim kako će reagirati, odgovori Marino. Kleo se da se to nije moglo dogoditi u autopraonici, reko je da bi neko vidio, da bi neko vidio ko je to napravio. Ja nisam tako siguran. Kvragu, na takvim mjestima ako ostaviš u autu pedeset centi u pretincu, nestat će kad ti vrate kolica- Ljudi krađu ko razbojnici. Sitniš, kišobrane, čekovne knjižice, Sve, a kad pitaš niko ništa nije vidio. Što se mene tiče, to je mogo napravif i sam Hunt.

Malo jest neobičan, složila sam se. Čudno mi je to da je tako jako svjestan Beryl. Ona je bila samo jedna od ogromnog mnoštva Osoba koje prođu onuda svaki dan. Ona je dolazila koliko? Jednom u mjesec dana, ili manje?

njemu se izdvajala ko neonska reklama.

Onda je savršeno nevin. A, opet, možda i nije.

Sjetila sam se daje Mark rekao kako je Beryl bila osoba koja ima poseban senzibilitet.

120

Marino i ja u tišini smo pijuckali kavu, a moje je misli obavila tama. Mark. Mora da se radi o nekoj pogrešci & u2acneir postoji neko logično objašnjenje za to sto ga nema na popisu zaposlenih u tvrtki Ordorff & Berger. Možda mu je ime zaboravljeno i izostavljeno ili su tek nedavno uveli kompjutore, pa njegovo ime nije pravilno kodirano tako da se nije pojavilo na ekranu kad je recepcionerka utipkala u kompjutor. Možda su obje recepcio

nerke nove, pa ne poznaju većinu odvjetnika. Ali zašto njegova imena uopće nije bilo u telefonskom imeniku Chicaga? a izgledaš ko da te nešto muči, reče Marino napokon

Tako izgledaš otkad sam došo ovamo.

Samo sam umorna, odgovorila sam.

Sranje. Otpio je gutljaj kave.

Gutljaj koji sam ja otpila zastao mi je u grlu kad je rekao:

Rose mi je rekla da si utekla iz grada. Taj razgovorčić sa Sparacinom u New Yorku, je bio unosan?

Kad ti je to Rose rekla?

Nije važno. I nemoj bit ljuta na svoju tajnicu, reče Marino.

Rekla mi je samo da si morala oputovat iz grada. Nije rekla kud, ni s kim, ni zašto. Ostatak sam otkrio sam.

Kako?

Ti si mi upravo sad rekla, eto kako, reče on. Nisi porekla, je Ida? Onda, o čemu ste ti i Sparacino pričali?

Rekao je da je razgovarao s tobom. Možda bi prvo ti meni trebao ispričati o tom razgovoru, odgovorila sam.

Nema se šta reć. Marino podigne cigaretu s pepeljare

Neku večer me nazvo kući. Nemoj me pitat kako je, do vraga ?

došo do mog imena i broja. Htio je da mu dam Bervline PaPire.

ja mu ih nisam htio predat. Mogo sam možda bit i malo na

klonjeniji suradnji, al tip je gad. Počeo je naređivat, ponašat se

krajnje arogantno. Reko je da je izvršilac njene oporuke, počeo se prijetiti.

A ti si časno poslao tu napast u moj ured, rekla sam.

Marino me zbunjeno pogleda. Ne. Nisam te ni spomenuo.

121

Siguran si?

Pa sigurno da sam siguran. Pričali smo možda tri minute.

Tvoje se ime nije spominjalo.

A što je s rukopisom koji si naveo u policijskom izvješću? Je li te Sparacino pitao zato?

Da, ali reče Marino. Nisam mu davo pojedinosti, reko sam

da se svi njeni papiri obrađuju ko dokazni materijal, i izvuko

ono uobičajeno sranje da nisam ovlašten razgovarat o njenom slučaju.

Nisi mu rekao da je rukopis koji si pronašao predan u moj ured? upitala sam.

Nisam, k vragu. Čudno me promatrao. Zašto bi mu to reko, kad nije istina. Dao sam Vanderu da ga pregleda radi otisaka i stajo sam tamo dok nije završio. Onda sam ga odnio sa sobom, van iz zgrade. I dok mi sad ovo pričamo, nalazi se u prostoriji za osobne stvari zajedno sa svim ostalim sranjem. Zastao je.

Zašto? Šta ti je Sparacino reko?

Ustala sam da natočim još kave. Kad sam se vratila sve sam ispričala Marinu. Kad sam završila, s nevjericom je zurio u mene, a u očima mu se vidjelo još nešto, nešto što me potpuno uznemirilo. Mislim daje to prvi put da sam vidjela Marina uplašenog.

Sta ćeš napraviti ako nazove? upitao je.

Misliš Mark?

Ne. Jedan od sedam patuljaka, reče on sarkastično.

Zamoliti ću ga da mi objasni. Pitat ću ga kako može raditi za Doktora Beršera kako može živjeti u Chicagu kad o tome ne Postoji zabilježen ni Jedan jedini podatak. Moj osjećaj frustriranosti je rašao iz trenutka u trenutak. pokušat ću saznati što se, do vraga, uistinu dogodilo. Marino skrene pogled čvrsto stisnute vilice. Ko zna ušto je to Mark upetljan... povezan sa Sparacinom, uvek nekakve CgaJne aktivnosti, zločin, rekla sam, jedva se usuđujući Ubaciti u riječi ovu jezivu sumnju.

122

On ljutito zapali još jednu cigaretu. A šta drugo da

Ti kažem, Nisi vidjela svog bivšeg Romea više od petnajst godina čula si ga na telefon, nemaš pojma o tome šta radi. Ko da i nepostoji. A onda ti se odjedamput nacrtava navratima. Kako znaš S čime se stvarno bavio sve ovo vrijeme? Ne znaš. Znaš samo ono što ti on kaže...

Oboje smo se trgli na zvonjavu telefona. Nagonski sam bacila pogled na sat dok sam išla prema kuhinji. Bilo je nekoliko minuta do deset, a srce mi je bilo stisnuto od straha kad sam podizala slušalicu.

Kay?

Mark? Glasno sam progutala slinu. Gdje si?

Kod kuće. Doleteo sam natrag u Chicago, baš sam stigao...

Probala sam te dobiti i u New Yorku i u Chicagu, u uredu...

Promucala sam. Nazvala sam te iz zračne luke.

Nastala je mučna tišina.

Slušaj, nemam puno vremena. Samo sam te htio nazvati i reći ti da mi je žao zbog načina na koji su se stvari odvijale, i vidjeti jesi li dobro. Javit ću ti se.

Gdje si? upitala sam ponovno. Mark? Mark?

Odgovorio mi je signal prekinute linije.

123

Poglavlje 7

SLJEDEĆEG DANA, U NEDJELJU, PRESPAVALA SAM BUDILICU.

Prespavala sam misu. Prespavala sam ručak i bila sam troma i nemirna kad sam se napokon izvukla iz kreveta. Nisam se sjećala što

sam sanjala, ali sam znala daje bilo nešto neugodno.

Telefon mi je zazvonio malo iza sedam navečer, dok sam sjeckala luk i paprike za omlet koji mi nije bilo suđeno pojesti. Nekoliko minuta kasnije jurila sam mračnom cestom 64 Istok i gledala na komadić papira ispred sebe na kojem je bilo načrčkano kako stići do Cutler Grovea. Um mi je radio poput kompjutorskog probama uhvaćenog u petlju, misli su se vrtjele u krug, obrađujući čitavo vrijeme jedne te iste podatke. Ubijen je Cary Harper. Prije nekog vremena dovezao se kući iz neke kavane u Williamsburgu i napadnut je kad je izlazio iz auta. Sve se dogodilo vrlo brzo. Zločin jako svirep. Kao i Beryl Madison, i njemu je prerezano grlo.

Vani je bilo mračno, a nakupine magle odbijale su mi niske trake farova natrag u oči. Vidljivost je bila svedena gotovo na minimum,

a cesta kojom sam u prošlosti putovala nebrojeno mnogo puta, odjednom mi se učinila nepoznatom. Nisam bila sigurna gdje Se nalazim. Napeto sam palila cigaretu kad sam uočila da me Par svjetala prate. Taman automobil kojeg nisam mogla točno raSpoznati. On se zaletio opasno blizu mom zadnjem braniku, a zatim se

Dosta udaljio. Zadržavao je istu udaljenost kilometar za kilo Metrom bez obzira na to jesam lija ubrzavala ili usporavala. Kad Sam napokon pronašla izlaz koji sam tražila skrenula sam, kao i

On iza mene.

Napokon sam pronašla kuću koju sam tražila.

Kad sam izašla iz avtomobila iza mene se zaustavio automobil, koji me je pratio. Iz njega je izlazio Marino.

Kako ste doktorice, upitao me je. Šuteći sam se

Provukla se i Približila Rolls-Royceu, pogledom sam automatski provjerilai

Svaki Pedalj zemlje na koji sam stala. Automobil je

Bio parkiran usporedoj s kućom, od tri metra od stražnjih

Vrata, tako da je vozačeva strana bila bliža kući. Zaobišavši

126

haubu ukrašenu prepoznatljivim uresom, zastala sam i upotrebila fotoaparata.

Cary Harper ležao je na leđima, a glava mu je bila tek nekoliko centimetara udaljena od prednje gume automobila.

branic je bio prošaran krvavim crtama i mrljama, a Harperov i

džemper bež boje bio je gotovo potpuno crven od krvi. Nedaleko od njegovih kukova ležao je prsten s ključevima. Pod blještavim

svjetlom reflektora sve što sam vidjela bila je svjetluca

crvena boja. Njegova sijeda kosa bila je zatamnjena krvlju, lica ?

vlasište bili su unakaženi razrezotinama koje su nastale kad je

velikom žestinom udaren tupim predmetom od kojeg mu je popucala koža. Grlo mu je bilo prerezano od uha do uha tako da mu

se glava gotovo odvajala od vrata, a kamo god da sam upravlila

svjetiljku, posvuda sam vidjela sačmu koja je svjetlucala poput

sitnih kuglica kositra. Na tijelu i oko njega bilo ih je na stotine, a

nekoliko ih je čak ležalo na haubi automobila. Sačma nije bila ispaljena ni iz kakve puške.

Pomicala sam se uokolo fotografirajući, a zatim sam čučnula

i izvukla dugačak kemijski toplomjer koji sam mu oprezno gurnula

pod džemper i utisnula pod lijevo pazuhu. Temperatura tijela

iznosila je 33,5 stupnjeva, dok je temperatura zraka bila minus

jedan. Tijelo je hladnjelo vrlo brzo, približno 1,6 stupnjeva na sat

zato što je vani bilo ispod nule, a Harper nije bio debeo niti toplo

odjeven. U malim mišićima već je počela nastupati ukočenost.

Procijenila sam da je bio mrtav manje od dva sata.

Zatim sam stala tragati za bilo kakvim dokaznim materijalom.

koji možda ne bi preživio put do mrtvačnice. Vlakna, kosa ostale mrvice što su se uhvatile za krv mogle su čekati. Brinulo me je ono što se nije držalo ni za što pa sam polako pregledavala tlo na kojem je ležalo, kad sam tankim snopom svjetlosti okrnula nešto što je ležalo u blizini njegova vrata. Nagnula sam se ne dodirujući ništa, i začudila se ugledavši malu zelenkastu grudicu nečega što je neodoljivo podsjećalo na plastelin. U njega je bilo utisnuto još nekoliko kuglica sačme. Oprezno sam spremila

grumen u plastičnu kuvertu kad su se stražnja vrata otvorila

127

našla izravno suočena s užasnutim očima žene koja je stajala u predvorju pokraj policajca s blokom u ruci.

Koraci što su se približavali pripadali su Marinu i Poteatu.

Sagnuli su se ispod trake, a onda im se pridružio i policajac s blokom u ruci. Stražnja su se vrata tiho zatvorila.

?Hoće li netko ostati s njom? upitala sam.

Hoće, hoće, odgovorio je policajac s blokom, a dah mu se Smrzavao na hladnoći. Gospođici Harper stiže prijateljica, kaže da će biti u redu. Rasporedit ćemo u blizini i nekoliko automobila, da se tip ne bi vratio na bis.

Što tražimo? upitao me Poteat.

Gurnuo je ruke u džepove svoje jakne i stisnuo ramena kako bi se zaštitio od zime. S neba su počele lepršati pahuljice veličine kovanica od 25 centi.

Tražimo više oružja, odgovorila sam. Ozljede na glavi i licu nanesene su silovitim udarcem tupim predmetom. Ispružila sam prst u rukavici prema tijelu. Ozljeda na vratu očigledno je nanesena nečim oštrim. A što se tiče sačme, kuglice nisu deformirane, a čini se da mu nijedna nije probila kožu.

Marino je izgledao potpuno zbunjen dok je promatrao posvuda rasuta zrna sačme.

To je bio i moj dojam, reče Poteat klimajući glavom. Čini se da sačma nije ispaljena, ali nisam bio siguran. Onda znači vjerojatno ne tražimo vatreno oružje. Nož i možda nekakvu alatku?

Moguće, ali ne nužno, odgovorila sam. Sve što vam sada

S sigurnošću mogu reći jest da mu je vrat prerezan nečim oštrim

A da Je pretučen nečim tupim i ravnim.

Ovo bi moglo biti sve i svašta, doktorice, primijeti Poteat mršteći se.

to bi moglo biti sve i svašta, složila sam se.

Imala sam neke svoje zamisli što se tiče sačme, suzdržala

Sam se od nagađanja, poučena prijašnjim iskustvom. Općenite se
Primjedbe često tumače doslovno, a jednom su na mjestu zločina
128

murjaci jednostavno prošli pokraj krvave pletače igle u
sobi žrtve samo zato što sam ja bila rekla daje oružje nešto poput
šiljka za razbijanje leda.

Sve je spremno za bolničare, objavila sam skidajući rukavice

Harpera su zamotali u čistu bijelu plahtu i zatvorili u vreću
pripremljenu za tu svrhu.

Stajala sam pored Marina i gledala kako se kola

Hitne pomoći polako udaljuju mračnim pustim prilazom. Nisu uključili
rotaciono svjetlo niti sirenu - kad se prevoze mrtvi nema potrebe
za žurbom. Snijeg je padao sve jače i hvatao se za tlo.

Ideš? upitao me Marino.

Zašto, opet ćeš me pratiti? Nisam se smiješila.

On se zagleda u Rolls-Royce koji je stajao u krugu mliječne
svjetlosti na rubu prilaza. Pahuljice su se topile kad bi pale na
onaj dio šljunka zamrljan Harperovom krvlju.

Nisam te pratio, reče Marino ozbiljno. Primio sam radioporuku kad
sam već bio skoro natrag u Richmondu...

Skoro natrag u Richmondu? prekinula sam ga. Natrag
odakle?

Odavde, reče on tražeći rukom ključeve u džepu. Sazno

sam daje Harper redovno posjećivo Culpeperovu kavanu. Odlučio
sam ga stisnut. Proveo sam s njim možda pola sata prije no

što mi je u osnovi reko da se mogu jebat. Onda je otišo. A ja sam

se zaputio natrag, bio sam možda dvajset kilometara od Ricnmonda
kad je Poteat javio dispečeru neka mi javi i kaže šta se do

godilo. I tako sam jurio nazad ovamo kad sam prepozno tvoja

kolica, pa sam osto iza tebe da se uvjerim kako se nećeš izgubiti

Hoćeš reći da si ti večeras razgovarao s Harperom u toj

kavani? upitala sam, iznenađena.

O, da, reče on. A onda ti je on otišo i otprilike kasnije neko ga je tu koknuo. Uznemiren i nervozan krenuo je prema svom autu. Nać ću se s Poteatom, vidjet šta sve mogu znat. A ujutro ću skoknut do tebe da vidim obdukciju, ako nemaš ništa protiv.

129

gledala sam ga kako odlazi tresući snijeg iz kose. Već je bio daleko, kad sam okrenula ključ u svom Plvmouthu. Brisači su uklonili tanak sloj snijega, a onda su stali kao ukopani na sredini vjetrobrana. Motor mog službenog auta još je jednom boležljivo pokušao upaliti prije no što je i on ostao na mjestu mrtav.

Knjižnica Harperovih bila je topla, rezonantna prostorija puna perzijskih sagova i raznih antikviteta izrezbarenih u najfinijem drvu. Bila sam prilično sigurna daje kauč Chippendale, a ja nikada prije toga nisam dodirnula, a kamoli sjela na original.

Visoki strop bio je ukrašen reljefima u rokoko stilu, a zidovi su bili prekriveni policama s knjigama od kojih je većina bila u kožnom uvezu. Točno nasuprot meni nalazio se mramorni kamin nedavno opskrbljen cjepanicama.

Nagnuvši se naprijed ispružila sam ruke prema vatri i nastavila promatrati uljani portret što je visio iznad kamina. Portret je predstavljao ljupku mladu djevojčicu u bijelom koja je sjedila na maloj klupi; kosa joj je bila duga i jako plava, a ruke je držala labavo sklopljene oko srebrne četke za kosu koja joj je ležala u krilu.

Djevojka je treperila od ugrijanog zraka što se dizao iz kamina, očni su joj kapci bili napola spuštene, vlažne usnice razdvojene, a duboki izrez na haljini otkrivao je njene bijele, nerazvijene grudi.

Pitala sam se zašto ovaj neobičan portret ima tako istaknuto mjesto u sobi kad je ušla sestra Carvja Harpera i zatvorila za sobom vrata jednako tiho kao što ih je i otvorila.

Mislila sam da bi vas ovo moglo zagrijati, rekla je pružajući Mi čašu vina.

Spustivši pladanj na stolić sjela je na crveni baršunasti jastuk rokokokne stolice smještajući stopala na jednu stranu, onako kako Sve pristale dame uče od svojih pristalih majki i baka.

Hvala vam, rekla sam i ponovno se ispričala.

130

Akumulator u mom službenom automobilu nije više pripadao ovome svijetu, a kablovi ga nisu mogli vratiti među žive. Policijska patrola je radiom obavijestila vučnu službu, a obećali su mi Da će me odbaciti do Richmonda čim završe s obrađivanjem mjesta. Nisam imala izbora. Nisam namjeravala stajati vani, niti Niti sjediti satima u policijskom autu. I tako sam zakucala na stražnja vrata gospođice Harper.

Ona je pijuckala vino i praznim pogledom promatrala Vatru u kaminu. Poput skupih stvari koje su je okruživale, i ona je Bila prekrasno izmodelirana, jedna od najelegantnijih žena koje sam ikada vidjela. Srebrnasto-sijeda kosa nježno je uokvirivala njeno patricijsko lice. Imala je visoke jagodice, profinjene crte lica, a tijelo joj je bilo gipko i lijepo oblikovano u džemperu bež boje s ovratnikom i samtanoj suknji. Pri pogledu na Sterling Harper riječ usidjelica uopće mi nije padala na pamet.

Sjedila je bez riječi. Snježne su pahuljice ljubile prozore svojim hladnim poljupcima, a vjetar je stenjao pod strehama. Nisam mogla ni zamisliti da živim sama u toj kući.

Imate li ikoga drugog od obitelji? upitala sam.

Nikog živućeg, rekla je.

Žao mi je, gospođice Harper..?

Ali zaista. Morate mi prestati to govoriti, doktorice Scarpetta.

Veliki brušeni smaragd na njenom prstenu bljesnuo je u odsjaju vatre kad je ponovno prinijela čašu usnama. Pogled joj se zaustavio na meni. Prisjetila sam se užasa koji sam vidjela u tim očima kad je otvorila vrata dok sam pregledavala tijelo njenog brata Sada je bila neobično mirna.

Cary je trebao biti oprezniji, primijetila je iznenada.

Mislim da me najviše od svega iznenađuje način na koji se to dogodilo. Nisam očekivala da bi netko mogao biti tako smion da čeka pokraj kuće.

A vi niste ništa čuli? upitala sam.

131

Čula sam ga kad je stigao. Nakon toga nisam čula ništa. A kad nije ušao u kuću, otvorila sam vrata da provjerim. Oddmah sam nazvala 911.

Da li je redovno posjećivao i neka druga mjesta osim Culpeperove

kavane? upitala sam.

Ništa drugo. U Culpeperovu je kavanu odlazio svaku nedjelju. rekla je odvrćući pogled od mene. Upozorila sam ga na te odlaske, na opasnosti doba u kojem živimo. Vidite, uvijek je sobom nosio novac, a Cary je bio prilično nadaren za vrijeđanje ljudi. Nikada nije ostajao dugo u kavani. Sat, najviše dva. Običavao mi je govoriti da je to dobro za inspiraciju, to druženje s običnim ljudima. Međutim, nakon Nazubljenog ugla Cary više nije imao što reći.

Ja sam roman pročitala na Cornellu¹⁴ i sada sam se sjećala samo dojmova: tajanstveni Jug pun nasilja, incesta i rasizma viđen očima mladog pisca odraslog na nekoj farmi u Virginiji. Sjećala sam se da me ostavio deprimiranom.

Moj brat je bio jedan od onih nesretnih talenata koji u sebi nose samo jednu knjigu, dodala je gospođica Harper.

Ima i drugih takvih i to vrlo dobrih pisaca, rekla sam.

Kad je bio mlad proživio je samo ono na što je bio primoran, nastavila je istim uznemirujuće jednoličnim glasom. Nakon toga ostao je prazan, živio je u tihom očaju. Sve što je pisao bili su nizovi pogrešnih početaka koje bi na kraju bacao u vatru psujući dok je gledao kako stranice izgaraju. Zatim bi tumarao po kući poput bijesnog bika, sve dok nije bio spreman ponovno pokušati. Tako je bilo duže no što se uopće želim sjećati.

Vrlo ste strogi prema svom bratu, primijetila sam tiho.

Vrlo sam stroga prema sebi, doktorice Scarpetta, rekla je

Kada Su nam se pogledi sreli. Cary i ja izrađeni smo od iste tvari, razlikujemo se samo po tome što ja ne osjećam potrebu da preispitujem, ono što se ne može promijeniti. On je neprestano iskopavao stare događaje.

132

Znao je svoju prirodu, svoju prošlost, sile koje su ga oblikovale

Da je mogao dobiti Pulitzerovu nagradu. A što se mene tiče, ja sam Odlucila ne boriti se protiv onoga što je oduvijek bilo vrlo jasno U njemu.

A to je?

Mi smo posljednji izdanci Harperove loze, dekadentne obitelji s mnogo ? •

love. Poslije nas neće biti nikoga, rekla je.

Vino koje smo pile bio je jeftin domaći burgundac, suh
S metalnom primjesom.

Koliko još treba policiji da dodje po mene?

Prije nekog vremena učinilo mi se da sam čula buku kamiona vučne
službe

koji je došao odvući moj automobil.

Brigu o svom bratu prihvatila sam kao svoj životni zadatak
kako bih olakšala izumiranje obiteljske loze, rekla je gospođica
Harper. Cary će mi nedostajati samo zato što mi je bio brat. Ne
namjeravam sjediti ovdje i lagati o tome kako je bio divan. Ponovno
je otpila gutljaj vina. Zasigurno vam zvučim jako hladno.
Hladno nije bila prava riječ. Cijenim vašu iskrenost, rekla
sam.

Cary je bio pun mašte i prevrtljivih osjećaja. Ja imam malo i
jednoga i drugoga, i da to nije tako ne bih mogla izdržati. Jedno je
sigurno: ne bih živjela ovdje.

Život u ovoj kući mora da je samotan. Pretpostavila sam
daje to ono stoje gospođica Harper htjela reći.

Samoća nije to što mi smeta, rekla je.

Što vam onda smeta, gospođice Harper? Raspitivala sam
se posežući za cigaretama.

Biste li popili još jednu čašu vina? upitala je. Jedna strana
njenog lica bila je u sjeni što ju je stvarala vatra u kaminu.
Ne, hvala.

Da se barem nismo preselili ovamo. U ovoj se kući ne
da ništa dobra, rekla je.

Što ćete sada, gospođice Harper? Naježila sam se

Zbog praznine u njenim očima. Ostat ćete ovdje?

Nemam kamo otići, doktorice Scarpetta.

133

..pa mislim da ne bi bilo teško prodati Cutler Grove, odgovorila sam
dok mi je pažnju ponovno privlačio portret iznad kamina. To je bila
Djevojka u bijelom tajanstveno se smiješila tajnama koje
neće nikada odati.

Teško je ostaviti svoj respirator, doktorice Scarpetta.

Molim?

prestara sam za promjene, objasnila je. Prestara sam da krenem u lov na dobro zdravlje i nova prijateljstva. Prošlost diše mjesto mene. Ona je moj život. Vi ste mladi, doktorice Scarpetta. Jednog dana znat ćete kako to izgleda okrenuti se unatrag. Otkrit ćete kako je to nužno. Otkrit ćete kako vas vaša osobna povijest vuče natrag u poznate sobe u kojima su se, što je ironično, odigrali događaji koji su pokrenuli vaše konačno udaljavanje od života. S vremenom će vam se boli slomljenog srca učiniti manje strašnima, a ljudi koji su vas u životu iznevjerili manje krivima. Naći ćete se kako trčite nazad u zagrljaj boli od koje ste nekad bježali. Tako je lakše. To je sve što mogu reći. Tako je lakše.

Nagađate li tko je ovo učinio vašem bratu? upitala sam je izravno, očajnički želeći promijeniti temu.

Nije ništa rekla, zagledana u vatru.

Stoje s Beryl? ustrajala sam.

Znam da su je progonili mjesecima prije no što se to dogodilo. Mjesecima prije no što je ubijena? upitala sam.

Beryl i ja bile smo vrlo bliske.

Znali ste daje netko proganja?

Da. Te prijete koje je primala, rekla je.

Rekla vam je da joj netko prijeti, gospođice Harper?

Naravno, odgovorila je.

Marino je pregledao Bervline telefonske račune. Nije pronašao međugradske pozive upućene u Williamsburg. Niti je njen brat kakva pisma pisao. Nisu pronađena nikakva pisma koja su joj pisali gospođica Harper ili njen brat.

Znači da ste bili u bliskom kontaktu s njom sve ove godine.

Vrlo bliskom, odgovorila je. Barem onoliko koliko

Je bilo moguće. Zbog ove knjige koju je pisala i očitog kršenja ugovora koji je imala s mojim bratom. Hoću reći, sve je postalo ružno. Carvje bio izvan sebe od bijesa.

Kako je znao što Beryl radi? Je li mu ona rekla što piše

Njen mu je odvjetnik rekao, rekla je.

Sparacino?

Ne znam pojedinosti onoga što je rekao Carvju, nastavila je, a lice joj je bilo zategnuto. Ali moj je brat saznao za tu knjigu. Znao je dovoljno da bude izuzetno uznemiren. Taj je odvjetnik dolijevao ulja na vatru iza kulisa. Išao je od Beryl do Carvja i nazad, pretvarajući se kako je saveznik jednom ili drugom, ovisno o tome s kim je razgovarao.

Znate li nešto o njenoj knjizi sada? upitala sam oprezno.

Je li kod Sparacina? Ilije u postupku objavljivanja?

Prije nekoliko dana nazvao je Carvja. Slučajno sam čula dijelove razgovora, dovoljno da saznam kako je rukopis nestao.

Spominjali su i vaš ured. Čula sam Carvja kako govori nešto o sudskom patologu. O vama, pretpostavljam. U tom je dijelu razgovora postao ljut. Zaključila sam kako gospodin Sparacino pokušava utvrditi postoji li mogućnost daje rukopis kod mog brata.

Postoji li ta mogućnost? željela sam znati.

Beryl ga nikada ne bi predala Carvju, odgovorila je osjećajno. Ne bi bilo smisla u tome daje prepustila svoj rad njemu. Cary je bio odlučno protiv toga što je radila.

?i Trenutak smo šutjele.

A onda sam upitala: Gospođice Harper, čega se to vas

Brat tako bojao?

Da li se bojao Života?

Čekala sam pomno je promatrajući. Ponovno je bila zagledana u vatru.

Sto ga se više bojao, to se više povlačio iz njega, rekla je

Tihim tonom. Pustinjački život ima neobičan učinak na čovjeka. Kove misli- Izvrće mu um, uskomeša misli i ideje sve dok se one ne

Počnu odvajati od središta i odbijati se pod čudnim kutovima. MiSlim, daje Beryl bila jedina osoba koju je moj brat ikada volio. Držao se nje- Osjećao je neodoljivu potrebu posjedovati je, zadržati Je vezanu uza se. Kad je počeo misliti da gaje izdala, da nad njom nema nikakvu moć, njegovo je ludilo otišlo u još veću krajnost Sigurna sam daje počeo zamišljati svakakve gluposti koje bi ona mogla ispričati o njemu. O našoj situaciji ovdje.

Kada je ponovno posegla za vinom ruka joj je drhtala. Pričala je o svom bratu kao da je već godinama mrtav. Kad je govorila o njemu u glasu joj se osjećao neki prizvuk, kao daje zdenac ljubavi za brata bio obrubljen tvrdim opekama bijesa i boli.

Kad je Beryl ušla u naše živote Cary i ja nismo imali nikoga, nastavila je. Roditelji su nam bili mrtvi. Nismo imali nikoga, osim jedno drugo. Cary je bio težak. Vrag koji je pisao poput anđela. O njemu se netko trebao brinuti. Ja sam bila spremna olakšati mu ostvarenje njegove želje da ostavi trag na ovom svijetu.

Takve žrtve često prati određena mržnja, odlučila sam se reći.

Tišina. Svjetlost vatre podrhtavala je na njenom besprijekornom isklesanom licu.

Kako ste pronašli Beryl? upitala sam.

Ona je pronašla nas. U to je vrijeme živjela u Frensu, s ocem Maćehom. Pisala je, bila je opsjednuta pisanjem. Gospođica HarPer i dalje je gledala u vatru dok je govorila. Jednog je dana Cary dobio pismo od svog izdavača, a poslije je Cary dobio njeno pismo. U njemu je bio priložen rukopis jedne novele. Još uvijek je se dobro sjećam. Berylje

uvećavala , imala je u sebi klicu mašte koju je jednostavno trebalo usmjeriti i tada Je Počelo dopisivanje, a nekoliko mjeseci kasnije on je pozvao nju da nas posjeti, poslao joj je kartu. Nedugo nakon toga Je ovu kuću počeo renovirati. Učinio je to zanju.

Lijepa mlada djevojka unijela je čaroliju u njegov život.

Avi? upitala sam.

136

Nije odmah odgovorila.

Jedno od drva u kaminu se pomaklo i pojavio se oblak iz Vatre. ?

Nije da je život bio savršen nakon što se doselila k nama

doktorice Scarpetta, rekla je. Promatrala sam što se zbiva između njih dvoje.

Između vašeg brata i Beryl.

Nisam je željela zatočiti kao što je to on radio, rekla je svojim nepopustljivim pokušajima da bude uz Beryl i da je ima samo za sebe, Cary ju je izgubio.

Jako ste voljeli Beryl, rekla sam.

Ne mogu vam to objasniti, rekla je drhtavim glasom. Bilo mi je to jako teško izdržati.

Nastavila sam ispitivati: Vaš brat nije želio da ostanete u dodiru s Beryl.

Pogotovo ovih posljednjih nekoliko mjeseci, zbog te njene knjige. Cary je se odrekao. U ovoj se kući njeno ime nije spominjalo. Zabranio mi je da s njom održavam bilo kakav kontakt.

Ali vi ste ga ipak održavali.

Vrlo ograničeno, jedva je odgovorila.

To vam je zacijelo bilo vrlo bolno. Biti odsječen od nekoga tko vam je tako drag.

Okrenula se od mene, još jednom privučena vatrom.

Gospođice Harper, kada ste saznali za Bervlinu smrt?

Nije odgovorila.

Je li vas netko nazvao?

Čula sam na radiju sljedeće jutro, promrmljala je.

Bože dragi, pomislila sam. Kako grozno.

Nije više ništa rekla. Njene su rane bile velike i ona je ostala izvan moga dodira.

bez obzira na to koliko sam željela uputiti joj koju riječ utjehe.

Nisam imala što reći. Činilo mi se da jako dugo sjedimo u tisini •

Kad sam napokon uspjela kradomice pogledati na sat, vidjela sam

Da je skoro ponoć.

137

Kuća je bila vrlo tiha - previše tiha, shvatila sam trgnuvši se.

Nakon topline knjižnice ulazni je prostor bio hladan poput katedrale. Otvorila sam stražnja vrata i ostala preneražena. Ispod pojave mliječne igre pahuljica, prilaz je nalikovao debelom bilom sagu na kojem su se jedva nazirali tragovi guma kad su se prokleti murjaci odvezli bez mene. Moj službeni automobil odavno

je odvušla vučna služba, a oni su zaboravili da sam ja još uvijek u kući. Prokletstvo! Prokletstvo! Prokletstvo!

Kad sam se vratila u knjižnicu gospođica Harper stavljala je još jednu cjepanicu na vatru.

Čini se da je moj prijevoz otišao bez mene, rekla sam i znam da sam zvučala uznemireno. Moram telefonirati.

Bojim se da to neće biti moguće, odgovorila mi je mirno.

Telefoni su otkazali malo nakon što je policajac otišao. To se događa prilično često kod lošeg vremena.

Gledala sam kako potpiruje vatru. Promatrala sam kako se dim provlači ispod cjepanica i kako se iskre penju uz dimnjak.

Bila sam zaboravila.

Tek mi je sada palo na pamet.

Vaša prijateljica... rekla sam.

Još jednom je žaračem podbola drvo.

Policajci su rekli da vam stiže prijateljica, da će noćas ostati s vama.

Gospođica Harper polako se uspravila i okrenula prema menia lice joj je bilo užareno od topline vatre.

Da, doktorice Scarpetta, rekla je. Baš je lijepo od vas što ste došli.

139

Poglavlje 8

Gospođica Harper vratila se s još vina kad je visoki stari sat na odmorištu ispred knjižnice odbio dvanaest sati.

Ovaj sat, imala je potrebu objasniti mi. Kasni deset minuta, I oduvijekjetako.

Telefoni u kući zaista nisu radili. Provjerila sam. Otići pješke

Do grada značilo je pješačiti nekoliko kilometara kroz sada već barem deset centimetara napadalog snijega. Sto je značilo da ne mogu nikuda.

Brat joj je mrtav. Beryl je mrtva. Ostala je samo gospođica Harper. Nadala sam se da je to slučajnost. Zapalila sam cigaretu otpila gutljaj vina.

Gospođica Harper nije posjedovala fizičku snagu potrebnu

Da preboli ubojstvo njenog brata i Beryl. Što ako se ubojica namjerio i na

nju? Što ako se vrati?

Moja je tridesetosmica bila kod kuće.

Policija će nadgledati ovo područje.

Čime? Ralicama?

Ostala sam svjesna toga da mi gospođica Harper govori nešto nedugo.

Oprostite, rekla sam prisiljavajući se na osmijeh.

Izgledate kao da vam je hladno, ponovila je.

Lice joj je bilo spokojno dok se spuštala u svoju baroknu stolicu.

Upravila je pogled prema kaminu. Visoki jezici plamena

lizali su poput zastave što se vijori na vjetru, a s vremena na vrijeme

Ispusi vjetra odnosili bi pepeo s ognjišta. No ona se činila umireno.

140

Da sam na njenom mjestu, ni ja

nebi htjela biti ovdje sama.

Dobro mi je, slagala sam. Zaista mi je bilo hladno

Bit će mi drago donijeti vam pulover.

Molim vas, nemojte se truditi. Ugodno mi je - zaista

Ovu je kuću nemoguće zagrijati, nastavila je. Ovi visoki

stropovi. A i izolacija je slaba. Čovjek se navikne.

Pomislila sam na svoju modernu kuću u Richmondu s grijanjem na plin. Pomislila sam na svoj veliki krevet sa čvrstim madracem i električnom dekom.

Pomislila sam na steku cigareta u

kuhinjskom ormaru pokraj hladnjaka i na dobar viski u mom

baru. A onda sam pomislila na ustajao, prašnjav i mračan kat u

Cutler Groveu.

Bit će mi dobro tu dolje. Na kauču, rekla sam.

Gluposti. Vatra će se uskoro ugasiti. Poigravala se dugmetom na svom džemperu ne skidajući pogleda s vatre.

Gospođice Harper, pokušala sam posljednji put. Možete

li pretpostaviti tko bi mogao biti kriv za ovo? Tko je to učinio

Beryl i vašem bratu? Ili zašto?

Vi mislite da se radi o istom čovjeku. Izrekla je to kao tvrdnju, ne kao pitanje.

Moram razmotriti i tu mogućnost.

Kad bih vam barem mogla reći nešto što bi pomoglo, odgovorila je.

Ali možda to i nije važno. Tko god da je kriv, stoje učinjeno, učinjeno je.

Zar ne želite da bude kažnjen?

Već je bilo dovoljno kažnjavanja. A to ne bi ispravilo što je učinjeno, rekla je.

Zar ne bi Beryl željela da ga uhvate?

Okrenula se prema meni širom otvorenih očiju,

Da ste je barem poznavali.

Mislom da jesam. Na neki način je poznajem rekla sam nježno.

141

mogu vam objasniti...

I ne morate, gospođice Harper.

Moglo je biti tako lijepo...

na trenutak sam ugledala bol, lice joj se iskrivilo, a zatim se kontrola vratila. Nije morala dovršiti misao. Moglo je biti tako lijepo sada kad više nije bilo nikoga tko bi stajao između nje i Družbenice. Prijateljice. Život je tako prazan kad je čovjek sam, kad nema koga voljeti.

Žao mi je, rekla sam suosjećajno. Tako mi je strašno žao, gospođice Harper.

Sredina je studenog, odgovorila je, ponovno odvrćući pogled od mene. Neobično je rano za snijeg. Uskoro će okopnjeti, doktorice Scarpetta. Moći ćete otići prije podneva. Do tada će vas se sjetiti oni koji su vas ostavili. Zaista je lijepo od vas što ste došli.

Kao da je znala da ću ostati. Imala sam jak dojam da je to nekako planirala. To je, naravno, bilo nemoguće.

Zamoliti ću vas jednu stvar, rekla je.

Recite, gospođice Harper.

Vratite se u proljeće. Vratite se u travnju, rekla je vatri u kaminu.

Bilo bi mi drago, odgovorila sam.

Potočnice će tada biti u punom cvatu. Travnjak će od njih

Biti svijetlomodar. Tako je lijepo, moje omiljeno godišnje doba.

ja i Beryl običavale smo ih brati. Jeste li ih ikada proučavali izbli? za, ili ste i vi poput većine ljudi koji ih uzimaju zdravo za gotovo

?Kada im ne posvete ni jednu jedinu misao samo zato što su tako male? A tako su krasne kad ih pogledate izbliza. ne kao da su izrađene od porculana i obojene savršenom bojom. Znale smo ih nositi u kosi, Beryl i ja, i stavljati ih U vaze s vodom koje smo razmještale po kući. Morate mi obećati Da ćete se vratiti u travnju. Obećat ćete mi to, zar ne? Okrenula Se Prema meni, a izraz u njenim očima punim osjećaja u meni je budio sućut.

142

Da, da. Naravno da hoću, odgovorila sam iskreno Jedete li nešto posebno za doručak? upitala me ustavši. Sto god pripremite za sebe odgovarat će mi. Hladnjak je pun, primijetila je čudnim tonom. • Popite vino pa ću vam pokazati sobu. Rukom se držala za ogradu dok je vodila svoju gošću Na drugi kat veličanstvenim izrezbarenim stubištem. Nije bilo stropnog svjetla, samo lampe koje su osvjetljavale put, a ustajao zrak

bio je hladan poput podrumskog.

Ja sam na drugoj strani hodnika, troja vrata niže, ako vam nešto zatreba, rekla mi je dok me uvodila u malu spavaću sobu Sav je namještaj bio od mahagonija s umecima atlasnog drva, a na zidovima obloženim svijetloplavim tapetama visjelo je nekoliko uljanih slika koje su prikazivale cvijeće i pogled na rijeku. Krevet s baldahinom bio je pripremljen, na njemu je ležalo nekoliko perina naslaganih jedna na drugu, a otvorena su vrata vodila u pločicama obloženu kupaonicu. Zrak je mirisao na plijesan i prašinu, kao da prozore nitko nije otvorio i kao da se ništa osim uspomena ovdje nije micalo. Bila sam sigurna da u ovoj sobi nitko nije spavao već mnogo godina.

U najgornjoj ladici komode naći ćete flannelsku spavaćicu.

U kupaonici imate čiste ručnike i ostale potrepštine, rekla je gospođica Harper. Onda, ako je sve u redu?

Da. Hvala. Nasmiješila sam joj se. Laku noć.

Zatvorila sam vrata i povukla slabašni zasun. Spavaćica je bila jedini komad odjeće u komodi, a ispod nje je bila gurnuta risna vrećica koja je već odavno izgubila miris. Sve su druge

ce bile prazne. U kupaonici sam pronašla četkicu za zube. još uvijek bila umotana u celofan, malenu tubu paste za zube ikada korišten sapun s mirisom lavande i mnogo ručnika, što je gospođica Harper i obećala. Umivaonik je bio suh pun krede, a kad sam okrenula pozlaćenu slavinu voda koja je potekla bila je puna hrđe. Prošlo je sto godina prije no što je postala dovoljno topla da se usudim u njoj umiti.

143

cpavaćica, stara ali čista, bila je isprano-plave boje potočnica, pomislila sam. Popevši se u krevet povukla sam perine koje su mirisale na plijesan skroz do brade i ugasila noćnu lampu. Jastuk je bio debeo i dok sam ga nastojala oblikovati u udobniji položaj oSjetila sam pod glavom ugodno bockanje perja. Bila sam potpuno budna i nos mi je bio hladan; uspravila sam se u mraku sobe za koju sam bila sigurna daje nekad pripadala Beryl i dovršila svoje vino. Kuća je bila tako tiha da sam zamišljala kako mogu čuti sve prisutnu tišinu pahuljica snijega koje su padale na tlo iza prozorskog okna.

Nisam bila svjesna kad sam zadrijemala, ali kad sam podigla očne kapke srce mi je luđački tuklo i bilo me strah pomaknuti se. Nisam se mogla sjetiti noćne mnre. Isprva nisam bila sigurna gdje se nalazim i je li buka koju sam čula stvarna ili ne. Slavina u kupaonici puštala je i kapi vode polako su kapale u umivaonik. Daske

na podu iza zakračunatih vrata moje sobe ponovno tiho zaškripe. Misli su mi velikom brzinom slijedile zamršeni put raznih mogućnosti. Drvo škripi od hladnoće. Miševi. Netko polako prolazi hodnikom. Napinjala sam se da čujem zadržavajući dah dok su stopala u papučama prošuštala iza mojih zatvorenih vrata. Gospođica Harper, zaključila sam. Činilo se kao da se spušta u prizemlje. Prevrtala sam se u krevetu, činilo mi se, čitav sat. Na kraju sam upalila lampu i ustala. Bilo je tri i trideset i nije bilo ni najmanje nade da ću moći ponovno zaspati. Dršćući u posuđenoj Pavaćici, ogrnula sam svoj ogrtač, otključala vrata i uputila se hodnikom sve dok nisam razaznala sjenovite obrise zaobljene ograde na vrhu stubišta.

Predvorje je obasjavala prigušena svjetlost mjesečiNe koja je

proderala unutra kroz male prozore s obje strane ulaznih vrata. Prestalo je sniježiti i vidjele su se zvijezde, a grmlje i drveće izgubile su oblik pod bijelim pokrivačem. Ušuljala sam se u knjižnicu privučena toplinom koju je obećavalo pucanje u kaminu.

Gospođica Harper sjedila je na kauču zaogrnutu dekom. Zurila je u vatru obraza mokrih od suza koje se nije trudila brisati.

144

Pročistivši grlo oprezno sam izgovorila njeno ime.

Nisam je smijela prestrašiti.

Nije se pomakla.

Gospođice Harper? ponovila sam, ovoga put glasnije.

Čula sam dastesišli...

Bila je naslonjena na zaobljeni naslon kauča, a oči su •

Joj trepćući, bile prikovane za plamen. Glava joj je mlohavo

visila na jednu stranu kad sam užurbano sjela pokraj nje i prstima joj

opipala vrat. Bila je vrlo topla, ali bilo joj se nije osjećalo. Spustivši

je na sag išla sam od njenih usta do prsne kosti, očajnički pokušava

jući udahnuti život u njena pluća i natjerati joj srce da počne

kucati. Ne znam koliko je to dugo trajalo. Kad sam napokon

stala, usne su mi bile natečene, a mišići ruku i leđa podrhtavali su

Sva sam se tresla.

Telefoni još uvijek nisu radili. Nisam mogla nikoga nazvati,

Nisam mogla ništa učiniti. Stala sam ispred prozora knjižnice,

razmakla zavjese i kroz suze gledala nevjerojatnu bjelinu

obasjanu mjesečinom. U daljini je tekla crna rijeka iza koje više

nisam mogla ništa vidjeti. Nekako sam uspjela prebaciti njeno tijelo

natrag na kauč i nježno sam je pokrila dekom dok se vatra u

kaminu gasila, a djevojčica, na slici polako povlačila u sjenu. Smrt

Sterling Harper došla je neočekivano i ostavila me zapanjenom.

Sjela sam na prostirku ispred kamina i gledala kako vatra polako

umire. Čak ni nju nisam mogla održati na životu. Zapravo, nisam

ni pokušala.

Nisam plakala kad mi je otac umro. Bolovao je toliko

da sam postala stručnjak u zatamljivanju osjećaja. Većinu mog

djetinjstva proveo je u krevetu. Kad je napokon umro

kod kuće, užasna bol moje majke uvjetovala je da se

udaljimo, i iz tog, naizgled sigurnijeg položaja, dovela sam do ?
savršenstva umjetnost promatranja raspada moje obitelji.
S nečim što je izgledalo poput mirne distance, promatrala
sam kaos koji se rađao između moje majke i moje mlađe sestre
Dorothy, koja je bila krajnje narcisoidna i neodgovorna od
kad je rođena. Tiho sam se udaljavala od njihovih sukoba,
145

i ja u sebi sam bježala spašavajući svoj život. Dezertirajući od ratova
koji su se vodili u kući, sve sam više vremena provodila sam
uključujući se u aktivnosti poslije škole kod časnih sestara
Kćeri Marijinih ili povlačeći se u sigurnost knjižnice gdje
počela uočavati svoju prijevremenu zrelost i prednosti koje
bi mogla donijeti. Bila sam izvrsna na satovima znanosti i
privlačila me biologija čovjeka. Već s petnaest godina revno sam
proučavala Grayovu Anatomiju i ona je postala sine qua non mog
obrazovanja i sredstvo mog otkrovenja. Namjeravala sam
otići iz Miamia na fakultet. U doba kad su žene bile učiteljice, tajnice i
kućanice, ja sam namjeravala postati liječnicom.

U srednjoj školi imala sam same petice, igrala sam tenis i čitala
tijekom ljetnih praznika dok se moja obitelj i dalje borila poput
ranjenih veterana Konfederacije u svijetu koji su već odavno
osvojili sjevernjaci. Nisam mnogo izlazila i imala sam tek nekolicinu
prijateljica. Maturirala sam kao najbolja u razredu i dobila
stipendiju za odlazak na Cornell; zatim je došao Johns Hopkins
kao medicinski fakultet, nakon toga pravni fakultet u Georgetownu, a
onda ponovno Hopkins na kojem sam specijalizirala patologiju. Bila
sam samo napola svjesna onoga što radim. Karijera
koju sam odabrala uvijek će me vraćati k prizoru užasne tragedije,
smrti mog oca. Tisuću ću puta rastaviti smrt, a zatim je ponovno
sastaviti. Ovladat ću njenim zakonima i voditi je na suđenja.
Razumjet ću njene osnovne postavke. Ali ništa od toga nije
vratilo mog oca u život, a dijete u meni nikada nije prestalo žaliti
za njim.

ugarci su krčkali na ognjištu, a ja sam utonula u nemiran san.
Nekoliko sati kasnije pojedinosti mog zatvora počeli su se
Odražavati u hladnom plavetnilu zore. Bol mi je prostrujala nogama
kad sam ukočeno ustala i približila se prozoru. Sunce je

izgledalo PoPut blijedog jajeta iznad srebrnastosiive rijeke, isticala su se svojim crnilom na bjelini snijega. Ognjište je bilo hladno, a u pozadini mog grozničavog mozga pomaljala su se pitanja. Bi li gospođica Harper umrla da ja nisam bila tamo. Bilo joj je zgodno umrijeti dok sam ja u kući. I zastoje sišla 146

u knjižnicu? Zamišljala sam je kako silazi stubama, kako gleda vatru i smješta se na kauč. I dok je zurila u vatru srce mi • • jednostavno stalo. Ilije pred kraj promatrala portret iznad kamina Upalila sam sve lampe u sobi. Privukavši stolicu ognjištu popela sam se na nju i skinula težak portret s kukica na kojem je visio.

Nije bio tako uznemirujući ovako izbliza, čitav se učinak rasplinio u nježne poteze kistom i fine nijanse gustog ulja. Dok sam silazila sa stolice i spuštala sliku na pod, s platna Je zalepršala fina prašina. Na slici nije bilo ni potpisa ni ičeg za podatak o autoru.

ma, a portret nije bio ni približno tako star kao što sam bila postavila. Boje su bile namjerno prigušene kako bi se doimael starima, a na slici nije bio vidljiv ni najmanji trag neke pukotine Okrenuvši je, proučavala sam smeđi papir na pozadini. Na sredini se nalazio zlatni pečat u kojem je reljefno bilo ispisano ime neke radionice za izradu okvira u Williamsburgu. Zapisala sam ga i popela se natrag na stolicu kako bih sliku ponovno vratila na zid. Zatim sam čučnula ispred kamina i stala nježno bockati pepeo olovkom koju sam izvadila iz torbe. Izgorjele komade drva prekrivao je neobičan sloj finog bijelog pepela što se uvijao poput paučine na najmanji dodir. Ispod toga nalazio se grumen nečega stoje izgledalo poput istopljene plastike.

Bez uvrede, doktorice, reče Marino izvlačeći auto s parkirališta, izgledaš grozno.

Baš ti hvala, promrmljala sam.

Ko šta sam reko, bez uvrede. Pretpostavljam da se nisi bas naspavala.

Kad se ujutro nisam pojavila kako bih se pobrinula za obdukciju Carvja Harpera, Marino nije gubio vrijeme prije no što je pozvao williamsburšku policiju. U kasno prijepodne dva su se

policajca pojavila u Cutler Groveu, a lanci na gumama njihovih automobila zveckali su ostavljajući tragove u glatkom, gusto napadalom snijegu. Nakon deprimirajućih pitanja u vezi sa Sterling Harper, njeno su tijelo ukrcali u kola hitne pomoći ?. Ona su zatim krenula prema Richmondu, a mene su policajci odvezli 147

prema policijskoj postaji u Williamsburgu gdje su me poslužili kavom, dok sam čekala da Marino dođe po mene.

Nema šanse da bi ja osto u toj kući preko noći, nastavi Marino ?a da je baš bilo i minus trideset. Prije bi pristo na to da Dupe smrzne na smrt nego da provedem noć s ukočenom...

Znaš li gdje je Princess Street? prekinula sam ga.

Šta je s njom? Ogledala sam se na staklima njegovih naočal, dok se on

Okretao prema meni.

Bijeli je snijeg bliještao na suncu, a na ulicama se rapidno pretvarao u bljuzgavicu.

Zanima me adresa 507 Princess Street, odgovorila sam tonom koji je jasno govorio kako očekujem od njega da me odveze do tamo.

Adresu smo pronašli na rubu starog grada, zbijenu među ostale obrtničke radionice na Trgovačkom trgu. Na nedavno napravljenom parkiralištu nalazilo se tek desetak automobila krovova prekrivenih snijegom. Laknulo mi je kad sam vidjela da je radionica na adresi koju sam tražila otvorena.

Tu se nalazio Seoski dućan okvira & Galerija.

Marino nije ništa pitao dok sam izlazila iz auta. Vjerojatno je osjetio da trenutačno nisam raspoložena za odgovore. U galeriji je bila samo jedna mušterija, neki mladi muškarac u crnom ogrtacu koji je nemarno pretraživao policu sa slikama, i žena s dugom Plavom kosom koja je stajala uz blagajnu iza pulta.

Mogu li vam pomoći? upita me plavokosa žena uputivši mi Zainteresirani pogled.

To ovisi o tome koliko dugo radite ovdje, odgovorila sam.

Hladan, ispitivački pogled kojim me odmjerila natjerao me Prisjeti me kako vjerojatno zaista izgledam užasno. Spavala sam Po Putu. Kosa mi je bila u stravičnom neredu. Smeteno sam prošla

rukom kroz kosu i ustanovila da sam nekako uspjela izgubiti ukosnicu.

Rekla sam ženi tko sam i uklonila svaku sumnju o tom pitanju.

Izvukavši tanki crni novčanik u kojem je bila moja mjedena

Oznaka sudskog patologa.

148

Radim ovdje dvije godine, reče ona.

Zanima me slika koja je uramljena u vašem dućanu

Vjerojatno prije no što ste vi došli, rekla sam joj. Jedan portret

Koji je možda donio Cary Harper

O, bože. Čula sam jutros na radiju. O tome što mu se

dogodilo. O, bože, kako grozno. Govorila je nerazumljivo.

Gospodin Hilgeman bio je pristao gospodin u odijelu od tvida

koji je bez okolišanja rekao: Cary Harper godinama nije kro

čio u ovu radionicu i nitko ga ovdje nije dobro poznao, barem

ne koliko ja znam.

Gospodine Hilgeman, rekla sam, iznad kamina u knjižnici

Carvja Harpera visi portret plavokose djevojčice. Uokviren je u

?• vašoj radionici, možda prije dosta godina. Sjećate li ga se?

U njegovim sivim očima koje su škiljile prema meni preko

naočala za čitanje, nije se nazirao ni najmanji tračak prepoznavanja.

Izgleda kao da je vrlo star, objasnila sam. Radi se o doBroj imitaciji,

ali je pristup modelu prilično neobičan. Djevojčica

ima devet, deset, najviše dvanaest godina, no obučena je poput

mlade žene, u bijelom, sjedi na kiupici i u ruci drži srebrnu četku

za kosu.

Bila sam bijesna na sebe što nisam ponijela sa sobom fotografiju

slike. Polaroid aparat čitavo mi je vrijeme bio u torbi, a

meni ni na pamet nije palo da slikam portret. Bila sam previše

smetena.

Znate, reče gospodin Hilgeman, a u očima mu zatreperi

iskra, mislim da znam o čemu pričate. Vrlo lijepa djevojčica,

neobična. Da. Prilično sugestivna slika, koliko se sjećam.

Nisam ga požurivala. ...

To je moralo biti prije barem petnaest godina... Hm, ,a,

Može biti i ranije, Kažiprstom je dodirnuo usne. Ne. A onda odmahne

glavom

Nisam to bio ja.

Niste bili vi? Što to niste bili vi? upitala sam.

149

Nisam ja uokvirio sliku. Bit će da je Clara. Pomoćnica koja

Je tada radila ovdje. Vjerujem - u stvari, siguran sam - da je Clara uokvirila taj portret. Bio je to prilično skup posao i, ako baš želite znati, ne baš vrijedan tog novca. Ta slika nije bila bog zna što. doda on namrštivši se, bio je to jedan od njenih najmanje uspješnih pokušaja...

Njenih? prekinula sam ga. Mislite, Clarinih?

Govorim o Sterling Harper. On mi uputi ispitivački pogled. Ona je autor. Zastane. To je valjda bilo prije mnogo godina, kad je mnogo slikala. Koliko znam, imali su atelijer u kući.

Ja, naravno, nikada nisam bio tamo. Ali ona je običavala donositi puno svojih radova, većinom mrtve prirode i krajolici. Slika koja vas zanima jedini je portret kojeg se mogu sjetiti.

Kada gaje naslikala?

Kao što sam rekao, prije barem petnaest godina.

Je li netko pozirao za njega? upitala sam.

Pretpostavljam da je mogao biti naslikan s fotografije...

On se namršti. U stvari, uistinu ne bih mogao odgovoriti na vaše pitanje. No ako netko i je pozirao, ne znam tko bi to mogao biti.

Nisam mu pokazala svoje iznenađenje. U to je doba Beryl imala šesnaest, sedamnaest godina i živjela je u Cutler Groveu. Je li moguće da gospodin Hilgeman, ljudi u gradu nisu za to znali?

Tužno je to, razmišljao je naglas. Tako talentirani, inteligentni ljudi. Bez obitelji, bez djece.

A prijatelji? upitala sam.

Ja zaista ne poznajem nijedno od njih osobno, reče gospodin Nikada i nećeš, pomislim ja morbidno.

Otišla sam natrag na parkiralište Marino je čistio vjetrobran.

Komadićem antilop kože on je Otopljeni snijeg i sol skidao, koju je nasipala služba za ceste. Oni su zaprljali njegov prekrasan crni automobil.

Doimao se sretnim zbog toga. Na asfaltu ispred vozačevih

Vrata ležala je ružna hrpa opušaka koju je hladnokrvno izbacio iz Pepeljare.

150

Dvije stvari, započela sam vrlo ozbiljno dok smo vezivali sigurnosne pojaseve. U knjižnici Cutler Grovea visi slika mlade plavokose djevojčice koji je gospođica Harper čini mi se uokvirila u ovoj radionici čini, uokvirila u ovoj radionici prije otprilike petnaest godina. Da nije to možda Beryl Madison? Izvukao je svoj upaljač. To bi vrlo lako mogao biti njen portret, odgovoril sam. Ali ako je tako, onda je prikazuje u puno mlađoj dobi nego što je bila kad su je Harperovi upoznali. A pristup temi mi je malo čudan,

Kao Lolita...

Ha?

Seksi, rekla sam izravno. Mala djevojčica naslikana tako da djeluje puteno.

Aha. Znači sad ćeš mi reć da je Cary Harper bio bolesni pedofil.

Prije svega, portret je naslikala njegova sestra, rekla sam.

Jebi ga, potužio se.

A kao drugo, nastavila sam, stekla sam čvrst dojam da vlasnik radionice nema pojma da je Beryl ikada živjela s Harperovima. Pitam se jesu li drugi ljudi znali. A ako nisu, pitam se kako je to moguće. Ona je tamo živjela godinama, Marino. Samo nekoliko kilometara od grada. A ovo je mali grad.

Marino je vozio pogleda uprtog ravno pred sebe i nije progovorio ni riječ.

Dobro, priznala sam, sve to može biti samo prazno nagađanje. Bili su povučeni. Možda se Cary Harper svojski trudio a da sakrije Beryl od svijeta. Što god da je u pitanju, ne zvuči mi zdravo. Ali možda nema nikakve veze s njihovom smrću.

K vragu, reče on kratko, zdravo nije prava riječ za takav odnos. nema smisla da niko ne zna da je bila tamo.

ako je nisu zaključavali il vezivali za nogu od kreveta.

pervertiti. Mrzim pervertite. Mrzim kad se ljudi okome na nekog

Znaš? On ponovno baci pogled prema meni. Ja to stvarno

mrzim. I opet mi dolazi onaj osjećaj.

Koji osjećaj?

151

Onaj, daje gospodin dobitnik Pulitzerove nagrade nekoga koknuo reče Marino. Ona se sprema otkrit sve tajne u svojoj knjizi.

On to doznaje, pa on poludi i ode je posjetit i uzme sa sobom nož. Tko je onda ubio njega? upitala sam.

Pa, možda njegova ćaknuta sestra.

Tko god da je ubio Carvja Harpera, bio je dovoljno snažan. dati mu tako jak udarac od kojeg se ovaj gotovo istog trena onesvijestio, a i prerezati nekome grlo ne ukazuje na ženskog napadača. Točnije rečeno, nikada nisam radila na slučaju u kojem je neka žena učinila takvo što.

Nakon duge šutnje Marino upita: Jel ti se učinilo da je šta Gospodj Harperovica senilna?

Prilično ekscentrična. Ali ne senilna, rekla sam.

Luda?

Ne. ? ? ? ! . S obzirom na to kako si mi ti predstavila stvari, izgleda da se

njena reakcija na to da joj je neko koknuo brata ne može nazvat baš sasvim prikladnom, reče on.

Bila je u šoku, Marino. Kad su u šoku, ljudi ni na što ne reaguju prikladno.

Misliš da je počinila samoubojstvo?

Mislim da je to svakako moguće, odgovorila sam.

Si našla kakve lijekove na mjestu događaja?

o da neke koji se mogu dobiti u svakoj ljekarni, ništa smrtonosno, rekla sam.

Nije imala nikakve ozljede?

nisam ništa vidjela.

onda, znaš šta ju je, do vraga, ubilo? Upitao je pogle davajući me, krutog izraza lica.

Ne, odgovorila sam. Trenutačno nemam pojma.

152

Pretpostavljam da odmah ideš natrag u Cutler Grov rekla sam Marinu kad je parkirao iza Ureda glavnog sudskog patologa.

I to me skroz oduševljava, promrmlja on. Ti odi kući •

I pošteno se naspavaj.

Nemoj zaboraviti Harperov pisaći stroj.

Marino posegne u džep tražeći upaljač.

Izradu i model i sve korištene vrpce, podsjetila sam ga

On zapali cigaretu.

I bilo kakav pribor za pisanje ili papir za tipkanje koji nađeš u kući. A ja bih ti predložila da osobno sakupiš pepeo iz kamina

Bit će ga strahovito teško sačuvati...

Bez uvrede, doktorice, al počinješ zvučat ko da si mi mama il nešto.

Marino, graknula sam. Ozbiljno ti kažem.

Da, da, znam da si ozbiljna - ozbiljno ti treba da se dobro naspavaš, reče on.

Marino je bio jednako frustriran kao i ja, a vjerojatno je i njemu trebalo sna.

Prilaz zgradi bio je zaključan i prazan, a na cementnom podu vidjele su se mrlje od ulja. U mrtvačnici sam postala svjesna neugodnog zujanja generatora za struju koje sam za radnog vremena

jedva i primjećivala. Nalet smrdljivog zraka koji me zapahnuo kad sam ušla u hladnjak učinio mi se neobično jakim.

Njihova su tijela bila na kolicima smještena jedno pored drugog uz lijevi zid. Možda je razlog bio moj veliki umor, no kada sam otkrila tijelo Sterling Harper uhvatila me slabost u koljenima tako da sam ispustila liječničku torbu iz ruke. Sjetila sam se naglašene ljepote njenog lica, užasa koji sam joj vidjela u ocima Suradnica je otvorila stražnja vrata i pogledala van dok sam ja obradjivala

tijelo njenog brata, rukavica žarkocrvenih od njegove krvi.

On i sestra bili su tu, uredno zaprimljeni. To je sve što me zanimalo.

Nježno sam navukla plahtu prekrivši njeno lice koje je

153

se isplazilo poput gumene maske. Oko mene bila je samo ceduljica utaknuta u bosa stopala koja su provirivala ispod pokrova.

Kad sam ušla u hladnjak, jedva da sam primijetila žutu kutijicu od filma koja je ležala na podu ispod kolica na kojima je bilo položeno tijelo Sterling Harper. Tek kad sam se sagnula kako bih digla svoju liječničku torbu dobro sam je pogledala i shvatila njeno značenje. Bila je to kutijica trideset i petmilimetarskog Kolor

filma s dvadeset i četiri slike. Film koji se u mom uredu prema ugovoru koristio bio je Fuji, i uvijek smo naručivali one s trideset i šest slika. Bolničari koji su doveli tijelo gospođice Harper došli su i otišli još prije nekoliko sati, a oni nisu ništa fotografirali. Izašla sam nazad na hodnik. Pažnju mi je privukla lampica iznad dizala prema kojoj sam shvatila daje lift zaustavljen na drugom katu. Još je netko bio u zgradi! Vjerojatno samo čuvar koji je obilazio katove. A onda, dok mi se tjemenu počinjalo ježiti od straha, ponovno sam se sjetila prazne kutijice od filma. Čvrsto držeći ručku svoje torbe odlučila sam krenuti stubama. Na odmorištu drugog kata polako sam otvorila vrata i osluškivala hodnik prije no što sam zakoračila unutra. Uredi u istočnom krilu bili su prazni, svjetla ugašena. Upalila sam svjetlo u glavnom hodniku i prošla pokraj prazne učionice, knjižnice i Fieldingova ureda. Nikog nisam vidjela ni čula. Ipak sam, kad sam ušla u svoj ured, za svaki slučaj odlučila nazvati osiguranje.

Kad sam ga ugledala zastao mi je dah. Jedan užasan trenutak bila sam paralizirana.

Nisam mogla razmišljati. Vješto i tiho pregledavao je ormarić s dosjeima. Ovratnik mornarske jakne bio mu je podignut do ušiju, a oči su mu bile skrivene tamnim pilotskim naočalama, a na rukaviMa Je imao kirurške rukavice. Preko njegovog snažnog ramena

Je bio prebačen remen fotografskog aparata. Doimao se čvrstim poput mramora, a ja se nisam mogla dovoljno brzo skloniti od njegova pogleda. Ruke su mu se iznenada umirile.

Onda je nasrnuo na mene, reagirala sam refleksno i zamahnula Sam svojom liječničkom torbom kao što to čine bacači kladiva.

Takvim zamahom, ona je završila između njegovih nogu takvom sili154

nom da su mu se naočale pomakle od udarca. Posrnuo je na naprijed sagnuvši se od užasne boli, dovoljno je bio uzdrman da mu dam još jedan udarac u cjevanicu koji ga je oborio. Nije ništa lakše u trenutku kad je tvrdi metalni okular njegovog fotografskog aparata bio jedini jastuk između njegovih rebara.

Medicinska se oprema rasula dok sam panično prekapala

Po svojoj torbi tražeći bočicu Macea koju uvijek nosim sa sobom

onda je on zaurlao kad ga je gusti mlaz suzavca pogodio u lice Počeo je trljati oči, prevrtati se i vrištati, a ja sam dohvatila telefon i pozvala pomoć. Trenutak prije no što je utrčao čuvar pošpricala sam ga još jednom tek toliko da budem sigurna. Onda je stigla policija. Moj histerični talac preklinjao je da ga odvedu u bolnicu dok mu je policajac nesmiljeno svinuo ruke iza leđa, stavio mu lisice i pretražio ga.

Prema vozačkoj dozvoli ime uljeza bilo je Jeb Priče, imao je trideset i četiri godine i živio je u Washingtonu, D.C. Na leđima mu je u hlače bio gurnut devetmilimetarski automatski pištolj Smith & Wesson s četrnaest metaka u okviru i jednim u cijevi. Ne sjećam se da sam se vratila u ured mrtvačnice i uzela s ploče ključeve drugog službenog.-auta kojeg je UGSP imao u zakupu. Ali mora da sam to učinila jer sam u sumrak parkirala tamnoplavi karavan na prilazu svoje kuće. Namijenjen prijevozu tijela,

automobil je bio velik, prozor na stražnjim vratima bio je neupadljivo zasjenjen, a u stražnjem se dijelu nalazio pomični žljebas 1 pod kojeg je trebalo prati nekoliko puta tjedno. Bio je to križanac između obiteljskog kamioneta i mrtvačkih kola, i jedino što je prema mom mišljenju, bilo teže bočno parkirati bio je QE2.

Poput zombija, uputila sam se ravno na kat, ne zastakako bih preslušala telefonske poruke ili isključila automatsku sekretaricu. Boljeli su me desni lakat i rame. Boljele su me žilice u ruci. Spustivši odjeću na stolicu, okupala sam se i iznemoglo
155

spustila u krevet. Utonuvši U duboki, duboki san. Tako dubok da mi se činio

poput umiranja. Tama je bila gusta i ja sam pokušavala plivati uz nju, tijela teškog poput olova, kad je tu idilu prekinula zvonjava telefona.

Naglo mi je prekinula san moja automatska sekretarica.

...ne znam kad ću te moći ponovno nazvati, i zato slušaj, molim te, slušaj, Kay. Čuo sam za Carvja Harpera...

Srce mi je lupalo kao ludo kad sam otvorila oči, a Markov me znemireni glas izvukao iz obamrlosti.

... Molim te, ne miješaj se u to. Ostani po strani. Molim te.

Nazvat ću te čim budem mogao...

Kad sam uspjela pronaći slušalicu čuo se samo jednoličan signal. Preslušavši poruku bacila sam se na jastuke i počela plakati.

157

Poglavlje 9

SlijeDEĆEG JE JUTRA MARINO STIGAO U MRTVAČNICU U trenutku

kad sam pravila rez u obliku ipsilona na prsima Carvja Otklonila sam prsni dio rebara i izvukla nakupinu organa iz šupljine; Marino me promatrao bez riječi. Voda je tekla u kirurški su instrumenti zveckali i lupkali, a na drugoj strani odjela za obdukcije čulo se struganje dugačke oštrice po kamenu jer je jedan od pomoćnika u mrtvačnici oštrio alat. Tog smo jutra imali četiri slučaja, tako da su svi čelični stolovi I pomoćnici bili zauzeti.

Budući da Marino nije pokazivao namjeru da bilo što kaže, Ja sam započela razgovor.

Da li si saznao nešto o Priceu? upitala sam.

Provjerili smo mu dosje, nismo našli ni kolko je crnoga pod Noktom, odgovorio je, uznemiren i zagledan u daljinu.

ne traži ga murja, ništa. A još nije propjevo.

vjerojatno bi se radilo o soprano nakon onog šta si mu napravio.

Došao sam do Identifikacijskog odjela baš prije nego šta

Sam stigao ovamo. Razvijaju film iz njegovog aparata. Donijet ću jedan komplet fotografija čim budu gotove.

Da li si ih pogledao?

Samo negative, odgovorio je.

Što se vidi na njima, upitala sam.

Na njima su Tijela Harperovih, reče on.

158

To sam i očekivala. Ne vjerujem da je novinar za časopis, rekla sam ironičnim tonom.

Aha. Samo ti sanjaj.

Podigla sam pogled s onoga što sam radila. Marino

Je bio dobro raspoložen. Bio je raščupaniji nego obično, dvaput se porezao na bradi dok se brijao, a oči su mu bile podlivene krvlju

Većina novinara za koje ja znam ne nosi okolo

pištolje napunjene Glaserovim Safety mecima, rekao je 1 osim toga, naginju cendranju kad ih uloviš, mole za kovanicu nazovu odvjetnika lista. Ovaj još nije ni zucnuo, pravi profj Mora daje obio bravu da uđe. Upo je u ponedjeljak popodne na državni praznik, kad je bilo malo vjerojatno da će bilo ko bit u zgradi. Pronašli smo mu kolica parkirana neka tri bloka niže, na parkiralištu Farm Fresha. Rent-a-car s mobitelom. U prtljažniku je bilo dovoljno okvira municije za zaustavit omanju vojsku, plus jedan Mac-10 automatik i pancirka. Bez brige, nije on nikakav novinar.

Nisam baš sigurna ni da jeprofić, primijetila sam mijenjajući oštricu na skalpelu. Bilo je nesmotreno od njega ostaviti praznu kutijicu od filma u hladnjaku. A daje baš htio igrati na sigurno bio bi provalio oko dva, tri ujutro, a ne usred bijela dana.

U pravu si. To s kutijicom je bilo nesmotreno, složio se Marino. Al to zašto je provalio onda kad je, to mi je jasno. Pogrebno društvo il bolnička ekipa dođe i ostavi tijelo dok je Pnce u hladnjaku, dobro? Usred bijela dana može se pretvarat da radi tamo, da ima neki opravdan razlog staje unutra. Al recimo da ga neko iznenadi u dva u noći. Nema šanse da će moć objasnit šta a radi tu u to doba.

Što god daje istina, pomislila sam, Jeb Priče nije se došaoza frkavati. Glaserovi Safety meci spadali su u red jedne od najgorih municija ikada stvorenih. Bile su to čahure ispunjene sitnom sačmom koja se rasprši nakon udarca, pa prodire u meso i organe poput olovne tuče. Mac-10 je omiljeno oružje profesionalnih terorista i trgovaca drogom, automatska puška koja se u Srednjoj Americi, na Srednjem istoku i u mom rodnom gradu Miamiu može dobiti po deset komada za deset centi.

159

Ti bi trebala razmislit o stavljanju brave na hladnjak, doda Marino.

?Već sam obavijestila Održavanje, rekla sam.

Bila je to mjera opreza koju sam godinama odgađala. Pogrebna društva i bolničke ekipe morali su biti u mogućnosti ući u hladnjak i nakon radnog vremena. Čuvari će morati dobiti ključeve Moji podružni dežurni patolozi morat će dobiti ključeve. Ljudi

Će se buniti. Bit će problema. Prokletstvo, već mi je bilo dosta problema!

Marino je obratio pažnju na Harperovo tijelo. Nije trebalo provesti obdukciju, ni biti genij da bi se utvrdio uzrok smrti. Lubanja mu je pukla na nekoliko mjesta i uzrokovala oštećenja mozga, objasnila sam.

Znači, vrat mu je prerezan na kraju, ko i kod Beryl?

Vratne žile i žile kucavice su presječene, ali organi mu nisu pretjerano blijedi, odgovorila sam. Da je postojao krvni tlak u trenutku kad mu je vrat prerezan, iskrvario bi u roku od nekoliko minuta. Drugim riječima, nije izgubio dovoljno krvi da bi to objasnilo njegovu smrt. Bio je već mrtav ili je umirao od ozljeda glave kad mu je grlo prerezano.

Staje s ozljedama koje je zadobio braneći se? upita Marino.

Nema nijedne. Odložila sam skalpel kako bih mu pokazala, popravljajući, jednog po jednog, Harperove ukočene prste. Nema slomljenih noktiju, rezova ili kontuzija. Nije ni pokušao otkloniti udarce oružja.

Nije ni znao šta ga je snašlo, primijeti Marino. Došo je kući po mraku. Zvjerka ga čeka, vjerojatno skrivena u grmlju.

HarPer parkira i izlazi iz svog Rollsa. Zaključava vrata kad mu tip dolazi iza leđa i tresne ga po glavi...

Na lijevoj vratnoj arteriji stenoza 16 iznosi dvadeset posto, razmišljala sam naglas, tražeći olovku.

Harper pada ko od šale, a tip i dalje operira, nastavi Marino.

160

Trideset na desnoj arteriji. Zapisivala sam bilješke na praznu kutiju rukavica. Nema ožiljaka od starih srčanih udara sve je zdravo, ali malčice otečeno, aorta - djelomično zakreč ukazuje na umjerenu aterosklerozu.

A onda mu tip prereze grkljan. Vjerojatno da se uvijeri jel mrtav.

Podigla sam pogled.

Ko god daje ovo napravio htio se uvjerit daje Harper mrtav, ponovi Marino.

Ne znam baš bih li pripisala napadaču takvo logično razmišljanje. odgovorila sam. Pa pogledaj ga, Marino. Bila sam od

vojila vlasište od lubanje koja je bila smrskana poput kore tvrdo kuhanog jajeta. Pokazujući crte prijeloma objasnila sam: Udaren je najmanje sedam puta i to takvom silinom da su sve ozljede smrtne. Onda mu je prerezano grlo. To je masakriranje. Baš kao i u slučaju Beryl Madison.

Dobro. Masakriranje. Prihvaćam, odgovorio je. Samo hoću reć da se ubojica htio uvjerit da su Beryl i Harper mrtvi. Jebi ga, kad nekom umalo odvikariš glavu, moš slobodno očekivat Da ćeš bit siguran da žrtvu niko neće oživjet da ispriča priču. Marino iskrivi lice u grimasu kad sam počela prazniti želučani sadržaj u kartonsku kutijicu.

Ne moraš se mučit. Znam točno staje jeo, sjedio sam tamo.

Kikiriki. I dva martinija, reče on.

Kikiriki jedva da je počeo napuštati Harperov želudac u trenutku kad je umro. Osim toga, u želucu se nalazila samo smeđasta tekućina u kojoj sam namirisala alkohol.

Upitala sam Marina: Što si doznao od njega?

Ništa.

Bacila sam pogled na njega dok sam lijepila naljepnicu

Na kutijicu.

Sjedio sam u toj kavani i pio tonik s limetom, reče

To je bilo, mislim, kojih petnajst minuta ranije. Harper

Je stigao točno u pet.

161

si znao daje to on? Bubrezi su bili fino zrnasti. Stavila sam ih na vagu i pobilježila težinu.

Kako sam ga mogo fulat s onom njegovom sijedom grivom odgovori Marino. Odgovara Poteatovom opisu. Znao sam onog časa kad je ušo. Uzo je stol za sebe i nije reko nikom ništa, samo je naručio ko i obično i jeo kikiriki dok je čeko.

Promatro sam ga neko vrijeme, a onda sam mu prišo, i predstavio se. Reko mi je da mi ničim ne može pomoć i ne želi govorit o tome. AF ja sam ga stiso, reko sam mu da je Beryl neko mjesecima prijetio, pito sam ga je F znao za to.

Izgledo mi je uznemiren i reko mi je da nije znao.

Misliš da je govorio istinu? Također sam se pitala je li istina daje Harper imao problema s pićem. Jetra mu je bila usaljena.

Nemam pojma, reče Marino otresavši pepeo na pod.
Onda sam ga pito gdje je bio one noći kad je ubijena, a on mi je reko daje bio u kavani u uobičajeno vrijeme, a poslije da je išo ravno kući. Kad sam ga pito je F to može potvrdit njegova sestra, reko mi je da nije bila kod kuće.

Iznenadeno sam podigla pogled, a ruka u kojoj sam držala skalpel ostala mije u zraku. Gdje je bila?

Otišla je iz grada, reče Marino.

Nije ti rekao kamo?

Ne. Reko je, citiram: To je njena stvar. Ne pitajte mene.

Marino s gađenjem pogleda dio jetre koji sam rezala. Doda: Nekad mi je jetra s lukom bilo omiljeno jelo. Moš vjerovat? Ne poznam nijednog jedinog drota koji je jednom vidio obdukciju, a da niJepresto jestjetru...

buka pile zaglušila gaje kad sam počela raditi na glavi.

On odustane i odmakne se od oblaka koštane prašine koja je stala letjeti smrdljivim zrakom. Čak i kad su u dobrom stanju, tijela zaudaraju kad se otvore. A prizor nije baš bajkovit ni za gledanje to mu se moralo priznati barem jedno: bez obzira na stanje, to mu se radilo o gadnom slučaju, uvijek je dolazio u mrtvačnicu.

162

Harperov je mozak bio mekan s mnogo nepravilnih pukotina. Nije puno iskrvario, što je opravdavalo tvrdnju da nije živio dugo nakon što je zadobio ozljede. Ako ništa drugo, smrt mU

je bila samilosno brza. Za razliku od Bervl, Harper nije imao vremena da postane svjestan straha i boli, niti je imao vremena za svoj život. A njegovo se ubojstvo razlikovalo od njenog i U nekim drugim stvarima. Njemu nitko nije prijetio - barem za to smo znali. Nije bilo seksualnih primjesa. Nije ubijen ubodom noža, već udarcima, i nijedan dio njegove odjeće nije nedostaiao. U novčaniku sam mu našla sto šezdeset i osam dolara rekla sam Marinu. A ručni sat i pečatnjak su isto tako tu, uredno zaprimljeni.

Šta je s lančićem? upita on.

Nisam imala pojma o čemu priča.

Imo je na sebi jedan debeli zlatni lanac s medaljonom, nešto ko grb,

objasnio je. Primijetio sam ga u kavani.

Taj lanac nije došao s njim, a ne sjećam se ni da sam ga vidjela na mjestu zločina... htjela sam reći sinoć. Nije to bilo sinoć. Harper je umro rano u noći sa subote na nedjelju. Sada je bio utorak. Potpuno sam izgubila osjećaj za vrijeme. Posljednja su mi se dva dana činila posve nestvornima, a da jutros nisam preslušala Markovu poruku, zapitala bih se je li i njegov poziv uopće bio stvaran.

Dakle, možda gaje tip uzeo. Još jedan suvenir, reče Marino.

To nema smisla, odgovorila sam. Mogu shvatiti daje uzeo suvenir kad se radilo o Bervl, ako uzmemo da je njeno ubojstvo djelo umno poremećenog čovjeka koji je bio opsjednut njo. Ali zašto bi uzeo nešto od Harpera?

Možda skuplja trofeje, natukne Marino. Krzno

Možda se radi o kakvom plaćenom ubojici kojem se sviđa zadržati nešto šta će ga podsjećati na obavljene zadatke.

Rekla bih da su plaćeni ubojice previše oprezni.

Zašto bi on to uzeo, suprotstavila sam se.

163

sumnjam da bi ti to iko reko. Ko štabi rekla daje Jeb Priče više oprezan za ostaviti praznu kutijicu od filma u hladnjaku, Malo ironično.

Skinuvši rukavice obilježila sam preostale epruvete i druge dokaze koje sam sakupila. Pokupila sam svoje papire i krenula na kat, u svoj ured.

Rose mi je na stolu ostavila popodneвно izdanje današnjih novina- Harperovo ubojstvo i iznenadna smrt njegove sestre bile su udarne vijesti. Ono što mije uništilo dan bio je popratni članak: GLAVNI SUDSKI PATOLOG, KAY SCARPETTA,

OPTUŽENA ZA GUBLJENJE KONTROVERZNOG RUKOPISA

Za taj je članak bio odgovoran Associated Press u New Yorku, a iza glavne vijesti slijedio je opis mog onesposobljavanja

čovjeka po imenu Jeb Priče nakon što sam ga jučer po podne iznenadila dok je pretraživao moj ured. Navodi u vezi s rukopisom zacijelo su došli od Sparacina, pomislila sam ljutito. Onaj dio o Priceu mora da su pronašli u policijskom izvješću, a kad sam pregledala ceduljice s telefonskim porukama, primijetila sam da

ih većina dolazi od novinara.

Jesi li uopće pregledao njene diskete? upitala sam dodajući Carinu novine.

Nego šta, reče on. Prekontroliro sam ih.

I jesi li pronašao tu knjigu oko koje svi tako paničare?

Prelazeći pogledom preko naslovne stranice, on promrmlja:

Ne.

Nije tamo? Uzviknula sam isfrustrirano. Nije na disketama.

to je to moguće, ako ju je pisala na kompjutoru?

Nemoj mene pitat, reče on. Ja ti kažem da sam pregledao svih dvadesetak disketa. I tamo nema ničeg novijeg. Izgleda da je to negdje drugdje.

znaš, ti njeni romani. Ništa ni o njoj ni o Harperu. Našo

164

sam nekoliko starih pisama, uključujući i dva poslovna koja su upućena

Sparacinu. Nisu me baš uzbudila.

Možda je spremila diskete na sigurno prije nego što je učinila na KeyWest, rekla sam.

Možda. Almi ih nismo našli.

Upravo je u tom trenutku ušao Fielding čije su orangutanske mišićave ruke visjele iz prekratkih rukava njegovog zelenog kirurškog ogrtača, na kojima je bilo tragova talka s gumenih rukavica koje je nosio dolje u mrtvačnici. Fielding je sam bio svoje umjetničko djelo. Bog zna koliko je sati svaki tjedan provodio oblikujući svoje tijelo negdje u nekakvoj teretani. Moja je teorija bila daje njegova opsjednutost body buildingom obrnuto proporcionalna njegovoj opsjednutosti poslom. Bio je sposoban kao moj

zamjenik, a radio je ovdje malo više od godine dana i već je počeo pokazivati znakove premorenosti. Što je bio razočaraniji, to je bio veći. Ja sam mu davala još dvije godine prije no što se povuče u uredniji, unosniji svijet bolničke patologije, ili postane nasljednik Jetija.

Morat ću zadržati Sterling Harper, rekao je, uznemireno se vrzmajući oko mog stola. Test na alkohol iznosi kod nje samo 0.03, a u želucu nije imala ništa što bi mi nešto rasvijetlilo. Nema

krvarenja ni neobičnih mirisa. Srce je u redu, nema znakova starih srčanih udara, žile su joj čiste. Mozak - normalan. Ali nešto s njom nije bilo u redu. Jetra joj je otečena, ima oko dvije tisuće i petsto grama, a slezena nekih tisuću sa zadebljanjem ovojnice. Nešto ne štima ni sa limfnim čvorovima.

Ima li metastaza? upitala sam.

Globalno gledajući, nema.

Požuri s mikroskopijom, rekla sam mu.

Fielding kimne i žurno ode.

Marino me ispitivački pogleda.

Moglo bi biti puno stvari, rekla sam. Leukemija, li10

g p

ili bilo koja druga kolagenska bolest - od kojih su neke neke nisu. Slezena i limfni čvorovi reagiraju kao dio imuno

165

loškog- drugim riječima, slezena je gotovo uvijek upletena u nekakvu bolest krvi. A što se tiče povećane jetre, to nam baš ne pomaže u postavljanju dijagnoze. Neću znati ništa sve dok ne budem

mogla Pod mikroskopom pogledati histološke promjene.moždA da za promjenu malo pričaš engleski? Zapalio je cigaretu.

Jednostavnim riječima mi reci šta je doktor Schwarzenegger otkrioDaje njen imunološki sustav reagirao na nešto, rekla sam.

Bila je bolesna.

Dovoljno bolesna da bi to mogo biti uzrok šta je odapela na kauču?

Tako iznenada? rekla sam. Sumnjam.

A šta misliš o nekim lijekovima koje je dobila na recept?

natukne on. Znaš ono, možda je popila sve tablete i bacila bočicu u vatru, to možda objašnjava stopljenu plastiku u kaminu i činjenicu da u kući nismo pronašli nikakve bočice od tableta ni ništa. Obično sranje šta se dobije na recept.

Prekomjerna količina lijekova bila je svakako visoko na mom popisu, ali trenutačno nije imalo nikakva smisla mozgati o tome. Usprkos mojim molbama, usprkos svim obećanjima da će njen slučaj biti prioritetan, toksikološki će rezultati biti gotovi tek za nekoliko dana, možda čak i tjedana.

A što se tiče njenog brata, imala sam svoju teoriju. Mislim da je Carvja Harpera netko udario pendrekom. Ma ne, Marino, rekla sam. Možda nekakvim komadom metalne cijevi koja je zbog težine bila ispunjena sačmom i na rubovima začepljena nečim poput plastelina kako sačma ne bi ispadala van nakon nekoliko udaraca jedan je čep od plastelina ispao, pa se sačma rasula.

Sr Pn zamišljeno otrese pepeo. Ne slaže se baš s plaćeničkim Stavom. To smo pronašli u Priceovom autu. A niti s nečim šta bi Harperova bila u stanju smislit.

pretpostavljam da u kući nisi pronašao ništa poput plastelinaili sačme.

166

On odmahne glavom i reče: Bogami, nisam.

Ostatak dana telefon nije prestao zvoniti.

Moja navodna uloga u nestanku tajnovitog i vrijednog popisa, te pretjerano živopisan opis mog onesposobljavanje § napadača, koji je provalio u moj ured, postali su vijest dana koji nisu zvali telefonom, pokušavali su izvući korist iz te senzacionalne vijesti tako što su vrebali na parkiralištu UGSP-a ili što su se pojavljivali u predvorju s mikrofonom i kamerama u uperenima na gotovs. Jedan posebno bezobrazan lokalni disk-džokej

na radiju čak je izjavljivao kako sam jedina žena patolog koja umjesto gumenih nosi zlatne rukavice. Situacija je brzo izmicala kontroli, pa sam Markova upozorenja počela shvaćati nešto ozbiljnije. Sparacino je zaista bio u stanju zagorčati mi život.

Kad god bi Thomasa Ethridgea IV. nešto mučilo nazvao bi moj izravni broj telefona umjesto da ide preko Rose. Nisam bila iznenađena kad sam mu čula glas. Mislim čak da mi je laknulo. Bilo je kasno poslijepodne i sjedili smo u njegovu uredu. Bio je dovoljno star da mi bude otac, jedan od onih ljudi čija se mladenačka neuglednost s godinama pretvara u čvrstoću karaktera.

Ethridge je imao držanje Winstona Churchilla i čovjek bi rekao da mu je mjesto u parlamentu ili u nekom salonu punom dima cigara. Uvijek smo se izuzetno dobro slagali.

Novinska senzacija? I misliš da će netko u to povjerovati,

Kay? upitao me javni tužitelj, nesvjesno se poigravajući satnim lancem koji mu je visio preko prsluka.

Imam osjećaj da mi ti ne vjeruješ, rekla sam.

Umjesto odgovora posegnuo je za debelim crnim

Blanc nalivperom i polako ga otvorio.

Mislim da nitko neće imati prilike da mi povjeruje ili ne p vjeruje, dodala sam obeshrabreno. Moje se sumnje ne te ni na čemu konkretnom, Tome. Ako iznesem optužbu taKV rode kako bih se suprotstavila ovome što Sparacino radi, on samo još bolje zabavljati.

167

Osjećaš se jako usamljenom, zar ne, Kay?

pa. Zato što jesam usamljena, Tome.

Situacije poput ove obično izmiču kontroli, počinju imati svoj život, razmišljao je. Problem će predstavljati kako sasjeći ovu ovdje u korijenu, ne izazvavši još veću pozornost.

protrljavši oči iza naočala s kornjačanim okvirima okrenuo je stranu u svom bloku i počeo raditi jedan od onih nixonovskih popisa, povukavši okomitu crtu po sredini žute stranice, prednosti na jednu stranu, mane na drugu - prednosti i mane, ali čega, nisam imala pojma. Nakon što je ispunio pola stranice, s tim da je jedan stupac bio dramatično duži od drugog, zavalio se u svojoj stolici, podigao pogled i namrštio se.

Kay, rekao je, je li ti se ikada učinilo da se u svoje slučajeve uplićeš više no što su to činili tvoji prethodnici?

Nisam poznavala ni jednog od mojih prethodnika, odgovorila sam.

Razvukao je usne u osmijeh. To nije odgovor na moje pitanje, gospođo odvjetnice.

Iskreno da ti kažem, nikada nisam razmišljala o tome, rekla sam.

Nisam ni mislio da jesi, rekao je iznenadivši me. To uopće nisam očekivao, zato što si potpuno predana poslu, Kay. Što je jedan od razloga zbog kojih sam čvrsto podržao tvoje imenovanje.

dobra strana toga jest to da ti ništa ne promakne, da si, pored toga ti si dobar administrator, izuzetno dobar forenzični patolog.

Loša strana jest to da si sklona povremeno se dovesti u opasnost.

na primjer oni slučajevi davljenja prije otprilike godinu

dana. Da nije bilo tebe možda nikada ne bi bili riješeni i možda bi

više žena stradalo. Ali su te zato gotovo došli glave. sad ovo što se dogodilo jučer. Zastao je, a zatim odmahnuo glavom i nasmijao se. Premda moram priznati da sam zadivljena- Čini mi se da sam jutros na radiju čuo izraz prosula ga po podu.

•Ma nisi valjda?

Ne baš tako, odgovorila sam s nelagodom.

168

Znaš li tko je on, što je tražio?

Još nismo sigurni, rekla sam. Ali ušao je u hlad mrtvačnice i Slikao je tijela Carvja i Sterling Harper. dosjei po kojima je prčkao kad sam ušla u ured.

Jesu li složeni po abecedi?

Tražio je po ladici gdje su slova M i N, rekla sam.

M kao Madison?

Moguće, odgovorila sam. Ali njen je slučaj zaključan

U prednjem uredu. U mojim ormarićima s dosjeima nema ničega o njoj.

Nakon duge šutnje lupnuo je kažiprstom po svom bloku i rekao: Zapisao sam sve što znam o ovim nedavnim ubojstvima.

Beryl Madison, Cary Harper, Sterling Harper. Imaju svu raskoš kriminalističkog romana, zar ne? A sad i ova intriga o nestalom rukopisu koja navodno uključuje ured sudskog patologa. Imam ti za reći nekoliko stvari, Kay. Prvo, ako te još tko nazove u vezi s tim rukopisom, mislim da će ti uvelike olakšati život ako zainteresirane uputiš na moj ured. Ja bez daljnjega očekujem da će uslijediti nekakva sudska parnica zasnovana na kleveti. Zato ću već sad

pripremiti svoje osoblje, vidjet ću možemo li skrenuti potjeru tako da nas zaobiđe. Drugo, a o tome sam puno razmišljao, hoću da budeš poput ledenjaka.

Što bi to točno trebalo značiti? upitala sam oprezno.

Daje ono što se vidi samo djelićak onoga što je ispod površine, odgovorio je. To ne smiješ protumačiti kao da moraš neprimjetna, iako ćeš to biti, skrivat ćeš se iz praktičnih razloga. • Davat ćeš minimalne izjave novinarima, stoje moguće više na morat ćeš se učiniti nezanimljivom. Ponovno se počeo igrati sa lancem. Obrnuto proporcionalna tvojoj nevidljivosti bit će

aktivnost, ili tvoja upletenost, ako ti je tako draže.
Upletenost? usprotivila sam se. Je li ovo tvoj način
Da kažeš kako moram raditi svoj posao i ništa osim njega i kako
moram paziti da mi ured ne dospije u središte pozornosti?

169

da i ne. Da što se tiče onoga o tvom poslu. A što se tiče
da moraš paziti da UGSP ne dođe u središte pozornosti,
Možda uvijek to nije baš u tvojim rukama. Zastao je sklopivši ruke na
prsima.

Prilično dobro poznajem Roberta Sparacina.

Sreli ste se? upitala sam.

Imao sam prokletu nesreću da ga upoznam na fakultetu,

S nevjericom sam gledala u njega.

Bili smo na Columbii, generacija pedeset i prve, nastavio je Ethridge.

•Debeo, arogantan mladić s ozbiljnim pomanjkanjem karaktera.

Bioje također i vrlo bistar. Mogao je diplomirati kao najbolji na
godini i otići na stažiranje kao službenik glavnog suca Vrhovnog
suda da se ja nisam progurao. Zastao je. Ja sam otišao u
Washington i uživao privilegij da radim kod Huga Blacka. Robert je
ostaouNew Yorku.

Je li ti ikada oprostio? upitala sam dok se oko mene skupljao oblak
sumnje. Pretpostavljam daje moralo postojati prilično suparništvo. Je
li ti ikada oprostio što si ga pobijedio i diplomirao kao najbolji na
godini?

Svake mi godine bez greške pošalje čestitku za Božić, reče

Ethridge suho. Ispisanu na kompjutoru, s pečatom umjesto potpisa
i s mojim imenom uvijek pogrešno otipkanim. Taman dovoljno
bezlično da bude uvredljivo.

Sad je već bilo više smisla u tome što je Ethridge želio da sve
Kartoteke vezane s Sparacinom budu vođene preko ureda javnog
tužitelja.

kako je moguće da izaziva sve ove nevolje sa mnom

da bi dopro do tebe? natuknula sam s oklijevanjem.

I To da Je taj nestali rukopis podvala i da on to zna? To

Podiže prašinu u Commonwealthu kako bi mi posredno nabio

Prst u oko i zadao mi mnogo glavobolje? Gorko se nasmiješio.

Sve govori da nije baš vjerojatno da mu je to sva motivacija.

satl yy- bi moglo biti dodatna pokretačka snaga, primijetila Jerojatno zna da svaka pravna zbrka, svaka moguća parni170 ca koja uključuje moj ured ide preko javnog tužitelja ti govoriš jest da se radi o osvetoljubivom čovjeku. Ethridge polako spoji jagodice prstiju na rukama i pogleda u daljinu, reče: Reći ću ti nešto što sam čuo o Robertu još dok smo bili na fakultetu. Dolazi iz razorenog doma s majkom dok je otac koji ih je ostavio zarađivao puno novca u Wall Streetu. Izgleda daje klinac posjećivao oca u New York koliko puta godišnje, bio je prerano sazrio, puno je Čitao i bio lično obuzet literaturom. Za vrijeme jedne od tih posjeta uspio je ? nagovoriti oca da ga odvede na ručak u Algonquin na dan kad tamo trebala biti Dorothea Parker18 i njen Okrugli stol. Ako je vjerovati priči koju je on, čini se, ispričao nekolicini pijanih prijatelja, Robert, koji je u to doba imao nekih devet ili deset godina, bio je sve isplanirao. Prići će stolu Dorothea Parker, ispružiti ruku i predstaviti se riječima: Gospođice Parker, pravo mi je zadovoljstvo što sam vas upoznao, i tako dalje. Međutim, kad je došao do njenog stola, umjesto toga mu je izletjelo: Gospođice Parker, baš mi je pravo što sam vas zadovoljio. Na što je ona duhovito odgovorila, kao što je samo ona znala: To je već reklo jako mnogo muškaraca, iako nijedan nije bio tako mlad kao ti. Smijeh koji je uslijedio uvrijedio je Sparacina, ponizio ga. Nikada to nije zaboravio. Prizor malog debeljka koji pruža svoju znojavu ruku i govori takvo što, bio je tako patetičan da se nisam nasmijala. Daje mene tako ponizio netko koga sam u djetinjstvu smatrala svojim herojem, ni ja to ne bih zaboravila.

Ovo ti pričam, reče Ethridge, da bih ti pokazao o do sada već potvrđeno, Kay. Kad je Sparacino ispričao ovu priču na fakultetu, bio je pijan i ogorčen i glasno je obećavao kako će joj se osvetiti, kako će on već pokazati Dorothea Parker i ostalima i 17 Algonquin Round Table - restoran u njujorškom hotelu gdje su se od 1920. do 1940. sastajali mnogi pisci kako bi izmjenjival misli.i

18 Američka spisateljica i kritičarka najpoznatija po svoji dijelima.m i po svojoj vezi s Algonquinom.

a društva da se njega ne može tek tako ismijavati. I što se događalo? On me ispitivački pogleda. Sada je jedan od najmoćnijih odvjetnika za autorska prava u zemlji, slobodno se druži s piscima, agentima i piscima od kojih ga većina možda potajno ali smatra bedastim ne biti na oprezu. Priča se da redovito ustraje u tome da sve ugovore za knjige i filmove potpisuje tamo, a u sebi se bez sumnje podsmjehuje duhu Dorothy Parker. Zastao je. Zvuči ti isforsirano?

Ne. Čovjek ne mora biti psiholog da bi to razumio, rekla sam.

Evo što ja predlažem, reče Ethridge gledajući me ravno u oči. Pusti mene da izađem na kraj sa Sparacinom. Ako je ikako moguće, htio bih da ti s njim nemaš nikakvog dodira. Ne smiješ ga podcijeniti, Kay. Čak i ako misliš da si mu rekla jako malo, on čita između redova, majstor je u izvođenju zaključaka opasno blizu istine. Nisam siguran kakav je uistinu bio njegov odnos s Beryl Madison i s Harperovima, niti što namjerava učiniti. Možda se radi o mješavini nedoličnih stvari. Ali ne želim da o ovim ubojstvima sazna išta više od onoga što već zna.

Već zna mnogo, rekla sam. Na primjer, policijsko izvješće u slučaju Beryl Madison. Ne pitaj me kako...

On zna pronaći način, prekine me Ethridge. Savjetujem

Ti da povučeš sva izvješća iz optičara, pošalji ih samo tamo kamo je sigurno. Ogradi malo svoj ured, pojačaj osiguranje, spremi svaki Dokument pod ključ. Pobrini se za to da tvoje osoblje ne izdaje informacije o ovim slučajevima nikom, ako nisi potpuno sigurna da je

ona koja zove ona za koju se izdaje. Sparacino će svaku mrvicu iskoristiti sebi u korist. Za njega je to igra. A mnogo ljudi može nastradati uključujući i tebe. A da ne govorim što bi se moglo dogoditi

s slučajevima kad dospiju na sud. Nakon jednog od njegovih senzacionalnih bombardiranja tipu će se morati suditi

Možda je predvidio da ćeš ovako reagirati, rekla sam tiho.

Ili ću se postaviti kao gromobran? Da ću ući u borilište sto da se za to pobrine jedan od mojih pomoćnika?

Kimnula sam.

Pa, možda i jest, odgovorio je.

Ja sam u to bila sigurna. Nisam ja bila plijen koji je on htio, nego njegov stari neprijatelj. Nije mogao izravno optužiti javnog tužitelja. Nikada ne bi prošao pored čuvara, pored tajnica. Zato je umjesto toga Sparacino izabrao mene i bio iznenadjen željenim ishodom. Pomisao na to da me tako iskorištava samo me još više razljutila, pa mi je odjednom na pamet n^a Mark. Kakva je bila njegova uloga u svemu ovom?

Uzrujana si i ne krivim te zbog toga, reče Ethridge morat ćeš jednostavno progutati svoj ponos i osjećaje, Kay. Treba mi tvoja pomoć.

Samo sam slušala.

Karta koja će nas izvesti iz Sparacinovog lunaparka, gotovo sam siguran u to, jest ovaj rukopis koji je svima tako zanimljiv.

Postoji li ikakva mogućnost da saznaš gdje je?

Osjetila sam kako crvenim. Nikada nije ni bio u mom uredu, Tom...

Kay, reče on odlučno, nisam te to pitao. Puno stvari nikada nije bilo u tvom uredu, pa ih sudski patolog ipak uspijeva pronaći.

Saznati za lijekove koje je netko uzimao, za bol u prsima na koju se pokojnik žalio u neko doba prije no što se srušio mrtav, samoubilačke ideje koje ti na ovaj ili onaj način otkrije netko od obiteljiTi nemaš pravnu snagu prisile, ali možeš istraživati. I Ponekad možeš doznati podatke koje nitko nikada ne bi rekao policiji.

Ne želim biti običan svjedok, Tome.

Ti si stručni svjedok. Naravno da ne želiš biti običan. Bila

Bi to šteta, rekao je.

A murjaci su obično bolji kod ispitivanja, dodala samočekuju da im ljudi kažu istinu.

Očekuješ li ti? upitao me.

Tvoj lokalni prijazni liječnik obično to očekuje, očekuj

Da mu ljudi govore istinu onako kako je oni vide. Oni to obično

173

rade najbolje što mogu. Većina liječnika ne očekuje da im pacijenti lazu

Kay, govoriš općenito, reče on.

Ne bih se htjela naći u položaju...

Zakon kaže da će sudski patolog istraživati slučaj i nakon smrti i da će ono što otkrije navesti u papirima. To nije baš Razočaravajuće . Pruža ti sve ovlasti provođenja istrage. Jedino što I možeš učiniti je samo uhićenje. To znaš. Policija neće nikada pronaći taj rukopis. Ti si jedina osoba koja ga može pronaći. Otvoreno me pogledao. To je tebi i tvom dobrom imenu važnije nego njima.

Ništa nisam mogla učiniti. Ethridge je objavio rat Sparacinu i upravo me regrutirao.

Pronađi taj rukopis, Kay. Javni tužitelj baci pogled na svoj sat. Poznajem te. Ako se posvetiš tome, pronaći ćeš ga ili ćeš barem saznati što se dogodilo s njim. Troje je ljudi mrtvo. Jedan od njih dobitnik je Pulitzerove nagrade čija je knjiga slučajno moj omiljeni roman. Moramo prodrijeti u srž cijele stvari. Usput rečeno, sve što saznaš, a ima veze sa Sparacinom, dojaviti ćeš meni. Obećaj mi da ćeš bar pokušati?

Hoću, odgovorila sam. Naravno da ću pokušati.

Počela sam tako što sam ugnjavila znanstvenike.

Ispitivanje dokumenata jedan je od vrlo malog broja znanstvenih postupaka koji može pružiti odgovore pred vašim očima.

Konkretan je poput papira i opipljiv poput tinte. U srijedu, kasno Poslije podne, upravitelj Odsjeka, koji se zvao Will, Marino i ja proveli smo u tome sate i sate. Ono što smo otkrili samo nas je sjetilo na to da nitko nije iznad toga da se ponekad oda piću.

Nisam bila sigurna čemu sam se nadala. Da smo odmah otpočeli Nebismo ono pronašli što Je gospođica Harper spalila u svom kaminu

Berylin rukopis, bilo bi to možda jednostavno rješenje. Tada Bi mogli zaključiti da ga je Beryl povjerila na čuvanje svojoj prijateljici. Mogli bismo pretpostaviti da je taj rad u sebi sadržavao neke osobne podatke koje je gospođica Harper odbila podijeliti s ostatkom svijeta. I ono što je najvažnije, možemo zaključiti da rukopis ipak nije nestao s mjesta zločina.

I količina i vrsta papira nisu se slagale s ovim mogućnostima.

Ostalo je tek nekoliko nespaljenih komadića, ne većih od kockice, od kojih ni jedan nije zavređivao da ga se stavi pod povećalo prekriveno filterom za infracrvene zrake ili pod optički uređaj

koji bi nam omogućio njegovu analizu. Nikakva nam tehnička oprema nije pomagala niti kemijski testovi nisu mogli pomoći u ispitivanju

ostataka tog koprenastog bijelog pepela. Bio je tako osjetljiv da ga nismo usudili maknuti iz plitke kartonske kutijice u koju ga je Marino bio sakupio, a vrata i otvore za ventilaciju u laboratoriju bili smo zatvorili kako bi strujanje zraka bilo što manje.

Ono što smo radili svodilo se na frustrirajući, pipljiv posao koji se sastojao u tome da taj lagašan pepeo pincetom izdvajamo iz hrpice, malo tu, malo tamo, nastojeći sastaviti riječ. Zasad, znali smo daje gospođica Harper spalila listove sedamdesetgramskog bezdrvnog papira na kojima su slova bila otipkana karbon-trakom. U to smo bili sigurni iz nekoliko razloga. Papir izrađen od drva pocrni kad ga se spali, dok je onaj izrađen od pamuka nevjerojatno čist, a pepeo koji nastaje njegovim spaljivanjem je baršunast i bijel poput ovoga iz kamina Harperovih. Onih nekoliko nespaljenih komadića podudaralo se sa sedamdesetgramskim papirom. I napokon, ugljik ne gori. Slova su se od vrućine smanjila na nešto što je podsjećalo na sitotisak, bila su otprilike dvadeset puta manja nego prije. Neke su riječi bile prisutne u cijelosti, i isticale su se svojim crnilom na paučinastom bijelom pepelu. Ostatak je bio beznadežno rasipan i zaprljan poput čađavih komadića malih papirića iz fortune cookija.¹⁹

DOL, slovkao je Will, očiju podlivenih krvlju ispod bjelih naočala crnih okvira dok mu se na licu čitao umor. Trebao se truditi da ne izgubi strpljenje.

175

Dodala sam i tu riječ popisu od pola stranice u svom bloku. polazim, dolaziš, dolazi, dodao je uzdahnuvši. Ne znam dali bjoš moglo biti.

•polazak, dolan, razmišljala sam naglas.

Dolan? upita Marino kiselo. Staje, do vraga, dolan?

polan, sintetičko vlakno za radna odijela, odgovorila sam.

Malo previše ezoterično za mene, reče Will ozbiljno.

Vjerojatno malo previše ezoterično za većinu ljudi,

Posezala sam za, žudeći za kutijicom Aspirina koja mi se nalazila dolje

u torbi. Neprestanu glavobolju koju sam osjećala objašnjavala sam naprezanjem očiju.

Isuse, požali se Marino. Riječi, riječi, riječi. Nikad u cijelom svom prokletom životu nisam vidio tako puno riječi. Za polovicu nemam pojma šta znače i mogu vam reć da mi uopće nije žao zbog toga.

Bio je zavaljen u uredsku stolicu, nogu položenih na stol i čitao je popis riječi što ih je Will uspio razaznati na traci koju smo izvadili iz Harperovog pisaćeg stroja. Ta vrpca nije bila ugljena, stoje značilo da listovi koje je gospođica Harper spalila nisu mogli biti ispisani na pisaćem stroju njenog brata. Činilo se da je on jos jedanput bezuspješno pokušavao započeti roman. Većina Ovoga stoje Marino proučavao nije imalo puno smisla, a dok sam nešto ranije, proučavala to isto, pitala sam se nije li Harperova Aspiracija dolazila iz boce.

Pitam se ja, dali je moguće prodat ovo sranje, reče Marino.

Will je upecao još jedan dio rečenice iz tog užasnog čađavo mjesta, g pa sam se nagnula bliže kako bih pogledala o čemu se radi.

Znate ono, nastavi Marino. Nakon šta neki poznati pisac Umre obično se pojavi masa ljudi s ovakvim stvarima. Većinu tog jadnik nikad nije ni htio objavit.

Mogli bi to nazvati Ostaci s književnog banketa, pro Komentirala sam.

176

Ha!

Nema veze. Tu nema ni deset stranica, Marino

Je odsutno pogledao. Bilo bi prilično teško od toga sklepati knjigu Ma, da. Al možda bi se moglo objavit u xEsquireu umjesto da izađe ko knjiga. Vjerojatno bi još uvije mogo zaradit koji dolar, reče Marino.

Ova ovdje riječ bez sumnje označava vlastito ime mjesta, tvrtke ili nečeg sličnog, razmišljao je Will, nesvijestan razgovora koji se vodio oko njega. Što je napisano velikim Rekla sam: Zanimljivo. Jako zanimljivo.

Marino podigne pogled kako bi pogledao što je u pitanju. Pazi, nemoj disati, upozorio gaje Will držeći pincetu u ruci

mirno poput skalpela dok je oprezno baratao cuperkom bijelog pepela na kojem je sitnim crnim slovima bilo ispisano: bor Co. Co može značiti kotar, kompanija, koledž²¹, primijetila sam. Krv mi je ponovno počela teći žilama, razbuđujući me. Aha, al šta znači ovo bor? pitao se Marino.

Ann Arbor²²? natukne Wilb

A šta je s nekim kotarom u Virginiji? upita Marino.

Nismo se mogli dosjetiti nijednog virginijskog kotara čije ime završava na bor.

Harbor²³, rekla sam.

Dobro. Ali Co iza toga? odgovori Will sumnjičavo.

Možda nešto Harbor Company, reče Marino.

20 Britanski i američki muški časopis u kojem se obrađuju teme muške mode, sporta i sl.

21 U originalu: county, company, college.

22 Sveučilišni grad u jugoistočnom Michiganu.

23 Harbor na engleskom znači luka.

CORPUS DELICTI 177

pogledala sam u telefonski imenik. Bilo je navedeno pet početnih slova, čija su imena počinjala s Harbor. Harbor East, Harbor ?h Harbor Village, Harbor Imports i Harbor Square.

O, da baš i nismo na pravom tragu, reče Marino.

Nismo prošli ništa bolje ni kad sam nazvala informacije i zatražila imena svih poduzeća koja u imenu imaju Harbor-ovo ili

Osim jednog kompleksa stambenih zgrada, nije bilo ničega. ?

zatim sam nazvala inspektora Poteata iz williamsburške policije,

Osim tog istog stambenog kompleksa ni on se nije mogao sjetiti ničega- !

Možda se ne bi trebali previše uhvatit za to, reče Marino oprezno.

Will je ponovno zaronio u kutijicu s pepelom.

Marino se nagne preko mog ramena kako bi bacio pogled na popis riječi koje smo do sada odgonetnuli.

Ti, tvoj, ja, moj, mi i dobro pojavljivale su se više puta. Ostale Su potpune riječi bile su dio svakodnevne rečenične konstrukcije: i, je, bilo, to, ovo i koji. Neke su riječi bile nešto određenije: grad, znam, molim, strah, posao, mislim i nedostaješ. A što se tiče

od nepotpunih riječi, mogli smo samo nagađati što su značile u svom prošlom životu. Činilo se da je neki oblik riječi strašno upotrijebljiv i nekoliko puta, jer nismo mogli smisliti ni jednu drugu uobičajenu riječ koja počinje sa straš ili strašn. Nijanse su za nas, naravno, bile zauvijek izgubljene. Je li osoba koja je pisala mislila o riječi kao srašno, kao: bilo je tako strašno? Ili strašno kao: Strašno kao uzrujana ili Strašno mi nedostaješ? Ili se možda radilo o necem sasvim dobrohotnom kao: To je strašno lijepo od tebe? A, ono što je bilo znakovito bilo je to da smo pronašli nekoliko imena Sterling i jednako tako mnogo ostataka imena prilično sam sigurna daje spalila osobna pisma, zaključila sam. I vrsta papira, riječi koje su korištene, sve mi govori u prilog tvrdnji Da bih se složio.

178

Sjećaš li se možda da si našao nekakav pribor za ?

Pisanje u kući Beryl Madison? upitala sam Marina.

Našao sam Kompjutorski papir, papir za tipkanje, al ništa od Tog sranja o kojem pričaš, reče on.

A, osim toga, njen pisač koristi tintane trake, podsjetila sam.

Will. Mislim da smo pronašli još jednu točku.

Bacila sam pogled.

Ovoga puta sve što je ostalo bilo je pronadjeno.

Beryl je imala Lanierov kompjuator i pisač, rekla sam Marini. Mislim da bi bilo dobro provjeriti je li oduvijek imala samo to Pregledo sam njene račune, reče on.

Za koliko godina? upitala sam.

Za koliko god ih je imala. Pet, šest, odgovorio je.

Uvijek isti kompjuator?

Ne, reče on. Al isti jebeni pisač, doktorice. Nešto šta se zove tisuću šesto, pisač s lepezom. I uvijek je trošila istu vrstu traka. Čime je pisala prije toga, nemam pojma.

Razumijem.

Drago mi je, požali se Marino protrljavši križa. Jer ja, ja ne razumijem ništa.

179

Poglavlje 10

FBI-eva Nacionalna akademija u Quanticu je oaza od stakla i opeke usred umjetnog rata. Nikada neću zaboraviti svoju prvu posjetu od prije nekoliko godina. Otišla sam u krevet i probudila se na zvuk rafala iz poluautomatske puške, a kad sam jednog popodneva na trim stazi skrenula na pogrešnu stranu, gotovo me pregazio tenk.

Bio je petak ujutro. Benton Wesley zakazao nam je sastanak, a Marino je vidljivo živnuo čim su se na obzorju pokazale zastave i vodoskok Akademije. Za svaki njegov korak ja sam morala učiniti dva kako bih ga slijedila dok je ulazio u prostrano, suncem obasjano predvorje nove zgrade koje je toliko podsjećalo na predvorje nekog skupog hotela da je čitava zgrada dobila nadimak Quantico Hilton. Predavši pištolj na recepciji, Marino nas je upisao u knjigu posjetitelja. Zatim smo na odjeću pričvrstili propusnice, a recepcioner je pozvonio Wesleyu kako bi potvrdio naš Povlašteni prolaz.

Labirint staklenih hodnika povezivao je odjele i urede, učioce i laboratorije, tako da se iz zgrade u zgradu moglo prolaziti a da se uopće nogom ne kroči van. Bez obzira kako često dolazila amo, uvijek sam se uspijevala izgubiti. Činilo se da Marino zna kuda ide, pa sam ga pokorno slijedila promatrajući gomile studenata u uniformama različitih boja koji su prolazili pokraj nas.

U Crvenim košuljama i sivožutim hlačama bili su policajci. U sivim košuljama i crnim radnim hlačama gurnutim u Crno ulaštene čizme bili su novi agenti odjela za narkotike, Iskusni agenti bili su zlokobno odjeveni u crno. Novi agenti a nosili su plavo i sivožuto, a članovi elitističke postrojbe za 180

oslobađanje talaca bili su u bijelom. Muškarci i žene bezsprijekorno njegovani i u savršenoj formi. Odavali su suzdržanost jednako opipljivo kao i miris sredstva za čišćenje. Ušli smo u dizalo u kojem je Marino pritisnuo dugme označeno slovima GN24 (grozno nisko, kako su se ljudi šalili njegovo se tajno sklonište nalazilo dvadeset metara ispod zemlje. dva kata ispod podzemne streljane. Uvijek mi se činilo prikladnim što su ljudi s Akademije svoj Odjel za biheviorističke znanosti odlučili smjestiti bliže paklu nego raj. Imena se mijenjaju.

Zadnje što sam čula, FBI je ljude koji izrađuju profile zločinaca nazivao Criminal Investigative Agents ili CIA25, (skraćena koja će uvijek unositi pomutnju). Ali posao ostaje isti. Posao će im uvijek biti psihopati, sociopati, ubojice iz požude - kako god nazvali te zle ljude koji nalaze zadovoljstvo u tome da nanose nezamislivu bol.

Izašli smo iz lifta i zaputili se sumornim hodnikom do sumornog ureda. Wesley je izašao i uveo nas u malu dvoranu za sastanke gdje je za dugim ulaštenim stolom već sjedio Roy Hanowell.

Taj stručnjak za ispitivanje vlakana nikada mi ne bi zapamtio lice od jednog do drugog sastanka. Uvijek sam se potrudila predstaviti se kad god bi mi pružio ruku

Naravno, naravno, doktorica Scarpetta. Kako ste? upitao me kao i uvijek.

Wesley je zatvorio vrata, a Marino se osvrnuo oko sebe i namršti se ne ugledavši nijednu pepeljaru. No poslužit će i prazna limenka dijetalne Coca-Cole koju smo pronašli ukošu za smeće. Othvala sam se porivu da i ja izvadim kutiju cigareta.

Moj je stav prema pušenju bio jednak kao i na Odjelu za intenzivnu njegu.

24 GN - glavni natporučnik. . .

25 Criminal Investigative Agents - Kriminalistički istražni agenti, Central Intelligence Agency - američka obavještajna služba.

181

Wesleyeva je bijela košulja bila zgužvana na leđima, a oči su mu bile zabrinute. Stao je pregledavati papire u mapi. Odmah je krenuo na posao.

Ima li što novo o Sterling Harper? upitao je.

Ja sam dan prije bila pregledala histološke nalaze i ono što sam saznala nije me pretjerano iznenadilo. Niti me dovelo išta bliže razumijevanju uzroka njene iznenadne smrti.

Imala je kroničnu mijeloidnu leukemiju, odgovorila sam.

Wesley podigne pogled. Uzrok smrti?

Ne. U stvari, nisam sigurna daje uopće znala daje ima, rekla sam.

Zanimljivo, primijeti Hanowell. Znači možeš imati leukemiju i ne znati daje imaš?

Početak kronične leukemije je neprimjetan, objasnila sam.

Možda je osjećala samo blage simptome, poput noćnog znojenja, umora, gubitka kilograma. S druge strane, moguće je da je dijagnoza postavljena već prije nekog vremena, a da je bolest bila u remisiji. Gospođica Harper nije bila u neposrednoj opasnosti. Nismo pronašli pojačane leukemijske infiltracije niti je organizam patio od nekih značajnijih upala.

Hanowell se doimao zbunjenim. Što ju je onda ubilo?

Ne znam, priznala sam.

Lijekovi? upita Wesley praveći bilješke.

U toksikološkom laboratoriju sada započinju drugi krug ispitivanja, odgovorila sam. Okvirno izvješće pokazuje 0.03 posto alkohola u krvi. Osim toga, u organizmu su joj pronašli d-metamfetamin, a to je sastojak koji djeluje protiv kašlja i može se naći u niz sirupa za kašalj što se mogu dobiti na recept. Na mjestu iznad umivaonika u kupatnici na katu, pronašli smo bočicu bitussina. Bila je puna preko polovice.

to nije u pitanju, promrmlja Wesley sebi u bradu.

metoksi - N metilmorfinan.

182

Čak ni čitava bočica ne bi bila dovoljna, rekla sam pogledavši: Zagonetno je, slažem se.

Javljat ćeš mi novosti? Javi mi što god otkrijete o njoj Wesley. Okrenuo je još nekoliko stranica i prešao na sljedeću koja je bila na ras-poredu. Roy je ispitao vlakna iz Beryl Madison. Željeli bismo porazgovarati s vama o tom onda, Pete, Kay, uputio nam je pogled, ima još nešto za što trebam, oboje.

Wesley se uopće nije doimao sretnim, a imala sam osjećaj Da ono zbog čega nas je pozvao ni mene neće učiniti sretnom. Hanowell je, naprotiv, bio u svom uobičajenom mirnom raspoloženju Kosa, obrve i oči bile su mu sive. Čak mu je i odijelo bilo sivo. Kad god bih ga vidjela bio je uspavan i siv, tako bezbojan da sam se ponekad pitala što se dogodilo s njegovim krvnim tlakom.

S jednom iznimkom, započne Hanowell lakonski, vlakna koja sam bio zamoljen ispitati nisu dala iznenađujuće rezultate, doktorice Scarpetta. Ne mogu govoriti o nekakvim neuobičajenim bojama ili oblicima presjeka. Porijeklo šest najlonskih vlakana

najvjerojatnije je različito, baš kao što se dalo zaključiti iz mog razgovora s vašim laborantom. Četiri od tih šest vlakana podudaraju se s materijalima koji se koriste u proizvodnji presvlaka i sagova za automobile.

Kako znate? upita Marino.

Kao što znate, najlonske presvlake i sagovi vrlo se brzo istroše pod utjecajem topline i sunčeve svjetlosti, reče Hanowell. Ako se vlakna ne premazu metaliziranom bojom kojom se nanosi zaštita od temperature i UV-zraka, sag u automobilu će brzo izbljedjeti ili istrunuti. Koristeći se rendgenskim zrakama, uspio sam pronaći tragove metala na četiri najlonska lako ne mogu sa sigurnošću tvrditi da ta vlakna zaista potječu od sága iz automobila, mogu reći da se podudaraju s tim. . postoji šansa da se preko njih dođe do tipa materijala i do proizvođača? želio je znati Marino. .

Bojim se da ne, odgovori Hanovell. Osim ako se radi o vrlo neobičnom vlaknu s patentiranom stopom modifikacije.

183

Doproizvođača vlakna je gotovo nemogućedoći , pogotovo ako su vozila o kojima govorimo proizvedena u Japanu. Dati ću vam jedan primjer. Sagovi za Tovotu proizvode se od plastičnih komponenti, koje se šalju iz Amerike u Japan. Tamo se pretvaraju a pređa se ponovno vraća ovamo kako bi se od nje napravili sagovi. Oni se onda ponovno šalju u Japan i tamo ih stavljaju u automobile koji silaze s trake.

Nastavio je govoriti svojim jednoličnim tonom. Priča je postala sve beznadežnija.

Probleme nam stvaraju i automobili proizvedeni u Sjedinjenim Državama. Chrysler, na primjer, može za dobivanje određene boje za sagove u svojim automobilima, naručiti vlakna od tri različita dobavljača. A onda, u pola proizvodne sezone jednog modela, Chrysler može odlučiti promijeniti dobavljače. Recimo danas dvojica, poručnice, vozimo isti crni LeBarons iz osamdeset isedme, s unutrašnjošću boje crnog vina. Dobavljači za sagove u mom automobilu ne moraju biti isti kao za one u vašem. Hoću reći da su najlonska vlakna koja sam ispitivao znakovita samo zbog svoje različitosti. Dva bi mogla potjecati iz sagova u kući.

Četiri iz sagova u automobilu. Boje i oblici presjeka variraju. Dodajte ovome prisutnost olefina, dinela, akrilnih vlakana i što dobijete? Dobijete zbrku koja se meni čini vrlo neobičnom.

Očito je, ubaci Wesley, da se ubojica bavi nekim zanimanjem zbog kojeg je u dodiru s mnogo različitih vrsta sagova.

Kad je ubio Beryl Madison na sebi je imao nešto na što su se uhvatila brojna vlakna.

Vuna, samt ili flanel mogla bi biti objašnjenja, pomislila sam. nisu pronađena nikakva vunena ili obojena pamučna vlakna ako se mislilo da dolaze s ubojice.

Što je s dinelom? zapitala sam.

%? Se ^ično povezuje sa ženskom odjećom. S perikama i krznima, odgovori Hanovvell.

ne Uključivo s tim, rekla sam. Košulja ili hlače od dinela mogu razviti statički elektricitet jednako kao i
184

poliester, tako da se sve lijepi za njih. To bi moglo objasniti da je na sebi imao tako puno vlakana.

Možda, reče Hanowell.

Pa dobro, možda je tip nosio periku, predloži Marino

To bi bilo rješenje. Znamo da gaje Beryl pustila u kuću, šta znači da Nije mislila daje u opasnosti. Većina cura neće mislit da su u opasnosti ako vide ženu na vratima.

Transvestit? natukne Wesley.

Mogo bi bit, odgovori Marino. Pa oni su skoro pa najbolji komadi koje mož vidit. To je da ti pozli. S nekima od njih čak ni ja ne mogu bit siguran, ako im se baš ne unesem u lice.

Ako je napadač nosio žensku odjeću, istakla sam, kako onda objašnjavamo vlakna koja su se zalijepila za njega? Rekli smo da vlakna potječu s njegovog radnog mjesta, a tamo je zasigurno odjeven u nešto drugo.

Osim ako ne radi vani na ulici obučen u žensko, reče Marino. Cijelu noć je u nečijim kolicima, il možda u hotelskim sobama koje imaju sagove na podu.

U tom je slučaju odabir žrtava potpuno besmislen, rekla sam.

Točno, al onda je jasno zašto nismo našli sjemenu tekućinu,

odgovori Marino. Muški transvestiti i pederi obično ne idu okolo da bi silovali žene.

Obično ih ni ne ubijaju, primijetila sam.

Spomenuo sam jednu iznimku, nastavio je Hariovvell, bacivši pogled na sat. Radi se o narančastom akrilnom vlaknu koje vas je tako zanimalo. Njegove sive oči mirno se uprave prema meni.

Oblik trolisne djeteline, prisjetila sam se.

Da, reče Hanowell kimajući glavom. Oblik je vrlo neo bičan, a svrha je takvog oblika, kao i kod drugih vlakana koje se sjeku i imaju tri polukugle, gdje se može sakriti prljavština i prelamati.

Jedino mjesto koje znam, a gdje bi se moglo pronaći takvo vlakno je Plvmouth proizveden kasnih sedamdesetih godina.

185

vlakna prisutna u najlonskim sagovima. U presjeku su oblika trolisne djeteline, poput ovog u slučaju Beryl Madison.

Ali to narančasto vlakno je akrilno, podsjetila sam ga. Ne najlonsko.

Točno, doktorice Scarpetta, reče on. Dajem vam pozadinu problematike.

jjako bih pokazao jedinstvene osobine vlakna o kojem govorim.

No, činjenica da je vlakno akrilno, a ne najlonsko i činjenica da tako jarke boje poput narančaste gotovo nikad ne koriste u proizvodnji sagova za automobile pomažu nam da, što se tiče podrijetla, eliminiramo mnogo toga - uključujući i Plvmouth iz kasnih sedamdesetih ili bilo koji drugi auto.

Znači, nikad prije niste vidjeli ništa šta bi sličilo ovom narančastom vlaknu? upita Marino.

O tome sam vam upravo želio govoriti, reče Hanowell oklijevajući.

Wesley preuzme: Prošle godine naišli smo na vlakno koje je u svakom pogledu bilo jednako ovom narančastom. Bilo je to kad su Roya zamolili da ispita dokazni materijal iz Boinga 747 koji je otet u Ateni. Siguran sam da se sjećate tog događaja.

Tišina.

Čak je i Marino na trenutak ostao bez riječi.

Wesley je nastavio očiju zatamnjenih od brige. Otmičari su ubili dvojicu američkih vojnika koji su se nalazili u avionu i izbacili njihova tijela na pistu. Chet Ramsey bio je dvadesetčetverogodišnji marinac čije je tijelo prvo izbačeno iz aviona. Narančasto vlakno pronašli smo zalijepljeno na krvi pokraj njegova lijevog uha,

Bili vlakno moglo potjecati iz unutrašnjosti aviona? upiAla sam. Izgleda da ne, odgovori Hanowell. Usporedio sam ga s većina sagova, presvlaka na sjedištima, i dekama koje su smještene u pretincima za ručnu prtljagu. Nisam naišao na ista, čak niti na najsitnijavlakna. Ili je Ramsey pokupio to vlakno negdje drugdje vjerojatno, budući da se uhvatilo za svježu krv - ili je

186

možda pasivnim prijenosom prešlo s jednog od terorista. Jedina druga mogućnost koja mi pada na pamet jest da potječe s nekog od ostalih putnika, ali to bi značilo da ga netko morao dodirnuti nakon što je već bio ranjen. Po izjavama svjedoka, nijedan mu se putnik nije približio. Jer su ga odveli u prednji dio aviona, udaljili su ga, dakle, od ostalih putnika, pretukli ga, ustrijelili, a njegovo tijelo umotali u jednu deku koja se je nalazila u avionu i izbacili ga na pistu. Deku i uz put rečeno, bila smeđa.

Marino je prvi izgovorio ono što nam je svima bilo na pameti i nije se činilo daje baš presretan zbog toga: Dajte nam, ako vam nije teško, objasnite kakve veze, k vragu, imaju otmica aviona u Grčkoj i ubojstvo dvaju pisaca tu u Virginiji?

Ovo vlakno povezuje barem dva događaja, odgovori Hanovell. Otmicu aviona i ubojstvo Beryl Madison. To ne znači da su sami zločini povezani, poručnice. Ah ovo narančasto vlakno je tako neuobičajeno da moramo razmotriti mogućnost da možda postoji neki zajednički nazivnik u onome što se dogodilo u Ateni i ovome što se sada događa ovdje.

Nije se radilo samo o mogućnosti, radilo se o činjenici. Postojao je zajednički nazivnik. Osoba, mjesto ili predmet, pomislila sam. Moralo je biti nešto od toga, a pojedinosti su mi se polako slagale u glavi.

Rekla sam: Teroristi nikada nisu ispitani. Dvojica su ubijena. Druga

dvojica su uspjela pobjeći i nikada ih nisu ulovili.

Wesley kimne.

A sigurni smo da se radilo o teroristima, Bentone? Upitala sam.

Nakon kratke stanke on reče: Nikada ih nismo uspjeli pov[^]zati ni s jednom terorističkom grupom. Ali pretpostavka je . pokušali protestirati protiv Amerike. Avion je bio american-airline. Amerikanci su bili trećina njegovih putnika.

Što su otmičari imali na sebi? upitala sam.

Civilnu odjeću. Hlače, majice, ništa neobično, rece on187

nikakva narančasta vlakna nisu pronađena na tijelima obojice ubijenih otmičara?

»To ne znamo, odgovori Hanowell. Ubijeni su na pisti, a nismo dovoljno brzo reagirali i zatražili njihova tijela kako bi ih prebacili ovamo radi ispitivanja zajedno s ubijenim američkim vojnicima. Na žalost, dobio sam samo izvješće od grčkih vlasti- Nikada nisam sam ispitao njihovu odjeću i ostali dokazni materijal. Mnogo je toga možda propušteno. Ali čak i da su jedno li dva narančasta vlakna pronađena na tijelima otmičara, to nam još uvijek ne bi otkrilo njihovo porijeklo.

Hej, šta mi to hoćete reći? pobunio se Marino. Šta? Sad bi ja trebao misliti da tragamo za odbjegli otmičarom aviona koji sad ubija ljude po Virginiji?

Ne možemo sasvim odbaciti ni tu mogućnost, Pete, reče Wesley. Bez obzira na to kako nam se bizarnom činila.

Ta četvorica što su otela avion nikada nisu povezana ni s jednom skupinom, prisjećala sam se. U stvari, mi ne znamo svrhu onoga što su učinili, niti znamo tko su bili, osim da su dvojica bili Libanonci - ako me pamćenje ne vara - a druga dvojica, oni što su pobjegli, možda su bili Grci. Čini mi se da se u to doba nagađalo kako je prava meta bio američki ambasador na odmoru, Nije s obitelji trebao biti u avionu.

Istina, reče Wesley napeto. Ali nakon što je u američku Ambasadu u Parizu nekoliko dana ranije postavljena bomba, ambasadorovi su planovi za putovanje tajno promijenjeni, iako relacije nisu otkazane.

Pogledao je negdje iza mene lupkajući nalivperom po zglobu palca.

Još uvijek nismo odbacili mogućnost da su

bili unajmljeni, profesionalni ubojice koje je netko platio.

Dobro, reče Marino nestrpljivo. Nitko još nije otkazao mogućnost da su Beryl Madison i Carvja Harpera ubili plaćenici.

Znate ono možda su namjestili mjesta zločina ko da ih je koknula neka zvjerka.

188

Mislim da bi za početak bilo dobro vidjeti što još možemo

saznati o tom narančastom vlaknu i njegovom mogućem

porijeklu. Zatim sam nastupila sasvim iskreno i izrekla:

netko bi morao malo pomnije promotriti Sparacina,

možda je nekako povezan s tim ambasadorom koji je prava meta otmičarima.

Wesley nije odgovorio.

Marino se iznenada sav posvetio rezanju nokta na palcu s svojim džepnim nožićem.

Hanowell je pogledom prešao preko naših lica, a kad je postalo očito da ga više nemamo što pitati, ispričao se i otišao.

Marino zapali još jednu cigaretu.

Ako se mene pita, reče on ispuhujući oblačić dima, ovo se

pretvara u jebenu potragu za blagom koje ne postoji. Hoću reć,

nema smisla. Zašto bi neko unajmio kakvog međunarodnog plaćenog ubojicu da sredi žensku šta piše ljubavne romančice i bivšeg romanopisca šta već godinama nije napiso ni slova?

Ne znam, reče Wesley. Sve ovisi o tome tko je imao kakve

veze. K vragu, ovisi o puno stvari, Pete. Sve ovisi o puno stvari.

Ono što možemo učiniti jest pratiti dokaze najbolje što možemo.

A to me dovodi do sljedeće stavke* na popisu. Jeb Priče.

Vani je, reče Marino bez razmišljanja.

Pogledala sam ga s nevjericom.

Otkada? raspitivao se Wesley.

Od jučer, odgovori Marino. Platio je kauciju. Pedeset tisuća, da budem određeniji.

Reci mi, molim te, kako mu je to uspjelo? rekla sam, Je sna što mi Marino to nije rekao ranije.

Uopće nije važno, doktorice, reče on.

Znala sam da postoje tri načina plaćanja kaucije.

Prvi je osobno jamstvo, drugi gotovina ili vlasništvo, a treći posrednika koji polaže kauciju i za to traži naknadu od jamca ili neku drugu vrstu osiguranja kako bi bio siguran

189

Možeš ostati praznih džepova ako optuženi odluči uteći iz grada. kako je rekao Marino, odlučio se za ovo zadnje.

Da mi je znati kako mu je to uspjelo, rekla sam ponovno,

Uzimajući si cigarete i privlačeći limenku Coca-Cole bliže kako bismo mogli tresti u nju.

Na jedini način za koji znam. Nazvo je svog odvjetnika, a

Onda je otvorio račun u banci s knjižicom na donosioca i poslo zaporku Luckiju, reče Marino.

Luckiju? ponovila sam.

Aha. Garantna tvrtka Lucky, u Sedamdesetoj ulici, zgodno smještena samo jedan blok zgrada od gradskog zatvora, odgovori Marino. Zalagaonica za zatvorenike, vlasništvo Charliea Lučka.

Poznata i kao Založi & Šetaj. Charlie i ja odavno se poznamo,

pričali smo više puta, viceve i tako to. Nekad mi malo cinka, nekad ne kaže ni riječ. Ovo je, na žalost, jedan od ovih drugih slučajeva. Ni svi trikovi koje znam nisu mi pomogli da iz njega izvučem ime Priceovog odvjetnika, al imam osjećaj da nije odavde.

Priče očito ima veze na visokim mjestima, rekla sam.

Očito, složi se Wesley smrknuto.

I nije propjevao? upitala sam.

Imo je pravo na šutnju, i, bogami, iskoristio gaje, odgovori Marino.

Sto si saznao o njegovom arsenalu? Wesley je ponovno

Pravio bilješke. Jeste li provjerili u registru vlasnika dozvola za Posjedovanje oružja?

Marino odgovori: Kažu da sve glasi na njega, a ima i dozvolu noSenje skrivenog oružja šta mu je prije šest godina izdo neki sudac tu, u sjevernoj Virginiji, koji je onda otišo u mirovinu, a tada se Preselio negdje na jug. Sudeći po osobnom izvješću koje je uključeno u dosje šta sam ga dobio iz okružnog suda, Priče je smjenjen, a u doba kad mu je izdana dozvola radio je u Washing

tonu u nekoj brokerskoj firmi za trgovinu zlatom i srebrom.
Zove se Finklestein. I pogodi šta? Finklestein više ne postoji.

190

što je s dosjeom pri prometnom uredu? Wesley je •
pisao.

Nikakvih kazni. Na njega je registriran BMW,
deveto godište, adresa mu je u Washingtonu, neki stančić u
Dupont Circlea iz kojeg se, izgleda, iselio prošle zime.
mi je izvuklo njegov stari ugovor, u njemu piše da je zaposlen
kao privatnik. Još uvijek radim na tome, tražit ću od poreznog ureda
da mi izda njegove uplate za zadnjih pet godina. a
Je li moguće daje privatni detektiv? upitala sam.

Ne u D.C.-u, odgovori Marino.

Wesley podigne pogled i reče: Netko ga je unajmio. Zašto
to još uvijek ne znamo. Očito nije izvršio zadatak. Tko god da stoji
iza toga mogao bi pokušati ponovno. Neću da naletiš i na tog
sljedećeg, Kay.

Bih li te iznenadila da ti kažem da to ne želim ni ja?

Ono što ti hoću reći, nastavio je poput oca nesprenog na
šalu, jest da neću da se dovedeš ni u kakvu situaciju gdje bi mogla
biti na udaru. Na primjer, mislim da nije baš najpametnije zadržavati
se u uredu kad u zgradi nema nikog drugog. Ne mislim tu
samo na vikende. Ako radiš do šest, sedam navečer, a svi su drugi
već otišli kući, nije baš pametno da izađeš na mračno parkiralište
kako bi došla do auta. Možeš li odlaziti oko pet, kad još ima očiju
i ušiju uokolo?

Imat ću to u vidu, rekla sam.

Ili, ako moraš ostati do kasno, Kay, zovi čuvara i zamoli ga
da te otprati do auta, nastavio je Wesley.

K vragu, zovi mene, ako je to u pitanju, ponudi se Marino,
na brzinu. Imaš broj mog bipera. Ako nisam na raspolaganju
moli dispečera da ti pošalje neki auto.

Super, pomislila sam. I onda, ako budem imala sreće
Mogu doći kući oko ponoći.

Samo budi izvanredno oprezna. Wesley me promatrao,
ozbiljnim pogledom. Da ne teoretiziramo, dvoje je ljudi ubijeno.

191

Ubojica je još na slobodi. Izgled žrtava i motivacija ubojice
Za sad je dovoljno neobičan, da mogu povjerovati, kako je sve
moguće.

Sve su mi njegove riječi odzvanjale u ušima čitavo vrijeme vožnje
Kući, Kad je sve moguće, ništa nije nemoguće
Jedan ijedan nisu.

Činilo se da smrt Sterling Harper ne spada u
jednadžbu s ubojstvima njenog brata i Beryl. A što ako spada?
Rekao si mi da gospođica Harper nije bila u gradu one noći
kad je Beryl ubijena, rekla sam Marinu. Jesi li saznao išta više o
tome?

Gdje god daje išla, misliš li daje sama vozila? upitala sam.

A-a. Jedini auto koji su Harperovi imali je bijeli Rolls, a njega je te
noći imao Cary.

To znaš?

Provjerio sam u Culpeperovoj kavani, reče on. Harper je
te večeri došo u uobičajeno vrijeme. Dovezo se baš ko i uvijek i
otišo oko šest i trideset.

S obzirom na sve što se dogodilo, sumnjam da je itko bio
iznenađen kad sam sljedećeg ponedjeljka na sastanku osoblja
javila da uzimam godišnji odmor.

Svi su pretpostavili da me susret s Priceom izložio tolikom
Pritisku da se moram malo maknuti, srediti snage, gurnuti glavu u
Pjesak. Nikome nisam rekla kamo idem, zato što to još nisam
znala. Jednostavno sam otišla, ostavljajući iza sebe stol pretrpan
paPirima i tajnicu kojoj je potajno laknulo.

Vrativši se kući provela sam čitavo jutro na telefonu nazivaJući sve
zrakoplovne kompanije koje su prometovale richmondzračnom
lukom Byrd, koji je Sterling Harper bio najzgodniji.

a znam da se mora platiti dvadeset postounaprijed, rekla sam
službeniku USAir-a. Niste me razumjeli. Ja ne pokušavam promijeniti
kartu- Ovo se dogodilo prije nekoliko tjedana. Pokušavam
doznati je li se uopće ukrcala na avion.

192

Znači karta nije bila za vas?

Ne, rekla sam već treći put. Izdana je na njeno ime.

U tom bi nam se slučaju ona sama trebala javiti.

Sterling Harper je mrtva, rekla sam. Ne može se više sama javiti.

Osijetila se Zaprepaštena stanka.

Iznenada je umrla baš u vrijeme tog puta na koji je trebala ići, objasnila sam. Ako vam ne bi bilo teško provjeriti u kompjutoru...

I tako je to išlo. Došla sam u fazu da mogu govoriti te iste riječi a da uopće ne razmišljam o njima. Uzase nije imao ništa, kao ni kompjutori Delte, Uniteda, Americana ili Easterna. Koliko su mi službenici mogli reći iz svoje dokumentacije, Sterling Harper nije odletjela iz Richmonda tijekom posljednjeg tjedna u listopadu, kad je Beryl Madison ubijena. Gospođica Harper nije otišla ni autom. Ozbiljno sam sumnjala da je išla autobusom. Ostao je samo vlak.

Službenik Amtraka²⁷ po imenu John rekao mi je da mu je pao sistem na kompjutoru i pitao je, da li bi li se on mogao javiti meni.

Poklopila sam slušalicu kad je zazvonilo zvono navratima.

Nije još bilo podne. Danje bio kiseo i oštar poput jesenje jabuke. Sunčana je svjetlost slikala bijele pravokutnike na podu moje dnevne sobe i odbijala se od vjetrobrana nepoznate srebrnkaste

Mazde parkirane na mom prilazu. Kroz otvor na vratima ugledala sam blijedog plavokosog mladića koji je stajao malo dalje mojih ulaznih vrata, spuštene glave i ovratnika svoje kožne jakne, podignutog do ušiju. Ruger u mojoj ruci bio je tvrd i tezak. Metnula sam ga u džep gornjeg dijela trenirke i otključala sigurnosnu bravu. Nisam ga prepoznala sve dok se nismo našli licem ulice. Doktorica Scarpetta? upitao je nervozno.

Dolazim od Kompanije koja upravlja putničkim vlakovima u SAD-u.
193

Ja sam se pomakla kako bih ga pustila unutra, a desnom sam rukom čvrsto stezala držak pištolja u džepu.

oprostite što sam vam ovako banuo na vrata,

ali Nazvao sam vas u ured i rekli su mi da ste na godišnjem.

našao sam vaše ime u imeniku, ali je linija bila zauzeta. Zaključio sam da ste kod kuće. Ja, ovaj, zaista moram razgovarati s

vama Smijem li ući?

Uživo je izgledao još bezazleniji nego na vrpici koju mi je Marino pokazao.

U vezi s čim želite razgovarati sa mnom? upitala sam kruto.

Beryl Madison, želim razgovarati o njoj, reče on. Ovaj, zovem se Al Hunt. Neću vas puno zadržavati, obećajem.

Odmakla sam se s vrata i on uđe. Lice mu je poprimilo boju alabastera kad je sjeo na kauč u mojoj dnevnoj sobi i ugledao držak pištolja koji je izvurio iz mog džepa kad sam sjela u fotelju na pristojnoj udaljenosti od njega.

Ovaj, imate pištolj? rekao je.

Da, imam, odgovorila sam.

Ne volim ih, ne volim pištolje.

Nije baš da su stvoreni da ih čovjek voli, složila sam se.

, Nisu, gospođo, reče on. Otac me jednom poveo u lov,

Kad sam bio još dječak. Ulovio je srnu. Plakala je. Ta srna

Plakalaje, ležala je na boku i plakala. Nikada nisam mogao ništa ustrijeliti.«

Jeste li poznavali Beryl Madison? upitala sam.

policija je već razgovarala sa mnom o njoj, zamuckivao je. Poručnik. Marino, poručnik Marino. Svratio je u

Praonicu gdje radim i popričao sa mnom, a onda me zamolio

Da udjem u aUto i da idem s njim u postaju. Dugo smo pričali.

Običavala je dovesti

Automobil u praonicu. Tako sam je upoznao.

On Je htio Pričati a Ja nisam mogla odoljeti a da se ne upiTam: Što sad on osjeća, što zrači iz mene.

Jer sam bila uznemirena i trudila se to ne pokazati? Razmi194

šljala sam o tome da mu kažem da ode. Razmišljala sam

da pozovem policiju. Nisam mogla vjerovati da je tu u

mojoj kući i možda samo njegova smjelost i moja zbunjenost, mogu objasniti činjenicu da nisam učinila ništa.

Prekinula sam ga: Gospodine Hunt...

Molim vas, zovite me Al.

Dobro, Al, rekla sam. Zašto si htio vidjeti mene?

imaš ikakav podatak, zašto ne razgovaraš s poručnikom marinom?

Pocrvenio je i s nelagodom spustio pogled na svoje ruke. Ono što vam želim reći ne spada baš u kategoriju podataka za policiju, rekao je. Mislio sam da biste vi mogli razumjeti. Zašto si to pomislio? Pa ne poznaješ me, odgovorila sam. Vi ste se pobrinuli za Beryl. Žene su u pravilu intuitivnije i suosjećajnije od muškaraca, reče on.

Možda je sve bilo tako jednostavno. Možda je Hunt ovdje jer vjeruje da ga neću ponižavati. Sada je gledao u mene, a pogled u njegovim očima bio je žalostan i ranjen i na granici da prijede u paniku.

Upitao me: Jeste li ikada nešto sa sigurnošću znali, doktorice Scarpetta, iako nije postojao ni jedan jedini dokaz koji bi potvrdio vaše uvjerenje?

Nisam vidovita, ako to misliš, odgovorila sam.

Sad se ponašate kao znanstvenik.

Ja i jesam znanstvenik.

Ali dogodilo se da ste jednostavno imali osjećaj, bio je umoran, a u očima mu se sad već odražavao očaj. Vrlo dobro znate što mislim, zarne?

Da, rekla sam. Mislim da znam što misliš, Al.

Činilo se da mu je laknulo i on duboko udahne.

neke stvari su mi jasne, doktorice Scarpetta. Znam tko je ubio Beryl.

Uopće nisam reagirala.

195

Poznajem ga, znam što misli, što osjeća, znam zašto je to učinio, rekao je unijevši se u to što govori. Ako vam kažem, hoćete li mi obećati da ćete s tim postupati vrlo oprezno, da ćete me shvatiti ozbiljno i da nećete - mislim, ne bih htio da odmah otrčite po policiju. Oni ne bi razumjeli. To vam je jasno, zar ne?

Vrlo ću pomno razmotriti to što kažeš, odvratila sam.

Nagnuo se naprijed, a oči su mu svjetlucale na tom blijedom elgrekovskom licu. Nagonski sam desnu ruku približila džepu, a na nadlanci sam osjetila dodir gumenog drška revolvera.

Policija već sada ne razumije, reče on. Nisu u stanju razumjeti me.

Evo, na primjer, zašto sam ostavio psihologiju. Policija

to ne bi razumjela. Imam magisterij. I što? Radio sam kao bolničar, a sada radim u autopraonici? Ne mislite valjda da će policija

to shvatiti?

Nisam odgovorila.

Kad sam bio klinac sanjao sam o tome da postanem psiholog, socijalni radnik, možda čak i psihijatar, nastavio je. Sve mi je to došlo tako prirodno. To je ono što sam trebao postati, što mi je talent govorio da moram postati.

Ali nisi, podsjetila sam ga. Zašto?

Zato što bi me to uništilo, reče on odvrativši pogled. To što se meni događa, to nije nešto čime ja mogu ovladati. Ja se tako u potpunosti poistovjetim s problemima i načinom ponašanja drugih ljudi da se moja osoba izgubi, uguši se. Nisam shvatio ozbiljnost toga sve dok nisam proveo neko vrijeme u forenzičnom odjelu Za zločince pomućena uma. Ovaj, to je bio dio mog istraistraživanja za magisterij. Bio je sve rastreseniji i rastreseniji. Nikada to neću zaboraviti. Frenki. Frenki je bio parashizofrenik. Cjepanicom je nasmrt prebio vlastitu majku.

znao sam Frenkija. Vrlo sam ga nježno proveo kroz njegovu prošlost sve dok nismo stigli do tog zimskog poslijepodneva.

Pitao sam ga: Frenki, Frenki, koja je to sitnica bila u

Tebi, da si to bacio u nju? Sto je pritisnulo to dugme? Sjećaš li se o čemu si razmišljao. što ti je prolazilo živcima?

196

Rekao je da je sjedio ispred vatre u stolici.

sjedio je tako da je promatrao plamen kad su mu počeli šaputati.

Šaputali su mu grozne, podrugljive stvari. Kad je ušla

majka, pogledala ga je onako kako bi ga uvijek pogledala,

što je ovoga puta u njenim očima ugledao to nešto. Glasovi su

postali tako glasni da više nije mogao razmišljati i sljedeće, što mu se dogodilo: §

bio je sav moker i ljepljiv, a ona više nije imala lica. Došao je do

trenutka kad su se glasovi utišali. Mnoge noći nakon toga nije

mogao spavati. Svaki put kad bih sklopio oči vidio sam Franka

kako plače kupajući se u majčinoj krvi. Razumio sam ga. Razumio

sam što je učinio. S kim god da sam razgovarao, kakvu god priču

da sam čuo, uvijek je na mene utjecala na isti način.

Mirno sam sjedila, isključivši svoju moć imaginacije, navukavši na sebe stav znanstvenika, liječnika, kao što se odijeva odijelo.

Upitala sam ga: Jesi li se ikada osjećao kao da bi mogao nekoga ubiti, Al?

Svatko se bar jednom u životu tako osjeća, rekao je pogledavši me u oči.

Svatko? Zaista tako misliš?

Da. Svi su sposobni za to. Bez daljnjega.

Koga si ti htio ubiti? upitala sam.

Ja nemam pištolj niti bilo što drugo što bi bilo, ovaj, opasno, odgovorio je. To je zato što nikada ne želim podleći trenutku.

Jednom kad se uspijete zamisliti kako nešto radite, jednom kad uspijete uspostaviti vezu s mehanizmima koji stoje iza samoB

čina, vrata su vam odškrinuta. Sposobni ste za ubojstvo. Doslov

no svaki ružan događaj koji se dogodi na ovome svijetu, najp

je začet u mislima. Mi nismo dobri ili loši, jedno ili drugo.

mu je podrhtavao. Čak i oni koje smatramo umno poremeće

ma imaju svoje razloge zbog kojih čine ono što čine.

Koji razlog stoji iza onoga što se dogodilo Beryl? UP

Misli su mi bile precizne i jasno izražene. A ipak sam osj

slabost iznutra dok sam se pokušavala obraniti od slika koj

CORPUS DELICTI197

? ia- crne mrlje na zidovima, ubodi rasuti po njenim prsima,

e knjige? uredno poslagane na polici, kako čekaju da budu

fočitaneOsoba koja joj je to učinila voljela je Beryl, rekao je.

»Pronašao je prilično okrutan način da joj to pokaže, ne miLjubav može biti okrutna, reče on.

Jesi li je ti volio?

Bili smo vrlo slični.

Kako to misliš?

Oboje smo bili neprilagođeni. Ponovno je proučavao svoje

ruke. Sami i osjetljivi i neshvaćeni. A zbog toga je bila daleka,

uvijek na oprezu i teško joj se bilo približiti. Ne znam ništa o njoj

-hoću reći, nitko mi nikada nije rekao ništa o njoj. Ali ja sam

osjetio biće u njoj. Intuitivno sam znao daje bila vrlo svjesna toga

što jest, svoje vrijednosti. Ali jako ju je ljutila cijena koju je platila

zbog toga što je bila drugačija. Bila je ranjena. Ne znam što ju je

povrijedilo. Ali nešto jest. Zbog toga mi je bila draga. Želio sam

joj se približiti jer sam znao da bih je razumio.

Zašto joj se nisi približio? zapitala sam.

Okolnosti nisu bile pogodne. Možda da sam je sreo negdje drugdje, odgovorio je.

Pričaj mi o osobi koja joj je to učinila, Al, rekla sam. Bi li J J se on pokušao približiti da su okolnosti bile pogodne?

Ne.

Ne?

Okolnosti nikada ne bi bile prave jer je on neprilagođen i

Tako to, reče Hunt.

iznenadna promjena bila je uznemirujuća. Sada je bio bolje.

Glas mu se smirio. Duboko se koncentrirao čvrsto stežući ruke u krilu.

Čekao je: Ima jako nisko mišljenje o sebi i nije u stanju pokazati osjećaje ni na kakav konstruktivan način. Privlačnost se

198

pretvara u opsesiju, ljubav postaje patološka. Kad on voli posjedovati, jer je tako nesiguran i osjeća se tako bezvrijedan, tako ugroženim. Kad njegova tajna ljubav nije uzvraćena postaje mu sve većom opsesijom. Toliko je usredotočen na nju da njegova moć reakcije i funkcioniranja opasno ograničava. To i? kad je Frenki čuo glasove, Nešto drugo ga je počelo voditi. Nema više

kontrolu nad sobom.

Je li inteligentan? upitala sam.

Prilično.

Stoje s obrazovanjem?

Njegovi su problemi takvi da nije u stanju funkcionirati u onim okvirima inteligencije u kojima bi mogao.

Zašto nju? upitala sam ga. Zašto je odabrao Beryl Madison?

Ona ima slobodu i slavu koje on nema, odgovorio je Hunt sjajnih očiju. Misli da ga ona privlači, ali u pitanju je nešto više od toga. On želi posjedovati te osobine koje mu nedostaju. Želi posjedovati nju. U neku ruku, on želi biti ona.

Znači, hoćeš reći kako je znao da je spisateljica? upitala sam.

Vrlo se malo toga može sakriti od njega. Ovako ili onako, saznao je da je spisateljica. Saznao je toliko stvari o njoj da kad je

ona počela bivati svjesna toga, osjetila se jako ugroženom i prestrašenom.

Pričaj mi o toj noći, rekla sam. Što se dogodilo te noći kad je ubijena, Al?

Znam samo ono što sam pročitao u novinama.

I što si sastavio od svega onoga što se pisalo po novinam upitala sam.

Bila je kod kuće, rekao je zagledavši se u daljinu.

već kasno kad joj se pojavio pred vratima. Vjerojatno ga J ^^0

unutra. Negdje prije ponoći izašao je iz njene kuće i tako u ^

alarm. Bila je izbodena nasmrt. Bilo je naznaka seksualnog

To sam pročitao.

ar

CORPUS DELICTI199

• Imaš li ikakvu teoriju o tome što se moglo dogoditi? upitala

blago. Neka razmišljanja koja prelaze ono što si pročitao?

Nagnuo se naprijed, a ponašanje mu se opet dramatično

cijenilo. U očima su mu gorjeli osjećaji. Donja mu je usnica

Ja podrhtavati.

U glavi vidim slike, rekao je.

Na primjer?

Stvari koje ne bih htio ispričati policiji.

Ja nisam policija, rekla sam.

Oni ne bi razumjeli, reče on. Ja te stvari vidim i osjećam a

da nemam nikakav razlog da ih znam. Poput Frenkija. Trepnuo

je da zaustavi suze. Poput ostalih. Mogao sam vidjeti što se dogodilo

i razumjeti to, iako mi nisu uvijek pričali pojedinosti. Ali

nekada ti ne trebaju pojedinosti. A u većini slučajeva niti ih ne

saznaš. Znae zašto je tako, zar ne?

Nisam sasvim sigurna...

Zato što ni sami Frenkiji ovoga svijeta ne znaju pojedinosti! To je kao

neka užasna nesreća koje se ne možeš sjetiti. Svijest

tise vraća poput buđenja iz nekog ružnog sna i nađeš se pred

ostacima katastrofe. Pred majkom koja više nema lica. Takvi se

rrankieji probude tek kad su već u bijegu ili kad im policajac kojegse

ne sjećaju da su pozvali parkira ispred kuće.

Hoćeš reći da se Bervlin ubojica ne sjeća točno što je učinio? upitala

sam oprezno.

On kimne.

Siguran si u to?

NaJvJeštiji psihijatar kojeg imate mogao bi ga ispitivati milijun godina i nikada ne bi dobio točan odgovor, reče Hunt. Istinu nikada neće saznati. Ona se mora rekonstruirati.

to Je upravo ovo što si ti učinio. Nagađao i rekonstruirao istinu. rekla sam.

200

Navlažio je donju usnicu, dišući isprekidano je rekao,

Ja vam kažem što vidim?

Da, odgovorila sam.

Prošlo je mnogo vremena od njegovog prvog susreta s njom, započeo je. No ona ga nije bila svjesna kao osobe

Ona ga je možda nekada negdje i vidjela - a da nije znala da ga je sreća.

Njegove frustracije i njegova opsesivnost dovele su ga do Njenih vrata. Nešto je okrenulo prekidač, pretvorilo sve to u neodloživu

potrebu da se nađe s njom licem u lice.

Što? upitala sam. Što je okrenulo prekidač?

Ne znam.

Stoje osjećao kad je odlučio napasti je?

Hunt zatvori oči i reče: Bijes. Bijes, zato što stvari nisu ispale onako kako je on htio.

Bijes jer nije mogao imati vezu s Beryl? upitala sam.

Još uvijek zatvorenih očiju Hunt polako odmahne glavom i reče: Ne. Možda je to ono stoje najbliže površini. Ali korijenje je daleko dublji. Bijes, zato što stvari od početka nisu bile onakve kakvima je on htio da budu.

Još dok je bio dijete? upitala sam.

Da. ?

Zar je bio zlostavljan?

Da, emocionalno, reče Hunt.

Tko ga je zlostavljao?

I dalje zatvorenih očiju, odgovorio je: Njegova majka. Ka je ubio Beryl ubio je svoju majku.

Proučavaš li knjige iz forenzične patologije, Al? Li a tim stvarima? upitala sam. 1

Otvorio je oči i zagledao se u mene kao da nije čuo s rekla.

Nastavio je, uzbuđen: Morate shvatiti koliko je puta šljao taj trenutak. Nije to bilo naglo izvedeno, kao, jedu se zaletio u njenu kuću bez predumišljaja. Trenutak J

CORPUS DELICTI201

bran impulsivno, ali čitava metoda isplanirana je do u najsitnije ije Nikako si nije smio dopustiti da bude uznemirena njego^ nrisutnošću i da odbije pustiti ga u kuću. Nazvat će policiju, VI) će im Pis- Pa čak da ša l ne umte krinka bi mu pala i nikada ^ se više ne bi mogao približiti. Smislio je plan koji je jamčio ^ :eh; nešto što u njoj neće pobuditi sumnju. Kad se te večeri iavio ispred njenih vrata ulijevao joj je povjerenje. I ona ga je pustila unutra.

U mislima sam zamišljala tog čovjeka u Bervlinom predvorju, li nisam mogla vidjeti boju njegovih očiju ili kose, samo nejasnu feuru i odsjaj dugačke čelične oštrice kad se predstavio oružjem kojimjujeiubio.

U tom trenutku on gubi kontrolu, nastavio je Hunt. Neće se sjećati što se dalje dogodilo. Njena panika, njen užas njemu ne predstavljaju zadovoljstvo. Ovaj dio svog rituala nije u potpunosti razradio. Kad je potrčala, kad je pokušala pobjeći od njega, kad je vidio paniku u njenim očima, u potpunosti je shvatio da ga ona odbija. Uvidio je kako je grozno to što radi i njegov prezir prema samome sebi očitovao se kao prezir prema njoj. Bijes. Bio je sveden na najniže biće i brzo je gubio kontrolu nad njom. Ubojica. Razoritelj. Bezumni divljak što trga i reže i nanosi bol. I stoje više rušio i naruživao hram koji je tako dugo bio mjesto njegova obožavanja, sve je teže podnosio taj prizor.

Pogledao me, ali pogled mu je bio sasvim prazan. Na licu mu Nje ostao trag ni jednog jedinog osjećaja kad je upitao. Možete to shvatiti, doktorice Scarpetta?

Slušam te, bilo je sve što sam rekla.

On je u svima nama, reče on.

Kaje li se on, Al?

On je izvan tih granica, rekao je. Mislim da nije presretan što je učinio, mislim da čak nije ni potpuno svjestan sveg što je učinio. Njegovi su osjećaji pomiješani. U svojoj glavi on neće pustiti da umre. On razmišlja o njoj, ponovno proživljava trenutke u kojima je imao neki dodir s njom, zamišlja daje njegova Veza s njom najdublja od svih jer je u posljednjim svojim trenucima ona mislila na njega, a to je krajnja bliskost koju ljudi mogu ostvariti. U svojim maštanjima on zamišlja nju. dalje razmišlja o njemu, i nakon smrti. Ali ona razumna komponenta u njemu nezadovoljna je i isfrustrirana. Nitko ne može pripadati jednoj osobi i to je ono što počinje uviđati.

Kako to misliš? upitala sam.

Njegov čin nikako nije mogao izazvati željeni učinak govorio je Hunt. Nije siguran u bliskost-baš kao što nikada nije bio siguran u bliskost svoje majke. A sada postoje ljudi koji imaju bolje opravdanje da budu bliski Beryl, bolje opravdanje od njega Kao, na primjer?

Policija. Usmjerio je pogled prema meni. I vi.

Zato što istražujemo njeno ubojstvo? upitala sam, dok su mi kralježnicom prolazili trnci.

Da.

Zato što svi brinemo o tome i naša je veza s njom više izložena javnosti od njegove? rekla sam.

Da.

Kamo to vodi? upitala sam zatim.

Cary Harper je mrtav.

On je ubio Harpera? *

Da.

Zašto? Nervozno sam zapalila cigaretu.

Ono što je učinio Beryl bilo je plod ljubavi, odvratila je Hunt.

A ono što je učinio Harperu bilo je plod mržnje. Sad čini stvari iz mržnje. Tko god je u vezi s Beryl nalazi se u opasnosti. To je što sam želio reći poručniku Marinu, policiji. Ali znao sam da bi imalo smisla - samo bi mislili da mi fali koja dasaka u glavi Tko je on? upitala sam. Tko je ubio Beryl?

Ali Hunt pomakne se do ruba kauča i stane trljati lice da vima. Kad je podigao pogled obrazi su mu bili prekriveni crv

mrljama.

Jim Jim, promrmljao je.

CORPUS DELICTI203

Jim? upitala sam, osupnuta.

znam. Glas mu se izgubi na trenutak. U glavi mi stal^oni to ime, stalno, stalno mi zvoni...

Sjedila sam vrlo mirno.

Bilo je to tako davno, kad sam bio u bolnici Valhalla, reče on.

U forenzičnoj jedinici? provalila sam. Je li taj Jim Jim bio edan od pacijenata dok si bio tamo?

Nisam siguran. U očima su mu se osjećaji skupljali poput olujnih oblaka. Čujem to ime i vidim to mjesto. Misli mi lutaju natrag u njegove mračne uspomene. Kao da me nešto uvlači u odvodnu cijev. To je bilo tako davno. Toliko toga mi je izbljedjelo iz sjećanja. Jim Jim. Jim Jim. Poput zvuka lokomotive. I taj zvuk nikako da prestane. Glava me boli od njega.

Kad je to bilo? zahtijevala sam.

Prije deset godina, uzviknuo je.

U to doba Hunt nikako nije mogao raditi na magisteriju, zaključila sam. Tada je imao tek nešto manje od dvadeset godina.

Al, rekla sam, ti nisi provodio istraživanje u forenzičnoj jedinici. Bio si pacijent, zar ne?

Prekrio je lice dlanovima i zajecao. Kad se napokon malo smirio više nije htio razgovarati. Vidljivo potresen promrmljao je da kasni na sastanak i gotovo pobjegao kroz vrata. Srce mi je ubrano lupalo i nikako ga nisam mogla smiriti. Skuhala sam si kavu 1 stala šetkati po kuhinji nastojeći odlučiti što sada. Kad je telefon zazvonio poskočila sam.

Kay Scarpetta, molim vas.

Ja sam.

Ovdje John iz Amtraka. Napokon sam došao do podatka kojeg ste tražili, gospođo. Samo malo... Sterling Harper kupila je povratnu kartu za Virginian, za dvadeset i sedmi listopada s polaskom trideset i prvog. Prema podacima koje imam ukrcala se ona ili netko drugi s njenom kartom. Želite li točno vrijeme Putovanja?

204

Da, molim vas, rekla sam i zapisala što mi je rekao
Odgovorio je: Polazak iz Fredericksburga, odredište
more. e Ba

Pokušala sam nazvati Marina. Bio je na dužnosti. Nazvala
Sam ga tek uvečer i to da mi priopći svoje novosti.

Želiš li da dođem? upitala sam, zapanjena.

Nema smisla da dolaziš, odgovori Marinov glas.

Jasno je šta je napravio. Napiso je poruku i prikvačio sije za
cice. Kaže da mu je žao, al da nije više mogo. I to je otprilike to
Na mjestu događaja nema ničeg sumnjivog. Svi se spremamo
otići. A tu je i doktor Coleman, dodao je misleći na jednog od
mojih liječnika.

Malo nakon što je otišao od mene, Al Hunt zaputio se kući u
Ginter Park, u građevinu od opeke podignutu u kolonijalnom stilu
gdje je živio s roditeljima. Iz očeve radne sobe uzeo je komad papira
i kemijsku. Zatim se stubama spustio u podrum i skinuo svoj
uski remen od crne kože. Hlače i cipele ostavio je na podu. Kad je
nešto kasnije došla njegova majka kako bi napunila stroj za pranje
rublja, našla je svog sina jedinca kako visi na cijevi u praonici.

CORPUS DELICTI

205

Poglavlje 11

Iza ponoći počela je padati ledena kiša i do jutra svijet
obio pokrov od stakla. Cijelu sam subotu ostala u kući, a razbor s
Alom Huntom neprestano mi se iznova odvijao u glavi
arušavajući samoću mojih najskrivenijih misli poput leda što je
jckao dok se topio na zemlji pod mojim prozorima. Osjećala
igrižnju savjesti. Kao i svakog drugog smrtnika koji je ikada
došao u dodir sa samoubojstvom, opsjedao me varav osjećaj da
sam i mogla učiniti nešto kako bih to spriječila.

Ošamućena, stavila sam i njegovo ime na popis. Četvero je
ljudi bilo mrtvo. Dvije su smrti bile očito izazvane svirepim
ubojstvima, dvije nisu, a opet, svi su slučajevi bili nekako povezani.
Možda ih je povezivalo ono jarkonarančasto vlakno. Subotu i nečiju
provela sam radeći kod kuće jer bi me ured u gradu samo
Nsjećao na to da više nisam u poziciji izdavati naredbe - nisam
seu stvari, osjećala potrebnom. Posao se nastavljao i bez mene.

Ljudi su mi se povjeravali, a zatim umirali. Moji ugledni kolege, Poput javnog tužitelja, željeli su odgovore, a ja im nisam imala što Ponuditi.

Branila sam se na jedini slabašan način koji sam znala. Sjedila Sam ispred svog kućnog kompjutora, pravila bilješke o ovim slučajevima i mozgala nad stručnom literaturom. I mnogo sam teleMarina nisam vidjela sve dok se u ponedjeljak ujutro nismo Našli na željezničkoj postaji u Staples Mili Roadu. Prošli smo izPred dva vlaka što su čekala na polazak, gdje je mračan zimski Zrak bio topliji zbog rada motora i mirisao na ulje. Pronašli smo 206

sjedala u posljednjem vagonu našeg vlaka i nastavili razgovor koji smo bili započeli u kolodvorskoj zgradi.

Doktor Masterson nije baš bio pričljiv, opisala sam mu.

oprezno sam spustila na pod platnenu torbu, koju sam imala u ruci.

Ali imam osjećaj da se Hunta sjeća daleko bolje no što pokazuje.

Zašto sam uvijek ja dobivala sjedišta s

jednim podloškom za noge?

Marino glasno zijevne izvlačeći svoj podložak, koji je sasvim fino funkcionirao. Nije mi ponudio da zamijenimo sjedišta jest, prihvatila bih.

Odgovorio je: Znači, Hunt je imo kojih osamnajst, devetnajst godina kad je bio u munjari.

Da. Liječio se od ozbiljne depresije, rekla sam.

Aha, to sam si i mislio.

Dobro, reci mi što ti sad to znači? upitala sam.

Takvi su tipovi uvijek u depresiji.

A kakvi su to tipovi, Marino?

Recimo samo da mi je riječ peder više puta pala na pamet dok sam razgovarao s njim, reče on.

Riječ peder Marinu je više puta padala na pamet kad god je razgovarao s nekim tko je drugačiji.

Vlak krene, tiho, poput brodice kad se udaljava od obale.

Da si bar snimila taj razgovor, nastavi Marino zijevajući.

S doktorom Mastersonom?

Ne, s Huntom. Kad je svratio do tvoje gajbe, reče on.

Njegov je značaj dvojben, a sada to ionako nije bitno ,

govorila sam s nelagodnom.

Ne znam. Meni se čini da je taj tip znao jako puno. volio daje još malo visio kod tebe, da tako kažem.

od

Ono stoje Hunt rekao u mojoj dnevnoj sobi bilo bi ya je još uvijek živ i nema tako čvrst alibi. Policija je praktički bila u kuću njegovih roditelja. Nisu pronašli ništa što bi p Hunta s ubojstvima Beryl Madison i Carvja Harpera. K to«1 CORPUS DELICTI207

? Racije Beryl ubijena, Hunt je bio na večeri sa svojim roditeljima? a u njihovom klubu, a kad je ubijen Harper bio je s njima u ri Obje su priče provjerene. Huntovi su roditelji govorili istinu, prndali smo se, njihali i tandrkali, putujući prema sjeveru, žalosno zviždala.

Ovo s Beryl gurnulo ga je preko ruba, govorio je Marino. jc hoćeš moje mišljenje, mislim da se tako duboko poistovjeto s njenim ubojicom da je prolupo, koknuo se, s tim da se oprostio prije nego staje puko.

Ja mislim da je vjerojatnije da je Beryl otvorila neku staru ranu, odgovorila sam. To gaje podsjetilo na vlastitu nesposobnost da se upusti u vezu.

Čini se ko da su on i ubojica prilično slični. Nijedan se ne zna približiti ženama. Obojica su gubitnici.

Hunt nije bio nasilan.

Možda je naginjao nasilju i nije mogo živjeti s tim, reče Marino.

Ne znamo tko je ubio Beryl i Harpera, podsjetila sam ga.

Ne znamo je li to bio netko poput Hunta. To još uopće ne znamo, a nemamo pojma ni koji je bio motiv. Ubojica bi baš mogao biti i netko poput Pricea. Ili netko po imenu Jim Jim.

Klinac, a ne Jim Jim, reče Marino podmuklo.

Mislim da u ovom trenutku ne bismo smjeli ništa odbaciti, Marino.

Samo ti daj. Ako naletiš na nekog Jim Jima koji je diplomu u Valhali, a sad radi ko honorarni terorist i na sebi fura

.. narančasta akrilna vlakna, nazovi me. Smjestivši se udobnije na sjedištu i zatvorivši oči, on promrmlja: Treba mi odmor.

I meni, rekla sam. Treba mi odmor od tebe.
nazvao je Benton Wesley kako bi razgovarao o Huntu,
Tada sam Mu rekla kamo namjeravam otići i zašto. Bio je
nepopustljiv, i rekao, da mi nije Pametno da idem sama. Bio je
prepun priča o teroRistima i mecima. Želio je da Marino pođe sa
mnom, a
možda i ne bi smetalo i da odem sama, da čitava stvar nije ispala
takva

208

muka. U jutarnjem vlaku što kreće u šest i trideset pet
bilo je mjesta, pa nam je Marino rezervirao karte za onaj
u četrdeset osam. Tako sam se ja u tri ujutro zaputila u svoj ured,
kako bih uzela plastičnu kutiju koja mi se sada nalazila u torbi.
Osjećala sam se kao da me netko fizički kaznio, a posljedice
nedostatka sna postajale su sve vidljivijima. Nikakav posebni ubojica
nije bio potreban da me liši života. Moj anđeo čuvar Marino nije mi
htio

prištedjeti taj trud.

Ostali su putnici drijemali, lampice iznad glava bile su
ugašene. Uskoro smo prolazili kroz Ashland, pa sam se zapitala
kakvi li ljudi žive u primitivnim bijelim drvenim kućicama uz prugu.
Prozori su bili mračni, a sa trijemova su nam prazni stupovi za
zastave upućivali ukočene pozdrave. Prošli smo pored uspavanih
pročelja dućana - brijačnice, papirnice, banke - a onda je vlak
stao ubrzavati zaobilazeći igralište Randolph-Macon Collegea,
okruženo georgijanskim zgradama i u ovo gluho doba napučeno
samo nizom šarenih saonica. Iza grada nalazila se šuma i gomile
sirove crvene gline. Bila sam zavaljena u sjedište, uspavana ritmom
kotača vlaka. Što smo se više udaljavali od Richmonda, to
sam bivala sve opuštenijom i da sam to nisam namjeravala, utonula
sam u san.

Nisam sanjala, već sam sat vremena bila gotovo bez svijesti, a
kad sam otvorila oči, iza prozorskih stakala nazirala se plava
zora, a vlak je prelazio Quantico Creek. Rijeka je nalikovala na
ulašteni kositar od čijeg se svakog nabora odbijala svjetlost, a na
njoj se vidjelo i nekoliko brodića. Sjetila sam se Marka. Sjeti a
sam se naše noći u New Yorku i naših davno prošlih vremena.

kad je ostavio onu zadnju tajnovitu poruku na mojoj automa s sekretarici više se nije javio. Pitala sam se što li radi, a opet, . sam se znati.

Marino sjedne, mamurno gledajući u mene. Bilo je v za doručak i cigaretu, i to ne nužno tim redoslijedom.

Vagon-restoran bio je napola popunjen polusvjesni ^-cj ma koji bi mogli sjediti na bilo kojoj autobusnoj postaji u a0 i izgledati kao da su na pravom mjestu. Neki je mladić za CORPUS DELICTI209

muzici ili nečem drugom što je sviralo u slušalicama koje vnao na ušima. Umorna je žena u naručju držala svoje nemirno)e. te Jedan je stariji par igrao karte. Pronašli smo prazan stol u tu Zapalila sam cigaretu, a Marino je otišao vidjeti što se može esti- Jedina dobra stvar koju sam mogla reći o već upakiranom ndviču od šunke i jaja koji mi je donio bilo je da je vruć. Kava nije bila loša.

Marino zubima razdere celofan u koji je sendvič bio umotan iodmjeri pogledom platnenu torbu koju sam bila smjestila pokraj sebe na sjedištu. U njoj se nalazila plastična kutija s uzorcima jetre Sterling Harper, s epruvetama njene krvi i njenog želučanog sadržaja, sve spakirano u led.

Kolko dugo prije nego šta se otopi? upitao me.

Imamo puno vremena, stići ćemo ako negdje ne stanemo, odgovorila sam.

Kad smo već kod vremena, evo sad ga imamo. Daj molim te, ponovi mi ono sranje o sirupu za kašalj. Napola sam spavo kad si sinoć mljela o tome.

Da, napola si spavao, baš kao i sada.

Šta se ti nikad ne umoriš?

Ja sam, Marino, tako umorna da nisam sigurna da ću preživjeti.

E, pa bolje ti je da preživiš. Ja ti sigurno sve te komadiće i tekućinice neću sam isporučivat, rekao je posegnuvši za kavom.

Objasnila sam mu polako, polako, kao na predavanju.

OsnoVni sastojak sirupa za kašalj kojeg smo pronašli u kupaonici gospođe Harper jest d-metorfan²⁸, nešto slično kodeinu. D-metorfan je bezopasan, osim ako ga se uzme u ogromnoj količini. Radi se o promjeni jednog spoja čije ti ime ionako ne bi ništa značilo...

Ma nemoj! A kako znaš da mi ne bi ništa značilo?

Tri - metoksi - N - metilmorfinan.

derivat opijuma, služi kao sredstvo za ublažavanje kašlja.

210

Imala si pravo. Nemam pojma staje to.

Nastavila sam: Postoji još jedan lijek koji je sličan ovom spoju čiji je d-metorfan D izomer. Taj L izomer zove se metorfan,²⁹ radi se o jakom narkotiku, otprilike pet puta jačem od morfija. A što se tiče otkrivanja prisutnosti jednog ili drugog je jedina razlika između njih je ta što kad se gledaju kroz jednu optičku spravu koja se zove polarimetar, d-metorfan T ima svjetlost lagano udesno, a l-metorfan lagano ulijevo a drugim riječima, bez te spravice ne mož razlikovat to dvoie zaključi Marino.

Ne kroz rutinske toksikološke testove, odgovorila sam L-metorfan se pojavljuje kao d-metorfan zato što imaju iste sastojke. Jedina zamjetljiva razlika je u tome što lome svjetlost u različitim smjerovima, baš kao što D-saharoza i L-saharoza prelamaju svjetlost u različitim smjerovima iako su strukturalno obje isti disaharidi. D-saharoza je običan šećer. L-saharoza nema nikakve hranjive vrijednosti za ljude.

Nisam siguran da sam skopčo, reče Marino protrljavši oči.

Kako mogu sastojci bit isti al drukčiji?

Zamisli d-metorfan i l-metorfan kao jednojajčane blizance, rekla sam.

Oni nisu isti ljudi, da tako kažem, ali izgledaju

jednako - osim što je jedan dešnjak, a drugi ljevak. Jedan je bezopasan, a drugi dovoljno snažan da ubije. Pomaže li to?

Aha, mislim da da. Dobro, i koliko je tog 1-metorfana gospođica Harper morala progutat da se uspava?

Trideset miligrama bi vjerojatno bilo dovoljno. Drugim nje cima, petnaest tableta od dva miligrama, odgovorila sam.

I onda, ako pretpostavimo da je?

Vjerojatno je vrlo brzo utonula u duboku narkozu i1irn

Misliš daje znala za ovu priču o izomerima?

291 - 3 - metoksi - N - metilmorfinan.

CORPUS DELICTI 211

-Možda, odgovorila sam. Znamo da je imala rak, a sumi na to da je

željela prikriti svoje samoubojstvo, što onda
^a šnjava istopljenu plastiku u kaminu i pepeo onog drugog što
alila neposredno prije no što je umrla, što god to bilo. Moguće je
namjerno ostavila bočicu sa sirupom za kašalj u kupatolu? kako bi
nas navela na krivi put. Nakon što sam vidjela tu bočicu nije me
iznenadilo što je njen toksikološki nalaz pokazao
prisutnost d-metorfana.

Gospođica Harper nije imala živućih rođaka, vrlo malo prijatelja - ako
je uopće i imala kojeg - i nije me se dojmila kao osoba koja često
putuje. Kad sam otkrila daje nedavno bila otputovala u Baltimore,
prvo što mi je palo na pamet bila je klinika

Johns Hopkins, jedna od najboljih klinika za onkologiju na svijetu.
Nakon nekoliko telefonskih razgovora uvjerala sam se da ju je
gospođica Harper redovito posjećivala radi provjere krvi i koštane
srži. Ti su odlasci očito bili u vezi s bolešću za koju nije htjela
da se zna. Kad sam saznala čime su je liječili sve su mi se kockice
odjednom posložile u glavi. Laboratoriji u mojoj zgradi nisu imali
polarimetar niti bilo koji drugi način za pronalaženje 1-metorfana.
Doktor Ismail na klinici Hopkins bio mi je obećao pomoći, ako
mu pribavim potrebne uzorke.

Još nije bilo sedam sati, a nalazili smo se na rubnim dijelovima
Washingtona. Šume i močvare jurile su pokraj nas sve dok se
Pred nama iznenada nije pojavio grad, a među drvećem se nazirao
bljesak bjeline Jefferson Memoriala. Visoke poslovne zgrade
bile su tako blizu da sam kroz besprijekorno čiste prozore vidjela
upaljene svjetiljke u uredima, a onda je vlak poput krtice zaronio u
podzemni tunel i nastavio put slijepo kopajući ispod trgovačkog
Centra.

Doktora Ismaila pronašli smo u farmakološkom laboratoriju
klinike. Otvorivši platnenu torbu spustila sam malu
crnu kutiju na njegov stol.

Ovo su uzorci o kojima smo razgovarali? upitao me liječnik
smješajući se.

212

Da, odgovorila sam. Trebali bi još uvijek biti u dobrom stanju.

Došli smo ovamo ravno s kolodvora.

Ako koncentracije budu u redu, mogao bih vam dati

odgovor već za dan ili dva, reče on. §

Šta ćete točno raditi s njima? raspitivao se Marino, razgledavajući laboratorij koji je izgledao kao i svi drugi laboratoriji, ? koje sam ikada vidjela.

To je, zapravo, vrlo jednostavno, odgovori doktor Ismaili strpljivo. Najprije ćemo napraviti ekstrakt želučanog uzorka. To će biti najdulji i najosjetljiviji dio posla. Kad to bude gotovo staviti ću taj ekstrakt pod polarimetar, koji je vrlo sličan teleskopu. Osim što ima rotirajuće leće. Pogledat ću kroz okular i zavrtjeti leće udesno i ulijevo. Ako se radi o d-metorfanu, on će prelamati svjetlost udesno, što znači da će svjetlo u polju postajati svjetlije kako okrećem leće udesno. Ako se radi o 1-metorfanu, bit će obrnuto.

Nastavio je objašnjavati kako je metorfan vrlo učinkovit anestetik koji se prepisuje gotovo isključivo ljudima kod kojih je tumor uznapredovao do završne faze. Budući da je taj lijek sastavljen upravo u ovoj klinici, imao je listu svih pacijenata koji su ga uzimali. Svrha toga bilo je utvrditi njegov opseg djelovanja. Uz to, imali smo sreće da postoji dosje liječenja gospođice Harper. Svaka dva mjeseca dolazila je na provjeru krvi i koštane srži i svaki put je dobivala zalihu lijekova, otprilike dvije stotine i pedeset tableta od dva miligrama, govorio je doktor Ismaili, oprezno okrećući listove debele knjige s bilješkama. Da vidimo. Sljedeći put bila je ovdje dvadeset i osmog listopada. Znači ralo joj je ostati barem sedamdeset i pet, ako ne i stotinu tableta. Nismo ih pronašli, rekla sam.

Šteta. Podigao je pogled, a tamne su mu se oči ^bii0 A tako je dobro napredovala. Vrlo fina žena. Uvijek mi je drago vidjeti nju i njenu kćer.

Nakon nekoliko sekundi zaprepaštene tišine, upita Kćer?

r

CORPUS DELICTI 213

Pretpostavljam da joj je kćer. Jedna mlada žena. Plava... Ivlarino ga prekine: Je li bila s gospođicom Harper i zadnji put zadnji vikend u listopadu?

Doktor Ismail se namršti i reče: Ne. Ne sjećam se da sam je

ja vidio. Gospođica Harper je bila sama.
Koliko je godina gospođica Harper dolazila ovamo? upijlasam.
Morat ću izvući njen karton. Ali znam da je dolazila već netolik godina. Barem dvije.

Je li njena kći, ta mlada plavokosa žena, uvijek bila s njom?
Ijeljela sam znati.

U početku ne tako često, odgovori on. Ali tijekom prošle
»odine svaki je put bila s njom, osim ovog zadnjeg u listopadu i
:»žda onog prije toga. To me se jako dojmilo. Mislim, kad je netiotako
bolestan, lijepo je imati podršku obitelji.

Gdje je gospođica Harper odsjedala kad je bila ovdje? Mišići na
Marinovoj vilici opet su se zatezali.

Većina pacijenata odsjeda u hotelima u blizini bolnice. No
pspođica Harper je voljela luku, reče doktor Ismail.

Reakcije su mi bile usporene zbog napetosti i nedostatka sna.

Ne znate u kojem hotelu? bio je uporan Marino.

Ne. Nemam pojma...

Iznenada mi u glavi bljesne slika djelomičnih riječi otipkanih

Na ostatku lista izgorijelom i pronadjenom u bijelom pepelu.

Prekinula sam obojicu: Smijem li se poslužiti vašim telefonskim
imenikom, molim vas?

Petnaest minuta kasnije Marino i ja stajali smo na ulici i tražili.

Sunce je bilo jako, no bilo je prilično hladno.

Prokletstvo, reče on ponovno. Nadam se da si u pravu.

i Uskoro ćemo saznati, rekla sam napeto.

U posebnom dijelu telefonskog imenika bio je naveden hoTel arbor
Court. bor Co, bor C. Neprestano su mi pred očima

214

bila sićušna slova na ostacima spaljenog papira. Hotel
je bio jedan od najluksuznijih u gradu, a nalazio se točno preko
puta plaže.

Da ti ja kažem šta ne mogu skužiti, nastavio je Marino.

Tada je još jedan taksi prošao pored nas. Čemu sav taj trud?

gospođica Harper se ubila, A zašto se pretrgla

da ispadne tako tajnovito? To tebi ima smisla?

Bila je ponosna žena. Samoubojstvo je vjerojatno

Smatrala sramnim činom. Možda nije željela da to itko shvati i

možda je

odabrala trenutak da si oduzme život dok sam ja u kući.

A zašto?

Možda zato što nije željela da joj tijelo pronađu tjedan dana kasnije. Promet je bio užasan, a ja sam se već počela pitati nećemo li morati pješke do luke.

I stvarno misliš daje znala za to s izomerima?

Mislim daje, rekla sam.

Kako to?

Tako stoje željela dostojanstvenu smrt, Marino. Moguće je daje planirala samoubojstvo već neko vrijeme, za slučaj da leukemija postane akutnom, kad više ne bi više željela patiti ili tjerati druge da pate. metorfan je bio savršen izbor. U većini slučajeva ne bi ga se primijetilo - pod uvjetom da se u kući pronađe sirup za kašalj. Gle! Začudio se Marino kad je jedan taksi, hvala bogu, izašao iz kolone i krenuo prema nama. Impresioniran sam. znaš da jesam.

Tragično je to.

Ne znam baš. Stavio je u usta žvakaću gumu i počeo žvakati. Evo ja, ja ne bi htio da me strpaju u bolnički krevet i gurnu mi cjevčice u nos. Možda bi razmišljlo isto ko i ona.

Ona se nije ubila zbog raka.

Znam, reče on otisnuvši se s pločnika.

Mora to imat neke veze. Ionako nije baš čeznula za ovim svijetom.

215

Onda su Beryl. Onda su joj koknuli i brata. On slegne ramenima.

Ušli smo u taksi pa sam dala vozaču adresu. Deset minuta

•vozili smo se u tišini. Onda je taksi usporio i provukao se kroz

Veliki luk koji je vodio do opekrom ograđenog dvorišta punog

Krasnih biljaka i niskog drveća. Pokraj mene se istog časa stvorio

vratar u odori i s cilindrom na glavi i uveo me u prekrasno svijetlo

predvorje uređeno u ružičaste i bež nijanse. Sve je bilo novo, čisto

ulašteno, na skupocjenom namještaju nalazili su se buketi svježeg

cvijeća, a članovi hotelskog osoblja bili su na pravim mjestima, prisutni, ali ne i nametljivi.

Uveli su nas u lijepo uređeni ured gdje je lijepo odjeveni direktor razgovarao telefonom. T.M. Bland, sudeći po mjedenoj

pločici na stolu, pogledao nas je i nabrzinu završio razgovor. Marino nije gubio vrijeme; odmah mu je rekao što tražimo.

Popis gostiju je povjerljiva stvar, odgovorio je gospodin Bland dobrohotno se smješkajući.

Marino sjedne u kožnu fotelju i zapali cigaretu usprkos znaku HVALA ŠTO NE PUŠITE koji se dobro vidio na zidu, a zatim posegne za novčanikom i mahne svojom policijskom značkom.

Pete Marino, reče lakonski. Richmondska policija, Odjel za umorstva. Ovo tu je doktorica Kay Scarpetta, glavni sudski patolog u Virginiji. Bez daljnjeg razumijemo vaše ustrajanje na povjerljivosti i poštujemo vaš hotel zbog toga, gospodine Bland. Al, vidite, Sterling Harper je mrtva. Njen brat, Cary Harper, je mrtav. A i Beryl Madison je isto mrtva. Cary Harper i Beryl su ubijeni. Ismo baš sasvim sigurni šta se dogodilo gospođici Harper. I zato smo ovdje.

Čitam novine, poručnice Marino, reče gospodin Bland.

Naravno da će ovaj hotel surađivati s vlastima
Koliko god je to moguće.

Znači, hoćete mi reć da su bili vaši gosti, reče Marino.

Cary Harper nije nikada odsjeo ovdje.

A njegova sestra i Beryl Madison jesu.

216

Točno, reče gospodin Bland.

Kolko često i kad su bile tu zadnji put?

Morat ću pogledati račun gospođice Harper,

Odgovori gospodin Bland. Molim vas, ispričajte me na trenutak

Nije ga bilo najviše petnaest minuta, a kad se vratio

Donio nam je list kompjutorski ispisanog papira.

Kao što vidite, rekao je ponovno se spustivši u stolicu,

gospođica Harper i Beryl Madison odsjele su ovdje šest puta
posljednjih godinu i pol dana.

Približno svaka dva mjeseca, razmišljala sam glasno prelazeći pogledom preko datuma na papiru, osim zadnjeg tjedna u kolovozu i posljednjih nekoliko dana listopada. Izgleda daje tada gospođica Harper bila sama.

On klimne glavom.

Zašto su dolazile? upita Marino.

Možda zbog posla. Kupovine. Jednostavno radi odmora. Zaista ne bih znao. Nije u praksi hotela da nadgledamo svoje goste.

A meni je u praksi da me boli džon za to šta vaši gosti rade, osim ako odnekud ne isplivaju mrtvi, reče Marino. Recite mi šta ste primijetili kad su gospođe bile tu.

Smiješak gospodina Blanda nestane i on nervozno skine zlatnu kemijsku s bloka za koji je bila pričvršćena, a zatim ostane u nedoumici pitajući se što bi sad s njom učinio. Gurnuvši je u džep na svojoj uštirkanoj ružičastoj košulji, on pročisti grlo. Mogu vam reći samo ono što sam ja primijetio, reče.

Dajte, molim vas, reče Marino.

Putovale su zasebno. Gospođica Harper obično je dolazila uvečer prije Beryl Madison, a često nisu ni odlazile zajedno. ovaj, u isto vrijeme.

Kako to mislite, nisu odlazile u isto vrijeme?

217

Hoću reći da su se znale odjaviti isti dan, ali ne nužno u isto Vrijeme. na primjer, odbile bi ići istim taksijem.

Jesu li obje odlazile prema željezničkoj postaji? raspitivala Sam se.

Čini mi se da se gospođica Madison češće limuzinom odvozila prema zračnoj luci, odgovori gospodin Bland. Ali da. Mislim daje običaj gospođice Harper bio otići vlakom.

A stoje sa smještajem? upitala sam proučavajući kompjutorski ispis. Pa da, upadne Marino. Ovo nam ništa ne govori o njihovoj sobi. On kažiprstom potapše ispis. Su uzimale dvokrevetnu ili jednokrevetnu? Znate ono, jedan krevet za dvoje?

Pocrvenjevši zbog aluzije u Marinovu pitanju, gospodin Bland odgovori: Uvijek su odsjedale u dvokrevetnoj sobi s pogledom na more. Bile su gosti hotela, poručnice Marino, ako baš morate znati pojedinosti i to naravno nije za javnost.

Hej, na šta vam ja ličim, na nekog novinara?

Želite reći da su odsjedale u vašem hotelu besplatno? upitala sam, zbunjena. UDa, gospođo.

Dajte nam to malo objasnite, reče Marino.

To je bila želja gospodina Josepha McTiguea, odgovori gospodin Bland.

Molim? Nagnula sam se naprijed i oštro se zagledala u njega. Građevinar iz Richmonda? Mislite na tog Josepha McTiguea? Pokojni gospodin McTigue gradio je veći dio luke. Njegova Vlasništvo obuhvaća i priličan broj dionica u ovom hotelu, odgovori gospodin Bland. On je zahtijevao da smjestimo gospođicu najbolje što možemo i mi smo nastavili poštovati tu želju poslije njegove smrti.

218

Nekoliko minuta kasnije gurnula sam novčanicu od Nekoliko dolara u vratarevu ruku, pa smo Marino i ja ponovno ušli u taksi.

Očeš mi, molim te, reć koje, kvragu, taj Joseph predstavlja. upitao me Marino dok smo se uključivali u promet.

Posjetila sam njegovu ženu u Richmondu. U Chamberl Gardensu. Rekla sam ti to.

ti boga!

Da, i mene je prilično šokiralo, složila sam se.

I reci mi šta sad to znači?

Nisam znala, ali u glavi mi se polako rađalo moguće rješenje. Menije sve to prilično čudno, nastavio je. Ko prvo, ono šta je reko: da je gospođica Harper obično išla vlakom, a Beryl avionom, kad su obje išle u istom pravcu.

To i nije tako čudno, rekla sam. Naravno da nisu mogle zajedno putovati, Marino. Ni gospođica Harper ni Beryl nisu mogle toliko riskirati. One nisu trebale imati nikakvog dodira jedna s drugom, sjećaš se? Ako je Cary Harper običavao dolaziti pred svoju sestru na kolodvor, ne bi bilo načina da Beryl jednostavno nestane da su ona i gospođica Harper putovale zajedno. Zastala sam, a onda mi je nešto palo na pamet. Možda je gospođica Harper pomagala Beryl oko knjige, možda joj je davala podatke o obitelji Harper.

Marino je gledao kroz prozor.

Rekao je: Ako mene pitaš, ja mislim da su cure bile lezbijke.

Ugledala sam vozačeve znatiželjne oči u retrovizoru.

Ja mislim da su se voljele, rekla sam jednostavno.

E, onda? Možda su se malčice ljubakale, nalazile se dva mjeseca tu u Baltimoreu gdje ih niko nije poznavo i nije obraćo pažnju na njih.

Znaš, bio je uporan Marino, možda je zato Beryl baš išla na Key West. Ako je bila pederica, tamo se osjećala kod kuće.

219

Tvoja je homofobija fanatična, Marino, a da ne govorim o koliko je zamorna. Trebao bi biti oprezan. Ljudi bi se mogli pitati što je s tobom.

Moš si mislit, reče on, ne smatrajući ono što sam rekla ni najmanje zabavnim.

Šutjela sam.

On nastavi: Stvar je u tome da sije Beryl možda našla kakvu curicu dokje bila dolje.

Možda bi to trebao provjeriti.

Ma, nema šanse. Nema šanse da me ugrize neki prokleti komarac u glavnom sudaškom središtu Amerike. A i razgovarat s hrpom pedera nije baš ono staja zovem dobrim provodom.

Jesi li zatražio od policije na Floridi da provjeri s kim se viđala tamo dolje? upitala sam ozbiljno.

Nekoliko njih mi je reklo da su malo pročačkali. Kad već pričamo o bijednom zadatku. Bojali su se bilo šta pojest, bojali su se popit vode. Jedan od onih pedera iz restorana o kojima je pisala u svoj im* pismima umire od SIDE, evo sad, dok ti i ja pričamo. Drotovi su cijelo vrijeme morali nosit rukavice.

I za vrijeme razgovora?

Nego šta. I kirurške maske isto - bar kad su pričali s tim tiP m koji umire. Nije im reko ništa korisnog, nikakav podatak

* ii bi nešto vrijedio.

Pa naravno da im nije ništa rekao, primijetila sam. Ako se Pnodiš s ljudima kao da su gubavci, teško da će ti se baš povjeriti. Ako se mene pita, taj dio Floride trebalo bi otpilit i poslat da sada luta morima.

na svu sreću, rekla sam, tebe nitko ništa ne pita.

sam se uvečer vratila kući na telefonskoj sekretarici čekale su me brojne poruke.

Nadala sam se da će jedna od njih biti Markova. Sjela sam na rub kreveta pijuckajući vino i bezvoljno slušala glasove što su izlazili iz sprave.

Bertha, moja domaćica, imala je gripu i javljala je da neće moći doći. Javni tužitelj htio je da se sutra ujutro nađe na doručku, a zatim me obavijestio da je izvršilac Bervline oporuke pokrenuo parnicu zbog nestalog rukopisa. Nazvala su trojica vinara tražeći moj komentar na to, a majka je zvala da pita za Božić da li ću radije puricu ili šunku - bio je to njen prilično proziran način da sazna može li računati na mene barem za jedan praznik u godini.

Nisam prepoznala dahtavi glas koji je uslijedio.

... Imaš tako krasnu plavu kosu. Je li prirodna ili je bojaš Kay?

Premotala sam traku. Panično sam otvorila ladicu noćnog ormarića.

... Je li prirodna ili je bojaš, Kay? Ostavio sam ti mali dar na stražnjem trijemu.

Ošamućena i s Rugerom u ruci premotala sam vrpču još jednom. Glas se svodio gotovo na šapat, vrlo tih i odmjeren. Muškarac, bijelac. Nisam mogla uočiti nikakav naglasak, a u tonu nisam mogla nazrijeti nikakav osjećaj. Strašio me zvuk vlastitih koraka na stubama, a kako sam prolazila kroz prostorije tako sam u njima palila svjetlo. Na stražnji se trijem izlazilo iz kuhinje. Srce mi je luđački tuklo dok sam se primicala jednoj strani staklene stijene koja je gledala na hranilicu za ptice i odmicala zavjese da vidim kroz njih. Čitavo vrijeme imala sam u ruci pištolj.

S trijema se prosipala svjetlost izguravajući tamu s travnjaka i dajući nazrijeti obrise drveća u šumovitom crnilu što je postojao na rubu dvorišta. Trijem od opeke bio je prazan. Ni na jednom mjestu nisam vidjela ništa. Obavila sam prstima kvaku i stajala sam razmišljajući.

no, kad sam otključala bravu srce mi je htjelo iskočiti iz grudi.

jedva sam primijetila struganje po vanjskom, drvenom dijelu

dok sam ih otvarala, a kad sam vidjela što je obješeno za vanjsku kvaku zalupila sam ih tako snažno da su se prozori zatresli. Marino je zvučao kao da sam ga digla iz kreveta.

Odmah dođi ovamo! viknula sam u slušalicu, a glas mi je bio za oktavu viši no obično.

Ne mrdaj, reče on odlučno. Nikome ne otvaraj dok ja ne dođem. Si me čula? Stižem.

Četiri službena policijska vozila bila su poredana duž ulice ispred moje kuće, a u mraku su policajci pretraživali šumu i raslinje osvjetljavajući ih dugim prstima svjetlosti.

stižem, reče Marino postavljajući svoj radioprijamnik uspravno na moj kuhinjski stol. Stvarno sumnjam da se tip još uvijek mota ovuda, al dobro ćemo se uvjerit u to prije nego šta odemo odavde.

Bilo je to prvi put da sam vidjela Marina u trapericama i možda bi izgledao čak i dobro da nije bilo bijelih sportskih čarapa, jeftinih mokasina i sive majice koja mu je bila za broj premalena. Miris svježih kave ispunio je kuhinju. Pristavila sam tako velik lonac da se kavom moglo poslužiti cijelo susjedstvo. Obazirala sam se oko sebe gledajući što bih još mogla učiniti.

Ispričaj mi opet, al skroz polako, reče Marino zapalivši cigaretu.

Preslušavala sam poruke na automatskoj sekretarici, Kad sam stigla do zadnje začula sam glas tog mladog muškarca, bijelca. Morat ćeš sam poslušati što je rekao. Nešto o kosi, o tome bojam li je. Marino bezobrazno odmjeri korijene na mom vlasištu. Onda je rekao da mi je ostavio darna stražnjem trijemu. Sišla sam ovamo, pogledala kroz prozor i nisam vidjela ništa. Ne znam što sam očekivala. Ne222 znam. Nešto užasno u kutiji, nekakav umotani dar.

Kad sam otvorila vrata čula sam kako nešto struže po drvu. Bio je obješen na vanjsku kvaku.

Na sredini stola, u najlonskoj omotnici za dokazni materijal nalazio se neobičan zlatni medaljon na debelom zlatnom lančiću. Jesi li siguran daje baš ovaj lančić Harper imao oko vrata u kavani? upitala sam ponovno.

Nego šta da sam siguran, odgovori Marino napeta lica.

Uopće nije u pitanju. A nije u pitanju ni to gdje je bio dosad.

On ga je skinuo s Harperovog tijela, a sad si ti dobila preuranjeni bo
žićni dar. Izgleda da se tip pali na tebe.

Molim te, rekla sam nestrpljivo.

Hej. Mislim ozbiljno, dobro? Na licu mu nije bilo osmijeha
kad je privukao omotnicu bliže i kroz najlon promotrio lančić.

Da li si primijetila da je kopča iskrivljena, baš ko i zadnja karika?

Meni se čini ko daje pukla kad gaje strgno s Harperovog vrata.

Onda ju je možda namjestio kliještima. Vjerojatno ga je i nosio.

Sranje. Otresao je pepeo. Si našla kakvu ozljedu od lančića na
Harperovom vratu?

Od njegovog vrata nije ostalo baš bog zna što, rekla sam
tupo. .

Si kad prije vidjela ovakav medaljon?

Ne.

Izgledao je poput grba izrađenog od osamnaestkaratnog zlata, ali na
njemu nije bilo ugravirano ništa osim godine 1906. n
poledini.

S obzirom na četiri zlatareva znaka utisnuta na poledini, ^
kla bih da je porijeklom iz Engleske, rekla sam. Ti su zna
univerzalni kod i govore kada i gdje je medaljon izrađen i
je izradio. Neki zlatar bi ih mogao protumačiti. Ja znam
talijanski...

Doktorice...

Imao bi na poledini utisnut broj 750 za osamna
zlato, 500 za ekvivalent osamnaestkaratnom...

CORPUS DELICTI223

Doktorice...

U Schwarzhildu imam savjetnika zlatara...

Hej, reče Marino glasno. Nema veze, kužiš?
glebetala sam poput neke histerične starice.

Ma ni čitavo jebeno porodično stablo svih onih koji su ikad
sili ovaj lančić neće nam reć najvažniju stvar - kako se zove
iripac koji ti ga je zakvačio na vrata. Oči su mu postale blaže i on
uSU glas. Šta imaš za popit ovdje? Konjak. Imaš konjaka?

Na dužnosti si.

Ne za mene, reče on nasmijavši se. Za tebe. Odi i natoči si
ovoliko. Dodirnuvši palcem srednji zglob na kažiprstu odmjerio

je pet centimetara. Onda ćemo razgovarat.

Otišla sam do bara i vratila se s čašicom. Konjak mi je palio grlo i istog trena osjetila sam kako mi se toplina širi tijelom. Prestala sam se tresti iznutra. Prestala sam drhtati. Marino me čudno promatrao. Njegova me pažnja učinila svjesnom mnogih stvari. Na sebi sam imala isti zgužvani kostim koji sam imala u vlaku na povratku iz Baltimorea. Hulahopke su mi bile urezane u kožu na struku i nabrane oko koljena. Postala sam svjesna luđačke potrebe da operem zube i umijem se. Tjemenom su mi prolazili trnci. Bila sam sigurna da izgledam očajno.

Ovog tipa ne zanimaju prazne prijetnje, reče Marino tiho dok sam ja pijuckala konjak.

Vjerojatno me samo zajebava zato što sam povezana sa slučajem. Ruga mi se. Nije neuobičajeno da psihopati ismijavaju ljuski strah. Dok im istražuju zločin, čak im znaju slati i suvenire. Ni ja nisam Izuzetak. Staviti ću jedan ili dva auta tu na oprezu. Motrit ćemo ti kuću.

reče on. A za tebe imam nekoliko pravila. I bez zafrkancije, ^gledao me u oči. Ko prvo, kakve god da su ti uobičajene rute, hoću da ih ispremiješaš kolko god možeš. Ako obično ideš u dućan petkom popodne, sljedeći put odi u srijedu i to u drugi dućan. Nemoj ni pomišljati na to da izađeš iz auta a da ne pogledaš uokolo. Ako ti bilo šta upadne u oko, ko na224 primjer neki nepoznat auto parkiran na ulici i tragove da ti je neko bio u dvorištu, kidaj otuda Iz auta zovi policiju. Kad uđeš u kuću, ako osjetiš miris, mislim, dovoljno je da ti bude frka - izađi van, nađi telefon ^ i zovi policiju, pitaj murjaka da uđe unutra s tobom i vidi da li je u-redu.

Imam protuprovalni alarm, rekla sam.

ImalagajeiBervl.

Ona je gada pustila unutra.

Ti nemoj puštat nikog za koga nisi sigurna.

Pa dobro, što može učiniti, deaktivirati alarmni sustav?

Bila sam uporna.

Sve je moguće.

Sjetila sam se daje i Wesley rekao istu stvar.

Nema odlaženja iz ureda kad padne mrak iP kad više nema nikog u blizini. Isto važi i za dolaske. Ako obično dolaziš dok je još prilično mračno vani, sad počni dolaziti malo kasnije. Nek ti automatska sekretarica bude uvijek uključena. Snimaj sve. Ako te još jednom nazove, odma me potraži. Nek te nazove još nekoliko puta i stavit ćemo ti lovca na liniju...

Kao i na Bervlinu? Sad sam već bila ljuta.

Nije odgovorio.

Što, Marino? Hoće li se moja prava poštivati kad i meni provali u kuću? Kad bude kasno da mi budu od ikakve koristi.

Hoćeš da noćas spavam na tvom kauču? upita on mirn •

Već samo suočiti se s jutrom bilo je dovoljno teško. ^

Sam Marina u boksericama i u majici nategnutoj preko nj ^

velikog trbuha kako bosih nogu baulja prema kupaonicijatno i dalje ne spušta dasku iza sebe.

Nema potrebe, rekla sam.

Ti imaš dozvolu za nošenje oružja, je 1 da?

Za nošenje skrivenog oružja? upitala sam. ^eCORPUS DELICTI

225

Q odgurne stolicu i reče: Ujutro ću malo popričati sa sugeinhardom. Nabavit ćemo ti je.

I to je bilo sve. Bila je skoro ponoć.

Nekoliko trenutaka kasnije bila sam sama i nije mi se spavalo.

I sam još jednu čašicu konjaka, onda još jednu, a zatim sam

I u krevet zureći u taman strop. Ako se čovjeku u životu dogoa dovoljan broj loših stvari, počne se pitati nije li sam kriv za to,

•;e li kakav magnet koji privlači nesreću ili opasnost. I ja sam se

očela pitati. Možda je Ethridge u pravu, možda se zaista previše

Llicem u svoje slučajeve i tako izlažem riziku vlastiti život. I prije

sam se našla u okolnostima koje su me mogle ko od šale poslati u vječnost.

Kad sam napokon utonula u san, sanjala sam besmislice.

Ethridge je žarom cigare progorio prsluk. Fielding je obrađivao

tijelo koje je već počinjalo sličiti jastučiću za igle jer nije mogao

pronaći žilu u kojoj je bilo nešto krvi. Marino se uz pomoć štapa

pokušavao uspeti uza strmi brežuljak i ja sam znala da će pasti.

, tep za skakanje s oprugom na dnu i vodoravnim izbočinama za

noge,
djecu.

227

Poglavlje 12

Rano ujutro stajala sam u mračnoj dnevnoj sobi zureći u sjene i obrise na svom dvorištu.

Moj Plvmouth još je uvijek bio kod mehaničara. Promatrajući ogroman karavan kojim sam se morala služiti, pitala sam se koliko bi odraslom čovjeku bilo teško skriti se pod njim i uhvatiti me za nogu dok otključavam vozačeva vrata. Ne bi me morao ubiti. Umrla bih od srčanog udara. Ulica je bila prazna, ulična svjetla su tinjala. Vireći kroz jedva razmaknute zavjese nisam vidjela ništa. Nisam čula ništa. Ništa se nije činilo neuobičajenim. Vjerojatno se ništa rrije činilo neuobičajenim ni kad se Cary Harper dovezao iz kavane.

Imala sam sastanak s javnim tužiteljem za manje od sat vremena. Zakasnit ću ako ne skupim dovoljno hrabrosti da izađem kroz ulazna vrata i prijeđem tih trideset metara prilaza koji će me dovesti do automobila. Promatrala sam raslinje i niske svibove grančice

koje obrubljuju moje prednje dvorište, pomno proučavajući njihove mirne nepomične obrise dok se nebo postupno rasvijetljavalo.

^mjeseć se prelijevao se u duginim bojama u bjelini jutra, a trava je bila srebrna od mraza.

Dal je došao do njihovih kuća, do moje kuće? Morao je imati nekakav prijevoz. Ovoga puta nitko nije spominjao ubojičin pokretljivost. Vrsta vozila jednako je tako dio kriminalističkog profila zločinca kao što su to dob i rasa, a ipak se nitko nije osvrtao na to čak ni Wesley. Razmišljala sam o tome dok sam prolazila praznu ulicu. A i dalje me mučilo Wesleyevo strogo pokrivanje u Quanticu.

228

Pretvorila sam tu svoju zabrinutost u riječi dok smo doručkovali.

Može biti da jednostavno ima stvari koje ti Wesley

Ne govori, primijetio je on.

Ranije je uvijek bio jako otvoren sa mnom.

FBI naginje šutljivosti, Kay.

Wesley izrađuje profile, odgovorila sam. Uvijek je široke ruke priopćavao svoja mišljenja i svoje teorije. A sada šuti & da se uopće bavi ovim slučajevima. I ponašanje mu se promijenilo. Stalno je ozbiljan i jedva da me tu i tamo pogleda u oči. To mi izgleda čudno i jako me uznemiruje.

Duboko sam uzdahnula.

Onda Ethridge reče: Još uvijek se osjećaš osamljenom, zar ne, Kay?

Da, Tome.

I tek si mrvicu paranoična.

I to, rekla sam.

Vjeruješ li ti meni, Kay? Vjeruješ li da sam na tvojoj strani i da radim ono što je najbolje za-tebe? upitao me.

Kimnula sam i još jedanput duboko uzdahnula.

Tiho smo razgovarali u blagovaonici hotela Capitol, omiljenog okupljališta političara i plutokrata. Tri stola od nas sjedio je senator Partin, a na njegovu poznatom licu bilo je više bora no što sam se sjećala. Ozbiljno je razgovarao s nekim mladićem kojeg sam već negdje vidjela.

Većina nas osjeća se osamljeno i paranoično kad prolazi kroz teške faze. Osjećamo se kao da smo sami u divljini njegove oči bile su blage, a lice zabrinuto.

Ja jesam sama u divljini, odvrtila sam. Osjećam se tako, jer to tako jest.

Sad vidim zašto je Wesley zabrinut.

Naravno.

229

Ono što mene brine je to što svoje teorije zasnivaš na intuiciji. Djeluješ po instinktu. To ponekad može biti vrlo opasno. ponekad da. Ali jednako tako može biti opasno kad ljudi više zakompliciraju stvari. Ubojstvo je obično deprimirajuće iskustvo. Ipak, ne uvijek.

Gotovo uvijek, Tome.

Ti, dakle, ne misliš da su Sparacinove makinacije povezane s ovim ubojstvima, raspitivao se javni tužitelj.

Mislim da bi bilo prelakom dati se zavarati njegovim makinacijama.

Ono što radi on i ono što radi ubojica možda su dva vlaka na usporednim tračnicama. Oba su opasna, čak smrtonosna. Ali ne i jednaka. Ne pokreću ih iste stvari.

Ne misliš li da nestali rukopis ima neke veze s tim?

Ne znam.

Nisi ništa bliže spoznaji?

Zbog ovog sam se ispitivanja osjećala kao da nisam napisala zadaću. Poželjela sam da me nije to upitao.

Ne, Tome, priznala sam. Nemam pojma gdje je.

Je li moguće daje to ono stoje Sterling Harper spalila u kadi, prije no što je umrla?

Mislim da ne. Stručnjak za ispitivanje dokumenata pregleje spaljene komadiće papira i proglasio ih sedamdesetgramskim vrlo kvalitetnim bezdrvnim papirom. Podudaraju se s finim vlt)orom za pisma ili s papirima koje odvjetnici koriste za pravne dokumente. Malo je vjerojatno da bi netko pisao nacrt za knjigu na takvom papiru. Vjerojatnije je da je gospođica Harper spalila je neka osobna

pisma, neke osobne papire.

Pisma od Beryl Madison?

Ne možemo odbaciti tu mogućnost, odgovorila sam iako sam je i ja sama bila već dobro odbacila.

možda pisma Carvja Harpera?

230

U kući je pronađena pristojna količina njegovih papira, rekla sam. Nije bilo tragova daje netko nedavno dirao po njima

Ako su pisma bila od Beryl Madison, zašto bi ih Harper bacila?

Ne znam, odgovorila sam i znala sam da Ethrigde razmišlja o svom starom neprijatelju, Sparacinu.

Sparacino nije gubio vrijeme. Vidjela sam tužbu, sve tri i tri stranice. Sparacino je tužio mene, policiju, guvernera K H sam se zadnji put čula s Rose rekla mi je da su zvali iz časopisa? ople i da je jedan od njihovih fotografa neki dan slikao pročelje zgrade mog ureda nakon što su mu zabranili ulaz u predvorje. Postajala sam javna osoba. Isto tako postajala sam stručnjakom za

odbijanje komentara i bježanje pred javnošću.

Ti misliš da se radi o psihopatu, zar ne? upitao me Ethridge bez okolišanja.

Mislila sam o narančastom akrilnom vlaknu, bez obzira na to je li ono povezano s otmičarima aviona ili ne. To sam mu i rekla. Spustio je pogled na svoj napola pojedeni doručak, a kad ga je ponovno podigao smrznula sam se od onoga što sam u vidjela u njegovim očima. Tugu, razočaranje. I veliku neodlučnost.

Kay, započne on, ne postoji blag način da ti kažem ovo što ti moram reći.

Posegnula sam za keksom.

Ali moraš znati. Bez obzira na to što se zaista događa i zašto, bez obzira na tvoja uvjerenja i osobna mišljenja, ovo je nešto moraš čuti.

Odlučila sam da ću radije pušiti nego jesti, pa sam iz garete.

Imam jednu vezu. Dovoljno je reći daje bliska pravosuđa...

Ovo je u vezi sa Sparacinom, prekinula sam ga.

U vezi je s Markom Jamesom, reče on.

CORPUS DELICTI 231

Me bi me više uznemirilo ni da me je javni tužitelj upravo opsova
Upitala sam: Što je s Markom?

Pitam se ne bih li to ja trebao pitati tebe, Kay.

Kako to točno misliš?

Prije nekoliko tjedana viđeni ste zajedno u New Yorku. Kod Gallaghera. Napravio je čudnu stanku, nakašljao se i bespotrebno dodao: Godinama nisam bio tamo.

Zurila sam u dim koji se dizao iz moje cigarete.

Koliko se sjećam, odresci su prilično dobri...

Prestani, Tome, rekla sam tiho.

Sve puno dobrih Iraca koji nikada ne štede kad je riječ o piću i o šali...

Prestani, do vraga, rekla sam malo preglasno.

Senator Partin gledao je ravno prema našem stolu. U očima mu se nazirala radoznalost dok je pogledom odmjeravao najprije Ethridgea, a zatim mene. Naš nam je konobar odjednom došao

uliti još kave i raspitati se treba li nam što. Osjećala sam neugodnu toplinu.

Nemoj me zajebavati, Tome, rekla sam. Tko me vidio?

On odmahne rukom. Ono što je važno jest otkud ga poznaješ?

Znam ga jako dugo vremena.

To nije odgovor.

Još s fakulteta.

Bili ste bliski?

Da.

Ljubavnici?

Zaboga, Tome.

Moram znati, Kay. Važno je. Otirući usne salvetom, posegnuo je za šalicom kave, a pogledom je prošarao po prostoriji. Bilo mu

232

je vrlo neugodno. Recimo samo da ste vas dvoje

bili zajedno veći dio noći. U Omniu.

Obrazi su mi gorjeli.

Mene ne zanima tvoj osobni život, Kay. Sumnjam da me zanima.

Osim kad se radi o Marku. Vidiš, jako mi je žao, što sam ti ovo trebao reći.

I napokon me ponovno pogledavši u oči. %

Markov prijatelj, Sparacino, pod istragom je Ministarstva

I suda...

Njegov prijatelj?

Ovo je jako ozbiljno, Kay, nastavio je. Ne znam kakav je

Mark James bio kad si ga poznavala na fakultetu, ali znam što se kasnije zbivalo s njim. Poznajem mu dosje. Nakon što si primijećena s njim, malo sam istraživao. Prije sedam godina imao je ozbiljnih problema u Tallahasseeu. Ucjena. Prevara. To su zločini za koje je optužen i zbog kojih je morao u zatvor. Nakon svega toga završio je sa Sparacinom za kojeg se sumnja da je povezan s organiziranim kriminalom.

Osjećala sam se kao da mi nešto velikom brzinom istišće krv iz srca, a zacijelo sam i probljedjela jer mi je Ethridge brzo pružio čašu vode i strpljivo pričekao da se smirim. Ali onda, kad sam ga pogledala u oči, nastavio je tamo gdje je bio prekinuo svoje ocrnjujuće svjedočenje.

Mark nije nikada radio za tvrtku Orndorff & Berger, Kay. Oni nisu nikada čuli za njega. Što me ne iznenađuje. Mark James nikako se ne bi mogao baviti pravom. Odvjetnička komora poništila je njegov pravosudni ispit. Čini se daje on jednostavno Sparacinov osobni pomoćnik.

Radi li Sparacino za Orndorff & Berger? uspjela sam pitati On je njihov odvjetnik za rad s autorskim pravima. Toliko je istina, odgovorio je.

Nisam ništa rekla, a suze su prijetile da mi navru na oci. ^

Drži se podalje od njega, Kay, reče Ethridge, a glas o zvučao poput grubog milovanja u nastojanju da bude nj Zaboga, prekini to. Što god imaš s njim, prekini.

CORPUS DELICTI

233

ništa s njim, rekla sam drhtavim glasom.

Kad si se zadnji put čula s njim?

prije nekoliko tjedana. Nazvao me. Pričali smo najviše tridesetak sekundi.

jCimnuo je kao daje tako nešto i očekivao. To ti je paranoič• život. Jedan od otrovnih plodova zločinačkog djelovanja. Sumam da je Mark James sklon dugim telefonskim razgovorima i

umnjam da bi ti se uopće približio da ne želi nešto od tebe. Reci

I j^o to da si bila s njim u New Yorku?

Želio me vidjeti. Želio me upozoriti na Sparacina. Zatim sam slabašno dodala: Barem mi je tako rekao.

I je li te upozorio na njega?

Da.

Stoje rekao?

Iste onakve stvari kakve si mi i ti već govorio o Sparacinu.

Zašto ti je Mark to govorio?

Rekao je da me želi zaštititi.

Vjeruješ li u to?

Ne znam više u što vjerujem, do vraga, rekla sam.

Jesi li zaljubljena u tog čovjeka?

Nijemo sam se zagledala u javnog tužitelja, a pogled mi je Postao leden.

On vrlo tiho reče: Moram znati koliko si ranjiva. Molim te,

Nemoj misliti da ja uživam u ovome, Kay.

Molim te, nemoj misliti da ja uživam u ovome, Tome, rekla Sam mu s prizvukom osornosti u glasu.

Ethridge je maknuo salvetu s krila, polako i uredno je složio, a tada je zataknuo pod rub svog tanjura.

Imam razloga bojati se, rekao je tako tiho da sam se morala nagn uti naprijed kako bih ga čula, da bi ti Mark James mogao biti, najme, to sam našao, Kay. Postoje razlozi za sumnju da on stoji iza provale u tvoj ured...

234

Koji razlozi? prekinula sam ga povišivši glas. O čemu pričaš? Kakav dokaz... Riječi su mi zastale u grlu kad su se Partin i njegov mladi sugovornik odjednom našli za našim stolom. Nisam primijetila da su ustali i krenuli ovamo. Po izrazima njihovih lica vidjela sam da znaju kako su prekinuli važan razgovor.

Johne, baš lijepo da te vidim, Ethridge je odmaknuo Stolicu i sjeo. Poznaješ glavnog sudskog patologa, zar ne? Naravno, naravno. Da, kako ste, doktorice Scarpetta? nator me držao za ruku, smješkao se, a oči su mu bile daleke Ovo je moj sin, Scott.

Primijetila sam da Scott nije naslijedio oštre, prilično grube crte lica svog oca, niti njegovo nisko, nabijeno tijelo. Mladić je bio nevjerojatno zgodan, visok, lijepo razvijen, a lijepo lice uokvirivala mu je gusta crna kosa. Imao je kojih dvadesetak godina, a skrivena britka drskost u njegovim očima bila mi je nesimpatična. Uljudan razgovor nije smanjio moju uzrujanost, niti sam se osjećala išta bolje kad su nas otac i sin napokon ostavili same.

Već sam ga negdje vidjela, rekla sam Ethridgeu nakon što nam je konobar ponovno napunio šalice kavom.

Koga? Johna?

Ne, ne - naravno da sam već vidjela senatora. Govorim o njegovom sinu. Scottu. Jako mi je poznat.

Vjerojatno si ga vidjela na televiziji, odgovori on, kradomice pogledavši na sat. On je glumac ili barem to pokušava biti.

Mislim daje glumio nekoliko manjih uloga u nekoliko sapunica.

O, bože, promrmljala sam.

Možda nekoliko ulogica u filmovima. Prvo je bio u Cali or

niji, sad živi u New Yorku.

Ne, rekla sam, osupnuta. .

Ethridge spusti šalicu s kavom na stol i mirno prikuje pogled za mene.

Tome

Kako je znao da ćemo jutros doručkovati ovdje.

upitala sam, dajući sve od sebe da mi glas ne počne drhtati.

235

u gflavi su mi navirale slike. Kod Gallaghera. Usamljeni mladić stoji sjedio u nivou nekoliko stolova udaljen od mene i Marka.

Ne znam kako je znao, odgovori Ethridge, a oči su mu se

? širile od potajnog zadovoljstva. Dovoljno je reći da nisam iznenađen, Kay. Mladi me Partin prati već danima.

Nije on ta tvoja veza s Ministarstvom pravosuđa...

Bože dragi, ne, reče Ethridge bez razmišljanja.

Sparacino?

Rekao bih da da. To bi imalo najviše smisla, zar ne, Kay?

Zašto?

Stao je proučavati račun, a onda reče: Da zna što se događa.

Špijunira. Zastrašuje. On podigne pogled. Biraj.

Scott Partin dojmio me se kao jedan od onih šutljivih mladih

ljudi koji često podsjećaju na skicu za sliku koja će prikazivati mrzovoljnu raskoš. Sjećala sam se daje čitao New York Times i daje mrzovoljno pio pivo. Bila sam svjesna njegove prisutnosti samo zato što je jako lijepe ljude, kao i prekrasne bukete cvijeća, teško ne uočiti.

Imala sam potrebu ispričati Marinu sve o tome dok smo se

togjutra spuštali liftom na prvi kat zgrade mog ureda.

Sigurna sam, ponovila sam. Sjedio je dva stola dalje od nas kod Gallaghera.

I niko nije bio s njim?

Točno. Čitao je i pio pivo. Mislim da nije jeo, ali zaista se ne sjećam, odgovorila sam dok smo prolazili prečicom kroz veliko Sadiste koje je zaudaralo na karton i prašinu.

Misli i srce su mi jurili nastojeći prestići još jednu Markovu misao.

? Mark je rekao kako Sparacino nije znao da dolazim u New-york.

Rekao je Da je to što se pojavio u restoranu bila samo slučajnost. To

nijemoglo biti istina. Mali je Partin te večeri bio poslan u restoran da me uhodi, a to se moglo dogoditi samo ako je Sparacino znao da smo Mark i ja tamo.

236

E pa, moš to gledat iz još jednog ugla, reče Marino Kad smo prolazili prašnjavim hodnicima moje zgrade. Recimo jedan od načina na koji mali opstaje u New Yorku taj je da tu malo špijunira za Sparacina. Može bit da su ga poslali da špiunira Marka, a ne tebe. Sjećaš se, Sparacino je taj restoran uzeo u obzir.

barem ti je to Mark reko. Znači, Sparacino je informiran I mogao je znati da će Mark te večeri biti tamo. Sparacino je reko Partinu da

ode tamo i vidi šta Mark smjera. Partin ode i sjedi tamo kad hodate vas dvoje. Možda se u neko doba iskro da nazove Sparacina i javi mu vijest. Pogodak! I šta onda, evo ti Sparacina na vratima Željela sam vjerovati u to.

Samo razmišljam, reče Marino.

Znala sam da ne smijem vjerovati u to. Istina je to, podsjetila sam se oštro, da me Mark izdao, da je kriminalac kakvim ga je Ethridge i opisao.

Moraš uzet u obzir sve mogućnosti, zaključio je Marino.

Naravno, promrmljala sam.

Na kraju još jednog uskog hodnika stali smo pred metalnim vratima. Pronašavši pravi ključ otvorila sam ih i ušli smo u streljanu gdje su ispitivači vatrenog oružja provodili probna gađanja iz doslovno svih vrsta oružja poznatih čovjeku. Bila je to sumorna, troskom izolirana prostorija zatrovana olovom čiji je čitav jedan zid prekrivala ploča prepuna ručnih pištolja i automatskih pušaka, koje je sud konfiscirao i predao laboratoriju za vatreno oružje Sačmarice i mitraljezi bili su poredani na stalcima. Najudaljeniji zid bio je prekriven teškim čelikom koji je u središtu bio još po jedan pa izdubljen tisućama metaka koji su tokom godina ispa J u njega. Marino se zaputio prema kutu prostorije u kojem s gomili, koja je demonski podsjećala na zajedničke grobove Auschwitza, bili nabacani kukovi, glave, noge i poprsja plašutaka.

Više voliš bijelo meso, je 1 da? upitao me izdvajajući b ij
do muško poprsje boje kože. o?j

Ignorirajući ga, otvorila sam svoj kovčeg i izvukla J t ~onehrđajućeg
čelika. Plastika je pucketala dok je on tražio

CORPUS DELICTI237

n odabrao glavu bijelca na kojoj su bile nacrtane smeđe oči i
. sa. Nju je položio na poprsje, a zatim je sve zajedno postavio na
rtonsku kutiju ispred čeličnog zida udaljenog kojih tridesetak
koraka.

Imaš jedan okvir da ga pošalješ u vječna lovišta, reče Marino.
Puneći Ruger, podigla sam pogled kad je Marino posegnuo
mkom iza leđa i iz pojasa hlača izvukao svoj devetmilimetarski
pištolj- Trgnuvsu pomični zaklop, Marino izvuče okvir, a zatim ga
ponovno gurne na mjesto.

Sretan Božić, reče on pružajući mi držak zakočenog pištolja.

Ne, hvala, rekla sam koliko god sam mogla uljudnije.

Pet pucnjeva iz tog tvog gana i nema te.

Ako promašim.

E, jebi ga, doktorice. Svako promaši nekoliko pucnjeva.

Problem je u tome šta s tim tvojim Rugerom i nemaš više od
tolko.

Više mi se sviđa pomisao na nekolicinu dobro ciljanih hitaca iz svog
pištolja. Ovaj tvoj samo sipa olovo.

Ima puno veću vatrenu moć, reče on.

Znam. Oko 0.18 konjskih snaga više na udaljenosti od petnaest
metara nego što ima moj ako koristim metke Silvertip

Plus.

A da ne govorim o tri puta više hitaca, doda Marino.

Već sam pucala iz devetmilimetarskih pištolja i nisu mi se doPa- Nisu
bili tako precizni kao moja tridesetosmica. Nisu bili
pouzdati i lako su se blokirali. Nikad nisam davala prednost
kvantiteti u odnosu na kvalitetu, a smatrala sam da ništa ne može
zamijeniti informiranost i uvježbanost.

Dovoljan ti je jedan hitac, rekla sam stavljajući na uši štitnike radi
buke.

Normalno. Samo ga moraš pogoditi ravno među oči.

mirujući pištolj lijevom rukom pet puta za redom potegla

okidač i pogodila lutku jednom u glavu, tri puta u prsa, dok
238

joj je peti metak okrznuo rame - a sve se to dogodilo u nekoliko sekundi u kojima je lutka odletjela s kutije i tupo zaklepetala udarivši o čelični zid.

Bez riječi, Marino položi devetmilimetarca na stol izvadiвши Ga iz futrole takodjer izvadi svoju tridesetpeticu. Znala sam da sam Mu povrijedila osjećaje. Nema sumnje da se dobrano potrudio da nabavi taj automatski pištolj. Mislio je da će mi biti drago. Hvala, Marino, rekla sam.

Vrativši cilindar natrag na mjesto, on polako podigne Svoj pištolj.

Htjela sam dodati kako cijenim to što je mislio na mene ali sam znala da me ili ne čuje ili ne sluša.

Odmakla sam se dok je on ispucavao svojih šest metaka, a glava lutke luđački poskakivala na podu. Prebacivši pištolj na rafalnu paljbu okomio se na tijelo. Kad je završio u zraku je ostao jedak miris dima, a ja sam znala daje Marino zadnja osoba kojoj bih se htjela zamjeriti.

Ništa slađe nego pucati u čovjeka dok je na podu, rekla sam.

Imaš pravo. Odmaknuo je štitnike s ušiju. Ništa slađe.

Na drveni okvir koji je visio na žici što se protezala duž čitave prostorije pričvrstili smo papirnatu metu i pokrenuli mehanizam koji ju je odmakao do udaljenog čeličnog zida. Kad je kutija s mecima ostala prazna, bila sam zadovoljna što još uvijek mogu barem

koliko-toliko pogoditi ono što gađam. Ispucala sam još nekoliko Silvertip metaka kako bih ispraznila cijev, a zatim sam stala čistiti i pištolj komadićem tkanine i sredstvom za čišćenje otopina za čišćenje uvijek podsjećala na Ouantico.

Oćeš moje mišljenje? reče Marino dok je čistio svoj pištolj. Ono šta tebi doma treba je sačmarica.

Bez riječi sam spremila svoj Ruger natrag u kovčeg.

Znaš ono, nešto ko Remington s automatskim punjenjem.

sa seamdes pet milimetarskim magnum mecima.

To bi ti bilo ko da pukneš dripca s petnajst m

239

•a triest tri - triput toliko ako ga pogodiš sa sva tri okvira.

To je ciglih četrest pet komada olova. I tip se neće više vratiti.

Marino, rekla sam tiho. Dobro mi je ovako, u redu?

Meni ne treba arsenal.

pogledao me strogih očiju. Imaš ti pojma kako je to kad pucaš u tipa, a on i dalje navaljuje na tebe?

Ne, nemam, rekla sam.

E pa, ja imam. Još dok sam bio tamo u New Yorku ispraznio sam čitav pištolj u tu životinju staje bio popizdio od bijesa.

Pogodio sam ga četiri puta u prsa, a to ga nije ništa usporilo. Ko da je izašo iz knjige Stephena Kinga, narsto je na mene ko jebeni zombi.

Pronašla sam nekoliko maramica u džepu svog ogrtača i stala njima brisati ruke od ulja i otopine za čišćenje.

Ta zvjerka koja je lovila Beryl po njenoj kući, on ti je, doktorice, isti takav, ko taj luđak o kojem ti pričam. Šta god da je, taj neće usporit kad jednom ubaci u brzinu.

Taj čovjek u New Yorku, odlučila sam se upitati, je li umro?

Nego šta da je umro. Na hitnoj. Vozili smo se do bolnice u istim kolima. To ti je bio put.

Bio si ozbiljno ranjen? :

Na licu mu se nije moglo ništa pročitati kad je odgovorio:

a, ne. Seamdeset osam šavova. Rane na mesu. Još me nisi vidjela bez košulje. Taj ti je tip imo nož.

Kako grozno, promrmljala sam.

Ne volim noževe, doktorice.

Nija, složila sam se.

kemijski spoj l-fenilcikloheksil) - piperidin – anestetik koji ljudi koriste kao drogu jer ima halucinogena svojstva.

240

Zaputili smo se prema izlazu. Osjećala sam se prljavo

Od ostataka tekućine za pranje i ulja.

Marino je u hodu posegnuo u stražnji džep hlača i •

Izvadio novčanik. Zatim mi je pružio bijelu karticu.

Ali nisam ispunila nikakav obrazac, rekla sam

zbunjeno zureći u dozvolu koja mi je omogućavala da nosim skriveno oružje.

Da, znam, al sudac Reinhard mi je dugovo uslugu

Hvala ti, Marino, rekla sam.

Nasmiješio se pridržavši mi vrata.

Usprkos Wesleyevim i Marinovim naređenjima, pa i mom zdravom razumu, ostala sam u uredu sve dok nije pao mrak, a parkiralište ostalo pusto. Bila sam odustala od sređivanja radnog stola, a samo jedan pogled na kalendar skoro me pokosio.

Rose mi je sustavno reorganizirala život. Svi su sastanci bili ili odgođeni za nekoliko tjedana ili otkazani, a predavanja i obdukcije za studentsku praksu bile su povjerene Fieldingu. Načelnik

Ureda za zdravstvo, moj prvi pretpostavljeni, pokušao me tri puta dobiti na telefon, pa je napokon upitao nisam li možda bolesna.

Fielding se sasvim fino prilagodio tome da me zamjenjuje.

Rose mu je tipkala izvješća obdukcija i sadržaje diktafonskih kaset.

Radila je njegov posao umjesto da radi moj. Sunce je i daj izlazilo i zalazilo, a u uredu je sve išlo glatko, zato što sam j dobro odabrala i uvježbala svoje osoblje. Pitala sam se kako i[^]s

Bog osjećao kad je stvorio svijet koji je mislio da ga vise ne

Nisam otišla ravno kući, već sam se odvezla u Cham

Farms. U dizalu su i dalje bile zalijepljene iste prastare o[^]s

Vozila sam se s nekom mršavom ženicom koja nije ski[^] mene držeći se za svoju hodalicu kao što se ptica drži za[^]

Nisam bila rekla gospođi McTigue da ću doći. Kad s¹¹

kon što sam nekoliko puta glasno zakucala, vrata stan

CORPUS DELICTI²⁴¹

on otvorila, ispitivački je provirila iz svoje jazbine natrpane mieštajem i ispunjene bukom televizije.

Gospođo McTigue? ponovno sam se predstavila, ne zna^{u#} hoće li me se sjetiti.

Vrata su se jače otvorila kad joj je lice živnulo. Da. Pa, navn^{0!} Kako lijepo od vas da ste svratili. Molim vas, uđite.

Bila je odjevena u prošiveni ružičasti kućni ogrtač i odgovajajuće papuče, a kad sam ušla za njom u dnevnu sobu ugasila je televiziju i sklonila prekrivač za noge s kauča gdje je očito bila sjedila uz kekse i sok i gledala večernje vijesti.

Molim vas, oprostite, rekla sam. Prekinula sam vas u jelu.

Ne, ne. Samo sam grickala. Čime vas mogu ponuditi? brzo je rekla.

Uljudno sam odbila bilo što i sjela dok se ona muvala uokolo sređujući prostoriju. Preplavila su me sjećanja na moju baku čije dobro raspoloženje nije opadalo čak ni u onim zadnjim danima, kad je gledala kako je snaga napušta na očigled. Nikada neću zaboraviti njenu posjetu Miamiu onog ljeta prije no što je umrla, tad sam je odvela u kupovinu i kad joj se usred Woolwortha otvorila sigurnosna igla koja je držala njene improvizirane pelene nađene od muških gaćica i gaze tako da su joj pale skroz do koljena. Jedva je izdržala dok nismo stigle do ženskog WC-a, smijući se tako strašno da sam i ja gotovo izgubila kontrolu nad svojim ?njehurom.

Kažu da bi večeras moglo sniježiti, primijetila je gospođa i kad je napokon sjela.

Vani je jako vlažno, odgovorila sam odsutno. A nema sumlje daje dovoljno hladno za snijeg.

Mislim da ipak ne predviđaju da će se zadržati.

Ne volim voziti po snijegu, rekla sam dok su mi se po glavi

Motale male teške, neugodne misli.

Možda ćemo ove godine imati bijeli Božić. Zar to ne bi bilo lijepo.

242

Bilo bi. Uzalud sam se obazirala oko sebe u potrazi •

Za nekim dokazom da u stanu postoji pisaći stroj.

Ne sjećam se kad smo zadnji put imali bijeli Božić

Tim nervoznim razgovorom pokušavala je prevladati nezgodu koju je osjećala. Zнала je da je nisam došla posjetiti samo tako i imala je osjećaj nečega

zlog i osjetila je da se radi o nečem neugodnom.

Sigurni ste da nećete ništa? Čašu porta, možda?

Ne, hvala, rekla sam.

Tišina.

Gospođo McTigue, odlučila sam reći. Oči su joj bile ranjive i nesigurne poput očiju djeteta. Pitam se bih li ponovno mogla vidjeti onu fotografiju? Onu koju ste mi pokazali kad sam

posljednji put bila ovdje.

Trepnula je nekoliko puta, a osmijeh joj je bio tanak i blijed poput ožiljka.

Onu na kojoj je Beryl Madison, dodala sam.

Pa, naravno, rekla je, polako ustavši i uputivši se prema stolu po sliku. Kretnje su joj odavale pomirenost sa sudbinom.

Dok mi je pružala fotografiju na licu joj se vidio strah, ili je to bila samo zbunjenost, a ja sam zatražila da mi pokaže i omotnicu i list žućkastog presavijenog papira.

Čim sam ga uhvatila u ruku znala sam da se radi o sedamdesetgramskom papiru, a kad sam ga okrenula prema svjetlost i

lampe ugledala sam Craneov vodeni žig, proziran na kvalitetnom bezdrvnom papiru. Sliku sam pogledala samo nakratko, pa Je gospođa McTigue sada već bila sasvim zbunjena.

Oprostite, rekla sam. Zacijelo se pitate što lija to radimNedostajale su joj riječi. ,

Samo sam znatiželjna. Fotografija izgleda mnogo starija

Od Papira.

I jest, odgovorila je ne skidajući svoj prestrašeni pogled ?

S mene. Fotografiju sam pronašla među Joevim papirima.

Spremila sam je u omotnicu kako se ne bi oštetila.

243

To je iz vašeg pribora za pisanje? upitala sam što sam neupadljivije mogla.

O, ne. Posegla je rukom za čašom i oprezno otpila gutljaj

Pribor je pripadao mom mužu, ali ja sam ga odabrala. Prekrasan ukrašeni pribor, za posao, vidite. Kad je umro zadržala sam samo prazne listove i omotnice. Imam ih više nego što će mi ikada trebati.

Nije bilo načina da saznam, a da joj ne postavim izravno pitanje.

Gospodo McTigue, je li vaš muž imao pisaći stroj?

Naravno. Dala sam ga svojoj kćeri. Ona živi u Falls Churchu. Ja svoja pisma uvijek pišem u rukopisu. Sad više ne toliko, zbog artritisa.

Kakav je to pisaći stroj?

O, bože. Sjećam se samo da je električni i prilično nov,

promucala je. Svakih nekoliko godina Joe bi prodao stari i kupio novi. Znae, čak i kad su izašli ovi kompjutori, on je ustrajao u tome da vodi svoje dopisivanje onako kako je to uvijek radio. Burt - to mu je bio upravitelj ureda - je godinama nagovarao Joea da počnu koristiti kompjutor, ali Joe je uvijek morao imati svoj pisaći stroj.

Kod kuće ili u uredu? upitala sam.

Pa, i tu i tamo. Često je dugo ostajao budan radeći u svojoj radnoj sobi kod kuće.

Je li se dopisivao s Harperovima, gospođo McTigue?

Bila je izvukla papirnatu maramicu iz džepa svog ogrtača i sada ju je gužvala u ruci.

Žao mi je što vam postavljam tako mnogo pitanja, ustrajala sam nježno.

Gledala je dolje u svoje kvrgave, tanke ruke i šutjela.

Molim vas, rekla sam tiho. Važno je, inače vas ne bih pitala.

244

To je u vezi s njom, zar ne? Maramica se počela trgati.

ona i dalje nije željela podići pogled.

Da li ste poznavali Sterling Harper?

Da.

Molim vas, recite minešto više o njoj, gospođo McTigue.

Bila je vrlo ljupka. I tako profinjena. Jako fina dama gospođa McTigue.

Je li se vaš muž dopisivao s gospođicom Harper? upitala sam.

Sigurna sam da jest.

Zašto tako mislite?

Ušla sam u sobu nekoliko puta dok je pisao pismo. Uvijek bi rekao da se radi o poslu.

Nisam ništa rekla.

Da. Moj Joe. Nasmiješila se, ali oči su joj ostale mrtve.

Bio je tako galantan. Znae, uvijek je damama ljubio ruke i znao se s njima ophoditi kao da su kraljice.

Je li i gospođica Harper pisala njemu? upitala sam s oklijevanjem, jer nisam uživala u tome što sam joj otvorila staru ranu.

Ne da ja znam.

On je njoj pisao, ali ona nikada nije odgovarala na pisma. Joe je volio pisati. Uvijek je govorio da će jednom napisati knjigu. Uvijek je nešto čitao, znate.

Sad vidim zastoje toliko uživao u društvu Carvja Harpera , primijetila sam.

Često se događalo da gospodin Harper nazove kad bi bijo frustriran. Mislim da se to zove spisateljska blokada. Nazvao bi Joea i onda bi razgovarali o vrlo zanimljivim stvarima. O knj ževnosti i čemu sve ne. Rupčić se pretvorio u komadiće zgužvanog papira što su ležali u njenom krilu. Joe je najviše volio ove pisce, ako to možete zamisliti. Sviđali su mu se i Hemingway i jevski. Prije nego što smo se oženili ja sam živjela u Arlingtownu. on je bio ovdje. Pisao mi je najljepša pisma što možete zamisliti.

245

pisma poput onih koja je počeo pisati svojoj ljubavi kasnije života.g ha, pomislila sam. Pisma poput onih koja je pisao krasnoj, neudoljivoj Sterling Harper. Pisma za koja je ona bila dovoljno fina da

spali prije no što je počinila samoubojstvo, zato što nije željela lomiti srce i narušiti uspomene njegovoj udovici.

Znači, pronašli ste ih, rekla je jedva čujno.

Pisma pisana njoj?

Da. Njegova pisma.

Ne. Bila je to, možda, najmilosrdnija poluistina koju sam ikada izgovorila. Ne, ne bih mogla reći da smo pronašli išta slično, gospođu McTigue. Policija nije pronašla pisma vašeg muža među Harperovim osobnim papirima, niti papir sa zaglavljem vašeg muža, ništa prisne naravi upućeno Sterling Harper.

Mišići lica opustili su joj se na tu potvrdu njenog odbacivanja istine.

Jeste li ikada provodili vrijeme s Harperovima? Jeste li se družili? upitala sam.

Pa, jesmo. Dva puta koliko se ja sjećam. I ono jednom kad suHarperovi i Beryl Madison prespavali kod nas.

Ovo je potaklo moje zanimanje. Kada su to prespavali kod vas?

Samo nekoliko mjeseci prije nego što je Joe umro. Mislim

da je to bilo u siječnju, mjesec ili dva nakon što je Beryl održala Predavanje za naše društvo. U stvari, sigurna sam u to jer još niSmo bili skinuli jelku. Toga se sjećam. Bilo je tako lijepo imati je u kući.

O, da! Bila sam tako sretna. Mislim da su njih troje bili ponovno u New Yorku. Vjerujem da su se bili sastali s Bervlinim literarnim agentom. Na putu kući sletjeli su u Richmond i bili su tako ljubazni da ostanu kod nas preko noći. Barem su Harperovi ostali i preko noći. Beryl je, vidite, živjela u gradu. Kasno navečer Joe Ju je odvezao kući. A sljedećeg je jutro odvezao Harperove natrag u Williamsburg.

246

govorila je, a lice joj je već odavalo umor.

Imao je problem oko prtljage. Na sreću, stigla mu je sljedećeg dana. Bože. Izgleda kao da se sve to dogodilo nedavno.

Čega se sjećate iz te noći? upitala sam.

Samo malo.. Sjećam se da sam pripremila janjeći but i pečene krumpire.

Oni su kasnili s uzletista jer je zrakoplovna kompanija bila loša.

To je bilo Prije gotovo godinu dana, razmišljala sam. - upitala sam.

Čega se sjećate u vezi s Beryl te večeri?

Beryl je netko počeo prijetiti - s obzirom na informaciju

S kojima smo raspolagali.

Bili smo umorni od puta, nastavila je gospođa.

Ali Joe je bio tako dobar. Bio je naj šarmantniji domaćin kojeg možete zamisliti.

Ruke su joj se umirile u krilu, dok je govorila sjećajući se.

Kad sad gledam u ogledalo života. Svi su sad mrtvi.

svi – su sad samo duhovi.

Govorimo o njima, gospođo McTigue. Još su uvijek s nama, dok ih se sjećamo.

Razgovarajmo - rekla je očiju punih suza.

Mi trebamo njihovu pomoć, a oni našu.

Kimnulaje. .

Pričajte mi o toj večeri . Bila je vrlo tiha. Sjećam se da je gledala van u noć.

Nešto se dogodilo.

Što? Što se dogodilo, gospodjo?

Stezala me najgora bol koju sam ikada osjetila.

Spustio je pogled na stol. Rekao je, da te Nikada nisam namjeravao povrijediti.

Naravno da nisi.

Žao mi je. Tako mi je žao.

Znala sam daje to istina. Zaista mu je bilo žao. Ah to nije mijenjalo ama baš ništa.

Nikada nisam saznala njeno ime, jer ga nisam željela znati, ali nije bila ona žena s kojom se, kako je rekao, kasnije sretao.

Janet, koja je umrla. A opet, možda je i to bila laž.

... bio je prilično nagao.

Izgorio je jednu torbu.

Da li su izgorjeli Svi papiri neznam. Ne znam točno što se dogodilo. što se zatim dogodilo?

Prvo je izmijenio nekoliko prilično oštrih riječi

i s Beryl. Onda je uzeo te papire;

248

Znate li možda stoje to spalio? Možda kakav ugovor.

Mislim da ne, odvrtila je zagledavši se u daljinu ?

stekla sam dojam da se radi o nečem što je Beryl napisala, a

Stranice su bile natipkane, a njegov je bijes, činilo se, bio

uperen prema njoj.

Autobiografija koju je pisala, pomislila sam. Ili se možda

radilo o nacrtu knjige o kojoj su gospođica Harper, Beryl i Spar

cino u New Yorku razgovarali s razdražljivim i pobjesnjelim Ca

pagijem Harperom.

Joe se umiješao, rekla je ispreplevši iskrivljene prste, suzdržavajući svoju bol.

Stoje učinio?

Odvezao ju je kući, rekla je. Odvezao je Beryl Madison

kući. Zastala je zagledana u mene sa strahom u očima. Zato se

to i dogodilo. Znam to.

Zato se što dogodilo? upitala sam.

Zato su sada mrtvi, rekla je. Znam to. I onda sam imala

taj osjećaj. Tako zastrašujući osjećaj.

Opišite mi ga. Možete li mi ga opisati?

Zato su sada mrtvi, ponovila je. Te je večeri bilo tako puno mržnje u toj sobi.

249

Poglavlje 13

Bolnica Valhalla bila je smještena na uzvisini u dražesnoj prirodi okruga Albemarle u koji sam, zbog svojih veza s Virginijским sveučilištem, dolazila više puta godišnje. Iako mi je često upadala u oko ta golema zgrada od opeke koja se uzdizala na udaljenom brežuljku što se vidio s autoceste, nikada nisam posjetila bolnicu, bilo iz osobnih, bilo iz službenih razloga.

Nekada je to bio otmjeni hotel u kojem su odsjedali poznati i bogati. Za vrijeme krize je propao, a nakon toga su ga kupila trojica braće, po zanimanju psihijatri. Sustavno su se dali na posao ne bi li od Valhalle napravili freudovsku tvornicu, psihijatrijsko odmaralište u koje su bogataške obitelji mogle skriti svoje genetski prouzrokovane neugodnosti i sramote, svoje senilne starce i svoju slabo programiranu djecu.

Nije me baš čudilo da je Al Hunt bio upućen ovamo dok je bio dječak u pubertetu. Ono što me jest čudilo bila je činjenica da je njegov psihijatar bio tako zatvoren kad se radilo o njemu. IsPod profesionalne uljudnosti doktora Warnera Mastersona nalaZio se kameni zid šutnje dovoljno tvrd da se na njemu polome svrdla najupornijih ispitivača. Znala sam da nije želio razgovarati sa mnom. Ali znao je da nema izbora.

Parkiravši se na šljunčanom parkiralištu predviđenom za posjetitelje, ušla sam u predvorje puno viktorijanskog namještaja, istočnjačkih sagova i ukrašenih karniša na kojima su visjele teške zavjese na dobrom putu da postanu sasvim izlizane. Upravo sam se htjela obratiti recepcioneru kad sam začula glas iza sebe.

- Doktorice Scarpetta?

250

Okrenula sam se i našla licem u lice s visokim, vitkim gospodinom odjevenim u tamnoplavo odijelo europskog kroja. Kosa mu je bila prosijeda, a jagodice i čelo aristokratski visoki. Ja sam Warner Masterson, rekao je i široko se smiješkajući. pružio mi je ruku.

Već sam se počela pitati jesam li zaboravila da sam ga već prije

srela, kad mi je objasnio da me prepoznao sa slika iz novina i s televizije, podsjetivši me tako na publicitet koji sam stekla.

To mi uopće nije bilo drago.

Idemo u moj ured, dodao je ugodno. Vjerujem da vam put nije bio previše zamoran? Čime vas mogu ponuditi? Kava? Mineralna voda?

Sve je to govorio u hodu dok sam seja svojski trudila slijediti njegove duge korake. Značajna većina ljudskog roda ne zna kako je to biti nataknut na kratke noge, tako da sam zauvijek bila osuđena trčkarati za nekim poput drezine u svijetu ekspresnih vlakova. Doktor Masterson bio je na drugom kraju dugačkog, sagom prekrivenog hodnika kad se napokon sjetio obazreti oko sebe. Zastavši na vratima, pričekao je da ga stignem, a onda me uveo u svoj ured. Smjestila sam se u stolicu, a on je sjeo na svoje mjesto iza radnog stola i automatski stao.puniti duhanom skupu lulu od korijena bijelog vrijesa.

Nepotrebno je reći, doktorice Scarpetta, započne doktor Masterson polako i odmjereno, otvarajući debeli fascikl, koliko mi je žao zbog smrti Ala Hunta.

Jeste li iznenađeni? upitala sam.

Ne sasvim.

Željela bih prelistati njegov slučaj dok razgovaramo , re sam.

• • liu da 2a

Oklijevao je dovoljno dugo da se počnem baviti misi) ^ podsjetim kako imam zakonsko pravo pogledati taj karton- ^ se ponovno osmjehnuo i rekao: Naravno, pružajući mi *aS Otvorila sam omotnicu od smeđeg papira i stala prela ^ . gledom preko dokumenata koji su se nalazili u njoj dok s CORPUS DELICTI251

*z ^e Prosipao P mem poput aromatične piljevine.

j dolazak i pregled bili su rutinski. Kad je jednog travanjkoa jutra prije jedanaest godina primljen u bolnicu, tjelesno je ?0 u dobrom stanju. Pojedinosti njegova mentalnog statusa bile sU saSvim druga priča.

Zar je bio katatoničan kad je primljen? upitala sam.

Bio je izuzetno deprimiran i nije pokazivao nikakve reakcije,

odgovori doktor Masterson. Nije nam mogao reći zastoje ovdje. Jfije bio u stanju bilo što reći. Nedostajalo mu je emocionalne energije za odgovaranje na pitanja. Primijetit ćete da nismo mogli provesti ni Stanford-Bineta, ni MMPI,³³ tako da smo te testove morali ponoviti kasnije.

Rezultati su bili u kartonu. Stanford-Binetov test inteligencije pokazao je daje Huntov kvocijent inteligencije oko 130, tako da njegov problem zasigurno nije bila glupost, mada sam to već znala. Što se tiče MMPI-a, nije dostigao granicu shizofrenije niti organskog mentalnog poremećaja. Prema procjeni doktora Mastersona, Al Hunt patio je od shizoidnog poremećaja osobnosti s graničnim karakteristikama ličnosti koje su se očitovale u obliku kratke reaktivne psihoze kad si je nožem prerezao žile nakon što se zaključao u kupaonicu. To je ukazivalo na samoubilačke sklonosti, premda su površinske rane bile više poziv u pomoć nasuprot ozbiljnom pokušaju lišavanja života. Majka ga je odvezla do obližnje postaje hitne pomoći gdje su ga zašili i otpustili. Sljedećeg jutra primljen je u Valhallu. Razgovor s gospođom Hunt Pokazao je da je nesreću izazvala scena za večerom kad se njen muž jako razljutio na Ala.

U početku, nastavio je doktor Masterson, Al nije htio sudjelovati ni u jednoj skupnoj ili radnoj terapiji, niti je htio obavljati jedinstvene obveze kao što smo to zahtijevali od drugih pacijenata. NiJe reagirao na lijekove protiv depresije, a tijekom naših razgovora jedva da sam iz njega uspijevao izvući koju riječ.

MMPI - Minnesota Multiphasic Personality Inventory; test osobnosti
252

Kad nakon prvog tjedna nije bilo nikakvog poboljšanja, • stao je objašnjavati doktor Masterson, počeo je razmatrati primjenu elektrokonvulzivne terapije, ili EKT-a, što je slično resetiranju kompjutora kada se u njemu pojavi pogreška.k Princip, da se potraži uzrok problema. Iako krajnji ishod je zdravo prespajanje moždanih putova, odnosno neka vrst moždanog sređivanja podataka, virusi koji su uzrokoval priblem.i Podaci se nužno zaboravljaju, a možda i zauvijek gube. U pravilu nije terapija koja se primjenjuje kod mladih ljudi. Je li EKT proveden? pitala sam jer nisam našla nikakav zapis o tome

u kartonu.

Ne. Baš u vrijeme kad sam zaključio da nemam druge odgovarajuće mogućnosti, jednog se jutra na psihodrami dogodilo malo čudo.

Zastao je kako bi ponovno pripalio lulu.

Opišite mi tu psihodramu onako kako je taj put vodena, rekla sam.

Neke od stvari u psihodrami rutinske su, rade se mehanički i služe samo za zagrijavanje. Za vrijeme ove psihodrame o kojoj pričamo, pacijenti su poredani u vrsju i zamoljeni da oponašaju cvijeće. Tulipane, sunovrate, tratinčice, što god im padne na pamet, tako daje svatko od njih izvio tijelo kako bi dočarao cvijet po svom vlastitom izboru. Bilo je to prvi put daje Al u nečemu sudjelovao. Podigao je ruke stavljajući šake na ramena, tako da izgledaju kao dva kruga i sagnuo glavu. Pokazao mi je to, nalikujući više na slona nego na cvijet. Kad ga je psihoanalitičar upitao koji je on cvijet, rekao je: Maćuhica³⁴.

Nisam ništa rekla dok me preplavljivao val sažaljenja za ^ izgubljenog dječaka kojeg mi je dotkor Masterson svojom pn dočarao pred očima.

34

U originalu: pansy, što znači maćuhica, ali je istodobno i P naziv za homoseksualca.

•dan

f

f CORPUS DELICTI 253

Naravno, čovjek bi prvo pomislio da se to odnosi na mišlje? jcoje je Alov otac imao o njemu, objasnio mi je doktor MaJ rSon brišući maramicom naočale. Da se radi o oštrim, podruVivim primjedbama na račun Alovih nježnih manira i njegove hkosti- No to nije bilo samo to. Ponovno stavljajući naočale, MSto se zagledao u mene. Jeste li upoznati s Alovim asocijacijama boja?

Površno.

Maćuhica ima posebnu boju.

Da. Tamno, tamno ljubičastu, složila sam se.

To je ona boja koju dobijete kad pomiješate plavu koja znači

depresiju i crvenu koja znači bijes. To je boja modrica, boja boli. To je bila Alova boja. To je boja za koju je rekao da zrači iz njegove duše.

Strastvena boja, rekla sam. Vrlo intenzivna.

Al Hunt bio je vrlo intenzivan mladić, doktorice Scarpetta.

Znate li daje vjerovao da ima proročanske moći?

Ne baš, odgovorila sam s nelagodom.

Njegovo vjerovanje u svemoć vlastitih misli uključivalo je vidovnjaštvo, telepatiju i praznovjerje. Ne moram vam ni govoriti da su se ove karakteristike daleko više isticale tijekom stresnih trenutaka, kada je vjerovao da može čitati tuđe misli.

Je li zaista mogao?

Bio je jako intuitivan. Ponovno je izvukao upaljač.

moram reći daje u njegovim opažanjima često bilo nečega, i to je bio vrhunac njegovih problema. Osjećao je što drugi misle ili osjećaju a ponekad se činilo kao da na neki neobjašnjiv način a priori da će ljudi učiniti ili što su već učinili. Problem je nastao, kao sam vam već dao naslutiti preko telefona, zato što se Al proicirao u druge ljude, odlazio je predaleko u tim svojim opažanjima. ubio je sebe u drugima, postajao bi uznemiren, paranoičan, zato što je njegov vlastiti ego bio tako slab.

bio je sklon poprimiti oblik posude u kojoj se nalazi. Da se poslužim frazom, personalizirao je čitav svemir.

254

To je prilično opasno, primijetila sam.

Najblaže rečeno. Sada je mrtav.

Želite reći da se smatrao empatom?

Bez daljnega.

To mi se čini nedosljednim u odnosu na njegovu dijagnozu, rekla sam. Ljudi s graničnim poremećajima osobnosti, ne osjećaju ništa kad su u pitanju drugi ljudi.

Da, ali ovo je bio dio njegova čarobnjačkog razmišljanja doktorice Scarpetta. Al je krivnju za svoju socijalnu i radnu nesposobnost svaljivao na svoju ogromnu empatiju za druge. Iskren je vjerovao da je u stanju primiti, pa čak i osjetiti tuđu bol, da je u stanju pročitati tuđe misli, kao što sam već rekao. U stvari je Al Hunt bio socijalno izoliran.

Svi iz bolnice Metropolitan tvrde daje bio izvrstan njegovatelj kad je radio.kod njih kao bolničar, istakla sam.

To me ne iznenađuje, suprotstavio se doktor Masterson.

Zato što je bio bolničar na hitnoj pomoći. Na nekom drugom odjelu, gdje ljudi leže dulje, ne bi nikada mogao opstati. Al je znao biti vrlo pažljiv prema ljudima pod uvjetom da se ne mora nikome približiti, da nije prisiljen istinski se zblížiti s tom osobom.

Što objašnjava zastoje bio u stanju magistrirati psihologiju, ali ne i funkcionirati u okružju psihoterapije, pretpostavila samTočno.

A što je s njegovim odnosom s ocem?

Bio je nefunkcionalan, otac ga je vrijeđao, odvratio je, Gospodin Hunt je težak, arogantan čovjek. Odgojiti sina značilo mu je tući ga dok ne postane muškarac. Al jednostavno nije imao takav emocionalni sklop koji bi mu pomogao, a mučenje, zlostavljanje, mentalne vojne vježbe koje su ga trebale pripremiti za život. Zbog toga je bježao k majci, gdje je njegova

slika o sebi samome postala vrlo zbrkana. Vjerujem da ćete se iznenaditi, doktorice Scarpetta, ako vam kažem da su već homoseksualnih muškaraca sinovi nasilnika koji voze kami255 jone s spremnicima za puške i s naljepnicama konfederacijske zastave na prtljažnicima.

Sjetila sam se Marina. Znala sam da ima odraslog sina. Do Ovog trenutka nije mi palo na pamet da on nikada ne priča o svom jedinom sinu koji živi negdje na zapadu.

Upitala sam: Želite li reći daje Al bio homoseksualac?

Želim reći kako je bio previše nesiguran u sebe, kako je njegoVosjećaj izdvojenosti bio prevelik da bi se mogao osjetiti bliskim

bilo komu, da bi ostvario intimnu vezu bilo kakve prirode. Koliko je meni poznato, nikada nije doživio homoseksualno iskustvo. jja licu mu se nije moglo ništa pročitati kad je usmjerio pogled negdje iznad moje glave i nastavio pušiti lulu.

Što se tog dana dogodilo na psihodrami, doktore Masterson? Stoje bilo to malo čudo koje ste spomenuli? Njegova imitacija maćuhice? Je li to to?

To je odškrinulo vrata, reče on. Ali čudo, ako ga želite tako nazvati, bio je žučan i buran razgovor koji je vodio sa svojim ocem kojeg je zamislio da sjedi na praznoj stolici u sredini sobe. Kako se taj razgovor zahuktavao, psihoanalitičar je osjetio što se događa, pa je sjeo na stolicu i stao igrati ulogu Alova oca. Al je u tom trenutku bio već tako uživljen da je bio gotovo u transu. Nije Mogao razlikovati stvarnost od mašte, pa je njegov bijes izbio na Površinu.

Kako se manifestirao? Je li Al postao nasilan?

Počeo je nekontrolirano plakati, odvratila doktor Masterson.

Sto mu je njegov otac govorio?

Vrijeđao gaje uobičajenim porugama, kritizirao gaje, govorio mu je kako je bezvrijedan kao muškarac, kao ljudsko biće.

On Je bio hipersenzitivan na kritiku, doktorice Scarpetta. I to je pomično bilo korijenom njegove izgubljenosti. Mislio je da suosjeća s drugima, a

dok je uistinu suosjećao jedino sa samim sobom.

Kad je Alu dodijeljen socijalni radnik? upitala sam, i dalje okrećući stranice u kojima nisam našla nikakav podatak o tome.

256

Naravno.

Tko je to bio? Činilo se da u kartonu nedostaju strane.

Ovaj psihoanalitičar kojeg sam upravo spomenuo govorio je prijazno.

Terapeut iz psihodrame?

On kimne.

Radi li još uvijek u ovoj bolnici?

Ne, reče doktor Masterson. Jim više nije s nama...

Jim? prekinula sam ga.

Stao je vaditi izgoreni duhan iz svoje lule.

Kako se preziva i gdje je sada? upitala sam.

Žao mi je što vam moram reći da je Jim Barnes poginuo u automobilskoj nesreći prije mnogo godina.

Prije koliko godina?

Doktor Masterson ponovno počne brisati naočale. Mislim daje od toga prošlo osam, devet godina.

Kako se to dogodilo i gdje? .

Ne sjećam se pojedinosti.

Kako tragično, rekla sam, kao da me to više uopće ne zanima.

Da pretpostavim kako je Al Hunt jedan od osumnjičenih u vašem slučaju? upitao je.

Dva su slučaja. Dva ubojstva, rekla sam.

Dobro. U vašim slučajevima.

Da vam odgovorim na pitanje, doktore Masterson;

meni je nemoguće bilo koga smatrati osumnjičenim bilo u čemu. To je

policije. Ja želim sakupiti podatke o Alu Huntu koji bi mi mogli potvrditi činjenicu da je već prije imao samoubilačkih sklonosti.

Zar je to u pitanju, doktorice Scarpetta? Pa, objesio ne? Može li to biti bilo što drugo osim samoubojstva?

257

Bio je čudno odjeven. Imao je samo košulju i bokserice, govorila sam hladno. Takve stvari obično navode na razmišljanje.

Želite li natuknuti autoerotičnu asfiksiju? S čuđenjem je digao obrve. Nehotičnu smrt koja se dogodila dok je masturbirao.

Trudim se otkloniti tu sumnju, za slučaj da itko ikada postavi to pitanje.

Razumijem. Za svaku sigurnost. Za slučaj da obitelj pokuša osporiti ono što napišete na smrtovnicu.

Zbog raznih stvari, rekla sam.

Zar zaista sumnjate u ono što se dogodilo? Namrštio se.

Ne, odgovorila sam. Mislim da sije oduzeo život, doktore

Masterson. Mislim da mu je to bila namjera kad se zaputio u podrum, a daje hlače možda skinuo kad je izvukao remen. Onaj remen kojim se objesio.

Dobro. A možda vam ja mogu rasvijetliti još nešto, doktorice Scarpetta. Al nije nikada pokazivao sklonost nasilju. Koliko je meni poznato, jedina osoba kojoj je ikada nanio zlo bio je on sam.

Vjerovala sam mu. Isto sam tako vjerovala kako mi mnogo toga nije rekao, kako su praznine i nejasnoće u njegovu sjećanju wle namjerno predstavljene kao takve. Jim Barnes, pomislila sam. Jim Jim.

Koliko je Al bio ovdje? Promijenila sam temu.

Mislim četiri mjeseca.

Je li ikada boravio u vašoj forenzičnoj jedinici?

Valhalla nema vlastitu forenzičnu jedinicu. Imamo odjel koji se zove Backhall za pacijente koji su psihotični, koji su u rium tremensu, opasni za same sebe. Ne primamo zločince pomućena uma.

Je li Al ikada bio na tom odjelu? ponovila sam svoje pitanje.

To nikada nije bilo potrebno.

258

Hvala vam što ste me primili, rekla sam ustavši. Bilo mi je ugodno kod

vas, samo mi pošaljite fotokopiju ovog kartona i to je sve Bit će mi zadovoljstvo. Ponovno mi je uputio svoj osmijeh, ali me nije pogledao u oči. Ako vam još ičim mogu pomoći, samo nazovite.

Jedno te isto pitanje vrzmalo mi se po glavi čitavo vrijeme dok sam dugim, praznim hodnikom išla prema predvorju Instinkt mi je govorio da se ne raspitujem za Frenkija, da čak spominjem njegovo ime. Backhall. Pacijenti koji su psihotični u deliriju. Al Hunt je bio govorio o tome kako je razgovarao s pacijentima zatvorenim u forenzičnoj jedinici. Je li to bio samo plod njegove mašte i zbunjenosti? U Valhalli nije postojala forenzična jedinica. Alije netko po imenu Frenki lako mogao biti zatvoren u Backhallu. Možda se Frenkijevo stanje popravilo pa je premješten na neki drugi odjel u vrijeme kad je Al bio u Valhalli? Možda je Frenki umislio da je ubio svoju majku ili ju je možda želio ubiti? Frenki je cjepanicom nasmrt prebio vlastitu majku. Ubojica je nasmrt prebio Carvja Harpera komadom metalne cijevi. Kad sam stigla natrag u ured vani je bio mrak, a čuvari su već bili otišli kući.

Sjela sam za svoj stol i okrenula se u stolici kako bih mogla pisati na kompjutoru koji mi se nalazio iza leđa. Nakon što sam ubacila nekoliko naredbi preda mnom se stvorio narančasti ekran i uskoro sam gledala u slučaj Jima Barnes. Prije devet godina, dvadeset i prvog travnja, doživio je prometnu nesreću u okrugu Albemarle, a uzrok smrti bile su zatvorene ozljede glave. U krvi je imao 0,18 promila alkohola, što je bila gotovo dvostruka

količina od dopuštene, a u organizmu su mu pronađeni jos i nortriptilin³⁵ i amitriptilin³⁶. Jim Barnes imao je problema. U uredu kompjutorskog programera u dnu hodnika na nom se stolu nalazio stari stroj za projiciranje mikrofilmom 35 Sredstvo za ublažavanje depresije; 3 - (3 - metilaminopropiliden : 4,5 - dibenzociklohepta -1,4 - dien. 36 3 - (3 - metilaminopropilidon) -1,2:4,5 - dibenzociklohepta - V CORPUS DELICTI²⁵⁹

cvojom masivnošću neodoljivo podsjećao na Budu. Nikada se sam mogla pohvaliti svojim audiovizualnim vještinama. Nakon to sam nestrpljivo pretražila spremište filmova, pronašla sam i/olut koji sam tražila i nekako ga uspjela pravilno uvući u stroj. Ugasivši svjetlo promatrala sam beskrajan niz nejasnih crno-bijelih zapisa. Već su me zaboljele oči kad sam pronašla slučaj koji e zanimao. Film je tiho škripio dok sam okretala polugu namještajući na ekranu rukom ispisano policijsko izvješće. Tog petka uvečer u približno deset sati i četrdeset i pet minuta Barnesov se g]yfW velikom brzinom kretao prema istoku autocestom 1-64. Skrenuo je tako da mu je desni kotač skliznuo s asfalta. U pokušaju da ispravi automobil skrenuo je previše ulijevo, prešao travnatu traku na sredini autoceste i preletio na drugu stranu ceste, premotala sam komad filma i zaustavila se na prvom izvješću patologa. U rubrici za primjedbe neki doktor po imenu Brown upisao je da je tog popodneva pokojnik otpušten iz bolnice Valhalla gdje je bio zaposlen kao socijalni radnik. Kad je oko pet sati po podne toga dana napustio bolnicu primijećeno je daje bio izuzetno uzrujan i ljut. Kad je umro, Barnes je bio neoženjen i imao je samo trideset i šest godina.

Na izvješću patologa bila su navedena dva svjedoka, zacijelo ljudi s kojima je doktor Brown razgovarao. Jedan je svjedok bio doktor Masterson, a drugi gospođica Jeanie Sample, također zaposlena u bolnici.

Kad istražuje slučaj umorstva čovjek se katkada ponaša kao Da se izgubio. Zaputi se u svaku ulicu koja izgleda ohrabrujuće. Možda ga, ako ima sreće, neka zabačena uliCa napokon ipak dovede do glavne ceste. Kako je psihoanalitičar rekao. jim je poginuo prije devet godina mogao imati ikakve veze s

nekakvim ubojstvima Beryl Madison i Carvja Harpera? Pa ipak, sjećala sam se da tu postoji nešto, da postoji veza. Nisam se radovala ispitivanju osoblja doktora Mastersona i mogla sam se okladiti daje već upozorio sve one koji nešto znače, da ako nazovem, moraju biti ljubazni - i ne reći mi ništa. Sljedećegš jutro, u subotu, pustila sam svoju podsvijest baviti se tim pro260 blemom, a ja sam nazvala kliniku Johns Hopkins, nadajući se da ću možda uhvatiti doktora Ismaila. Bio je tamo i potvrdio je teoriju. Uzorci dobiveni iz krvi i želučanog sadržaja Sterlin vr per pokazali su da je malo prije smrti uzela 1-metorfan i količini od osam miligrama na litru krvi, što nije mogla preživjeti. niti se moglo raditi o slučaju. Sama se lišila života i učinila tako da u normalnim okolnostima nitko ne bi ni primijetio Je li znala da se u rutinskim toksikološkim testovima i torfan i 1-metorfan pojavljuju kao d-metorfan? upitala sam dok doktora Ismaila.

Ne sjećam se da sam ikada razgovarao s njom o tim stvarima, rekao je. Ali jako su je zanimale pojedinosti njenih tretmana i lijekova, doktorice Scarpetta. Moguće je da se tim pitanjem pozabavila u našoj medicinskoj knjižnici. Sjećam se da mi je postavila mnoga pitanja kad sam joj prvi put prepisao 1-metorfan. To je bilo prije nekoliko godina. Budući da se radi o eksperimentalnom lijeku, bila je znatiželjna, možda i malo zabrinuta...

Jedva da sam ga slušala dok je on nastavio objašnjavati. Nikada neću moći dokazati da je gospođica Harper namjerno ostavila bočicu sirupa za kašalj tamo gdje je znala da ću je pronaći. No ja sam bila prilično sigurna daje učinila upravo to. Bila je odlučila umrijeti dostojanstveno i bez osude ljudi, ali nije željela umrijeti sama.

Nakon što sam poklopila slušalicu pripremila sam si šalicu vrućeg čaja i stala šetkati po kuhinji, zastajući svako toliko kako bih se zagledala u vedar prosinački dan. Sammy, jedna od rijetki albino vjeverica u Richmondu, ponovno je pljačkao moju hrani cu za ptice. U jednom trenutku našli smo se oči u oči; obrašCICL. mu se revno pomicali, sjemenke su letjele ispod njegovih pa

ca, a mali, suhonjavi bijeli rep ocrtavao mu se na plavom ne F^
put drhtavog upitnika. Upoznali smo se prošle zime dok sa*či s
jala uz prozor i promatrala njegove uporne pokušaje da s u0
grane na hranilicu, koji su završavali tako što bi polako s ^
sa stožastog vrha i u padu se divlje pokušavao pandžama g
za nešto. Nakon popriličnog broja padova na tvrdo tlo, j
CORPUS DELICTI261

apokon naučio. Svako toliko izašla bih van i bacila mu šaku kiki•vija i
to je sada već došlo do toga da sam, ako ga ne bih vidjela
eko vrijeme, osjećala tjeskobu koju je zamjenjivalo radosno
olakšanje kad bi se ponovno pojavio da počisti moju hranilicu.
Sjela sam za kuhinjski stol s listom papira i olovkom u ruci i
okrenula broj bolnice Valhalla.

Jeanie Sample, molim vas. Nisam se predstavila.

Je li ona pacijentica, gospodo? upitala je recepcionerka
bez pauze.

Ne. Ona radi kod vas... Pretvarala sam se da sam zbunjena.

Barem mislim da radi kod vas. Godinama već nisam vidjela Jeanie.

Samo trenutak, molim vas.

Žena se ponovno vratila na telefon. Nemarno nikakvih podataka o
nekome s tim imenom.

Prokletstvo! Pitala sam se kako je to moguće. Broj telefona
naveden uz njeno ime u izvješću patologa bio je broj Valhalle.

Zar je doktor Brown pogriješio? Devet godina, pomislila sam.

Puno se toga moglo dogoditi u devet godina. Možda se gospođica
Sample preselila. Možda se udala.

Oprostite, rekla sam. Sample joj je djevojačko prezime.

Znate li joj udano prezime?

Kako grozno. Morala bih ga znati...

JeanWilson?

Zastala sam u nedoumici.

Imamo jednu Jean Wilson, nastavio je glas recepcionerke.

Možete li pričekati, molim vas? Brzo se

vratila. Da, pod srednjim imenom joj piše Sample, gospodo. Ali
ne radi vikendom. Bit će ovdje u ponedjeljak u osam ujutro,
želite li ostaviti poruku?

Možete li mi možda reći kako bih mogla doći do nje?

Ne smijemo izdavati kućne brojeve telefona

Ako mi ostavite svoje ime i broi telefona ja mogu pokušati doći do nje i reći joj da vas nazove.

Bojim se da neću dugo biti na ovom broju.

Razmišljao sam nekoliko trenutaka a onda sam jako razočaranim glasom

dodala: Ništa, nazvat ću je ponovno - kad drugi put budem u ovim krajevima. A valjda joj mogu i pisati u Valhallu, na vašu adresu Da, gospođo. To biste mogli.

A ta adresa je?

Dala mi je adresu.

A ime njenog muža?

Stanka. Skip, čini mi se.

To je ponekad nadimak za Leslie, pomislila sam. Gđa Skipa ili Leslija Wilsona, promrmljala sam kao da zapisujem. Puno vam hvala.

Postojao je jedan Leslie Wilson u Charlottesvilleu, rekla mi je službenica na informacijama, jedan L.P. Wilson i jedan L.T. Wilson. Počela sam okretati brojeve. Kad sam okrenula broj L.T. Wilsona, neki mi je muški glas rekao da Jeanie obavlja neke poslove i da će biti kod kuće za sat vremena.

Znala sam da nepoznati glas koji postavlja pitanja preko telefona neće upaliti. Jeanie Wilson inzistirala bi na tome da se prvo posavjetuje s doktorom Mastersonom i to bi bio kraj. Ma o je teže odbiti nekoga tko vam se iznenada glavom i bradom pojavi pred vratima, pogotovo ako se ta osoba predstavi kao glavni suški patolog i još k tome ima značku koja to dokazuje.

Jeanie Sample Wilson nije u trapericama i džemperu izg[^] dala ni dana starija od trideset godina. Bila je to živahna brine prijateljskim izrazom u očima i s nekoliko pjegica na nosu, kosa bila joj je svezana u konjski rep. Na podu u dnevnoj so 1 se vidjela kroz otvorena ulazna vrata sjedila su dva dječaka g jući crtice na televiziji.

Koliko dugo radite u Valhalli? upitala sam.

CORPUS DELICTI263

Oklijevala je. Ovaj, oko dvanaest godina.

Tako mi je laknulo da sam skoro glasno otpuhnula. Znači lean Wilson bila je zaposlena u bolnici, ne samo u doba kad je 1^ Barnes otpušten prije devet godina, već i u vrijeme kad je tanio boravio Al Hunt, dvije godine prije toga. Nije se micala s ulaza. Na prilazu je bio samo još jedan auto pored mog. Činilo se da joj je muž izašao. Izvrsno. Istražujem ubojstva Beryl Madison i Carvja Harpera, rekla sam. Oči su joj se raširile. Sto želite od mene? Ja ih nisam poznavala... Mogu li ući?

Naravno. Oprostite. Samo uđite.

Sjele smo u njenu malu kuhinju. Na podu je bio linoleum, a sve je bilo puno plastike i ormarića od borovine. Sve je bilo besprijekorno čisto; na hladnjaku su uredno bile poslagane kutije kukuruznih pahuljica, a na radnim plohamo bile su raspoređene staklenke s keksima, rižom i tjesteninom. Stroj za pranje posuđa je radio, a svuda se osjećao miris kolača u pećnici.

Namjeravala sam izravnošću slomiti bilo kakve ostatke otpora. Gospođo Wilson, prije jedanaest godina Al Hunt bio je pacijent u Valhalli, a sada je neko vrijeme bio među osumnjičenima u slučajevima koje sam spomenula. Poznavao je Beryl Madison.

Al Hunt? Djelovala je zbunjeno.

Sjećate li ga se? upitala sam je.

Odmahnula je glavom.

A kažete da radite u Valhalli dvanaest godina?

U stvari, jedanaest i pol.

Al Hunt bio je tamo pacijent prije jedanaest godina, kao što sam već rekla.

Ime mi ne govori ništa...

Počinio je samoubojstvo prošli tjedan, rekla sam.

Sada je bila jako zbunjena.

264

Razgovarala sam s njim malo prije njegove smrti Wilson. Njegov socijalni radnik poginuo je u nesreći prije devet godina. Jim Barnes. Moram vam postaviti još pitanja u vezi s njim.

Obrazi su joj počeli crvenjeti. Mislite li daje njegovo ubojstvo povezano, da ima neke veze s Jimom?

Na to je pitanje bilo nemoguće odgovoriti. Čini se da je Barnes bio otpušten iz Valhalle samo nekoliko sati prije smrti nastavila sam. Vaše ime -vaše djevojačko ime - navedeno je na izvješću patologa, gospođu Wilson.

Bilo je - mislim, postavljala su se pitanja, promucala je Znate, je li to bilo samoubojstvo ili nesreća. I mene su ispitali. Neki liječnik, mrtvozornik, ne znam. Ali neki muškarac me nazvao. Doktor Brown?

Ne sjećam mu se imena, rekla je.

Zašto je želio razgovarati s vama, gospodo Wilson?

Mislim zato što sam ja bila jedna od zadnjih osoba koje su ga vidjele živog. Pretpostavljam daje taj doktor nazvao recepciju i da ga je Betty uputila na mene.

Betty?

Ona je u to doba bila recepcionerka.

Morate mi reći sve čega se sjećate u vezi s otkazom Jima Barnes, rekla sam kad je ustala da pripazi na kolač.

Vratila se nešto smirenija. Više se nije doimala uzrujanomUmjesto toga bila je ljuta.

Rekla je: Možda nije u redu govoriti ružne stvari o mrtvima doktorice Scarpetta, ali Jim jednostavno nije bio dobar Predstavljao je jako velik problem u Valhalli i trebao je dobiti kaznu mnogo prije nego što gaje dobio.

Kako to mislite - predstavljao je problem?

Pacijenti kažu puno toga. Često im se, ovaj, često

Često im se ne može vjerovati. Teško je znati što je istina, a što nije.

265

s vremena na vrijeme su se žalili doktoru Mastersonu i drugim psihoanalitičarima, ali ništa se nije moglo dokazati, sve dok jednog travanjskog jutra, jedan događaj nije viđen. Tog je dana Jim otpušten i doživio je nesreću.

Vi ste bili svjedokom tog događaja? upitala sam.

Da. Zagledala se u prazno čvrsto stisnutih usnica.

Što se to dogodilo?

Hodala sam predvorjem, bila sam krenula k doktoru Mastersonu, kad me Betty pozvala. Radila je na recepciji, na centrali, kao što sam već rekla... Tommy, Clay, tiše malo tamo!

Vriska u susjednoj sobi postala je još glasnijom, a televizijski kanali luđački su se mijenjali.

Gospođa Wilson umorno je ustala i krenula smiriti sinove.

Čula sam prigušene udarce rukom po dječjim pozadinama nakon čega se programi više nisu dirali. Ljudi iz crtica pucali su jedni na druge nečim što je zvučalo poput strojnica.

Gdje sam stala? upitala je kad se vratila za kuhinjski stol.

Pričali ste o Betty, podsjetila sam je.

A, da. Pozvala me rukom i rekla daje Jimova majka na telefonu, na međugradskoj, i da se čini važnim. Nikada nisam saznala zašto ga je zvala. No Betty me upitala bih li mogla potražiti Jima. Bio je na psihodrami koja se održava u plesnoj dvorani. Valhalla, znate, ima plesnu dvoranu koja nam služi za razne stvari. Za plesove i zabave subotom uvečer. Ima i pozornicu za orkestar. Još iz vremena kad je to bio hotel. Ušla sam straga i kad sam vidjela što Se događa nisam mogla vjerovati vlastitim očima. Oči su joj se caklile od bijesa. Počela se igrati rubom stolnjaka. Samo sam stajala tamo i gledala. Jim mi je bio okrenut leđima i bio je na pozornici s, ne znam, pet ili šest pacijenata. Sjedili su na stolicama okrenutim tako da nisu mogli vidjeti što Jim radi s tim jednim pacijentom. Bila je to jedna djevojčica. Zvala se Rita. Imala je možda trinaest godina. Ritu je bio silovao njen očuh. Nikada nije ništa govorila, bila je nijema od šoka. Jim ju je tjerao da to odglumi. Silovanje? upitala sam mirno.

266

Da, prokleti gad. Oprostite na izrazu, ali to me razbjესni.

Razumljivo. Kasnije je tvrdio da nije radio ništa nedolično. K vragu On je takav lažac. Sve je poricao. Alija sam ga vidjela. Znala sam to. No, što radi. On je igrao ulogu njenog očuha, a Rita je bila tako prestravljena da se nije mogla pomaknuti. Bila je ukočena na stolici On joj se unosio u lice, naginjao se nad nju, govorio joj nešto tihim glasom. Plesna dvorana je akustična. Sve sam čula. Rita je bila vrlo zrela i razvijena za trinaestogodišnju djevojčicu. Jim ju je ispitivao: Je li to ono što je učinio, Rita? Stalno ju je to pitao i stalno ju je dirao. Dirao ju je, baš kao stoje to, pretpostavljam, činio i njen očuh. Iskrkala sam se. Nije ni znao da sam ga vidjela sve

dok ga doktor Masterson i ja nismo pozvali na red, nekoliko minuta kasnije.

Sada sam shvaćala zašto doktor Masterson nije sa mnom htio razgovarati o Jimu Barnesu, a možda su zbog iste stvari nedostajale i stranice u Alovu kartonu. Da se išta takvog ikada dozna, iako se dogodilo prije mnogo godina, reputacija bolnice doživjela bi priličan udarac.

A vi ste sumnjali daje Jim Barnes takve stvari radio i ranije? upitala sam.

Neke ranije pritužbe ukazivale su na to, odgovorila je Jeanie Wilson, a oči su joj sijevale.

Uvijek ženski pacijenti?

Ne uvijek.

Zalili su vam se i muškarci?

Jedan mladić. Da. Ali tada ga nitko nije shvaćao lonako je imao problema seksualne prirode, navodno je zlostavljan ili tako nešto. Baš onaj tip pacijenta na kojeg bi se okomio jer, tko će vjerovati tom sirotom dečku?

Sjećate li se imena tog pacijenta?

267

O, bože. Namrštila se. Bilo je to tako davno. Razmišljala je, -Frank... Frenki. Da. Sjećam se da su ga neki pacijenti zvali Frankie. Ne mogu se sjetiti prezimena.

Koliko je godina imao? Osjećala sam kako mi srce lupa.

Ne znam. Sedamnaest, osamnaest.

Čega se još sjećate o Frenkiju? upitala sam. Važno je. jako je važno.

Uto se oglasio alarm na pećnici i ona odgurne stolicu da izvadi kolač. Kad je već bila na nogama, otišla je provjeriti što rade dječaci. Kad se vratila bila je namrštena.

Rekla je: Blijedo se sjećam da je neko vrijeme bio u Backhallu, odmah nakon što je primljen u bolnicu. Onda je premješten dolje na drugi kat, na muški odjel. Bio je kod mene na radnoj terapiji. Razmišljala je dodirujući bradu kažiprstom. Sjećam se daje bio vrlo marljiv. Izradio je mnogo kožnih remena i mjedenih reljefa. I volio je plesti, što je bilo malo neuobičajeno. Većina muških pacijenata ne plete, ne žele plesti. Oni obično obrađuju

kožu, izrađuju pepeljare i tako to. Frenki je bio vrlo kreativan i prilično vješt. I još se nečeg sjećam. Njegove urednosti. Bio je opsesivno uredan, uvijek bi počistio svoje radno mjesto, skupljao sve što bi se našlo na podu. Kao da gaje smetalo ako sve nije bilo na svom mjestu i čisto. Zastala je i podigla pogled prema meni. Kad se požalio na Jima Barnesu? upitala sam.

Nedugo nakon što sam počela raditi u Valhalli. Oklijevala je koncentrirajući se. Mislim da je Frenki bio u bolnici samo nekih mjesec dana kad je rekao nešto o Jimu. Mislim da se požalio nekom pacijentu. U stvari... Opet je zastala skupivši svoje oblikovane obrve. ... u stvari se taj drugi pacijent požalio doktoru Mastersonu.

.. Sjećate li se tko je bio taj drugi pacijent? Taj kojem se Franje povjerio?

Ne.

Je li to mogao biti Al Hunt? Spomenuli ste da u to doba ste ne dugo radili u Valhalli. Hunt je tamo bio pacijent u proljeće i prije jedanaest godina.

268

Ne sjećam se Ala Hunta...

Njih dvojica bili su otprilike istih godina, dodala sam To je zanimljivo. Oči su joj se ispunile nevinim čuđenjem prikovale se za moje. Frenki je imao jednog prijatelja dečka njegovih godina. Toga se sjećam. Bio je plavokos. Taj dečko bio je plavokos, jako sramežljiv, povučen. Ne sjećam se kako se zvao.

Al Hunt je bio plavokos, rekla sam.

Tišina.

O, bože.

Ponukala sam je: Bio je tih, povučen...

O, bože, ponovila je. Kladam se da je to bio on! I on se ubio prošli tjedan?

Da.

Je li vam on spomenuo Jima?

Spomenuo je nekog koga je nazvao Jim Jim.

Jim Jim, ponovila je. Isuse. Ne znam...

Što se dogodilo s Frenkijem?

Nije dugo bio u bolnici, dva ili tri mjeseca.

I vratio se kući? upitala sam.

Mislom da da, rekla je. Nešto nije bilo u redu s njegovom majkom. Mislom da je živio s ocem. Majka ga je napustila kad je bio mali - nešto slično, u svakom slučaju. Sve čega se sjećam jes da mu je situacija u obitelji bila žalosna. Ali opet, pretpostavljam da se to može reći za većinu pacijenata u Valhalli. Uzdahnula je. Bože, Ovo je strašno. Godinama nisam razmišljala o svemu ovo me. Frenki. Odmahnula je glavom. Pitam se kako lije završio.

Ne znate ništa o tome?

Ništa. Dugo me gledala i polako je počela shvaćati, Vidjela sam kako joj se u očima pojavljuje strah. Ono dvoje ubijem Ne mislite valjda daje Frenki...

Nisam ništa rekla.

269

Nikada nije bio nasilan, barem ne u vrijeme kad sam ja radila U stvari, bio je jako nježan.

Čekala je. Ja nisam odgovorila.

Mislom, bio je jako drag i pristojan prema meni, pomno me promatrao i radio je sve što bih mu rekla.

Znači, svidjeli ste mu se, rekla sam.

Ispleo mi je šal. Sad sam se sjetila. Crveno-bijelo-plavi.

Skroz sam zaboravila na to. Pitam se što se dogodilo s tim šalom?

Glas joj se utišao. Mora da sam ga dala u Caritas ili tako nešto. Ne znam. Frenki, ovaj, pa mislim da se kao malo zaljubio u mene. Nervozno se nasmijala.

Gospođo Wilson, kako je Frenki izgledao?

Visok, mršav, tamne kose. Nakratko je zatvorila oči. To je bilo tako davno. Ponovno me gledala u oči. Ničim se nije isticao. Ali ne sjećam se da je bio posebno zgodan. Znae, možda bih ga se bolje sjećala da je bio stvarno zgodan ili jako ružan. Tako da mislim daje bio običan.

Ima li bolnica kakve fotografije u njegovu kartonu?

Ne.

Ponovno tišina. A onda me iznenađeno pogledala.

Mucio je, rekla je najprije polako, a onda odlučno ponovila.

Molim?

Ponekad je mucao. Toga se sjećam. Kad je Frenki bio izuzetno uznemiren ili nervozan, mucao je.

Jim Jim.

Al Hunt mislio je točno ono što je rekao. Kad mu je pričao o onome što je Barnes učinio ili što je pokušao učiniti, Frenki je uzrujan, nemiran. Mucao je. Mucao je kad god je Huntu pričao o Jimu Barnesu. Jim Jim!

Nakon što sam otišla od Jeanie Wilson pojurila sam do prvog telefona. A Marino je, dripac, otišao na kuglanje.

271

POGLAVLJE 14

PONEDJELJAK SE DOVUKAO NA PLIMI OBLAKA PROŠARANIH zlokobnim sivilom, što su plaštem zavili podnožje Blue Ridge Mountinsa i sakrili Valhallu od pogleda. Vjetar je šibao Marinov auto, a kad je parkirao ispred bolnice po vjetrobranu su počele zveckati sićušne pahuljice.

Sranje, požalio se kad smo izašli. Samo nam je još to trebalo. Ne bi se trebao zadržati, ohrabrila sam ga, mršteći se jer su mi ledene pahuljice štipale obraze. Pognuli smo glave pred vjetrom i u mrtvoj tišini požurili prema ulazu.

Doktor Masterson nas je čekao u predvorju, a iza usiljenog osmijeha lice mu je bilo kao od kamena. Nakon što su se rukovali, obojica muškaraca odmjere se pogledima poput dva neprijateljski raspoložena mačka, a ja nisam učinila ništa kako bih smanjila tu napetost među njima jer mi je, iskreno rečeno, bilo već dosta Psihijatrovih igara. On ima podatke koje tražimo i dat će nam ih U Potpunosti i bez uljepšavanja, bilo dobrovoljno bilo pod pritiskom sudskog naloga. Mogao je birati. Bez zadržavanja uputili smo se u njegov ured i ovoga je puta za nama zatvorio vrata. Recite, čime vam mogu pomoći? upitao je čim je sjeo za stol.

Dodatnim podacima, odvrtila sam.

Naravno. Ali moram vam priznati, doktorice Scarpetta, nastavio je kao da Marina nema u sobi, da ne vidim što bih vam mogao reći u vezi s Alom Huntom, a što bi vam moglo pomoći

272

u rješavanju vaših slučajeva. Pregledali ste njegov karton a

ja sam vam rekao sve čega se sjećam...

Marino ga prekine. E da, a mi smo, vidite, tu da vam osvježimo to vaše pamćenje, rekao je vadeći cigarete Hunt nije taj koji nas toliko zanima.

Ne razumijem.

Više nas zanima njegov kompić, reče Marino.

Koji kompić? odmjeri ga hladno doktor Masterson.

Da li vam znači šta ime Frenki?

Doktor Masterson stane brisati naočale, a meni postane jasno da mu je to omiljeni trik kojim kupuje vrijeme za razmišljanje.

Kod vas je bio jedan pacijent u isto vrijeme kad i Al Hunt neki klinac po imenu Frenki, doda Marino.

Bojim se da mi to ne govori mnogo.

Može vam to govoriti šta god hoćete, doktore. Samo nam recite koje Frenki.

U svakom trenutku u Valhalli boravi tri stotine pacijenata, poručnice, odgovori on. Ne mogu se sjećati svakoga tko je bio ovdje, pogotovo ne onih pacijenata čiji je boravak bio kratak.

Znači, hoćete mi reći da taj tip, Frenki, nije osto dugo? reče Marino.

Doktor Masterson posegne za lulom. Napravio je pogrešku i vidjela sam bijes u njegovim očima. Neću vam reći ništa slično, poručnice. Polako je počeo puniti lulu duhanom. Ali ako biste mi mogli dati još koji podatak o tom pacijentu, o tom mladiku ko jeg nazivate Frenki, možda bih se sjetio barem nečega. Možete li mi o njemu reći još štogod osim da je bio klinac?

Umiješala sam se. Čini se da je Al Hunt, u vrijeme kadje bio ovdje, imao prijatelja, nekog koga je nazivao Frenki.

Njega je spomenuo kad je razgovarao sa mnom. Vjerujemo da je Frenki bio zatvoren u Backhallu nakon što je primljen u bolnicu i da je zatim premješten na neki drugi kat gdje je upoznao Frenki je opisan kao visok, tamnokos i vitak mladić. Tako

273

volio plesti, stoje hobi koji je prilično neobičan kad se radi o muškim pacijentima, čini mi se.

To vam je rekao Al Hunt? upita doktor Masterson ravnodušno.

Frenki je bio i opsesivno uredan, rekla sam, izbjegavajući

odgovoriti na pitanje.

Bojim se da pacijentova sklonost pletenju nije nešto na što

Bih ja bio upozoren, primijeti on, ponovno pripalivši lulu.

Također postoji mogućnost daje mucao kad je bio pod stresom, dodala sam, suzdržavajući bijes.

Hmm. Možda se radi o nekome s dijagnozom spastične disfonije.

Mogli bismo početi od toga...

Mogli bi početi od toga da vi prestanete srat, reče Marino bezobrazno.

Ali, zaista, poručnice. Doktor Masterson uputi mu snishodljiv osmijeh. Vaše je neprijateljstvo bez osnove.

Da, da, a mi trenutno još nemamo osnove za vaše uhićenje.

Al to bi se lako moglo promijenit, i to u sekundi, pa da vam puknemo nalog i ode vaše dupe u zatvor zbog suučesništva u ubojstvu. Kako vam se to čini? Marinove su oči sijevale.

Mislim da mi je sada dosta vaše drskosti, odgovori doktor Masterson s mirnoćom koja izluđuje. Ne volim kad mi se prijete, Poručnice.

A ja ne volim kad me neko zajebava, odvrati Marino.

Tko je Frenki? pokušala sam ponovno.

Uvjeravam vas da ovako ne znam, odgovori doktor Masterson. Ali ako biste bili tako ljubazni i pričekali nekoliko minuta, otići ću do kompjutera i vidjeti što mogu tamo doznati.

Hvala vam, rekla sam. Pričekat ćemo.

Psihijatar jedva daje izašao iz sobe kad je Marino počeo.

Kakvo smeće.

Marino, rekla sam umorno.

274

Pa baš nije istina da mu ovo mjesto vrvi od klinaca mogu

Se kladit da ovdje seamdeset i pet posto pacijenata ima preko deset godina. Znaš ono, mladih ljudi bi se sjeće, jelda?

On sigurno zna ko je Frenki, valjda bi nam mogo reć i koji mu je broj kartona.

Možda bi!

Ma nema tu nikakvog možda. Kažem ti da nas tip zajebava

I to će i dalje raditi sve dok mu se budeš suprotstavljao Marino.

Sranje. Ustao je i stao pokraj prozora iza Mastersonova stola. Razdvojivši zavjese zagledao se u sivo jutro. Mrzim ko vrag kad mi neko laže. Kunem ti se da ću ga zatvorit ako treba, priklještit ću ga. To je ono šta me kod psihića izluđuje. Može im pacijent bit i sam Jack Trbosjek, al baš njih briga. I dalje će ti lagat, ušuškati će tu životinju u krevetac i hranit ga na žlicu pilećom juhicom ko da je tip čisto zlato. Zastao je i besmisleno dodao.

Bar je snijeg presto padat.

Pričekala sam da natrag sjedne, a ondasam rekla: Mislim da si malo pretjerao kad si mu zaprijetio optužbom za suučesništvo u ubojstvu.

AT me primijetio, šta nije?»

Pruži mu priliku da spasi obraz, Marino.

Uvrijeđeno je zurio u zastrti prozor i pušio.

Mislim da je do sada već shvatio što mu je u interesu, rekla sam.

Da, al vidiš, meni nije u interesu sjedit tu s njim i igrat se mačke i miša. Evo, i sad dok pričamo ljudi Frenki je vani na ces i i po glavi mu se motaju njegove ćaknute misli. Ko tempira bomba koja će svaki čas eksplodirat.

Sjetila sam se svoje mirne kuće u svom mirom susjeds Harperovog lančića obješenog za kvaku mojih stražnjih vra šaputavog glasa na automatskoj sekretarici. Je li ti kosaf10 ili je bojaš... Kako čudno. Razmišljala sam koji je značaj tog P nja. Zašto mu je to bilo važno?

CORPUS DELICTI275

Ako je Frenki ubojica kojeg tražimo, rekla sam tiho, duudahnuvši, ne znam kako može postojati ikakva veza ize(ju Sparacina i ovih ubojstava.

Vidjet ćemo, promrmlijao je Marino zapalivši novu cigaretu, |0voljno zagledan u vrata.

Kako to misliš: vidjet ćemo?

Ne prestaje me čudit kako jedna stvar vodi drugoj, odgodio je zagonetno.

Što? Koje to stvari vode drugima, Marino?

Bacio je pogled na sat i opsovao. Pa dobro, gdje je on? Staje otišo na ručak?

Nadajmo se da traži Frenkijev karton.

Da. Nadajmo se.

Kakve to stvari vode nekim drugim stvarima? ponovila sam pitanje. O čemu ti to razmišljaš? Daj, molim te, budi malo određeniji.

Ovako ću ti reć, reče Marino. Imam neki stvarno jak osjećaj da bi svo troje još bilo živo da nema te proklete knjige šta je Beryl pisala. To jest, onda bi vjerojatno i Hunt još bio živ. To ne mogu sa sigurnošću tvrditi.

Normalno da ti ne možeš. Ti si uvijek tako prokleta objektivna. Zato to ja kažem, dobro? Bacio je pogled na mene i protrljao Umorne oči. Lice mu je bilo crveno. Ja imam taj osjećaj, dobro? on mi govori da je Sparacino, da je knjiga, ta veza koju tražimo. je ono stajanje povezano ubojicu s Beryl i tako je jedna stvar vodila ^ugoj. I onda, tip kokne Harpera. Poslije toga gospođica Harper P nije dovoljno tableta za ubiti konja, tako da se ne mora muvati j onoj kućerini sama samcata dok je rak živu ždere. I onda se unt objesi za gredu u jebenim gaćama.

Kroz glavu mi je proletjelo narančasto vlakno neobičnog trolisne djeteline, Bervlin rukopis, Sparacino, Jeb Priče, 1 senatora Partina - holivudska zvijezda, gospođa McTigue i ark. Sve su to bili udovi i ligamenti tijela koje nikako nisam moa sastaviti. Na neki neobjašnjiv način postojala je alkemija ko276Patricia Cornwell

jom su naizgled nepovezani ljudi i događaji pretočeni u Fr Marino je bio u pravu. Jedna je stvar uvijek vodila drugoM r 3 stvo nikada ne pukne u vakuumu. Kao ni bilo što drugo Imaš li kakvu teoriju o tome što bi točno mogla b •

veza? upitala sam Marina. I ta

Ne, nikakvu, odgovorio je zijevnuvši baš u onom trenutku kad je doktor Masterson ušao u ured i zatvorio vrata. U Sa zadovoljstvom sam primijetila da u rukama nosi goml kartona.

Evo, rekao je mirno, ne pogledavši nijedno od nas. Nisam našao nikog po imenu Frenki, tako da pretpostavljam da se radi o nadimku. Zato sam izvukao kartone prema datumu liječenja, prema dobi i rasi. Ovdje imam kartone šestorice mladih bijelaca, bez Ala Hunta, koji su bili naši pacijenti u vrijeme koje vas zanima.

Svi su u dobi između trinaest i dvadeset i četiri godine starosti. A da nas pustite da ih mi sami pregledamo, a vi lijepo sjednite i zapalite lulu. Marino je bio nešto manje borben, ali ne mnogo.

Više bih volio da vam dam samo povijest bolesti, zbog povjerljivosti podataka, poručnice. Ako vam se koji karton učini posebno važnim, pregledat ćemo ga u cijelosti. U redu?

U redu, rekla sam prije no što se Marino mogao pobuniti.

Prvi slučaj, započne doktor Masterson otvorivši karton na vrhu, jest devetnaestogodišnjak iz Highland Parka, Illinois, primljen u prosincu 1978. s prošlošću uživanja droga - posebno ne roina. Okrenuo je stranicu. Visok metar i sedamdeset i četiri, sedamdeset i šest kila, smeđa kosa, smeđe oči. Bio je tu tri mjeseca.

Al Hunt primljen je tek sljedećeg travnja, podsjetila sam psihijatra. Znači, nisu bili pacijenti u isto vrijeme.

Da, u pravu ste. Previd s moje strane. Znači njega Stavio je karton na stol, a ja sam uputila Marinu upozor CORPUS DELICTI277

^ogled. Znala sam daje u stanju eksplodirati, lice mu je bilo crveJo poput rajčice.

Otvarajući drugi karton, doktor Masterson nastavi: Nadali imam četrnaestogodišnjeg dječaka, plavokos, plave oči, visok metar i pedeset i devet, težak pedeset i dvije kile. Primljen je u veljači 1979, pušten tri mjeseca kasnije. Povijest bolesti: povlačenje u sebe i fragmentarne iluzije, ustanovljena mu je bila shizofrenija rastrojenog tipa, ili schizophrenia hebephrenica.

A da nam objasnite šta to, do vraga, znači? reče Marino.

Manifestirala se kroz nesuvislost, čudne oblike ponašanja, naglašenu socijalnu povučenost i kroz druge neprimjerene oblike ponašanja. Na primjer, zastao je kako bi preletio pogledom stranicu pred sobom, ujutro bi otišao na autobusnu stanicu, ali se ne bi pojavio u školi, a jednom prilikom pronašli su ga kako sjedi ispod nekog drveta i crta čudnovate, besmislene stvari u bilježnicu.

Aha. A sad je poznati umjetnik i živi u New Yorku, promrmlja Marino zajedljivo. Je li mu ime Frank, Franklin ili počinje sf?

Ne. Ni približno.

Onda, koje sljedeći?

Sljedeći je dvadesetdvogodišnjak iz Delawarea. Crvena kosa, sive oči... visok metar pedeset i tri, težak šezdeset i sedam kila. Primljen je u ožujku 1979, pušten u lipnju. Patio je od organskog deluzionog sindroma. Dodatni čimbenici bili su epilepsija sljepoočnog režnja i višegodišnje uživanje kanabisa. Komplikacije su obuhvaćale disfornično raspoloženje i pokušaj da se kastrira u trenutku kad je doživljavao jednu od halucinacija.

Šta znači disfornično? upita Marino.

Nervozno, nemirno, deprimirano.

Je li to bilo prije ili poslije toga stajanje pokušao od sebe napraviti sopran?

Doktor Masterson počeo je pokazivati znakove nervoze i u potpunosti sam ga razumjela.

Sljedeći, reče Marino poput časnika na regrutaciji.

274 Patricia Cornwell

Pa baš nije istina da mu ovo mjesto vrvi od klinaca? M
kladiš da ovdje seamdeset i pet posto pacijenata ima prek šU Se
deset godina. Znaš ono, mladih ljudi bi se sjeća, je li da? T ^
zna koje Frenki, valjda bi nam mogo reći i koji mu je broj n^0Možda. ^
Ma nema tu nikakvog možda. Kažem ti da nas tip zajebav
I to će i dalje raditi sve dok mu se budeš suprotstavljao M
rino.

Sranje. Ustao je i stao pokraj prozora iza Mastersonova stola. Razdvojivši zavjese zagledao se u sivo jutro. Mrzim ko vraa kad mi neko laže. Kunem ti se da ću ga zatvoriti ako treba, priklještit ću ga. To je ono šta me kod psihičara izluđuje. Može im pacijent biti i sam Jack Trbosjek, al baš njih briga. I dalje će ti lagati, ušuškat će tu životinju u krevetac i hraniti ga na žlicu pilećom juhicom ko da je tip čisto zlato. Zastao je i besmisleno dodao.

Bar je snijeg presto padati.

Pričekala sam da natrag sjedne, a onda sam rekla: Mislim da si malo pretjerao kad si mu zaprijetio optužbom za suučesništvo u ubojstvu.

Alme primijetio, šta nije?

Pruži mu priliku da spasi obraz, Marino.

Uvrijeđeno je zurio u zastrti prozor i pušio.

Mislim da je do sada već shvatio što mu je u interesu, rekla sam. Da, al vidiš, meni nije u interesu sjedit tu s njim i igrat se mačke i miša. Evo, i sad dok pričamo ludi Frenki je vani na ce i po glavi mu se motaju njegove ćaknute misli. Ko tempir bomba koja će svaki čas eksplodirat.

Sjetila sam se svoje mirne kuće u svom mirom susJe Harperovog lančića obješenog za kvaku mojih stražnjih v šaputavog glasa na automatskoj sekretarici. Je li ti kosa pn .^ ili je bojaš... Kako čudno. Razmišljala sam koji je značaj tog Panja. Zašto mu je to bilo važno?

CORPUS DELICTI275

Ako je Frenki ubojica kojeg tražimo, rekla sam tiho, du^o udahnuvši, ne znam kako može postojati ikakva veza ize(ju Sparacina i ovih ubojstava.

Vidjet ćemo, promrmlijao je Marino zapalivši novu cigaretu, zlovolno zagledan u vrata.

Kako to misliš: Vidjet ćemo? f

Ne prestaje me čudit kako jedna stvar vodi drugoj, odgovorio je zagonetno.

Što? Koje to stvari vode drugima, Marino?

Bacio je pogled na sat i opsovao. Pa dobro, gdje je on? Staje otišo na ručak?

Nadajmo se da traži Frenkijev karton.

Da. Nadajmo se.

Kakve to stvari vode nekim drugim stvarima? ponovila sam pitanje. O čemu ti to razmišljaš? Daj, molim te, budi malo određeniji.

Ovako ću ti reć, reče Marino. Imam neki stvarno jak osjećaj da bi svo troje još bilo živo da nema te proklete knjige šta je Beryl pisala. To jest, onda bi vjerojatno i Hunt još bio živ.

To ne mogu sa sigurnošću tvrditi.

Normalno da ti ne možeš. Ti si uvijek tako prokleta objektivna. Zato to ja kažem, dobro? Bacio je pogled na mene i protrljao umorne oči. Lice mu je bilo crveno. Ja imam taj osjećaj, dobro? Ovo mi govori da je Sparacino, da je knjiga, ta veza koju tražimo. Toje ono šta je povezalo ubojicu s Beryl i tako je jedna stvar vodila drugoj. I onda, tip kokne Harpera. Poslije toga gospođica Harper

dovoljno tableta za ubiti konja, tako da se ne mora muvat onoj kućerini sama samcata dok je rak živu ždere. I onda se objesi za gredu u jebenim gaćama.

Kroz glavu mi je proletjelo narančasto vlakno neobičnog uzorka trolisne djeteline, Bervlin rukopis, Sparacino, Jeb Priče, senatora Partina - holivudska zvijezda, gospođa McTigue i ark. Sve su to bili udovi i ligamenti tijela koje nikako nisam morao sastaviti. Na neki neobjašnjiv način postojala je alkemija ko276 jom su naizgled nepovezani ljudi i događaji pretočeni u događaj. Marino je bio u pravu. Jedna je stvar uvijek vodila u ubojstvo nikada ne pukne u vakuumu. Kao ni bilo što drugo.

Imaš li kakvu teoriju o tome što bi točno mogla biti • veza? upitala sam Marina. ta

Ne, nikakvu, odgovorio je zijevnuvši baš u onom trenutku kad je doktor Masterson ušao u ured i zatvorio vrata Sa zadovoljstvom sam primijetila da u rukama nosi gomilu kartona.

Evo, rekao je mirno, ne pogledavši nijedno od nas. Nisam našao nikog po imenu Frenki, tako da pretpostavljam da se radi o nadimku. Zato sam izvukao kartone prema datumu liječenja prema dobi i rasi. Ovdje imam kartone šestorice mladih bijelaca bez Aia Hunta, koji su bili naši pacijenti u vrijeme koje vas zanima. Svi su u dobi između trinaest i dvadeset i Četiri godine starosti. A da nas pustite da ih mi sami pregledamo, a vi lijepo sjednite i zapalite lulu. Marino je bio nešto manje borben, ali ne mnogo.

Više bih volio da vam dam samo povijest bolesti, zbog povjerljivosti podataka, poručnice. Aka vam se koji karton učini posebno važnim, pregledat ćemo ga u cijelosti. U redu?

U redu, rekla sam prije no što se Marino mogao pobuniti.

Prvi slučaj, započne doktor Masterson otvorivši karton na vrhu, jest devetnaestogodišnjak iz Highland Parka, Illinois, primljen u prosincu 1978. s prošlošću uživanja droga - posebno heroina. Okrenuo je stranicu. Visok metar i sedamdeset i četiri, sedamdeset i šest kila, smeđa kosa, smeđe oči. Bio je tu tri mjeca.

Al Hunt primljen je tek sljedećeg travnja, podsjetila sam

psihijatra. Znači, nisu bili pacijenti u isto vrijeme.
Da, u pravu ste. Previd s moje strane. Znači njega
Stavio je karton na stol, a ja sam uputila Marinu upoz
CORPUS DELICTI

277

jed. Znala sam daje u stanju eksplodirati, lice mu je bilo crvepoput
rajčice.

Otvarajući drugi karton, doktor Masterson nastavi: Nadamam
četnaestogodišnjeg dječaka, plavokos, plave oči, visok
r i pedeset i devet, težak pedeset i dvije kile. Primljen je u ve,Ći
1979, pušten tri mjeseca kasnije. Povijest bolesti: povlačenje
!sebe i fragmentarne iluzije, ustanovljena mu je bila shizofrenija
itrojenog tipa, ili schizophrenia hebephrenica.

A da nam objasnite šta to, do vraga, znači? reče Marino.

Manifestirala se kroz nesuvislost, čudne oblike ponašanja,
jaglašenu socijalnu povučenost i kroz druge neprimjerene oblike
lonašanja. Na primjer, zastao je kako bi preletio pogledom straiicu
pred sobom, ujutro bi otišao na autobusnu stanicu, ali se ne
bi pojavio u školi, a jednom prilikom pronašli su ga kako sjedi ispod
nekog drveta i crta čudnovate, besmislene stvari u bilježnicu.

Aha. A sad je poznati umjetnik i živi u New Yorku, promrmlja Marino
zajedljivo. Je 1 mu ime Frank, Franklin iP počinje
Ne. Ni približno.

|Onda,koje sljedeći?

Sljedeći je dvadesetdvgodišnjak iz Delavvarea. Crvena
i, sive oči... visok metar pedeset i tri, težak šezdeset i sedam
i. Primljen je u ožujku 1979, pušten u lipnju. Patio je od organ
deluzionog sindroma. Dodatni čimbenici bili su epilepsija
epoočnog reznja i višegodišnje uživanje kanabisa. Komplikacije
su obuhvaćale disforično raspoloženje i pokušaj da se kastrira u
trenutku kad je doživljavao jednu od halucinacija.

Šta znači disforično? upita Marino.

Nervozno, nemirno, deprimirano.

Je to bilo prije il poslije toga šta je pokušao od sebe napraviti sopran?
Doktor Masterson počeo je pokazivati znakove nervoze i u
potpunosti sam ga razumjela.

Sljedeći, reče Marino poput časnika na regrutaciji.

Četvrti slučaj je jedan osamnaestogodišnjak, crn smeđe oči, visok metar sedamdeset i sedam, težak šezdeset a kile. Primljen je u svibnju 1979; dijagnoza: shizofrenikparlCetlri nog tipa. Njegova povijest bolesti, okrenuo je stranicu i posegnuo za lulom, uključuje neusmjerenu nervozu i bijes uz prisni kontakt. Ima sumnje u vlastiti spol i naglašeni strah od toga da ga se tretira homoseksualcem. Pojava njegove psihoze bila je, očito, povezana s događajem kad ga je u muškom WC-u napao neki homosek S alac...

Stani malo. Da ga Marino nije zaustavio, bila bih to učinila ja. O ovom moramo porazgovarat. Kolko je dugo bio u Valhalli? Doktor Masterson pripaljivao je lulu. Ne žureći, pogledao je u karton i rekao: Deset tjedana.

To bi bilo u isto vrijeme kad je i Hunt bio tu, reče Marino.

Točno.

Znači tip ga je napo u zahodu i ovaj prolupo? Šta se dogodilo? I kakva psihoza? upita Marino.

Masterson je okretao stranice. Popravivši prstom naočale, odgovorio je: Radi se o jednoj epizodi iluzionog razmišljanja božanske prirode. Vjerovao je kako mu bog govori da učini neke stvari. ,

Kakve stvari? upitao je Marino, naginjući se naprijed u stolici.

Nema ničeg određenog, ništa nije zapisano, osim daje prilično bizarno govorio.

I bio je paranoidni shizofrenik? ponovi Marino.

Da.

Dajte nam to definirajte. Kao ono, kakvi su bili drugi sim ptomi?

Općenito govoreći, odgovori doktor Masterson, popratne pojave koje uključuju božanske halucinacije ili nacije božanskog sadržaja. Može se javiti halucinacijska lju ^ mora, krajnja žestina u interakcijskim odnosima, svadljivos, nekim slučajevima i nasilje.

r

Odakle je? upitala sam.

Maryland.

Sranje, promrmlja Marino. Je li živio s oba roditelja?

Živio je s ocem.

Rekla sam: Sigurni ste dajice bio paranoičan, a ne nediferenciran/

To je bila važna razlika. Shizofrenici nediferenciranog tipa

Često pokazuju izuzetno rastrojeno ponašanje. U pravilu nisu u stanju planirati zločine i uspješno izbjegavati uhićenje. Osoba za kojom smo tragali bila je dovoljno suvisla za uspješno planiranje i provođenje zločina, a da ne bude otkrivena.

Siguran sam, odgovori doktor Masterson. Nakon stanke

mirno je dodao: Zanimljivo, ime tog pacijenta je Frank. Zatim mi je pružio karton, pa smo ga Marino i ja na brzinu pregledali.

Frank Ethan Aims, ili Frank E., zato su ga i zvali Frenki, pretpostavila sam, pušten je iz Valhalle kasno u lipnju 1979, i malo nakon toga, sudeći prema bilješci koju je doktor Masterson napravio u to vrijeme, pobjegao je od kuće.

Kako znate dajice pobjego od kuće? upita Marino podižući pogled prema psihijatru. Kako znate šta mu se događalo nakon stajice otišo odavde?

Nazvao me njegov otac. Bio je vrlo uzrujan, reče doktor Masterson.

I onda?

Bojim se da ni ja, niti bilo tko drugi nije mogao više ništa učiniti. Frank je bio punoljetan, poručnice.

Sjećate li se da gaje itko ikada oslovljavao s Frenki? upitala sam.

On odmahne glavom.

A što je s Jimom Barnesom? Je li on bio Frankov socijalni radnik? upitala sam.

Da, reče doktor Masterson oklijevajući.

280

Je li Frank Aims imao neugodnih iskustava s Jimom som? upitala sam. arne

Oklijevao je. Navodno.

Kakve prirode?

Navodno seksualne prirode, doktorice Scarpetta.

pa ja vam pokušavam pomoći. Nadam se da ćete to imati na umu.

Hej, reče Marino, imamo to na umu, dobro? Mislim planiramo to dat u novine.

Znači, Frank je poznao Ala Hunta, rekla sam.

Doktor Masterson je ponovno oklijevao, napeta lica. Da Al je bio taj koji je izrekao optužbe.

Pogodak, promrmlja Marino.

Što mislite kad kažete da je Al Hunt izrekao optužbe? upitala sam.

Mislim da se požalio jednom od naših psihijatara, odgovori doktor Masterson, a u glasu mu se počeo osjećati obrambeni stav. Najednom od sastanaka čak je i meni nešto rekao. Franka smo ispitali, ali nije nam htio ništa reći. Bio je to jako ljut, povučen mladić. Nisam mogao ništa poduzeti na osnovi onoga što je Al rekao. Bez Frankove suradnje, optužbe su bile samo rekla-kazala. Marino i ja nismo ništa rekli.

Žao mi je, reče doktor Masterson, a sada je već bio potpu no uznemiren. Ne znam vam reći gdje je je Frank sada. Ne znam ništa više od ovoga. Zadnji put sam se čuo s njegovim ocem prije nekih sedam, osam godina.

A koji je bio povod tom razgovoru? raspitivala sam se.

Gospodin Aims me nazvao.

Iz kojeg razloga?

Htio je znati je li mi se javio Frank.

I je li vam se javio? upita Marino.

Ne, odgovori doktor Masterson. Frank mi se, na ža os. nikada nije javio.

CORPUS DELICTI

281

Zašto je gospodin Aims želio znati je li vam se Frank ja•07 postavila sam odsudno pitanje.

Želio gaje pronaći, nadao se da ja možda znam nešto o nje,ovu prebivalištu. Zato što mu je majka umrla. Hoću reći, Franjova majka. Gdje je umrla i što se dogodilo? upitala sam.

U Freeportu, Maine. Zaista vam ne bih znao reći u kojim okolnostima.

Prirodnom smrću? raspitivala sam se dalje.

Ne, reče doktor Masterson ne želeći me pogledati u oči.

Prilično sam siguran da se nije radilo o prirodnoj smrti.

Marinu nije dugo trebalo da sazna što se dogodilo. Nazvao je policiju u Freeport, Maine. Prema njihovim izvješćima, u kasno popodne 15. siječnja, 1983, gospođu Wilmu Aims na smrt je pretukao provalnik koji se očito već nalazio u kući kad se ona vratila iz kupovine. Imala je četrdeset i dvije godine kad je umrla i bila je sitna žena. Imala je modre oči i bojala je kosu u plavo. Slučaj je ostao neriješen.

Uopće nisam sumnjala tko je bio taj takozvani provalnik.

Nije ni Marino.

Rekao je: Onda je Hunt možda ipak bio vidovit, ha? Znao

Je da je Frenki sradio vlastitu majku. To se bez daljnega dogodio puno nakon šta su ta dva luđaka bili skupa u ludari.

Besposleno smo promatrali ludorije koje je Sammy izvodio oko hranilice za ptice. Nakon što me Marino dovezao iz bolnice i pratio do kuće, pozvala sam ga na kavu.

Siguran si da Frenki nije bio zaposlen u Huntovoj autopraonici u zadnjih nekoliko godina? upitala sam.

Ne sjećam se da sam im u knjigama vidio nikakvog Franka 1 frankija Aimsa, reče on.

Mogao je jednostavno promijeniti ime, rekla sam.

282

Vjerojatno i jest ako je koknuo staru. Skužio je da će ga potražiti murja. Posegnuo je za šalicom. Problem je šta nemamo neki noviji opis, a mjesta ko šta je Mastervva koja imaju rotirajuća vrata. Tu Tipovi stalno dolaze i odlaze. Rade nekoliko

dana, tjedan, možda mjesec. Imaš li pojma koliko je bilo

visokih, mršavih i tamnokosih? Provjeravam imena i listam ih.

Bili smo tako blizu, a tako daleko. Da čovjek izludi. Vlakna bi mogla dolaziti iz autopraonice, rekla sam isfrustrirano. Hunt

je radio u autopraonici koju je Beryl posjećivala, a moguće je da

je poznavao ubojicu. Razumiješ li što ti hoću reći, Marino? Hunt

je znao da je Frenki ubio svoju majku zato što su njih dvojica možda ostali u kontaktu jedan s drugim i nakon što su izašli iz

Valhalle. Frenki je možda radio u Huntovoj autopraonici, možda čak i nedavno. Moguće je da se Frenki okomio na Beryl kad

je dovezla auto na pranje.

Imaju trideset i šest zaposlenih. Svi osim njih jedanajst su crnci, doktorice, a od tih jedanajst šugavih bijelaca, šest su žene. I ostane ti, koliko? Pet? Od njih su trojica mlađi od dvajset godina, šta znači da su imali osam, devet u doba kad je Frenki bio u Valhalli. Znači znamo da nisu ti. A ostala trojica isto tako nisu ti iz raznih razloga.

Kojih raznih razloga? upitala sam.

IF su zaposleni tek prije nekoliko mjeseci, il nisu čak ni radili tamo kad je Beryl dolazila sa svojim kolicima. Da ne pričam o tome kako im fizički opis uopće ne odgovara. Jedan tip ima crvenu kosu, drugi je patuljak, nizak skoro ko ti.

Baš ti hvala.

Još ću provjerit, reče on okrenuvši leda hranilici s koje n[^] je Sammy promatrao svojim ružičastim očima. A šta je s tobom. Stoje sa mnom?

• v 9 iiOI

Je I ovi u tvom uredu znaju da još uvijek radiš tamo •
tao me.

Čudno me promatrao.

CORPUS DELICTI283

^__

Sve je pod kontrolom, rekla sam.

Nisam baš siguran, doktorice.

Ja jesam.

Evo ja, Marino me nije htio ostaviti na miru, Ja mislim da tj ne ide baš glatko.

Još ću nekoliko dana ostati kod kuće, objasnila sam mu odlučno. Moram pronaći Bervlin rukopis. Ethridge me proganja zbog toga. A i moramo vidjeti što je u njemu. Možda pronađemo onu vezu o kojoj si pričao.

Sve dok god se pridržavaš mojih pravila. Odgurnuo se od stola.

Jako sam oprezna, uvjerila sam ga.

Nisi čula ništa novog od njega, točno?

Točno, rekla sam. Nije bilo nikakvih poziva. Ni traga ni glasa od njega. Ništa.

Samo ću te podsjetit da ni Beryl nije zvao baš svaki dan.

Nije me trebalo podsjećati. Nisam željela da opet počne. Ako nazove, jednostavno ću mu reći: Bok, Frenki. Sto ima nova?

Hej. To nije šala. Zastao je u hodniku i okrenuo se. Šalila sisejelda?

Naravno. Nasmiješila sam se tapšući ga po ramenu.

Mislim, stvarno, doktorice. Nemoj napraviti ništa slično.

Ako čuješ na sekretarici daje on, ne diži slušalicu...

Marino se ukočio kad sam otvorila vrata, a oči su mu se razrogačile od užasa.

Isuse Kriste... Izašao je na trijem idiotski posežući za pištoljem, okrećući se oko sebe kao luđak.

Ja sam bila previše užasnuta da progovorim ijednu riječ dok

Mi je pogled prolazio pored njega u zimski zrak ožvijen praskanjem i pucketanjem vatre.

Marinov LTD izgledao je poput pakla u crnoj noći, plameni jezici podrhtavali su i uzdizali se prema mladom mjesecu. Zgra284

bivši ga za rukav uvukla sam Marina nazad u kuću upravo

u trenutku kad su se u daljini začule sirene, a spremnik s benzinom u trenu je

eksplodirao. Prozori dnevne sobe bljesnuli su kad je plamen zagospodario.

O, bože, uzviknula sam kad je nestalo struje.

Marinov veliki obris šetao je gore-dolje u mraku sobe

Sličivši na pobjesnjelog bika koji se sprema za nasrtaj. Petljao je sa svojim

radioprijamnikom i psovao.

Gad prokleti! Prokleti gad!

Otppravila sam Marina kući malo nakon što je kamion za

vuču odvezao sprženu gomilu željeza koja je nekada bila njegov voljeni novi automobil. Inzistirao je na tome da ostane prespavati.

Ja sam tvrdila da je nekoliko policijskih automobila oko moje

kuće sasvim dovoljno. Inzistirao je na tome da odem u hotel, ali ja se nisam htjela pomaknuti s mjesta. On je morao izaći na kraj sa

svojom olupinom, a ja sa svojom. Dvorište i ulica pred mojom kućom pretvorili su se u čađavu močvaru, a prostorije u prizemlju

bile su pune smrdljivog dima. Poštanski sandučić na kraju prilaza

izgledao je poput spaljene šibice, a ostala sam i bez barem pet grmova šimšira i isto toliko stabala. Iako sam cijenila Marinovu brigu, željela sam biti sama.

Ponoć je bila odavno prošla, a ja sam se svlačila uz svjetlost svijeće, kad je zazvonio telefon. Frenkijev se glas poput pogubnog isparavanja prosipao mojom spavaćom sobom, trujući zra koji sam udisala, nagrđujući povlašteno sklonište mog doma.

Sjedila sam na rubu kreveta i slijepo zurila u automatsku sekretaricu dok mi se u grlu skupljala kiselina, a srce luđački udaralo o rebra.

... volio bih da sam mogao ostati i promatrati. Nije li l dojm-dojm-dojmljivo, Kay? Zar nije bilo sjajno? Ne sviđa mi kad su ti u kući drugi muška-škar-ci. Evo, sad znaš. Sad znaš.

r

Sekretarica se zaustavi i počne svijetliti lampica za Sklopivši oči, udahnula sam polako i duboko. Srce mi je

V

CORPUS DELICTI285

=

ludo dok su se sjene plamena svijeće poigravale na zidovima, mi se ovo može događati?

Znala sam što moram učiniti. Isto što je učinila i Beryl Madison. Pitala sam se je li i ona osjećala isti ovakav strah kad je pobjeda iz autopraonice nakon što je vidjela srce urezano na vratima svog auta. Ruke su mi se strašno tresle dok sam otvarala ladicu noćnog ormarića i iz nje izvadila telefonski imenik. Nakon što sam rezervirala kartu, nazvala sam Bentona Wesleya.

Savjetujem ti da to ne učiniš, Kay, rekao je razbudivši se u trenutku. Ne. Ni u kojem slučaju. Slušaj me, Kay...

Nemam izbora, Bentone. Samo sam željela da netko zna.

Možeš obavijestiti Marina ako želiš. Ali nemoj se miješati. Molim te. Taj rukopis...

Kay...

Moram ga naći. Mislim da je tamo.

Kay! Ne razmišljaš trezveno!

Gledaj. Povećala sam ton. Što da radim? Da čekam dok taj gad ne odluči provaliti mi vrata ili dignuti mi auto u zrak? Ako ostanem ovdje, nema me. Zar to još nisi shvatio, Bentone?

Pa imaš alarm. Imaš pištolj. Ne može ti dignuti auto u zrak dok si ti u njemu. Ovaj, Marino me zvao. Rekao mi je što se dogodilo. Prilično su sigurni daje natopio krpu benzinom i gurnuo je u spremnik. Našli su tragove provale. Nasilno je otvorio...

Isuse, Bentone. Uopće me ne slušaš.

Slušaj. Ti slušaj. Molim te, slušaj me, Kay. Dat ću ti nekoga za zaštitu, netko će se useliti kod tebe, dobro? Jedna naša policajka...

Laku noć, Bentone.

Kay!

Sk

Ilopila sam slušalicu i nisam je podigla kad je on neposredno nakon toga nazvao. Tupo sam slušala njegove prigovore na automatskoj sekretarici, a krv mi je bubnjala u vratnim žilama dok

Su mi glavom prolazile slike Marinovog auta koji je pištao dok su
286

se plameni jezici opirali lukovima vode iz nabreklih vatrogasnih cijevi što su se vukle po ulici pred mojom kućom. Kad sam prišla do prilaza pronašla sam malo sprženo tijelo. Tada se nešto u meni prellomilo.

Spremnik s benzinom na Marinovu automobilu mora da
Je eksplodirao baš u trenutku kada je Sammy živahno skakutao uokolo.

Kad je iskra električnog voda iskočila, Nasumce je skočio uvis tražeći spas. U

djeliću sekunde pandžama je istodobno dotaknuo žicu za glavni vod. Dvadeset tisuća volti prošlo je njegovim sitnim tijelom, spržilo ga poput čipsa i odbacilo.

Odmah sam ga položila u praznu kutiju od cipela i pokopala u ružičnjaku, jer je pomisao na to da ujutro ugledam njegov pocrnjeli obris na danjem svjetlu bilo više no što sam mogla podnijeti.

Struje još uvijek nije bilo kad sam dovršila pakiranje. Spustila sam se u prizemlje, pijuckala konjak i pušila sve dok nisam prestala drhtati, a pištolj mi je stajao na površini bara svjetlucajući pod svjetlošću fenjera. Nisam legla u krevet. Nisam gledala poprište koje je ostalo na mom dvorištu kad sam zaključala vrata i potrčala prema autu dok mi je kovčeg udarao o noge, a prljava voda pljuskala oko gležnjeva. Vozeći se brzo svojom ulicom, nisam ugledala nijedan policijski automobil. Kad sam, malo nakon pet sati, stigla u zračnu luku, zaputila sam se ravno u ženski WC i izvukla iz torbice svoj Ruger. Ispraznivši ga stavila sam ga u kovčeg.

CORPUS DELICTI287

Poglavlje 15

Prošavši mostom koji je povezivao zrakoplov s uzletitiom zgradom, u podne sam stigla na suncem okupani terminal međunarodne zračne luke u Miamiu.

Zaustavila sam se kako bih kupila miamijski Herald i popila u. Pronašla sam maleni stol koji je napola bio sakriven posađenim

palminim drvetom, skinula svoju zimsku jaknu i zavrнула lrukave. Bila sam potpuno mokra, a znoj mi se slijevaо bokovima i leđima. Oči su me pekle od nedostatka sna, boljela me glava, a ono što sam ugledala kad sam otvorila novine nije doprinijelo tome da mi se stanje popravi. U donjem lijevom uglu naslovne stranice nalazila se spektakularna fotografija vatrogasaca kako igase Marinov gorući auto. Uz tu dramatičnu sliku lukova vode, oblaka dima i zapaljenih vrhova stabala na rubu mog dvorišta najlazio se sljedeći tekst:

EKSPLODIRAO POLICIJSKI AUTOMOBIL

Richmondski vatrogasci gase automobil inspektora grad* g Odjela za ubojstva, što gaje progutao plamen dok je bio par^n u tihoj ulici stambenog naselja. Kada je Ford LTD sinoć

e*splodirao, u njemu nije bilo nikoga. Nitko nije ozlijeđen. Sumnja * da je požar podmetnut.

Barem nije pisalo pred čijom je kućom Marinov auto bio Parkiran i zašto. Hvala bogu. No usprkos tome moja će majka vidjeti fotografiju i pokušati me nazvati. Kad bi se barem preselila natrag u Miami, Kay, reći će mi. Richmond je tako grozan. A i 288

novi ured sudskog patologa je ovdje tako lijep, Kay Čudno da mojoj majci nikada nije palo na pamet da u rodnom gradu, u kojem se govori španjolski, ima godišnje ubojstava, pucnjava, raspačavanja droge, uličnih pobuna, silovanja, a i pljački, više nego što ih ima u Virginiji i čitavom britanskom monwealthu zajedno.

Majku ću nazvati kasnije. Oprosti, bože, ali trenutačno uopće ne želim čuti.

Skupivši svoje stvari ugasila sam cigaretu i uključila se u rijeku živopisne odjeće, vrećica iz duty-freeja i stranih jezika koja se slijevala prema odjelu za prtljagu. Ručnu sam torbicu zaštitnički stiskala uz bok.

Nisam se počela opuštati sve dok nekoliko sati kasnije nisam jurila Seven Mile Bridgeom u unajmljenom autu. Kako sam se spuštala sve južnije s Meksičkim zaljevom na jednoj, a Atlantskim oceanom na drugoj strani, pokušavala sam se sjetiti kad sam posljednji put bila na Key Westu. Koliko god da smo puta Tony i

ja posjetili moju obitelj u Miamiju, nikada nismo ni razmišljali o posjeti Key Westu. Bila sam prilično sigurna da sam zadnji put ovuda prolazila s Markom.

Svojom strašću za plažama, vodom i suncem Mark je uzvraćao prirodi darove kojima gaje obdarila. Ako je moguće da priroda više voli jedno biće od nekog drugog, onda je Mark bio taj.

Jedva sam se mogla sjetiti godine, a kamoli mjesta na koje smo otišli kad je jednom prilikom proveo čitav tjedan s mojom obitelji. Ono čega sam se dobro sjećala bile su njegove bijele kupaće gaćice i toplota njegove ruke u mojoj dok smo šetali po hladnom, m krom pijesku. Sjećala sam se prekrasne bjeline njegovih zubi spram brončane puti, sjećala sam se zdrave radosti koja je zra iz njegovih očiju dok je tragao za školjkama i zubima mor pasa, a ja sam ga nasmiješena promatrala zaštićena širokim dom svog šešira. A ono što nikako nisam mogla zaboraviti je sam voljela tog mladića po imenu Mark James više nego sto mislila da je moguće voljeti bilo što na ovom svijetu.

CORPUS DELICTI289

ć^---Što li gaje promijenilo? Bilo mi je teško shvatiti daje prešao u neprijateljske redove, kako je Ethridge tvrdio, a ja nisam imala drugog izbora do prihvatiti to mišljenje. Mark je oduvijek bio razmažen. Odavao je dojam da vječito ima pravo na nešto, što je rezultat činjenice da je bio lijep sin lijepih ljudi. Imao je pravo uživati sve plodove ovog svijeta, ali nikada nije bio nepošten. Nikada nije bio okrutan. Ne mogu čak reći ni da je bio snishodljiv prema onima manje sretnima od sebe, niti da se poigravao onima koji su bili slabi na njegov šarm. Njegov jedini pravi grijeh bilo je to što me nije dovoljno volio. Ovako, iz daljine moje poodmakle dobi, to sam mu mogla i oprostiti. Ono što mu nisam mogla oprostiti bila je neiskrenost. Nisam mu mogla oprostiti što se preobrazio u čovjeka manje vrijednog od onog kojeg sam nekad poštovala i obožavala. Nisam mu mogla oprostiti što više nije Mark.

Prošavši bolnicu Američke mornarice na autocesti U.S. 1, nastavila sam uz more voziti blagim lukom North Roosevelt Boulevarda. Uskoro sam se gubila labirintom uličica na Key Westu, u potrazi za Duvalom. Sunce je bojilo ulice u bijelo, a na pločniku su poigravale sjene tropskih krošanja što ih je mrsio povjetarac.

Ispod plavog neba koje se protezalo unedogled, ogromne palme i stabla mahagonija grlili su kuće i dućane svojim širokim rukama živopisnog zelenila, a bugenvil i hibiskus udvarali su se pločnicima i trijemovima donoseći im darove jarkoljubičastog i crvenog.

Polako, prolazila sam pokraj ljudi u sandalama i kratkim hlačicama i pokraj beskrajne povorke mopeda. Na ulicama je bilo jako malo djece i nerazmjerni broj muškaraca.

La Concha je bio visok, ružičasti Holiday Inn prepun otvorenog prostora i kričavih tropskih biljaka. Nisam imala problema s rezerviranjem sobe, navodno zbog toga što je turistička sezona počinjala tek u trećem tjednu prosinca. No kad sam izašla iz auta na polupraznom parkiralištu i uputila se u ponešto pusto predvorje, nisam mogla, a da se ne sjetim onoga što je Marino rekao.

Nikad u životu nisam vidjela tako mnogo parova istog spola. Bilo je očito daje ispod krepkog zdravlja ovog priobalnog otočića duboko ukopana žila bolesti. Činilo se da kamo god pogledam vidim ljude kako umiru. Nisam se bojala da ću dobiti hepatitis ili

290

SIDU, jer sam već odavno naučila izlaziti na kraj s teorijom Te prijetnjom obolijevanja koja je bila tako prisutna u mom radu, Niti su mi smetali homoseksualci. Što sam bivala starija Bila sam više mišljenja da se ljubav može doživjeti na mnoštvo različitih načina. Ne postoji pravi ili krivi način za ljubav, razlika je samo u tome kako se ona izražava.

Kad mi je recepcioner vratio kreditnu karticu zamolila sam ga da me uputi prema dizalu, pa sam se iznemoglo popela u svoju sobu na petom katu. Skinuvši se u donje rublje, zavukla sam se u krevet gdje sam prespavala sljedećih četrnaest sati.

Sutradan, vrijeme je bilo jednako prekrasno kao i dan ranije, pa sam se odjenula kao i svaki drugi turist, osim što sam u torbici imala napunjeni pištolj. Misija koju sam sama sebi nametnula bila je pretražiti ovaj otok od nekih trideset tisuća ljudi i pronaći dvojicu muškaraca koje sam znala samo po imenima RJ. i Walt. Tz pisama koja je Beryl pisala u kasnom kolovozu znala sam da su joj bili prijatelji i živjeli u pansionu u kojem je odsjela. Nisam imala blage veze gdje je taj pansion ili kako se zove, pa sam se molila bogu da će mi netko u restoranu Kod Louieja znati reći.

Hodala sam držeći u rukama kartu koju sam kupila u hotelskom dućanu suvenira. Slijedeći Duval, prošla sam pored niza trgovina i restorana čiji su ograđeni balkoni podsjećali na Francusku četvrt New Orleansa. Prošla sam pokraj uličnih izložbi i butika što prodaju egzotične biljke, svilu i Perugina čokoladu, a onda sam na raskrižju pričekala da ulicom proklopotaju jarkozu i vagoni turističkog vlakića. Bilo mi je jasno zašto Beryl Madison nije htjela otići s Key Westa. Svakim mojim korakom Frenkijeva je prijeteća prisutnost bivala sve bljeđom i bljeđom. Kad sa skrenula ulijevo na South Street, bio je već jednako dalek a tmurno prosinačko vrijeme u Richmondu.

Restoran Kod Louieja bio je u bijeloj zgradi, koja je da bila stambena kuća, na uglu Vernonove i Wandellove | Podovi od tvrdog drveta bili su besprijekorno čisti, a stoloV ^ { kriveni stolnjacima boje breskve besprijekorno postav J
CORPUS DELICTI

291

Arašeni svježim cvijećem. Slijedila sam svog domaćina blagovaonicom s klima-uređajem i sjela na trijem gdje me zaslijepilo šarenilo boja: plavetnilo mora što se spajalo s nebom, palme i viseće ^šare s procvatim biljkama što su lelujale na morskom povjetar0. Atlantski se ocean nalazio gotovo pod mojim nogama, a do raštrkanih šarenih jedrilica na njemu moglo se doplivati. Narugivši rum-tonik, sjetila sam se Bervlinih pisama i zapitala se sjedim li na mjestu gdje ih je napisala.

Većina stolova bili su zauzeti. Moj se stol nalazio u kutu, uz ogradu, pa sam se osjećala izdvojenom iz gomile. S lijeve strane nalazile su se četiri stube što su vodile na široku platformu na kojoj su, u blizini CHIKEE bara, nekolicina muškaraca i žena ljenčarili u kupaćim kostimima. Promatrala sam mišićavog tamnoputog mladića u žutim kupaćim gaćicama kako je odbacio opušak u more, a onda ustao i lijeno se protegnuo. Zatim se otputio kupiti još jednu rundu piva kod barmena s bradom, čije su kretnje odavale dosadu čovjeka umornog od svog posla i ne više tako mladog.

Dugo nakon što sam pojela svoju salatu i školjke s povrćem, ta skupina mladih ljudi napokon se spustila stražnjim stubama i

bučno se zaputila u vodu. Uskoro su plivali u smjeru usidrenih čamaca. Platila sam račun i pristupila barmenu. Sjedio je zavaljen u stolicu pod svojim slamnatim suncobranom i čitao knjigu.

Sto ćete popiti? promrmljao je, lijeno ustavši i gurnuvši knjigu pod šank.

Zanima me prodajete li cigarete, rekla sam. Unutra nisam vidjela aparat.

Ovo je sve što imam, rekao je pokazujući rukom na ogranicenu ponudu iza njegovih leđa. Odabrala sam.

Bacivši kutiju na šank, naplatio mi je nečuvenu svotu od dva dolara i nije bio baš pretjerano oduševljen kad sam dodala još pedeset centi za napojnicu. Oči su mu bile neprijateljski zelene, lice oronulo od godina pod suncem, a gusta, tamna brada bila mu je išarana sjedinama. Bio je zlovoljan i krutog držanja, pa sam Pomislila kako zacijelo već neko vrijeme živi na Key Westu.

292

Bi li vam smetalo da vas nešto upitam? rekla sam mu?

Nema veze, jer ste me već nešto upitali, gospođo,

Nasmiješila sam se. U pravu ste. Jesam. A sad ću vas još nešto.

Koliko dugo radite Kod Louieja?

Već pet godina. Posegnuo je za ručnikom i stao brisati šank

Onda ste zacijelo poznavali mladu ženu po imenu Straw

rekla sam, sjetivši se kako sam u Bervlinim pismima pročitala da se ovdje nije koristila svojim pravim imenom.

Straw? Ponovio je namrštivši se i nastavio brisati.

Nadimak. Bila je plava, vitka, jako zgodna i dolazila je ovamo gotovo svakog popodneva prošlog ljeta. Sjedila bi za jednim od vaših stolova i pisala.

Prestao je brisati i zagledao se u mene oštrog pogleda. Zašto vas to zanima? Ona vam je prijateljica?

Ona mi je pacijentica. Rekla sam jedino čega sam se mogla sjetiti a da ga ne ušutka, a opet da ne bude čista laž.

Ha? On skupi svoje guste obrve. Pacijentica? Što? Vi ste njen liječnik? ?

Točno.

E pa, žao mi je što vam moram reći, doktorice, ali sad joj više ne možete baš bogzna kako pomoći. Ponovno je sjeo i zavalio

se u stolicu, čekajući.

Svjesna sam toga, rekla sam. Znam daje mrtva.

Da, i ja sam bio prilično šokiran kad sam čuo. Prije nekih o tjedana nahrupili su murjaci sa svojim gumenim cijevima i sp vama za mučenje. Reći ću vam što su im rekli moji prijatelji- ni ovdje ne zna ama baš ništa o tome što se dogodilo sa Stravv. je jako tiha, stvarno fina dama. Obično bi sjedila, eno, baš tamta Pokazao je na prazan stol nedaleko od mjesta na kojem sam jala. Stalno je tamo sjedila i gledala svoja posla.

Je lije tko od vas upoznao?

CORPUS DELICTI

293

Naravno. Slegnuo je ramenima. Svi smo popili po nekoliko piva s njom. Voljela je Coronas s limetom. Ali ne bih rekao da gU je ljudi ovdje baš poznavali. Mislim, nisam siguran da bi vam jtko mogao reći odakle je došla, osim daje sa sjevera.

Richmond, Virginija, rekla sam.

Znate, nastavio je, ovamo dolazi i odlazi puno ljudi. Key Vest je mjesto gdje ljudi žive i puštaju druge da žive. Ima tu i puno gladnih umjetnika. Straw se nije puno razlikovala od ljudi koje susrećem - osim što većina njih ne završi prerezana grla. prokletstvo. Počešao se po bradi i zavrtio glavom. Stvarno ne možeš zamisliti tako nešto. Totalno te razori.

Postoji mnogo pitanja bez odgovora, rekla sam pripalivši cigaretu.

Da, kao, zašto do vruga pušite? Mislio sam da bi doktori trebali biti pametniji.

To je ružna, nezdrava navika. A nije da nisam pametnija od toga. No mislim da biste mi mogli smučkati tonik s rumom, jer isto tako volim i popiti. Garnirani Barbancourt, molim vas.

Četiri, osam, koji izvolite? Provjeravao je moje poznavanje dobrih pića.

Dvadeset i pet, ako imate.

Ne. Dvadeset i pet godina stari možete dobiti samo na otocima. Tako klizne da se možete rasplakati.

Onda najbolje što imate, rekla sam.

Upro je prstom u bocu iza sebe čiji su mi staklo boje jantara i

Oznaka zvjezdica na naljepnici bili poznati. Bio je to Barbancourt im koji je petnaest godina stajao u bačvama, isti kao i onaj kojeg nije bila pronašla u Bervlinom kuhinjskom ormariću.

Taj će biti izvrstan, rekla sam.

Nasmiješen i iznenada pun volje, ustao je sa stolice, a ruke su mu se micale vješto poput žonglerskih kad je dohvatio boce, od oka odmjerio dugački mlaz tekućine boje zlata i pljusnuo na to gazirani tonik. Kao finale, spretno je izrezao savršen komad limete

Koja je izgledala kao da je upravo ubrana s drveta, iscijedio ga u
294

moje piće i namazao rub čaše iscijeđenom korom. Obrisavši u ručnik koji mu je stajao zataknut za pojas izbljedjelih Levis-ica. gurnuo je preko bara papirnatu salvetu i poslužio me svojim umjetničkim djelom. Bio je to, bez daljnjega, najbolji rumkojeg sam ikada prinijela usnama i to sam mu i rekla.

Kuća? časti, rekao je odmahnuvši rukom na novčanicu od deset dolara koju sam mu pružila. Svaki doktor koji puši i koji poznaje svoj rum mi je drag. Posegnuvši pod bar, izvukao je vlastitu kutiju cigareta.

Da vam pravo kažem, nastavio je gaseći šibicu, tako sam prokleta umoran od slušanja onog sveznajućeg sranja o pušenju i svemu drugom. Znae što mislim? Osjećate se ko jebeni zločinac. Ja kažem: treba živjeti i pustiti druge da žive. To je moje geslo.

Da. Znam točno što hoćete reći, rekla sam dok smo povlačili duge, željene dimove.

Uvijek nađu nešto za osuditi. Znae ono, što jedete, što pijete, s kim se nalazite.

Ljudi znaju biti jako neljubazni i kritički raspoloženi, rekla sam.

Amen.

Sjeo je natrag u sjenku svog skrovišta okruženog bocama, dok je moje tje me gorjelo od sunca. Dobro, rekao je, znači, vi ste njen liječnik. I što to pokušavate otkriti, ako vas smijem pitati?

Postoje različite okolnosti koje su se dogodile prije njene smrti, a koje su jako zbunjujuće, rekla sam. Nadam se da bi mi njeni prijatelji mogli razjasniti neke stvari...

Čekajte malo, prekinuo me uspravljajući se u stolici. Ka kažete liječnik, na kakvog točno liječnika mislite?

Pregledala sam je...

Kada?

Nakon smrti.

O, sranje. Što to znači, da ste grobar? upitao me s.neYJ
ricom.

CORPUS DELICTI

295

Ja sam forenzični patolog.

Mrtvozornik?

Manje-više.

E, pa k vragu. Odmjerio me od glave do pete. To sigurno
lcađ ne bih pogodio.

Nisam znala je li mi on to upravo uputio kompliment ili ne.

Zar uvijek šalju - kako ste ono rekli? - forenzične patologe

)kolo, znate ono, da pronađu neki podatak kao što vi sad radite?

Nitko me nije poslao. Sama sam odlučila doći.

Zašto? upitao je, a oči su mu opet potamnjele od sumnje.

došli ste, bogami, izdaleka.

Važno mi je ono što joj se dogodilo. Jako mi je važno.

To mi vi hoćete reći da vas nije poslala policija?

Policija nema ovlasti da me pošalje bilo kuda.

Dobro. Nasmijao se. To mi se sviđa.

Posegla sam za pićem.

Oni su samo gomila nasilnika. Svatko misli da je mladi

Jambo. Ugasio je cigaretu. Došli su ovamo s jebenim gumenim

rukavicama. Isuse Kriste. Što mislite kako se to dopalo našim

gostima? Došli su razgovarati s Brentom - on je bio jedan od naših

konobara. Čovjek umire, a što su oni napravili? Ti seronje su

nabili kirurške maske i stajali tri metra od njegovog kreveta i ispitivali

ga pizdarije. Kunem se, da i znam nešto od onoga što se događalo

s Beryl, ne bih im htio reći ni koliko je sati.

Ime nije zazvonilo u glavi, a kad su nam se pogledi sreli znala sam

daje shvatio značaj onoga stoje upravo rekao.

Beryl? upitala sam.

Bez riječi se zavalio natrag u stolicu.

Pritisnula sam ga. Znali ste da se zove Beryl?

Kao što sam rekao, murjaci su bili tu, postavljali su pitanja,

Ogovarali o njoj. S nelagodom je zapalio još jednu cigaretu, i
296

nije me mogao pogledati u oči. Moj prijatelj barmen bio je loš lažljivac.

Jesu li razgovarali s vama?

Nestao sam kad sam vidio što se događa.

Zašto?

Rekao sam vam. Ne volim drotove. Vozim Barracudu neko skršeno sranje koje imam još otkad sam bio klinac. I nekako me uvijek pronađu. Stalno im plaćam kazne za ovo ili ono, stalno se razmeću okolo s onim svojim velikim pištoljima i Ray Ban naočalama, kao da misle da su zvijezde iz neke vlastite TV serije. Znali ste kako se zove dok je još bila ovdje, rekla sam tiho. Znali ste da se zove Beryl Madison davno prije nego stoje došla policija.

Pa što ako i jesam? Zastoje to tako velika stvar?

Bila je jako tajnovita što se toga tiče, odgovorila sam osjećajno. Nije željela da ljudi ovdje znaju tko je ona. Nije govorila ljudima tko je. Sve je plaćala gotovinom, tako da ne mora upotrijebiti kreditnu karticu ili ček ili bilo što drugo što bi moglo odati njen identitet. Bila je prestravljena. Bježala je. Nije željela umrijeti. Razrogačenih očiju zurio je u mene.

Molim vas, recite mi ono što znate. Molim vas. Imam osjećaj da ste joj bili prijatelj.

Ustao je bez riječi i zaobišao bar. Okrenuo se leđima prema meni i počeo skupljati prazne boce i ostalo smeće što su mla i ljudi ostavili rasuto po platformi.

U tišini sam pijuckala piće i gledala more iza njega. U daljini neki je tamnopusi mladić razmotavao tamnomodro jedro i Pr premao se odjedriti na pučinu. Palmine su krošnje šuštale na Jtru, a crni se labrador poigravao na obali, čas ulazeći u more, izlazeći van.

Zulu, promrmijala sam, tupo zagledana u psa.

v i 1*9

Barmen se ukočio, a onda me pogledao. Sto ste rekliCORPUS DELICTI

297

Zulu, ponovila sam. Beryl je spominjala Zulua i vaše (iiačke u jednom od svojih pisama. Rekla je da Kod Louieja dolvitale životinje jedu bolje od bilo kojeg ljudskog bića.

Kakva su to pisma?

Napisala je nekoliko pisama dok je bila ovdje. Pronašli smo ih u njenoj spavaćoj sobi nakon što je ubijena. Rekla je da su joj ljudi ovdje postali poput članova obitelji. Mislila je daje ovo najljepše mjesto na svijetu. Da se barem nikada nije vratila u Richmond. Daje barem ostala ovdje.

Glas koji mi je izlazio iz grla kao daje pripadao nekom drugom, a pogled mi se maglio. Malo sna, nagomilani stres i bijeg dohvatili su me. Činilo mi se da je i ono malo krvi što mi je bilo u mozgu isparilo od sunca.

Kad se barmen napokon vratio u svoju slamnatu kolibicu, izgovorio je tiho i s osjećajem: Ne znam što da vam kažem. Ali, da, ja sam bio Bervlin prijatelj.

Okrenuvši se prema njemu, odgovorila sam: Hvala vam.

Volim misliti da sam joj i ja bila prijatelj. Da joj jesam prijatelj.

S nelagodnom je spustio pogled, ali ne prije no što sam vidjela kako mu je izraz lica omekšao.

Nikada ne znate tko je u redu, a tko nije, primijetio je.

Danas je to teško sa sigurnošću razaznati.

Značenje onoga što je rekao polako je prodiralo u moj premoreni mozak. Znači li to da su se o Beryl raspitivali i neki ljudi koji nisu bili u redu? Još neki ljudi, osim policije? I osim mene?

Natočio si je Coca-Colu.

Onda? Tko je to bio? ponovila sam, odjednom jako uzrujana.

Ne znam mu ime. Otpio je dobar gutljaj pića. Neki zgodan tip. Mlad, možda kojih dvadeset godina. Tamnokos. S finom dječom, dobre marke. Izgledao je kao daje upravo sišao sa stranica modnog časopisa. To je bilo, mislim, prije dva tjedna. Rekao Je daje privatni detektiv ili takvo neko sranje.

ili, već sin senatora Partina.

298

Želio je znati gdje je Beryl živjela dok je bila tu, nastavio je...

Jeste li mu rekli?

Ma kakvi, nisam uopće razgovarao s njim.

Je li mu itko rekao?

Teško.

Zašto tako mislite i hoćete li mi se ikada predstaviti?

Teško, zato što nitko osim mene i mog prijatelja nije znao rekao je. A reći ću vam svoje ime ako vi meni kažete svoje.

Kay Scarpetta.

Drago mi je. Ja sam Peter. Peter Jones. Prijatelji me zovu RJ.

RJ. je stanovao dva bloka dalje u kućici potpuno sakrivenoj tropskom prašumom. Krošnje su bile tako guste da nisam sigurna bih li primijetila tu staru drvenu kuću da ispred nje nije bila parkirana Barracuda. Jedan pogled na auto bio je dovoljan da shvatim zastoje policija neprestano proganjala njenog vlasnika. Radilo se o mašini prekrivenoj gomilom grafita na ogromnim kotačima, s pojačanim branicima i izdignutim stražnjim dijelom, na kojoj su rukom bili naslikani halucinacijski oblici u psihodeličnim bojama šezdesetih.

To je moja ljepotica, reče P.J., nježno potapšavši prednji dio automobila.

Daje posebna, jest, rekla sam.

Imam je otkad mi je bilo šesnaest.

I trebali biste je zadržati zauvijek, rekla sam iskreno dok sam se provlačila ispod grana slijedeći ga u prohladnu, tamnu hladovinu.

Kuća nije nešto, ispričavao se dok je otključavao vrata.

Samo jedna gostinjska soba i kupaonica gore, gdje je Beryl o sjela. Mislim da ću je jedan od ovih dana ponovno iznajmi i samo što sam prilično izbirljiv što se tiče stanara.

Dnevna soba nalikovala je na skladište starog namještaja. J dan kauč i prenapuhana fotelja u ružnim nijansama ružicas
CORPUS DELICTI

299

pe pa nekoliko lampi izrađenih od čudnovatih stvari kao što su školjke i koralji i stolić sklepan od nečega što su u prijašnjem divotu vjerojatno bila hrastova vrata. Uokolo su bile razbacane jflorske zvijezde, obojeni kokosovi orasi, novine, cipele i prazne limenke piva, a zrak je bio opor od mirisa vlage.

Kako je Beryl saznala da iznajmljujete sobu? upitala sam i

sjela na kauč.

Kod Louieja, odgovorio je upalivši nekoliko lampi. Prvih nekoliko noći prespavala je u Ocean Keyu, jednom solidnom hotelu na Duvalu. Mislim da je na brzinu shvatila da će je to poprilično koštati ako misli ostati ovdje neko vrijeme. Sjeo je u fotelju. Bilo je to možda treći put daje došla Kod Louieja na ručak. Uvijek bi uzela samo salatu, sjedila bi tamo i gledala more. Onda još nije ni na čemu radila. Samo je sjedila. Bilo je prilično čudno to njeno dolaženje. Mislim, govorimo o satima, većinu popodneva. Napokon, kao što sam rekao, mislim da je to bilo treći put daje došla, došetala je do bara, naslonila se na ogradu i uživala u pogledu. Mislim da mi ju je bilo žao.

Zašto? upitala sam.

On slegne ramenima. Valjda zato što je izgledala tako prokleta izgubljeno. Depimirano ili nešto tako. Vidio sam to. Pa sam počeo pričati s njom. Bila je prilično teška osoba, to sigurno. Nije je bilo lako upoznati, složila sam se.

Nije bila osoba s kojom se lagano vodi prijateljski razgovor.

Postavio sam joj nekoliko jednostavnih pitanja, kao: Jeste li sada Prvi put ovdje? Ili: Odakle ste? Takve stvari. A ona mi ponekad uopće nije odgovarala. Kao da me nije bilo. Ali čudno je to. Nešto ^i je govorilo da budem uporan. Upitao sam je što bi voljela poPiti. Počeli smo pričati o raznoj cugi. To ju je kao malo opustilo i žainteresiralo. I onda sam joj dao da proba nekoliko omiljenih Pića na račun kuće. Prvo Coronu s par kapi limete, za čime je poUdjela. A onda Barbancourt, kao onaj što sam nalio vama. To je stvarno bilo nešto.

Nema sumnje da ju je to opustilo, primijetila sam.

300

Nasmiješio se. Da, tu ste u pravu. Smiješao sam joj Nešto žestoko. Počeli smo pričati i o drugim stvarima i onda Je upitala gdje se ovdje u okolici može odsjesti. Tada sam joj rek & da imam sobu i pozvao sam je da je dođe vidjeti, da navrati kako bi je vidjela ako hoće. Bila je nedjelja, a nedjeljom uvijek rano završavam

I svratila je te večeri? upitala sam.

Stvarno me iznenadila. Nekako sam mislio da se neće poja

viti. Ali jest, pronašla me bez problema. Onda je već i Walt bio kod kuće. On je obično ostajao na Trgu do mraka i prodavao ono svoje sranje. Bio je upravo stigao, pa smo nas troje započeli razgovor i postupno se sprijateljili. Onda smo prošetali Starim gradom i završili kod Nemarnog Joea. Budući daje bila spisateljica, stvarno se raspričala, pričala je i pričala o Hemingwayu. Bila je pametna cura, to vam mogu reći.

Walt je prodavao srebrni nakit, rekla sam. Na trgu Mallory.

Kako znate? Upita RJ. iznenađeno.

Pisma koja je Beryl napisala, podsjetila sam ga.

Na trenutak se s tugom zagledao u daljinu.

Spominjala je i Nemarnog Joea. Stekla sam dojam da ste joj vi i Walt bili jako dragi.

Da, nas smo troje mogli popiti. Podigao je neki časopis s poda i bacio ga na stolić.

Možda ste vas dvojica bili jedini prijatelji koje je tada imala.

Beryl je bila strašna. Pogledao me. Bila je strašna. Nikada prije nisam sreo nekoga kao stoje ona i vjerojatno nikada i neću.

Jednom kad je taj njen obrambeni zid pao, bila je stvarno supe cura. Pametna ko sam vrug, ponovio je, glave zabačene na naslon fotelje, pogleda uprtog u oguljenu boju stropa. Volio sam je slušati kako priča. Mogla je reći sve i to ovako. Pucnuo je prs ^ ma. Onako kako ja ne bih mogao čak ni da mogu prije toga ^ set godina razmišljati. Takva je moja sestra. Ona je učiteljica ^ Denveru. Predaje engleski. Meni riječi nikada nisu bile jaca s na. Prije nego što sam postao barmen radio sam svašta s ruka
CORPUS DELICTI

301

Građevina, zidarstvo, stolarija. Bavio sam se malo i lončarstvom, sve dok nisam gotovo umro od gladi. Došao sam ovamo radi Walta. Sreo sam ga nigdje drugdje nego u Mississippiju. Na autobusnoj stanici, možete to vjerovati? Počeli smo pričati, vozili smo se skupa do Lousiane. Nekoliko mjeseci kasnije obojica smo došli ovamo, fo je tako čudno. Pogledao me. Mislim, to je bilo prije skoro deset godina. A sve što mi je sad ostalo je ova rupa. Život vam se još ni približno ne bliži kraju, P.J., rekla sam nježno.

Aha. I dalje okrenut prema stropu, zatvorio je oči.

Gdje je Walt sada?

Zadnje što sam čuo, u Lauderdaleu.

Jako mi je žao, rekla sam.

Događa se. Što da vam kažem?

Nakon trenutka tišine, odlučila sam daje vrijeme pokušati.

Beryl je pisala knjigu dok je bila tu.

Tu imate pravo. Kad nije tulumarila okolo s nama dvojicom, radila je na toj proklesoj knjizi.

Knjiga je nestala, rekla sam.

Nije odgovorio.

Onaj takozvani privatni detektiv o kojem ste govorili i još neki drugi ljudi su jako zainteresirani za nju. To već znate. Sigurna sam da znate.

I dalje nije odgovarao, a oči su mu još uvijek bile zatvorene.

Nemate nikakvog razloga da mi vjerujete, P. J., ali nadam se da ćete me saslušati, nastavila sam tihim glasom. Moram pronaći taj rukopis, rukopis na kojem je Beryl radila dok je bila ovdje. Mislim da ga nije odnijela natrag u Richmond kad je odlazila s Key Westa. Možete li mi pomoći da ga nađem?

Otvorivši oči, zaškiljio je prema meni. Sa svim dužnim poštovanjem, doktorice Scarpetta, recimo da i znam gdje je, zašto bih vam pomogao? Zašto bih prekršio obećanje?

302

Jeste li joj obećali da nikada nećete odati gdje je?

Nije važno, a i ja sam vas prvi pitao, odgovorio je.

Duboko udahnuvši, spustila sam pogled na prljavi vuneni sag boje zlata i nagnula se naprijed.

Znam da nemate nikakav dobar razlog da pogazite riječ koju ste dali svojoj prijateljici, P. J., rekla sam.

Sranje. Ne biste me pitali da ne postoji dobar razlog.

Je li vam Beryl pričala o njemu? upitala sam.

Mislite na gada koji ju je maltretirao?

Da.

Jest. Znam za to. Iznenada je ustao. Ne znam kako vi, ali ja sam zreo za pivo.

Molim vas, rekla sam, uvjerena kako je važno prihvatiti

njegovo gostoprimstvo, iako sam znala da ne bih smjela. Još uvijek sam bila omamljena od ruma.

Kad se vratio iz kuhinje donio mi je vlažnu bocu ledene Corone s kriškom limete u grlu. Okus je bio izvrstan.

RJ. sjedne i ponovno počne pričati. Straw, mislim, Beryl, valjda je mogu slobodno zvati Beryl, bila je presrana od straha. Iskreno da vam kažem, kad sam čuo što se dogodilo, nije me ni čudilo. Mislim, poludio sam. Ali nisam bio iznenađen. Rekao sam joj da ostane ovdje. Rekao sam joj da može ostati, jebeš stanarinu. Walt i ja, hm, to je valjda malo čudno, ali došlo je do toga da smo počeli o njoj razmišljati kao o sestri. A taj je gad zeznuo i mene.

Molim? upitala sam, zaprepaštena njegovim iznenadnim bijesom.

Zbog toga je Walt otišao tada. Nakon što smo čuli za to. Pr mijenio se, Walt se promijenio. Ne znam je li to što joj se dogo i bio jedini razlog. I mi smo imali svojih problema. Ali nešto s njemu dogodilo. Postao je dalek i više nije razgovarao. A onda J jednog jutra otišao. Jednostavno je otišao.

CORPUS DELICTI 303

I to je bilo... kada? Prije nekoliko tjedana, kad ste saznali od policije, kad su došli kod Louieja?

On klimne glavom.

To je i mene zeznulo, RJ., rekla sam. I mene je to skroz zeznulo.

Kako to mislite? Kako je to zeznulo vas, osim što vam je donijelo puno nevolja?

Sada ja proživljam Bervlinu noćnu mnru. Jedva sam bila u stanju to izreći.

Otpio je gutljaj piva dok mu je pogled čvrsto počivao na meni.

Mislim da sada i ja bježim - i to iz istog razloga kao i ona. Isuse, mozak će mi prokuhati od vas, rekao je odmahujući glavom. O čemu to pričate?

Jeste li vidjeli fotografiju na naslovnoj stranici današnjeg Heralda? upitala sam. Fotografiju gorućeg policijskog automobila u Richmondu.

Aha, rekao je zbunjeno. Kao da se sjećam toga.
To je bilo ispred moje kuće, RJ. Taj je inspektor bio u mojoj
dnevnoj sobi i pričao je sa mnom kad mu je auto zapaljen. I to nije
prvo što se dogodilo. Vidite, sada i mene proganja.
Tko to, zaboga? upitao je, iako sam vidjela da zna.
Čovjek koji je ubio Beryl, jedva sam procijedila. Čovjek
koji je izmrcvario Berlinog mentora, Carvja Harpera, kojeg je
možda spominjala.
Mnogo puta. Sranje. Ne mogu vjerovati.
Molim vas, pomozite mi, RJ.

Ne znam mogu li. Tako se uzrujao daje skočio sa stolice i počeo hodati amo-tamo. Zašto bi ta svinja progonila vas? Pati od halucinacijske ljubomore. Opsesivan je. Paranoidni shizofrenik. Izgleda da mrzi svakoga tko je povezan s Beryl. Ne znam zašto, P.J. Ali moram otkriti tko je on. Moram ga pronaći, rekla sam.

304

Ja ne znam tko je on, do vraga. Ni gdje je. Da znam, našao bih ga i otkinuo bih mu jebenu glavu!

Treba mi taj rukopis,, rekla sam.

Kakve jebene veze taj rukopis ima sa svime? pobunio se
Ispričala sam mu. Ispričala sam mu o Carvju Harperu i nje govju lančiću. Ispričala sam mu o telefonskim pozivima i o vlakni ma, i o autobiografskom djelu koje je Beryl pisala, a za koje su mene optužili da sam ga ukrala. Otkrila sam mu sve čega sam se mogla sjetiti u vezi s tim slučajevima dok mi je duša podrhtavala od straha. Nikada prije, ni jedan jedini put, nisam razgovarala o pojedinostima nekog slučaja ni s kim drugim osim s policajcima ili odvjetnicima koji su radili na njemu. Kad sam završila, R.J. je bez riječi izašao iz sobe. Kad se vratio donio je vojnički ruksak koji mi je spustio u krilo.

Evo, rekao je. Bio sam se zakleo da ovo nikada neću učiniti. Oprosti, Beryl, promrmljao je. Oprosti.

Otvorivši platneni preklop, oprezno sam izvukla gotovo tisuću natipkanih stranica punih rukom pisanih bilješki i četiri diskete, sve zajedno umotano u široke gumene trake.

Rekla nam je da ga nikada nikome ne smijemo dati, ako se njoj nešto dogodi. Obećao sam joj to*.

Hvala, Peter. Bog vas blagoslovio, rekla sam, a onda sam mu postavila još jedno, posljednje pitanje.

Je li Beryl ikada spominjala nekoga čije ime počinje sa J.? Stajao je vrlo mirno i zurio u svoje pivo.

Znate li tko je ta osoba? upitala sam.

Ja.

Ne razumijem.

J. kao Ja. Ta je pisma pisala sama sebi, rekao je.

Ona dva pisma što smo pronašli, rekla sam mu. u®naS.

smo ih pronašli na podu u njenoj spavaćoj sobi nakon što je u ij^
na, ona u kojima se spominjete vi i Walt, ta su pisma upućena
kom J..

CORPUS DELICTI305

Znam, rekao je sklopivši kapke.

Kako znate?

Znao sam čim ste spomenuli Zulua i mačke. Znao sam da
ste pročitali ta pisma. Onda sam odlučio da ste u redu, da ste zaista
osoba za koju se izdajete.

Znači da ste i vi pročitali pisma? upitala sam, preneražena.

On kimne.

Nismo uspjeli pronaći originale, promrmljala sam. Ona
što smo pronašli su fotokopije.

To je zato što je sve spalila, reče on duboko udahnuvši, pokušavajući
se smiriti.

Ali nije spalila knjigu.

Ne. Rekla mi je da ne zna kamo će poći i što će učiniti ako je
on još tamo, ako je još progoni. Rekla je da će me nazvati kasnije
i reći mi kamo da pošaljem knjigu. A ako se ne javi, da je čuvam,
da je nikada nikome ne dam. Nije nazvala, znate. Nikada više nije
nazvala. Obrisao je oči odvrativši pogled od mene. Taje knjiga
bila njena nada, znate. Njena nada za život. Glas mu je postao
viši kad je dodao: Nikada se nije prestala nadati da će sve ispasti
dobro.

; Što je onda spalila, RJ.?

i Svoj dnevnik, odgovorio je. To se valjda može tako nazvati.

Pisma koja je pisala samoj sebi. Rekla je da joj je to terapija i da
ne želi da ih itko vidi. Bila su jako osobna, njene najdublje misli.

Dan prije nego što je otišla spalila je sva pisma osim dva.

Osim ona dva što sam ja vidjela, gotovo sam prošaputala.

Zašto? Zašto nije spalila ta dva pisma?

• Zato što je htjela da ostanu meni i Waltu.

j Za uspomenu?

Da, rekao je posežući za pivom i grubo otirući suze. Kao
dio nje, kao sjećanje na njene misli dok je bila ovdje. Dan prije
nego što je otišla, onda kada je spalila sve drugo, izašla je i
fotokopirala samo ta dva. Zadržala je kopije i dala nam originale,

re306

kla je da će nas to na neki način međusobno ispreplesti -baš je upotrijebila ovu riječ. Kao, nas troje ćemo zauvijek biti zajedno u U mislima, sve dok imamo ta pisma.

Kad me ispratio do vrata okrenula sam se i bacila mu se oko vrata iskazujući tim zagrljajem svoju zahvalnost.

Zaputila sam se natrag u hotel dok je sunce zapadalo, a pal me se ocrtavale na širokom vatrenom obzorju. Rijeka ljudi bučno se uspinjala prema kafićima duž Duvala, a zrak je oživio od glazbe, smijeha i svjetla. Hodala sam kao na iglama s vojničkim ruksakom prebačenim preko ramena. Prvi put u proteklih nekoliko tjedana bila sam sretna, gotovo euforična. Bila sam potpuno nespremna za ono što me čekalo u hotelskoj sobi.

#

CORPUS DELICTI

307

Poglavlje 16

Nisam se sjećala da sam ostavila upaljeno svjetlo, pa sam pretpostavila da gaje sobarica zaboravila ugasiti nakon što je promijenila posteljinu i ispraznila pepeljare. Već sam zaključala vrata i tiho sam pjevušila dok sam prolazila pokraj kupaonice kad sam shvatila da nisam sama.

Pored prozora sjedio je Mark, a na podu pokraj njegove stolice ležala je otvorena aktovka. U tom trenutku oklijevanja, kada nisam znala kamo bih krenula, pogledi su nam se sreli u prešutnoj komunikaciji, ispunjavajući mi srce istodobno i uzbuđenjem i užasom.

Blijed i odjeven u sivo zimsko odijelo, izgledao je kao da je upravo stigao s uzletišta. Kovčeg mu je stajao pokraj kreveta. Ako je u glavi imao mentalni Geigerov brojač,37 bila sam sigurna da taj radi kao lud pri pogledu na moj ruksak. Sparacino gaje poslao. Pomislila sam na Ruger u torbici, ali znala sam da nikad ne bih bila u stanju okrenuti cijev prema Marku Jamesu i potegnuti obarač, baš da i dođe do toga.

Kako si ušao? upitala sam tupo, ne pomaknuvši se.

Ja sam ti suprug, reče on i posegnuvši rukom u džep, izvadi ključ moje hotelske sobe.

Gade jedan, prošaptala sam, a srce mi je jače zakucalo.

On problijedi i skrene pogled. Kay...

O, bože. Gade jedan!

Naprava za detekciju i mjerenje radioaktivnih zraka i brzih čestica.

308

Kay. Ovdje sam jer me poslao Benton Wesley. Molim te za izvinjenje.

On ustane sa stolice i krene.

U zaprepaštenoj tišini promatrala sam ga kako iz torbe vadi bocu viskija. Prošavši pokraj mene prema baru, on stane puniti čaše ledom. Pokreti su mu bili polagani i odmjereni, kao da se trudio da me ne uzruja još više. Doimao se jako umornim.

Jesi li jela? upitao me dodajući mi piće.

Prošla sam pokraj njega i nehajno spustila ruksak i torbicu na komodu.

Ja umirem od gladi, reče on nakon što je otkopčao zadnje dugme na košulji i skinuo kravatu. Prokletstvo. Mora da sam barem četiri puta presjedao iz aviona u avion. Mislim da od doručka nisam okusio ništa osim kikirikija.

Nisam ništa rekla.

Već sam naručio večeru za nas, nastavio je tiho. Kad stigne bit ćeš taman spremna za jelo.

Približivši se prozoru, zagledala sam se u ljubičastosive oblake nad svjetlima ulica Staroga grada. Mark privuče stolicu, skine cipele i podigne noge na rub kreveta.

Reci mi kad budeš spremna čuti neka objašnjenja, reče on igrajući se ledom u svojoj čaši.

Ne bih ti vjerovala što god da kažeš, Mark, odgovorila sam hladno.

Pošteno. Plaćen sam da živim u laži. Postao sam nevjerojatno dobar u tome.

Da, ponovila sam. Postao si nevjerojatno dobar u tome. Kako si me pronašao? Ne vjerujem da ti je Benton rekao. On zna gdje sam odsjela, a na ovom otoku mora da postoji barem p deset hotela i isto toliko kuća s privatnim smještajem.

U pravu si. Vjerujem da postoji, a meni je trebao samo jedan telefonski poziv da te pronađem, reče on.

Poražena, sjela sam na krevet.

CORPUS DELICTI

309

Posegnuo je u unutrašnji džep svog sako, izvukao presavijutu brošuru i pružio mi je. Je li ti poznata?

I Bio je to onaj isti turistički vodič kojeg je Marino pronašao u javaćoj sobi Beryl Madison, čija je fotokopija bila priložena njegovom policijskom dosjeu. Bio je to isti onaj vodič nad kojim sam jtoliko puta mozgala i kojeg sam se sjetila prije dva dana, kad sam idlučila pobjeći na Key West. Na jednoj strani bili su navedeni restorani, dućani i kulturne znamenitosti, a na drugoj je bio plan grada obrubljen oglasima od kojih je jedan reklamirao ovaj hotel. Tako sam i odlučila odsjesti ovdje.

Benton me jučer, nakon tko zna koliko pokušaja, napokon uspio dobiti, nastavi Mark. Bio je prilično uzrujan, rekao je da si otišla, da si se zaputila ovamo i onda smo se dogovorili o tome kako da te pronađemo. Izgleda da u njegovom dosjeu postoji fotokopija Bervline brošure. Pretpostavio je da si je i ti vidjela, i da si možda čak napravila jednu kopiju za sebe. Zaključili smo da ti je možda palo na pamet da je iskoristiš kao turistički vodič.

Kako si došao do ovoga? Vratila sam mu brošuru.

U zračnoj luci. Slučajno je samo ovaj hotel naveden. To je bilo prvo mjesto koje sam nazvao. I imali su rezervaciju na tvoje ime. Dobro. Znači nisam baš neki bjegunac.

Izuzetno loš.

Tako sam i odlučila kamo da odem, ako baš moraš znati, Priznala sam ljutito. Toliko sam puta pregledala Bervline papire fe sam se sjetila te brošure, sjetila sam se da sam vidjela reklamu 2aneki Holiday Inn na Duvalu. Vjerojatno mijе to ostalo u sjećanju jer sam se pitala nije li možda ovdje odsjela kad je došla na KeyWest.

Je li? On podigne svoju čašu.

Nije.

Kad je ustao kako bi nam ponovno napunio čaše, netko za na vrata. Srce mi je poskočilo dok je Mark nemarno pose rukom iza leđa i izvukao devetmilimetarski pištolj iz pojasa

Držeći ga u ruci, provirio je kroz špijunku, a onda je vratio

310-311

pištolj natrag na mjesto i otvorio vrata. Stigla je naša večera kad je Mark platio gotovinom, mlada se žena veselo nasmiješila i rekla: Hvala vam, gospodine Scarpetta. Nadam se da ćete uživati u odrescima.

Zašto si se prijavio kao moj muž? željela sam znati.

Spavat ću na podu. Ali nećeš ostati sama, odgovori on.

On je stavljao prekrivene pladnjeve na stol pokraj prozora i otvorio bocu vina. Skinuvši sako i bacivši ga na krevet, spustio je pištolj.

Naslonio se u stolici, a izraz lica bio mu je ozbiljniji nego ikad. A i tada je rekao: Kay, žao mi je što me se bojiš. Žao mi je što mi nevjerojče, A sve je to vrlo razumljivo, jer samo jako malo ljudi na ovom svijetu zna tko sam ja, a ponekad ni ja sam više nisam siguran tko sam.

Nisam ti ovo mogao ranije reći, ali sada je gotovo. Zastao je prekinuvši se u riječi.

enton me poučavao na svojoj akademiji davno prije.

enton me vodio i bio sam jedan od njegovih najboljih učenika.

Pistolj je stajao na komodi, nedaleko od mog ruksaka, tako da mu bude na dohvat ruke.

Doznala sam da si Ti agent? upitala sam s nevjericom.

Pištolj je Ružno čudovište, ali možda mi je to jedini prijatelj.

Ne, rekla sam dok mi je u glavi bubnjalo. Ne! Ovoga ti puta sve vjerujem.

k vragu, neću povjerovati!

on ustane i stane rezati odrezak. A kad smo već kod toga, stavljam da ti sa sobom imaš svoju tridesetosmicu, Ustavši bez riječi, zaputio se prema telefonu.

Bacio je pogled prema komodi, gdje je bio pištolj i okrenuo je broj.

Ako baš hoćeš znati, u torbici mi je, smiješno sam izlanula. Dođi ovamo, reče on bacivši pogled na mene.

I kako si, zaboga, znao da imam tridesetosmicu?

Benton mi je rekao. Rekao mi je i da si dobila dozvolu da nosiš skrivenu, pa je zaključio da ovih dana nikuda ne ideš bez nje. On otpije gutljaj vina i doda: Nije loše.

Je li ti Benton rekao i koji broj haljine nosim? Upitala sam prisiljavajući se jesti, iako me želudac preklinjao suprotno.

E, sad. Ne mora mi to reći. Još uvijek nosiš osmicu..
jednako dobro izgledaš, kao što si izgledala dok smo bili u
Georgetownu.

Ustvari, još i bolje.

Bila bih ti stvarno zahvalna kad bi prestao izigravati pretjeranog
kavalira i kad bi mi rekao kako si, do vraga, uopće došao
do Bentonovog imena, a kamoli do toga da vas dvojica toliko
ispričate jedan drugome o meni.

Kay. Odložio je vilicu i zagledao se u moje bijesne oči.

Poznajem Bentona dulje nego ti. Zar to još nisi shvatila? Zar ti
moram pokazati neonsku reklamu?

Zatim mi je pružio slušalicu.

!Halo? Istog sam trena prepoznala glas.

Bentone? rekla sam.

Kay? Je li sve u redu?

Mark je ovdje, odgovorila sam. Pronašao me. Da, Bentone.

Sad je sve u redu.

Hvala bogu. U dobrim si rukama. Siguran sam da će ti sve objasniti.

Hoće. Hvala ti, Bentone. Do viđenja.

Mark mi uzme slušalicu iz ruke i spusti je. Kad smo se vratili
dugo me gledao prije no što je progovorio.

Ostavio sam odvjetništvo nakon što je Janet poginula. Još
nisam siguran zašto, Kay, ali to nije važno. Radio sam na
crno neko vrijeme, u Detroitu, a onda sam prešao u tajne agente.
no informacija o Orndorffu & Bergeru bila je laž.

313

312

Nećeš mi valjda reći da i Sparacino radi za FBI, rekla sam
a cijelo mi je tijelo drhtalo.

Ma, ne, odgovori on odvrativši pogled.

Koja je njegova uloga u svemu ovome, Mark?

Njegovi sitniji prijestupi obuhvaćaju prevaru Beryl Madison,
krivotvorenje dokumenata s njenim provizijama od prodaje
knjiga, kao što je to radio i s drugim klijentima. A kao što sam ti
već rekao, poigravao se s njom, nahuškao ju je protiv Carvja
Harpera i isplanirao veliki publicitet - kao stoje to već nekoliko puta
učinio.

Onda je ono što si mi ispričao u New Yorku istina.

Svakako ne sve. Nisam ti mogao reći sve.

Je li Sparacino znao da dolazim u New York? To me pitanje već tjednima mučilo.

Da. Ja sam to smjestio, očito kako bih dobio više podataka od tebe i kako bih te natjerao da razgovaraš s njim. Znao je da nikada nećeš pristati na razgovor. Zato sam se ponudio da mu te dovedem.

Isuse, promrmljala sam.

Mislio sam da je sve pod kontrolom. Mislio sam da me nije provalio sve dok nismo stigli u restoran. Onda sam tek shvatio da je sve otišlo k vragu, nastavi Mark.

Zašto?

Zato što me dao pratiti. Već dugo znam da mu je mali Partin jedan od doušnika. Tako zarađuje za stanarinu dok čeka na svoje ulovice u sapunicama, televizijskim reklamama i na oglasima za donje rublje. Sparacino je očito postao sumnjičav.

Zašto bi poslao Partina? Zar nije znao da ćeš ga prepoznati.

Sparacino ne zna da ja znam za Partina, reče on. Stvar je u tome da kad sam vidio Partina u restoranu, znao sam da ga je Sparacino poslao da se uvjeri kako se zaista sastajem s tobom, vidi što smjeram, baš kao što je poslao i takozvanog Jeb Pricea ti pretraži ured.

Sad ćeš mi reći da je i Jeb Priče nekakav izglednjeli glumac?

Ne. Njega smo uhitili u New Jerseyu prošli tjedan. Neko vrijeme neće nikome smetati.

A pretpostavljam da je i to kako si upoznao Diesnera u Chicagu isto tako bila laž, rekla sam.

On je živuća legenda. Ali ja ga nikada nisam sreo.

A pretpostavljam da je i to što si me posjetio u Richmondu isto tako bila namještaljka? Borila sam se sa suzama.

Ponovno napunivši čaše vinom, on reče: Nisam se baš vozio iz Washingtona. Bio sam upravo sletio zrakoplovom iz New Yorka. Sparacino me poslao da te ispitam, da saznam sve što mogu o Bervlinom ubojstvu.

Pijuckala sam svoje vino i jedno vrijeme nisam ništa rekla pokušavajući se smiriti.

Onda sam upitala: Je li on na bilo koji način upetljan u to ubojstvo, Mark?

To me isprva brinulo, odgovori on. Ako ništa drugo, pitao sam se nisu li njegove igre s Harperom otišle predaleko, nije li Harper skrenuo i ubio Beryl. Ali onda je i on ubijen i kako je vrijeme prolazilo, nisam primjećivao ništa što bi mi govorilo da je Sparacino povezan s njihovim ubojstvima. Mislim da je htio da saznam sve što mogu o Berylinom ubojstvu zato što je bio paranoičan.

Je li bio zabrinut za to da će policija pretražiti njenu radnu sobu, da će možda izaći na vidjelo kako su joj dokumenti bili krivotvoreni? upitala sam.

Možda. Znam da želi njen rukopis. Njegova vrijednost uopće nije u pitanju. Ali dalje od toga, nisam siguran.

Sto je s ovom parnicom, s njegovom osvetom javnom tužitelju?

Izazvala je mnogo zanimanja, odgovori Mark. A Sparacino prezire Ethridgea, bio bi oduševljen da ga može javno poniziti i čak otjerati s položaja.

314

Scott Partin je bio ovdje, obavijestila sam ga. Nedavno

Je bio ovdje i raspitivao se o Beryl.

Zanimljivo, bilo je sve što je rekao stavljajući u usta još je dan zalogaj.

Koliko si već dugo povezan sa Sparacinom?

Više od dvije godine.

Isuse, rekla sam.

FBI je to jako oprezno smislio. Poslali su me kao odvjetnika po imenu Paul Baker koji traži posao i koji se želi na brzinu obogatiti. Napravio sam sve što je potrebno da pobudim njegovo zanimanje. Naravno da me provjerio, a kad se određene sitnice nisu poklapale, to mi je i rekao. Priznao sam da živim pod drugim imenom, rekao sam mu da sam dio FBI-evog Programa za zaštitu svjedoka. Sve je to zamršeno i teško za objasniti, ali Sparacino je povjerovao da sam se u bivšem životu u Tallahasseeu bavio nezakonitim djelatnostima, da su me uhvatili i da me policija za moje svjedočenje nagradila tako što mi je izmislila novi identitet i novu prošlost.

Ajesi li se bavio nezakonitim djelatnostima? upitala sam.

Ne.

Ethridge je suprotnog mišljenja, rekla sam. Misli da si čak i odležao u zatvoru.

To me ne čudi, Kay. Savezni šerifi obično vrlo blisko surađuju s FBI-em. Na papiru, Mark James kojeg si nekada poznavala izgleda prilično loše. Odvjetnik koji je prešao na drugu stranu, kojem je oduzeto pravo bavljenja odvjetništvom i koji je proveo dvije godine u kaznionici.

Da pretpostavim kako je Sparacinova veza s tvrtkom Orndorff & Berger samo kulisa? upitala sam.

Da.

Kulisa za što, Mark? Tu mora biti nešto više od skandala koji izazivaju publicitet.

CORPUS DELICTI

315

Uvjereni smo da Sparacino pere novac za mafiju, Kay. Novac od prodaje droge. Isto tako vjerujemo da ima veze s organiziranim kriminalom u kasinima. Upetljani su političari, suci, odvjetnici. Nevjerojatna mreža. Znamo to već neko vrijeme, ali kad jedna strana pravde napadne drugu, stvar postaje opasna. Morali smo pribaviti nepobitan dokaz krivnje. Zato su ubacili mene. Sto sam više toga otkrio, više smo imali. Tri mjeseca pretvorilo se u šest, a onda i u nekoliko godina.

Ne razumijem. Njegova je tvrtka legitimna, Mark.

New York je mala zemlja koja pripada samo Sparacinu. On ; ima vlast. Ljudi iz Orndorffa & Bergera znaju jako malo o tome što on radi. Ja nisam nikada radio za tu tvrtku. Ne znaju mi čak ni ime. Ali Sparacino zna, pritisnula sam ga. Čula sam ga da ti se obraćaš Mark.

Da, on zna moje pravo ime. Kao što sam rekao, FBI je bio vrlo oprezan. Stvarno su uspjeli u tome da ponovno napisu moj život, da stvore opipljiv papirnati trag koji Marka Jamesa kojeg si nekada poznavala pretvara u nešto što ne bi ni prepoznala, a ka[^] moli nešto što bi ti se svidjelo. On zastane i namršti se. Sparacino i ja dogovorili smo se da će mi se u tvojoj prisutnosti obraćati s Mark. Inače sam bio Paul. Radio sam za njega. Jedno sam vrijeme

živio s njegovom obitelji. Bio sam njegov odani sin, ili je barem on tako mislio.

Znam da tvrtka Orndorff & Berger nikada nije čula za tebe, priznala sam. Pokušala sam te nazvati i u New York i u Chicago i nisu imali pojma o kome pričam. Nazvala sam Diesnera. Ni on nije znao tko si. Ja možda nisam dobar bjegunac, ali ti si jednako loš špijun.

Jedan trenutak nije ništa rekao.

Onda je progovorio: FBI me morao ubaciti, Kay. Ti si stupila na scenu i mnogo sam riskirao. Postao sam emocionalno upleten zato što se radilo o tebi. Bio sam glup.

Ne znam kako bih trebala reagirati na ovo.

316

Pijuckaj vino i gledaj kako mjesec izlazi nad Key Westom
To je najbolji način.

Ali, Mark, rekla sam, a sada sam već bila beznadežno za okupljena njime. Ima još jedna jako bitna stvar koju ne razumijem. Siguran sam da postoji mnogo stvari koje ne razumiješ i koje možda nikada nećeš ni razumjeti, Kay. Previše se toga dogodilo u našim životima, a da bi se moglo nadoknaditi u jednu večer. Rekao si da te Sparacino poslao da me ispitaš. Kako je znao da me poznaješ? Ti si mu rekao?

On te spomenuo u jednom razgovoru odmah nakon što smo čuli daje Beryl ubijena. Rekao je da si sudski patolog, i to glavni u Virginiji. Uхватила me panika. Nisam htio da se petlja s tobom. Odlučio sam da će biti bolje ako to učinim ja umjesto njega. Cijenim tvoje viteštvo, rekla sam ironično.

I trebala bi. Gledao me u oči. Rekao sam mu da smo se nekada sastajali. Htio sam da te prebaci na mene. To je i učinio. Itojeto?rekl sam.

Volio bih daje tako, ali bojim se da su moji razlozi bili pomiješani. Pomiješani?

Mislom da me privukla mogućnost da te opet vidim.

To si i rekao.

Nisam ti lagao.

Lažeš li mi sada?

Kunem ti se da ti sad ne lažem, reče on.

Odjednom sam postala svjesna da sam još uvijek u majici i kratkim hlačicama, da mi je koža sva ljepljiva i da mi je kosa u kaosu. Ispričala sam se i otišla u kupaonicu. Pola sata kasnije bila sam umotana u svoj omiljeni frotirni ogrtač, a Mark je čvrsto spavao na mom krevetu.

Zastenjao je i otvorio oči kad sam sjela pokraj njega.

CORPUS DELICTI

317

Sparacino je vrlo opasan čovjek, rekla sam, polako mu provlačeći prste kroz kosu.

U to nema sumnje, reče Mark pospano.

On je poslao Partina. Nisam sigurna kako je saznao da je Beryl uopće bila ovdje.

Zato što gaje nazvala odavde, Kay. Znao je to od početka.

Kimnula sam bez da me to posebno iznenadilo. Beryl je možda bila ovisna o Sparacinu do zadnjega, ali mu zacijelo više nije sasvim vjerovala. Inače bi svoj rukopis ostavila njemu, a ne nekom barmenu po imenu RJ.

Sto bi učinio da zna da si ovdje? upitala sam tiho. Sto bi Sparacino učinio da zna da smo nas dvoje sada zajedno u ovoj sobi i da vodimo ovaj razgovor?

Bio bi ljubomoran do pakla.

Ozbiljno te pitam.

Vjerojatno bi nas ubio kad bi mislio da se može izvući s tim.

A bi li se mogao izvući, Mark?

Privlačeći me bliže, promrmljao mi je u vrat: Naravno da ne bi, k vragu.

Sljedećeg nas je jutro probudilo sunce, a nakon što smo ponovno vodili ljubav, spavali smo zagrljeni do deset.

Dok se Mark tuširao i brijao, ja sam gledala kroz prozor, a boje nisu nikada bile tako žarke, niti je sunce ikada bilo tako prekrasno na ovom malom otoku zvanom Key West. Kupit ću ovdje apartman u kojem ćemo Mark i ja voditi ljubav do kraja života.

Prvi put od kada sam bila dijete vozit ću bicikl, ponovno ću se početi baviti tenisom i prestat ću pušiti. Više ću raditi i bolje ću se lagati sa svojom obitelji, a Lucy će nas često posjećivati. Često ću odlaziti kod Louieja pa će nam RJ. postati prijatelj. Gledat ću

sunce kako bliješti na valovima i molit ću se za ženu po imenu Beryl Madison čija je užasna smrt dala mom životu novo značenje i naučila me ponovno voljeti.

318

Nakon obroka kojeg smo pojeli u sobi, izvukla sam iz ruksa ka Berylin rukopis. Mark me s nevjericom promatrao.

Je li to ono što mislim da jest? upitao je.

Da. Baš to što misliš da jest, rekla sam.

Kay, gdje si ga, zaboga, pronašla? Ustao je od stola.

Ostavila gaje kod prijatelja, odgovorila sam, a zatim smo namjestili jastuke i naslonili se na njih, a ja sam mu ispričala svoj razgovor s RJ.-om. Rukopis je ležao na krevetu između nas.

Jutro se pretvorilo u poslijepodne, a mi nismo nogom kročili iz sobe osim da iznesemo prljavo posuđe u hodnik i zamijenimo ga sendvičima i nečim za grickanje što smo naručili da nam donesu. Satima smo vrlo malo razgovarali okrećući stranice života Beryl Madison. Knjiga je bila izvrsna i više mi je puta nagnala suze na oči.

Beryl je bila ptica rođena u oluji, komadić prekrasne boje što se drži za grane užasnog života. Majka joj je umrla, a otac ju je zamijenio ženom koja se prema Beryl ophodila s prezirom. Ne mogavši izdržati u svijetu u kojem je živjela, naučila je kako stvoriti svoj vlastiti. Pisanje je bio njen način borbe i bio je to dar uzvišen kao vještine gluhih ili glazba slijepih. Riječima je stvarala svijet koji sam mogla okusiti, pomirisati i osjetiti.

Njen odnos s Harperovima bio je jednako intenzivan kao što je bio i bolestan. Njih troje bili su uskovitlani dijelovi olujnog oblaka kad su napokon počeli živjeti zajedno u toj kući iz bajke, na obali rijeke bezvremenskih snova. Cary Harper kupio je i uredio tu veliku kuću za Beryl, a baš je soba u kojoj sam prespavala onu jednu noć, bila ta u kojoj ju je jedne noći, kad je imala samo šesnaest godina, lišio djevičanstva.

Kad se sljedećeg jutra nije pojavila na doručku, Sterling Harper popela se na kat da vidi što je i pronašla Beryl kako leži sklupčana u fetalnom položaju i plače. Nesposobna suočiti se s činjenicom daje njen poznati brat silovao njihovu gotovo usvojenu kćer,

gospođica Harper borila se s duhovima svoje kuće tako što s opasala zidom poricanja. Nikada nije Beryl rekla ni jednu jedinu CORPUS DELICTI319

riječ, niti se pokušala umiješati, već je uvečer tiho zatvarala vrata svoje sobe i spavala isprekidanim snom.

Zlostavljanje se nastavljalo iz tjedna u tjedan, sve rjeđe kako je bivala starijom, da bi se napokon završilo impotencijom dobitnika Pulitzerove nagrade, impotencijom koja je nastupila zahvaljujući dugim večerima teškog pijanstva i uživanja drugih stvari, uključujući i drogu. Kad kamate od nagomilane zarade njegove knjige i obiteljsko nasljedstvo više nisu mogli pokrivati troškove njegovih poroka, okrenuo se svom prijatelju, Josephu McTigueu, koji je dobrostivo preuzeo na sebe Harperove financije, dok napokon nije ne samo izvukao slavnog pisca, već ga je učinio dovoljno bogatim da si može priuštiti sanduke najboljeg viskija i zabave s kokainom kad god se to ovome prohtjelo.

Prema Bervlinoj priči, nakon što se ona odselila, gospođica Harper objesila je portret iznad kamina u knjižnici, portret djeteta kojem je oteta nevinost, a kojem je, svjesno ili ne, nametnula zadaću da zauvijek progoni Carvja Harpera. On je sve više pio, sve manje pisao, a počeo je patiti i od nesаницe. Počeo je posjećivati Culpeperovu kavanu što je bila navika koju je gospođica Harper podržavala koristeći te sate njegove odsutnosti kako bi s Beryl telefonom kovala zavjere protiv njega. Posljednji je udarac došao kad je Beryl, u dramatičnom činu prkosa, prekršila ugovor. Bio je to njen način da ponovno preuzme kontrolu nad svojim životom i da, kako je napisala, sačuvam ljepotu svoje prijateljice Sterling, tako da u ove stranice, poput poljskog cvijeća, utisnem njena sjećanja. Beryl je svoju knjigu započela malo nakon stoje gospođici Harper ustanovljen rak. Ništa nije moglo narušiti njihovu povezanost, niti njihovu ogromnu ljubav.

Naravno, u knjizi je bilo i podužih digresija o romanima koje je napisala i o izvorima njenih ideja. Bili su uključeni i odlomci iz ranijih djela, pa sam pomislila kako to može objasniti djelomičan rukopis koji smo pronašli na njenoj komodi kad je ubijena. Teško je bilo reći. Teško je bilo znati što se odvijalo u Bervlinoj glavi. Ali uvidjela sam da je njen rad izvanredan i da je dovoljno senzaci320

onalan da prestraši Caryja Harpera i nagna Sparacina da se pola komi za njim.

Ono što čitavo poslijepodne nisam uspjela uočiti jest bilo što što bi ukazivalo na Frenkijevu utvaru. Nigdje u rukopisu nije se spominjala ta noćna mora koja ju je na kraju stajala života. Pretpostavila sam daje to bilo previše da bi uopće razmišljala o tome. Možda se nadala da će proći s vremenom.

Približavala sam se kraju Beriline knjige kad mi je Mark iznenada spustio ruku na rame.

Što je? Jedva sam se uspijevala boriti sa suzama.

Kay. Gledaj ovo, rekao je, nježno spustivši jedan list na stranicu koju sam čitala.

Bio je to početak dvadeset i petog poglavlja, stranica koju sam netom pročitala. Dugo mi je trebalo da uvidim što mi je promaklo. Bila je to vrlo čista fotokopija, a ne otipkana stranica kao što su bile sve ostale.

Mislio sam da si rekla kako je ovo jedini primjerak, rekao je, stavljajući me u nedoumicu.

Imala sam dojam da jest, odgovorila sam zbunjeno.

Da nije napravila kopiju i pomiješala ove dvije stranice?

Tako izgleda, razmišljala sam. Ali gdje je onda kopija? Još se nije pojavila.

Nemam pojma.

Siguran si da je Sparacino nema?

Prilično sam siguran da bih znao da je ima. Pretražio sam mu ured od vrha do dna dok ga nije bilo, a isto sam učinio i s kućom. Osim toga, mislim da bi mi rekao, barem onda dok je još mislio da smo kompa.

Mislim daje najbolje da odemo do P.J.-a.

Otkrili smo da je taj dan P.J. slobodan. Nije bio niti kod Louieja, niti kod kuće. Na otok se već spuštao sumrak kad smo ga pronašli kod Nemarnog Joea, a do tada je već bio pijan kao CORPUS DELICTI 321

majka zemlja. Uхватила sam ga na šanku i za ruku ga odvela do stola.

Na brzinu sam ih predstavila: Ovo je Mark James, moj prijatelj. R.J. klimne glavom i podigne svoju dugačku bocu s pivom u

pijanu zdravicu. Nekoliko puta trepne kao da pokušava izoštriti pogled dok se otvoreno divio mom muškom društvu. Činilo se da Mark to ne primjećuje.

Podigavši glas kako bih nadglasala buku gomile i svirke, rekla sam: Bervlin rukopis, RJ. Je li napravila kopiju dok je bila tu? Dobrano otpivši iz boce, njišući se u ritmu muzike, on odgovori: Ne znam. Ako i je, meni nikad nije ništa rekla o tome.

Alije li to moguće? Bila sam uporna. Da to nije napravila onda kad je fotokopirala pisma koja vam je dala?

On slegne ramenima. Niz sljepoočnice su mu se slijevale kapljice znoja, a lice mu je bilo crveno. RJ. nije bio samo pijan, bio je drogiran.

Dok nas je Mark bezvoljno promatrao, ja sam pokušala još | jednom: Dobro, je li ponijela rukopis sa sobom kad je izašla fotokopirati pisma?

...Baš ko Bogie i Bacali... Pjevao je RJ. promuklim baritonom, udarajući ritam po stolu kao i ostali.

P.J.! viknula sam.

Ma daj, pobunio se bacivši pogled prema pozornici, ovo mi je omiljena pjesma.

Utonula sam nazad u stolicu i pustila RJ.-a da otpjeva svoju omiljenu pjesmu. Za vrijeme kratke pauze u nastupu, ponovila sam pitanje. RJ. iskapi svoje pivo i iznenađujuće prisebno odgovori: Sve čega se sjećam jest da je taj dan Beryl imala sa sobom ruksak, dobro? Ja sam joj ga dao, znaš? Nešto u čemu može okolo vucarati to svoje sranje. Otišla je u Copy Cat ili negdje i sto posto je imala taj ruksak sa sobom. Znači da. Izvukao je cigarete. Mogla je imati knjigu u ruksaku. I mogla ju je iskopirati

322

kad je kopirala pisma. Sve što ja znam jest da mi je ostavila onu koju sam ti dao... kad već.

Jučer, rekla sam.

Pa, da. Jučer. Sklopivši oči ponovno je stao lupkati rukom po stolu.

Hvala, P.J., rekla sam.

Nije obraćao pažnju na nas kad smo izlazili gurajući se kroz gužvu natrag na svježiji noćni zrak.

Evo, to se zove uzaludna vježba, reče Mark kad smo se uputili natrag u hotel.

Ne znam, odgovorila sam. Ali meni ima smisla daje Beryl iskopirala rukopis kad je kopirala pisma. Ne mogu zamisliti daje ostavila knjigu kod P.J.-a, a da nije napravila kopiju.

Sad kad sam ga upoznao, i meni zvuči nevjerojatno. P.J. nije baš ono što bih nazvao čuvarem na kojeg se možeš osloniti.

U stvari, jest, Mark. Samo se večeras malo zanio.

Ubio se, to je pravi izraz.

Možda zato što sam se ja pojavila.

Ako je Beryl iskopirala rukopis i odnijela ga sa sobom u Richmond, nastavi Mark, onda mora da ga je uzeo ubojica, tko god to bio.

Frenki, rekla sam.

Što možda objašnjava zašto se kasnije okomio na Carvja Harpera. Naš prijatelj Frenki postao je ljubomoran, bio je lud od pomisli na Harpera u Bervlinoj sobi - još ludi, mislim. A u knjizi je opisana Harperova navika odlaženja u Culpeperovu kavanu. Znam.

Možda je Frenki to pročitao, saznao kako ga može naći i zaključio daje to najbolje vrijeme da ga zaskoči.

Postoji li bolji trenutak od tog kad si već napola pijan i kad izlaziš iz auta na mračnom prilazu u onoj zabiti? rekla sam.

Iznenaduje me samo to da nije nasrnuo i na Sterling Harper.

CORPUS DELICTI323

Možda bi.

U pravu si. Nije imao prilike, reče Mark. Prištedjela mu je trud.

Uhvatili smo se za ruke i hodali u tišini, dok su naši koraci tiho odzvanjali na pločniku, a grane drveća šuštale na povjetarcu.

Željela sam da taj trenutak potraje zauvijek. Užasavale su me istine s kojima smo se morali suočiti. Tek sam u sobi, dok smo zajedno pili vino, postavila to pitanje.

Što sada, Mark?

Washington, reče on okrećući se prema prozoru. U stvari, već sutra. Dobit ću nove naredbe, novi plan akcije. On duboko udahne. A ne znam što ću poslije, do vraga. ? , ? ..

Što bi htio raditi poslije toga? upitala sam.

: Ne znam, Kay. Tko zna kamo će me poslati? Nastavio je zuriti u noć. A znam da ti nećeš otići iz Richmonda.

Ne. Ne mogu otići iz Richmonda. Ne sada. Moj posao je § moj život, Mark.

Uvijek je to i bio, reče on. A moj posao je moj život. To nam ostavlja jako malo mjesta za diplomaciju.

Njegove riječi, njegov izraz lica slamali su mi srce. Znala sam da je u pravu. Kad sam ponovno pokušala progovoriti, navrle su mi suze.

Čvrsto smo se grlili sve dok mi nije zaspao u naručju. Nježno se izmaknuvši, ustala sam i vratila se do prozora gdje sam sjedila i pušila i razmišljala o mnogim stvarima, sve dok zora nije posula nebo ružičastom svjetlošću.

Dugo sam se tuširala. Topla me voda opuštala i još je više učvrstila moju odluku. Osvježena i zaogrnuta ogrtačem izašla sam iz zaparene kupaonice i našla Marka kako naručuje doručak. Vraćam se u Richmond, objavila sam čvrsto, spuštajući se na krevet do njega.

Namrštio se. To ti nije baš dobra zamisao, Kay.

324

Pronašla sam rukopis, ti odlaziš, a ja ne namjeravam čekati da se ovdje pojavi Frenki, Scott Partin ili čak sam Sparacino objasnila sam mu.

Još nisu pronašli Frenkija. Preopasno je. Uredit ću ti zaštitu ovdje, pobunio se. Ili u Miamiju. To je vjerojatno bolje rješenje. Mogla bi neko vrijeme ostati kod obitelji.

Ne.

Kay...

Mark, Frenki je već možda otišao iz Richmonda. Možda ga neće pronaći još tjednima. Možda ga nikada neće pronaći. Što bih ja trebala raditi, skrivati se na Floridi zauvijek?

Naslonivši se nazad na jastuke, nije odgovorio.

Uhvatila sam ga za ruku. Neću dopustiti da mi život, da mi karijera bude ovako prekinuta i odbijam više biti prestrašena.

Nazvat ću Marina i dogovoriti se da me pričeka u zračnoj luci.

On objema rukama uhvati moje. Gledajući me u oči, reče:

Dođi sa mnom u Washington. Ili možeš neko vrijeme ostati u Ouanticu.

Odmahnula sam glavom. Ništa mi se neće dogoditi, Mark.

Privukao me. Stalno mislim na ono što se dogodilo Beryl.

I ja sam neprestano mislila na to.

Poljubili smo se za rastanak u zračnoj luci u Miamiju, a ja sam požurila u zrakoplov ne osvrćući se. Bila sam budna samo kad sam morala presjesti u Atlanti. Ostalo sam vrijeme spavala na sjedištu, fizički i emocionalno iscrpljena.

Marino me čekao na izlazu. Izgleda da je osjetio u kakvom sam raspoloženju, pa me strpljivo i u tišini pratio terminalom Božićni ukrasi i pokloni u dućanima zračne luke samo su pojačavali moju depresiju. Nisam se radovala blagdanima. Nisam bila sigurna kako ćemo se i kada Mark i ja ponovno vidjeti. Da stvar bude gora, kad smo stigli do odjela za prtljagu, Marino i ja proveli smo čitav sat promatrajući putne torbe kako se lijeno vrte u krug

CORPUS DELICTI325
To je Marinu pružilo priliku da me obavijesti o zbivanjima, dok sam se ja užasno uzrujavala. Napokon sam prijavila gubitak kovčega. Nakon gnjavaže ispunjavanja detaljnog višedjelnog obrasca, sjela sam u svoj auto i odvezla se kući dok me Marino pratio u stopu.

Tamna, kišovita noć dobrohotno je skrivala štetu na prednjem dvorištu kad sam parkirala na prilazu. Marino me ranije obavijestio da nije uspio pronaći Frenkija dok me nije bilo. Ništa nije prepuštao slučaju. Nakon stoje lampom osvijetlio moje dvorište tražeći razbijene prozore ili bilo što drugo što bi ukazivalo na tragove uljeza, proveo me kroz kuću paleći svjetlo u svakoj prostoriji, provjeravajući ormare, zavirujući čak i pod krevete. Krenuli smo prema kuhinji razmišljajući o kavi kad smo oboje prepoznali šifru koja je stala odjekivati iz njegovog radioprijamnika. Dva-petnaest, deset-trideset-tri...

Sranje! uzvikne Marino zgrabivši radio u unutrašnjem džepu jakne.

Deset-trideset-tri bila je šifra za pomoć. Radioporuke zujale su zrakom poput metaka. Policijski automobili javljali su se poput

zrakoplova na uzletištu. Nedaleko od moje kuće, u trgovini, pogođen je policajac. Činilo se daje ustrijeljen.

Sedam-nula sedam, deset-trideset-tri, zarezni Marino, javljajući svom dispečeru daje primio poruku, a zatim jurne prema vratima.

Prokletstvo! Walters! On je samo klinac! Istrčao je na kišu psujući i doviknuo mi: Dobro zaključaj vrata, doktorice. Odmah ću ti poslat dvojicu u uniformama!

Šetkala sam kuhinjom, a onda sam sjela za stol i pijuckala čisti viski dok je pljusak bubnjao po krovu i prozorskim staklima.

Izgubili su mi kovčeg, a pištolj mi je bio unutra. Bila je to sitnica koju sam zaboravila napomenuti Marinu budući da mi je um otupio od iscrpljenosti. Previše nervozna za spavanje, listala sam

Bervlin rukopis za koji sam bila dovoljno pametna da ga unesem
326

u zrakoplov kao ručnu prtljagu i pijuckala piće čekajući da stigne policija.

Malo prije ponoći oglasilo se zvono na vratima, prenuvši me tako da sam poskočila na stolici.

Pogledavši kroz zurilo, očekujući policajce koje mi je Marino obećao, ugledala sam blijedog mladića u tamnoj kabanici s kapom koja je ukazivala na nekakvu odoru. Izgledao je kao daje sav mokar i da mu je hladno dok je čvrsto stiskao ogrtač oko sebe kako bi se zaštitio od vjetra i kiše. Na prsima je rukama grlio blok. Tko je? viknula sam.

Dostavljačka služba Omega s uzletišta Byrd, odgovorio je.

Donio sam vam kovčeg, gospođo.

Hvala bogu, rekla sam odahnuvši, deaktivirala alarm i otključala vrata.

Nezamisliv užas prostrujio mi je tijelom kad sam se iznenada sjetila, dok je on spuštao moj kovčeg u hodnik. Na obrascu sam navela ulicu i broj svog ureda, ne svoju kućnu adresu!

327

Poglavlje 17

Razbarušena kosa neuredno mu je virila iz kape i nije me gledao u oči kad je rekao: Samo, molim vas, potpišite ovdje, gospođo. Pružio mi je blok, a u mojoj glavi luđački su odzvanjali

glasovi.

Kasno su stigli iz zračne luke jer je zrakoplovna kompanija izgubila torbe gospodina Harpera.

Je li ti kosa prirodno plava, Kay, ili je bojaš?

Bilo je to nakon stoje dečko donio prtljagu...

? A sada nikog od njih više nema.

Prošle godine naišli smo na vlakno koje je u svakom pogledu bilo jednako ovom narančastom. Bilo je to kad su Roya zamolili da ispita dokazni materijal iz Boeinga 747...

Bilo je to nakon stoje dečko donio prtljagu!

Polako sam uzela ponuđenu kemijsku i blok iz njegove ispružene ruke u rukavici od smeđe kože.

Glasom koji nisam prepoznala, zamolila sam ga: Hoćete li, molim vas, biti tako ljubazni i otvoriti mi kovčeg. Ne mogu ništa potpisati dok se ne uvjerim daje sve tu.

Na trenutak se na njegovu blijedom licu pojavi zbunjeno izraz. Oči su mu se malo raširile kad je kleknuo pokraj mog uspravnog kovčega, a ja sam ga udarila tako brzo da nije imao vremena podići ruke i obraniti se. Rub tvrdih korica na poledini bloka udario ga je u grlo, a ja sam potrčala poput divlje životinje. Stigla sam do blagovaonice kad sam začula njegove korake kako me prate. Srce mi je bubnjalo o rebra dok sam jurila u kuhinju?

328

nju. Zaobišavši kuhinjski ormarić s daskom za rezanje mesa, jedva sam se održala na nogama na glatkom linoleumu, a onda sam sa zida pokraj hladnjaka strgnula aparat za gašenje požara. Onog trenutka kad je uletio u kuhinju u lice sam mu sasula gušeci oblak bijelog praha. Nož dugačke oštrice tupo je udario o pod kad je podigao ruke k licu i stao saptati. Zgrabivši sa štednjaka lončić od lijevanog željeza zavatlala sam ga poput teniskog reketa i pogodila ga ravno u trbuh. Boreći se da dođe do daha savio se u struku, a ja sam ga ponovno udarila, ovoga puta u glavu. Nisam dobro naciljala. Osjetila sam kako mu je hrskavica prsnula pod ravnim željeznim dnom. Znala sam da sam mu slomila nos i vjerojatno izbila nekoliko zubi. Međutim, to jedva da gaje usporilo. Spustio se na koljena, kašljao je i bio je djelomično oslijepljen prahom, no ipak me jednom rukom pokušavao uhvatiti za gležnjeve, dok je

drugom posezao za nožem. Bacivši lončić na njega odgurnula sam nož dalje od njegove ruke i pobjegla iz kuhinje udarivši pri tome kukom u oštar kut stola i ramenom u dovratnik. Izbezumljena i u suzama, uspjela sam nekako iskopati Ruger iz kovčega i ubaciti u njega dva metka. Sada je već bio gotovo na meni. Bila sam svjesna zvuka kiše i njegovog hroptavog daha. Nož je bio samo nekoliko centimetara udaljen od mog vrata kad je, nakon što sam treći put povukla obarač, udarna igla napokon ispalila tane. U zaglušujućoj vatrenoj eksploziji, Silvertip metak proparao mi je trbuh, odbacivši ga nekoliko metara dalje na pod. Pokušavao je sjesti ne skidavši svoj stakleni pogled s mene, a lice mu je bilo samo krvava masa. Pokušao je nešto reći, slabašno podižući nož. U ušima mi je zvonilo. Smirivši pištolj u svojim drhtavim rukama, pogodila sam ga još jednom, u prsa. Osjećala sam opori miris baruta pomiješan sa slatkastim mirisom krvi dok sam gledala kako život hlapi iz očiju Frenkija Aimsa.

Onda sam izgubila kontrolu nad sobom i počela jecati dok su se vjetar i kiša žestoko obrušavali na kuću i dok se Frenkijeva krv cijedila ulaštenim hrastovim podom. Tijelo mi se treslo od plača, a pomakla sam se tek kad je telefon peti put zazvonio. Sve što sam mogla reći bilo je: Marino. O, bože, Marino!

329

Vratila sam se u ured tek kad je tijelo Frenkija Aimsa bilo otpušteno iz mrtvačnice, a njegova krv isprana sa stolova kad je otekla cijevima i razlila se u prljavim vodama gradske kanalizacije. Nije mi bilo žao što sam ga ubila. Bilo mi je žao što se uopće rodio.

Kako se čini, rekao je Marino promatrajući me preko deprimirajuće gomile papira na mom stolu, Frenki je došao u Richmond u listopadu, prije godinu dana. Bar je toliko unajmljivo stančić u Red Streetu. Dva tjedna kasnije, zaposlio se ko dostavljač izgubljenih torbi. A Omega ima ugovor sa zračnom lukom.

Šutjela sam otvarajući još jednu pošiljku koja je bila predodređena za moj koš za smeće.

Ti šta rade za Omegu voze svoje osobne aute. I to je problem s kojim se Frenki susreo tamo negdje u siječnju. Na njegovom Mercurv Lynxu je crko prijenos, a nije imo love da to sredi.

Nema auta, nema posla. I onda je, mislim, zatražio uslugu od Ala Hunta.

A jesu li njih dvojica bili u kontaktu i prije toga? upitala sam osjećajući se, istrošenom i odsutnom, a zacijelo sam tako i zvučala.

Nego šta, odgovori Marino. U to uopće ne sumnjam, a ni Benton.

A na čemu zasnivaš to mišljenje?

Za početak, reče on, Frenki je, kako se pokazalo, prije godinu dana živio u Butleru, u Pennsvlvaniji. Pregledali smo telefonske račune starog Hunta za zadnjih pet godina - on sve čuva za slučaj da mu neko hoće napraviti reviziju troškova, znaš. I ispalo je da su u vrijeme kad je Frenki bio u Pennsvlvaniji Huntovi primili pet poziva iz Butlera za koje su preuzeli troškove. Godinu ranije takve su pozive dobivali iz Dovera u Delavvareu, a još godinu prije toga bilo ih je isto tako oko pet iz Hagerstowna u Marylandu. I ti su pozivi bili od Frenkija? upitala sam.

330

Još uvijek pokušavamo otkriti. Al evo ja, ja sam čvrsto uvjeren da je Frenki s vremena na vrijeme zvao Ala Hunta, vjerojatno mu je i ispričio šta je napravio sa svojom majkom. Zato je Al znao tako puno kad je razgovarao s tobom,. Nije on bio nikakav čitač misli. Samo ti je izrecitirao ono Šta je saznao iz razgovora sa svojim prijateljem luđakom. Izgleda ko da se Frenki što je bio ludji sve više približavao Richmondu. I onda, bum! Pred godinu dana ugniježdio se u našem lijepom gradu, a ostatak znaš.

A što je s Huntovom autopraonicom? upitala sam. Je liju Frenki redovno posjećivao?

Prema izjavama nekolicine momaka šta tamo rade, reče Marino, neko ko odgovara Frankijevom opisu dolazio je s vremena na vrijeme, i to, čini se, od prošlog siječnja. A s obzirom na potvrde koje smo mu pronašli u stanu, prvog tjedna u veljači dao sije napraviti generalku na Mercurvju šta gaje koštalo petsto dolara, koje je vjerojatno dobio od Ala Hunta.

Znaš možda je li Frenki bio u autopraonici jednog od onih dana kad je Beryl bila tamo?

Mislim da se baš to dogodilo. Znaš ono, prvi put ju je vidio

kad je donio Harperove torbe k McTigueu, u siječnju prošle godine. I onda šta? Možda nekih dva tjedna kasnije opet ju je vidio u Huntovoj autopraonici dok ga je moljako da mu posudi lovu. eto ti ga. Njemu je to bilo ko neka poruka. A onda ju je možda spazio i na uzletištu - stalno se vrzmo onuda i skupljo izgubljene torbe il ko zna šta. Možda ju je treći put vidio u zračnoj luci kad je išla za Baltimore, gdje se trebala sastat s gospođicom Harper. Misliš da je Frenki razgovarao s Huntom o Beryl?

Nema načina da to saznam. Al ne bi me čudilo. To bi svakako pomoglo objasniti zašto se Hunt objesio. Vidio je šta se sprema - to šta je njegov luđak od prijatelja napravio Beryl. I onda, šta sedogodi? Neko kokne Harpera. Hunt se vjerojatno osjeća kriv do pakla.

Bolno sam se pomakla u stolici premećući papire po stolu u potrazi za pečatom koji sam maloprije imala u ruci. Čitavo me tijelo boljelo, a ozbiljno sam razmišljala o tome da odem slikati de331 sno rame. Što se tiče psihičkog stanja, nisam bila sigurna da mi itko može pomoći. Nisam to bila ja. Nisam bila sigurna što osjećam osim da mi je bilo jako teško mirno sjediti. Nisam se mogla opustiti.

Primijetila sam: Dio Frenkijevog halucinacijskog razmišljanja bilo je vjerojatno da personalizira svoje susrete s Beryl i prida im duboki značaj. Vidio ju je u kući McTigueovih. Vidio ju je u autopraonici. Vidio ju je u zračnoj luci. Mora da je bio izvan sebe zbog toga.

Da. Sad je znao da mu se to bog obraća, da mu govori kako ima neke veze s tom lijepom plavom curom.

Upravo u tom trenutku ušla je Rose. Preuzevši od nje ružičastu ceduljicu s telefonskom porukom, stavila sam je na gomilu.

Kakve mu je boje bio auto? Otvorila sam sljedeću omotnicu. Frenkijev je automobil bio parkiran na mom prilazu. Vidjela sam gakad je stigla policija, dok je moje dvorište pulsiralo od rotirajući crvenih svjetala. Ali ništa mi nije doprlo do mozga. Sjećala sam se tek nekolicine detalja. Tamnoplavi.

I nitko se ne sjeća da je vidio plavi Mercurv Lynx u Bervlinom susjedstvu?

Marino odmahne glavom. Po mraku, s ugašenim svjetlima i

nije baš da upada u oko.

Istina.

A šta se tiče onoga kad je ubio Harpera, vjerojatno je kolica ostavio negdje uz cestu i ostatak puta prešao pješke. Zastao je.

A presvlaka na vozačevom sjedištu je sva u krpama.

Molim? upitala sam podižući pogled s pisma koje sam letimično čitala.

Zato ju je prekrivio nekakvom dekom koju mora da je mazno iz jednog od zrakoplova.

I otuda narančasto vlakno? upitala sam.

332

Još moraju napraviti nekoliko testova. Ali mislimo daje to u pitanju. Deko je prošarana narančastocrvenkastim crtama, a Frenki je vjerojatno sjedio na njoj dok se vozio do Bervline kuće. To vjerojatno objašnjava ono terorističko sranje. Jedan od putnika se pokrio s takvom dekom za vrijeme nekog leta. I onda je sjeo u drugi zrakoplov, pa je tako narančasto vlakno završilo u onom kojeg su oteli u Grčkoj. Pogodak! I onda se zalijepilo na onog jadnog marinca šta su ga koknuli. Znaš ti koliko se vlakana prenosi s jednog zrakoplova na drugi?

Teško je zamisliti, složila sam se, pitajući se kako to da se nalazim na popisima svih onih koji okolo šalju sranja od kataloga i slično. A to vjerojatno objašnjava zašto je Frenki imao tako mnogo vlakana na odjeći. Radio je na odjelu za prtljagu. Bilo ga je svuda po uzletištu, a možda je čak ulazio i u zrakoplove. Tko zna što je radio i kakve su mu se sve stvari skupljale na odjeći? Omegini radnici svi nose iste košulje, primijeti Marino.

Svijetlosmeđe. Napravljene od dinela.

Zanimljivo.

To bi trebala znati, doktorice, reče on pomno me promatrajući. Imo je jednu takvu na sebi kad si ga ubila.

Nisam se sjećala. Sjećala sam se samo njegove tamne kabanice i njegova krvavog lica prekrivenog bijelim prahom iz aparata za gašenje požara.

U redu, rekla sam. Za sada mi je sve jasno, Marino. Ali ono što ne razumijem jest kako je Frenki došao do Bervlinog broja telefona. On nije naveden u imeniku. I kako je znao da leti

s Key Westa dvadeset i devetog listopada uvečer, one noći kad se vratila u Richmond? I kako je, do vraga, znao kad se ja vraćam? Kompjutori, reče on. Svi podaci o putnicima, uključujući datum leta, telefonski broj i kućnu adresu, nalaze se u kompjutorima. Ne pada nam na pamet ništa drugo nego da se Frenki tu i tamo zabavlja s kompjutorima, možda kad bi neki šalter bio prazan, kasno uvečer u možda rano ujutro. Ta mu je zračna luka bila drugi dom. Bog zna čemu je sve imo pristup, a da niko na njega

333
nije obraćao pažnju. Nije baš bio pričljiv, bio je baš onakav tip kojeg nigdje nema, onaj šta se okolo šulja ko mačka.

Sudeći po rezultatu koji je pokazao na Stanford-Binetu, razmišljala sam, utisnuvši pečat s datumom u isušenu spuzvicu s tintom, bio je dobrano natprosječno inteligentan.

Marino nije ništa rekao.

Promrmljala sam: Kvocijent inteligencije bio mu je blizu stotinu i trideset.

Da, da, reče Marino ponešto nestrpljivo.

Samo ti kažem.

Sranje. I ti stvarno vjeruješ u te testove, jel da?

Dobar su pokazatelj.

pa nisu Sveto pismo.

To ne, ne mislim da su testovi inteligencije Sveto pismo, složila sam se.

Možda sam sretan šta ne znam kolki je moj kvocijent.

Još uvijek možeš odrediti svoj kvocijent inteligencije, Marino nikada nije kasno. ;

Nadam se da je viši nego šta mi je rezultat u kuglanju. To je i sve šta mogu reć. Teško. Ne, osim ako si prilično loš kuglač Bio sam, zadnji put kad sam išo na kuglanje.

Skinula sam naočale i polako protrljala oči. Imala sam takvu glavobolju da sam bila sigurna kako nikada neće proći.

Marino nastavi: Sve čega smo se Benton i ja mogli domisliti je da je Frenki Bervlin broj našo u kompjutoru i da je nakon nekog vremena počeo voditi računa o njenim letovima. Mislim daje ;tako saznalo i da je odletjela u Miami još u srpnju, kad je pobjegla nakon štaje pronašla ono srce urezano na vrata auta...Imaš li kakvu

teoriju o tome kad je to učinio? Prekinula sam ga privlačeći bliže koš za smeće.

334

Kad bi letjela u Baltimore Beryl je vjerojatno ostavljala to na uzletištu, a zadnji put se tamo gore sastala s gospođicom Harper kasno u srpnju, nepunih tjedan dana prije nego staje našla to srce na vratima, reče on.

Znači, to je mogao napraviti dok joj je auto bio parkiran u zračnoj luci.

A šta ti misliš?

Mislim daje to logično objašnjenje.

I ja.

Onda je Beryl odletjela na Key West. Nastavila sam napadati pristiglu poštu. A Frenki je stalno provjeravao kompjutor radi njene povratne rezervacije. I tako je točno znao kad se vraća. Dvadeset devetog listopada navečer, reče Marino. A Frankie je već sve isplaniro. Dječja igra. Imo je legitiman pristup putničkoj prtljazi, pa mislim daje vjerojatno promatru torbe dok su ih krcali na pokretnu traku. Kad je pronašao onu na kojoj je bilo Bervlino ime, zdipio ju je. I malo kasnije, ona se požalila da nema njene smeđe kožne putne torbe.

Nije trebao dodati da je isti taj plan Frenki primijenio i na mene. Pazio je na to kad ću se vratiti s Floride. Ukrao je moj kovčeg. Zatim se pojavio pred mojim vratima i ja sam ga pustila unutra.

Guverner me pozivao na primanje koje je prošlo prije tjedan dana. Pretpostavila sam daje Fielding otišao umjesto mene. Pozivnica je završila u smeću.

Marino me nastavio izvještavati o tome što je policija pronašla u stanu Frenkija Aimsa u sjevernom dijelu grada.

U spavaćoj sobi bila je Bervlina putna torba, a unutra njena krvava bluza i donje rublje. U velikom putničkom kovčegu koji mu je služio kao stol pokraj kreveta nalazila se gomila teških pornografskih časopisa i torba puna sitne sačme koja je Frenkiju poslužila da napuni dio cijevi kojom je Carvja Harpera udario po glavi. Iz istog kovčega izvadili su omotnicu s drugim kompletom Bervlinih disketa što su još uvijek ljepljivom trakom bile pričvršćene

između dva komada tvrdog kartona, i fotokopiju Berylin-ih §
335

rukopisa zajedno s prvom stranicom dvadeset i petog poglavlja koja se pomiješala s izvornikom što smo ga Mark i ja pročitali. Teorija Bentona Wesleya bila je da je Frenki imao naviku sjediti u krevetu čitajući Bervlinu knjigu i igrati se odjećom koju je imala na sebi kad ju je ubio. Možda je bilo tako. Ono što sam sa sigurnošću znala jest da Beryl nije imala šanse. Kad se Frenki pojavio

pred njenim vratima nosio je u rukama njenu kožnu torbu i predstavio se kao kurir. Čak i ako gaje prepoznala sjetivši se one noći

kad je donio torbu Carvja Harpera u kuću McTigueovih, nije bilo razloga da se zamisli nad time - kao što se ni ja nisam zamislila sve dok već nisam bila otvorila vrata.

Da ga barem nije pozvala unutra, promrmljala sam. Moj otvarač za pisma opet je nestao. Gdje lije sada, do đavola?

Bilo je logično da ga pozove, odgovori Marino. Frenki je bio užasno ljubazan i nasmiješen i nosio je Omeginu odoru: košulju i kapu. Imo je i torbu, šta znači da je imo i njen rukopis. Laknulo joj je. Bila mu je zahvalna. Otvorila je vrata, deaktivirala alarm i pozvala ga unutra...

Ali zašto je ponovno namjestila alarm, Marino? I ja imam protuprovalni alarm. A i meni s vremena na vrijeme dođu ljudi dostaviti ovo ili ono. Kad netko iz UPS-a38 dođe do kuće, deaktiviram ga i otvorim vrata. Ako dovoljno vjerujem toj osobi da je pozovem unutra, sigurno da neću ponovno namjestiti alarm, samo kako bih ga morala deaktivirati i onda ponovno namještati nekoliko minuta kasnije, kad ta osoba ode.

Si ikad zaključala ključeve u autu? Marino me ispitivački pogleda.

Kakve to veze ima s bilo čim?

Samo mi odgovori.

Naravno da jesam. Pronašla sam otvarač za pisma. Bio mi je u krilu.

38 United Parcel Servis - američka kompanija koja se bavi dostavom paketa.

336

A kako ti se to može dogoditi? U novim autima postoji sva sila osiguranja da se to spriječi, doktorice.

Dobro. I onda ih ja tako dobro naučim da sve radim bez razmišljanja i odjedanput shvatim da su mi vrata zaključana i da su mi ključevi ostali u bravi.

Imam osjećaj daje baš to Beryl napravila, nastavi Marino
Mislim da je bila opsjednuta tim alarmnim sustavom koji si je dala ugraditi nakon šta joj je počeo prijetiti. Mislim da joj je stalno bio uključen, daje refleksno utipkavala te brojke onog trenutka kad bi zatvorila ulazna vrata. Oklijevao je zagledavši se u j policu s knjigama. To je malo čudno. Jebeni pištolj joj je stao u kuhinji, a alarm je namjestila ponovno nakon šta joj je rka već bila u kući. Šta samo pokazuje koliko je bila u komi i koliko je bila nervozna od cijele te stvari.

Poravnala sam gomilu toksikoloških izvješća, a zatim sam je, zajedno s gomilom smrtovnica, maknula u stranu. Bacivši pogled na hrpetinu diktafonskih kaseti koja je stajala pokraj mikroskopa, istog trena osjetila sam kako me hvata depresija.

Isuse Kriste, požali se napokon Marino. Možeš ti bit malo na miru, bar dok ja ne odem? Izluđuješ me.

Ovo mi je prvi dan na poslu, podsjetila sam ga. Ne mogu i pomoći. Pogledaj ovaj nered. Pokazala sam rukom na stol.

Čvjek bi pomislio da me nije bilo godinu dana. Trebat će mi čimav mjesec da uhvatim korak.

ja ti kažem da ćeš sve sredit do osam sati navečer. Onda će sve opet bit normalno, baš ko i prije.

Baš ti hvala, rekla sam prilično oštro.

Imaš dobro osoblje. Znaju kako postaviti stvari da sve bude kako treba kad te nema. I, staje tu loše?

Ništa. Zapalila sam cigaretu i odgurnula još nekoliko papira u stranu u potrazi a pepeljarom.

Marino je podigne s ruka stola i približi mi je.

Hej, ne znači to da te odje ne trebaju, reče.

Nitko nije nezamjenjiv.

337

Da, naravno. Znao sam da to misliš.

Ne mislim ja ništa. Samo sam rastresena, rekla sam posegnuvši rukom prema polici s lijeve strane i dohvativši kalendar za sastanke. Rose je bila iskrižala sve dane do kraja sljedećeg tjedna. Nakon toga bio je Božić. Osjećala sam da sam na rubu suza, a nisam znala zašto.

Nagnuvši se naprijed kako bi otresao pepeo, Marino tiho upita: Kakva je Bervlina knjiga, doktorice?

Slomit će ti srce i ispunit će te radošću, rekla sam dok su mi se oči punile suzama. Nevjerojatna je.

Ma da, dobro, nadam se da će je na kraju objaviti. Kroz to ko da bi i dalje živjela, ako znaš šta hoću reći.

Znam točno što hoćeš reći. Duboko sam udahнула. Mark će vidjeti što može učiniti. Pretpostavljam da će se morati sklopiti neki novi ugovori. Sparacino sigurno više neće voditi Bervline poslove.

Bogami neće, osim ako to ne namjerava raditi iza rešetaka.

Pretpostavljam da ti je Mark rekao za pismo.

Da, rekla sam. Rekao mi je.

Jedno od poslovnih pisama koje je Sparacino napisao Beryl, a koje je Marino pronašao u njenoj kući odmah poslije ubojstva, poprimilo je sasvim novo značenje kad ga je Mark pogledao nakon što je pročitao rukopis:

Kako je to zanimljivo, Beryl, da je Joe pomogao

Caryju - sad sam još i sretniji što sam ih spojio kad je

Cary kupio tu prekrasnu kuću. No, to me uopće ne

čudi. Joe je bio jedan od najvelikodušnijih ljudi koje

sam ikada imao čast upoznati. Jedva čekam da saznam više o tome.

Taj jednostavan odlomak ukazivao je na mnogo toga, iako je malo vjerojatno da je Beryl znala o čemu se radi. Ozbiljno sam sumnjala u to da je Beryl znala kako je, spomenuvši Joea McTiguea, prišla opasno blizu zabranjenom polju nezakonitih djelatnosti

samog Sparacina, koje su obuhvaćale nekoliko lažnih tvrtki

što ih je Sparacino osnovao kako bi olakšale njegovo pranje novca

Mark je vjerovao kako je McTigue sa svojim ogromnim imetkom

i udjelom u nekretninama bio upoznat sa Sparacinovim nezakonitim poslovima te daje, napokon, i pomoć koju je McTigue ponudio

financijski očajnom Harperu, bila nešto manje nego zakonita.

Budući da Sparacino nije nikada vidio Bervlin rukopis, bio je paranoičan, ne znajući koliko je toga i nesvjesno otkrila. Kad je rukopis nestao, njegov poriv da ga se domogne bio je više od čiste pohlepe.

Kad je Beryl ubijena, Sparacino je vjerojatno mislio da mu je osvanuo sretan dan, reče Marino. Znaš ono, nema je više da se svađa kad joj on cenzurira knjigu, kad izbací sve šta bi moglo pokazat čime se on u stvari bavi. A onda bi se okrenuo oko sebe, prodo rukopis i napravio pravi bum. Hoću reć, ko ne bi bio zainteresiran nakon publiciteta kojeg je stvorio? I ne znaš gdje bi sve to završilo -vjerojatno s fotografijama mrtvih tijela Harperovih šta bi se pojavile u nekom jeftinom časopisu...

Sparacino nikad nije dobio fotografije koje je snimio Jeb Priče, podsjetilasam ga. Hvala bogu.

kako god. Stvarje u tome da bih, nakon sve te buke, čak i ja pojurio da dobijem tu prokletu knjigu, a kladim se da ni-sam kupio knjigu dvanajest godina.

Sramota, promrmljala sam. Čitanje je sjajna stvar. Trebao si nekad probati.

Oboje smo podigli pogled kad je ponovno ušla Rose; ovoga puta u rukama je nosila dugačku bijelu kutiju sa skupom crvenom mašnom. Zbunjena, ogledala se oko sebe pokušavajući pronaći prazan prostor na mom stolu kamo bi to spustila, a onda je napokon odustala i spustila mi dar u ruke.

Što je, zaboga... promrmljala sam, a mozak mi uopće nije radio.

odgurnuvši stolicu, položila sam taj neočekivani dar u krilo i odvezivati satensku vrpcu dok su me Rose i Marino promatrali. U kutiji su bile dvadeset i četiri prekrasne ruže dugih stabljika što su, umotane u zeleni papir, sjale poput crvenih dragulja. Nagnuvši se naprijed, zatvorila sam oči i uživala u njihovom mirisu; zatim sam otvorila malu omotnicu koja je bila gurnuta među njih. Kad sve po zlu krene, uzdaj se u se i u svoje skije. U Aspenu poslije Božića. Sretno i pridruži mi se, pisalo je na kartici. Volim te, Mark.

Patricia Cornwell corpus delicti